SI deferēte.liberat̃.vt.s̃.e.ſoluitur.§.fi.
b ¶Judicio.vt.s̃.de iureiurā.l.iuſiurandum.
CUm colono.exiſtio.vt.s̃.e.l. itē liberat̃. in fi. z.ſol. hic aliter fuit pign⁹ ↄctū:vt tādiu q̃diu ſoluta eēt pecunia aut ſatiſfactum : ibi q̃diu eſſet pecunia ſoluta. vel h̄ ſpōte recepit
PRimi.q̃ſtuz. ꝛ totuz:alioquin ↄtra. vt.j.de vſur.tutor.§.luci⁹ et.s̃.ſi certum pe. l.quidam.

ex verbis edicti qđ ſtatim ſupponit nō hz locū niſi i mācipijs : ꝛ additur in iumentis. vt.j.e.ediles aiunt.
i ¶Aiunt.ex q̄nq̧ cauſis fit redhibitio.ꝓpter morbuz ꝓpter viciū qđ abſit qđ dictū eſt adeſſe. Itē qđ adeſt qđ dictuz eſt abeſſe.de morbo planū ē.ſ.corpis:qꝛ ꝓ eo qđ vſuz rei ipedit m̄l'tū agit:al's nō. vt .j.eo.§.pinde.pro vitio animi i iumētis locū hz redhibito. vt.j.eo.l.bouem.ꝛ.l.ediles.in ſeruo nō niſi i fure et errone:vel q̄ cōmiſit crimē capitale: vel mortez ſibi cōſciuit: vt in verbis edicti. Itē ſi dictuz ſit abeſſe vt ibi dr̄.alia autē vitia debet dicere al's tenet̃ ex ēpto: ꝛ q̄to mioris. Itē fit r̄dhibitio ſi nō cauet venditor. vt .j.eo.ſi venditor.

Redhibitio q̄nq̧ de cauſis fit.

SI deferente creditore iurauit debitor ſe dare nō oportere pign⁹ liberat̃[a]:qꝛ perinde habet̃ atq̧ ſi iudicio[b] abſolutus eſſet. nā ꝛ ſi a iudice q̃uis ꝑ iniuriā abſolut⁹ ſit debitor:tamē pign⁹ liberatur.

¶Ex pacto pign⁹ tollitur ꝛ ſatiſfactione. B. Labeo.

CUm colono tibi conuenit vt inuecta iportata pignori eſſent donec merces tibi ſoluta aut ſatiſfactū eſſet deinde mercedis noīe fideiuſſorē a colono accepiſti ſatiſfactum tibi videri exiſtimo[c]:ꝛ iō illata pignori eſſe deſijſſe.

¶Q̄n vn⁹ eſt debitor ex pluribus cauſis cogit̃ creditor recipere ſi offerat̃ totū qđ ex vna cā debet̃. h.d. Bar. Sceuola.

PRimi creditoris qui pignori predia acceparꝫ poſterioris cui q̄dā ex hiſdez fundis dati erāt ad eandem ꝑſonā h̄r̄ditas deuenerat : debitor offerebat q̃tū[d] a poſteriore creditore mutuatus fuerat rñ. cogēduz accipere ſaluo iure pignoris prioris cōtractus

¶Incipit liber.xxj.

¶De edilicio edicto : et redhibitoria: ꝛ quāto minoris actione. Titu.j.

Ulpian⁹. Labeo ſcribit edictū[e] ediliuz[f] curuliū de vēditionibus rerum eſſe tam earum que ſoli ſunt[g]/q̧ earum que mobiles[h] aut ſe mouentes ſunt. ¶Aiūt[i] ediles q̄ mācipia vendunt certiores faciant emptores quid morbi[k] vitijve cuiq̧ ſit:q̄s fugitiu⁹[l] errove ſit noxave ſolutus non ſit eademq̧[m] omia cum ea mancipia veneunt palam ac recte pronunciando. Q̄ʒ ſi mancipium aduerſus ea veniſſet[n]:ſiue aduerſus quod dictum ꝓmiſſumve fuerit cum veniret fuiſſet:quod eius nomine preſtari oportere dicetur/ emptori omnibuſq̧ ad quos ea res pertinet iudicium[o] dabimus/ vt id mancipium redhibeatur ¶Si quid autē poſt venditionem traditionemq̧ deterius opera emptoris familie procuratoriſve[p] eius factum erit:ſiue quod ex eo poſt venditionē natum acquiſitum fuerit: et ſi quid aliud in vēditione ei acceſſerit: ſiue quid ex ea re fructus peruenerit ad emptorē[q] vt ea omnia reſtituat. Item ſi quas acceſſiones ipſe[r] preſtiterit vt recipiat[ſ]. Itez ſi qđ mancipium capitalem fraudem[t] admiſerit : aut mortis conſciſcende ſibi cauſa quid fecerit:vel in arenaz depugnādi cauſa ad beſtias intromiſſus fuerit : ea omnia in venditione pronuncient. ex his enim cauſis iudiciū dabimus Hoc amplius[v] ſi q̄s aduerſus

¶De edilicio edicto ꝛc.

Labeo. edictū. tres actiōes ex hoc edicto dātur. redhibitoria.q̃to minoris.l fem̄. Itē an actiōes vl' adiectiones ſint:dicvt de peculio ꝛ de ſimilibus dixi.
f ¶Ediliū. ideo dicunt̃ ediles : q̄a edendoꝝ ꝛ edium curā h̄ebant.ediū aūt vt ne q̄d in via poſitū eſſet.itē ne incēderent̃ edes. vt.s̃.de offi. p̄fec. vig.l.i.§.i. Item edēdoꝝ vt morboſa caro nō vēderet̃ vel minus grādi precio vel morboſum aĩal. Curules aūt iō qꝛ ꝓpt eorū dignitatē in currib⁹ deferebantur. Accurſius.

Ediles curules q̄ ſint et q̄re ſic vocant̃

g ¶Soli ſūt. veluti in fundo q̄ hz peſtiferas herbas vt.C.e.ſi prediuz ꝛ.j.e.l. ēt i fundo.
h ¶Que mobiles. vt in libris vt dicūt q̄dā:vel verius dic in carne morboſa vl' lepro ſa vendita:qđ melius eſt. nec enim proprie liber morboſus eſt : vel viciosus etiam: dici poteſt:quia nec in animo poteſt aſſignari vitiū:nec in corpore morbus. ſi tñ eum potius habere non expediat dicam agi poſſe redhibitoria vtili. vt arg.j.eo.ob que.§.idē pōpo.certe ꝛ ſi habere expediat:ſi tamen vſum rei nō parū impediat idē videtur. vt in.e. l.§.ſed ſciendū. Item pone exemplum in tigno. vt.s̃.de ac.emp.l.iulianus.circa princi.qđ nō placet.vt.j.e.ſi tamen.§.ſimplariaꝝ. ꝛ ſunt hec vera ex interp̄tatione.naz

k ¶Morbi.i.corporis:ſz vitiū animi: ſed h̄ ponit̃ ꝓ eodez.ſ. ꝓ morbo corpis cā tollende dubitatiōis. vt.j. §.ſz ſciendum.
l ¶Fugitiuus i hic aūt eſt ſpāle. al's h̄. vt in fi. ꝛ.l. ob que.§.animi.ꝛ §.in ſumma.
m ¶Eadēq̧.pronunciando. de donatione quoq̧ iubetur pronūciare vt.j.e.q̧ ſi nolit.§. qui mancipia.
n ¶Uenisset. qꝛ non dixit vitia.ac.
o ¶Judiciuz.i. actionē.iō ḡ iubet ꝓnūciari de his vitijs nō quia nō agit̃ ex his etiam ſine ꝓnūciatione: ſz qꝛ eis ꝓnūciat̃ repellit̃ emptor qꝛ ſciuit vitia. vt.j.e. §.ſi intelligatur.
p ¶Pocuratoriſve.ſemꝑ repete opera. Accur.
q ¶Ad emptorē. vt fruct⁹ q̄s habuit a vēditore ēptor.
r ¶Ipſe.ſcilicet venditor.
ſ ¶Recipiat.ſ.emptor.imo vēditor p̄ſtitit emptori.nā cōtrarius caſus eſt.vt.j.e.ediles.§.i.
t ¶Fraudem.i.delictū tale ex q̄ liber ꝑderet ciuitatem ꝛ libertatē.vt.j.debo.poſ.l.ediles.§.rei.
v ¶Hoc āplius.ſ.gn̄alit̃ adijciūt ediles. Itē ꝛ per Ul=

ea ſciēs dolo malo vendidiſſe dicet iudiciū[b] dabimꝰ[c]. ¶ Cauſa huius edicti proponēdi eſt vt occurratur fallacijs vēdentium et emptoribus ſuccurratur quicūqȝ decepti a venditoribus fuerint dummodo ſciamus[d] venditorē etiā ſi ignorauit[e] ea q̄ ediles p̄ſtari iubēt/tñ teneri[f] debere. nec eſt hoc iniquū: potuit ei ea nota hr̄e vēditor. neqȝ em̄ intereſt[g] emptoris cur fallat an ignorātia vēditoris an calliditate. ¶ Illud ſciēdū eſt edictū hoc nō ptinere ad venditiōes[h] fiſcales. ſi tñ reſpublica[i] aliquā faciat vēditiōez edictū hoc locū hēbit. in pupillaribꝰ q̄qȝ vēditiōibꝰ erit edicto locꝰ. Si itelligat[k] vitiū morbuſve mācipij (vt plerūqȝ ſignis qbuſdā demōſtrari ſolent vitia) pōt dici edictū ceſſare. hoc em̄ intuēdū eſt ne emptor decipiat. ¶ Sȝ ſciēdum eſt morbū apud ſabinū ſic diffinitū eē/habitū cuiuſcūqȝ corporis[l] ꝯ naturā q̄ vſum eiꝰ ad id faciat deteriorē cā cuiꝰ natura nobis eiꝰ corpis ſanitatē dedit[m]. id aūt al's ī toto corpe al's ī parte accidere ſolet: nāqȝ totius corporis morbus eſt: puta febris. partis veluti cecitas licet hō ita natꝰ ſit. vitium qȝ a morbo multū differre: puta ſi quis balbus ſit[n]: nā hunc vicioſum eē magis q̄ȝ morboſum. ego puto ediles tollende dubitatōis grā bis idez dixiſſe[o] ne qua dubitatio ſupeſſet. Proīde ſi qd tale fuerit vitij ſiue morbi[p] qd vſū miniſteriūqȝ hominis impediat id dabit redhibitioni locū dū mō meminerimus nō vtiqȝ qdlibet q̄ȝ leuiſſimum efficere vt morboſꝰ vicioſuſqȝ habeat. ꝓinde leuis febricula: aut vetus quartana: q̄ tñ iā ſperni[q] pōt: vel vulnuſculū modicū nullū habeat in ſe delictum quaſi ꝓnūciatū nō ſit: contēni em̄ hec potuerūt. Exempli itaqȝ gratia referamus q̄ morboſi vitioſiqȝ ſint. ¶ Apud Iulianū q̄rit ſi ſeruus inter phanaticos[r] nō ſemꝑ caput iactaret et aliqua ꝓfatꝰ eſſet: an nichilominus ſanus videret: ꝛ ait Iul. nichilominus hūc ſanū eſſe[s] neqȝ em̄ inqt nos minꝰ animi vitio aliquos ſanos eē intelligere debere: alioqn[t] inqt futurū vt in infinitū hac rōne multos ſanos eē negaremꝰ: vt puta leuē ſupſticioſum iracundū cōtumacē: ꝛ ſi q̄ ſilīa ſūt animi vitia. magis ei de corpis ſanitate q̄ȝ de animi vitijs repromitti[v]. Interdū tñ inqt vitium corpale vſqȝ ad animū ꝑuenire ꝛ eū vitiare[x]: veluti ꝯtigeret frenetico qꝛ id ei ex febribꝰ accidit. Quid ḡ eſt ſi qd ſit animi vitiū tale vt id a vēditore excipi oporteret[y]: neqȝ em̄ id vēditor cū ſciret pronūciaſſet ex empto[z] eū teneri. Idē iul. ait q̄ȝuis aliqñ q̄s circa phana bachatus[a] ſit ꝛ rñſa reddiderit[b]: tamen ſi nūc hoc non facit nullum vitium eē: neqȝ eo nomine qꝛ aliqñ id fecit actio erit/ſicuti aliqñ ſi febrez habuit. Ceterū ſi nichilominꝰ

pignum adijcitur aliud. vt. ī. eo. l. quis ſit. §. penul.

b ¶ Iudiciū. ſ. redhibitoriū qñ fuerūt vitia corporis: al's q̄to minoris res eſt. vt. ī. e. §. fi. ꝛ. l. ſequen.

c ¶ Dabimꝰ. de dolo ēt qñqȝ dando actionē. vt. ſ. d dolo. qd venditor. vel loquit qñ obſcure ſciens rei vitium voluit ſibi parare ſecuritates. vt. ſ. de ac. ēp. l. i. ꝛ. l. q̄ro. ꝛ. l. tenet. §. fi. vl loqt cū ꝯ ſciētē agit emptor ad intereſſe. vt. ī. e. l. §. interdum tamen.

d ¶ Sciamus. ꝛ tūc ēt ſi excepit. vt ī. eo. l. queritur. §. penul.

e ¶ Ignorauit. q̄ quo mō igrauit. vt no. ſ. de ꝯhen. emp. cū venderes. Alij dicūt ſi ꝓbabiliť ignorauit nō tenet niſi affirmauerit abeſſe.

f ¶ Teneri. ſ. ex empto q̄to minoris ēpturꝰ erat ſi ſciſſet. vt. ſ. de ac. emp. iul. circa pri. vl redhibitoria ſi corpis eſt vitium.

g ¶ Intereſt. q̄ ad hoc edictū: ſȝ q̄ ad actionē ex empto itereſt. vt. ſ. de ac. emp. iul. in pn.

h ¶ Ad vēditiones. vt. C. d reſci. ven. l. quiſquis.

i ¶ Reſpublica. alicuiꝰ ciuitatꝭ cū loco priuati ſit. vt ī. de ver. ſig. l. eūz qui vectigal.

k ¶ Si intelligat vitiū. ab emptore ꝑ ſeipſuz. vt. ſ. de ꝯhē. emp. l. ea q̄. ꝛ ī. eo. l. ſi tñ. §. ei. ꝛ §. in edilitijs. ꝛ. ī. eo. queritur. §. fi.

l ¶ Corpis. ſ. mācipij: vel etiam liberi hominis. nā generalis eſt diffinitio.

m ¶ Dedit. vt. ī. de reiudi. l. q̄ſitū. §. fonticus. Accur.

n ¶ Balbus ſit. hoc eſt contra. ī. eo. idē offilius. §. fina. ſol. vt ibi.

o ¶ Dixiſſe. i. eādē ſnīam diuerſis ꝟbis. nā q̄cq̄d ē morbi eſt vitiū: ꝛ eȝ in edicto. ſȝ ſm Sabi. noīe morbi debilitas corpis: noīe vitij debilitas animi ſignificat. eſt ꝛ alia Uiciū et dr̄ia: qꝛ morbꝰ eſt ībecillitas corpis tp̄alis: ſȝ vitiū ē ppe morbuſ tuum corporis īpedimētum. vt. ī. de verb. ſigni. l. iter ſtu: differūt prum. §. verum.

p ¶ Morbi. ꝓ corpali tantū ponitur.

q ¶ Iā ſperni. vt ī. e. ob q̄. §. fi. ꝛ. ī. d re iudi. q̄ſitum. §. pōt. ꝛ ar. ī. de iniurijs. l. item apud. §. q̄ſtionem.

r ¶ Inter phanaticos. i. iter eos q̄ malis ſpiritibꝰ capti ſūt. et plerūqȝ in phano miſerie morātur. h autez nō erat captꝰ: ſed ita ſimulabat. vel vocat phanaticoſ eos qui in phana. i. tēpla (vt in legēda bti Bartholomei) dāt rñſa vt aliqs decipiāt ꝛ īducāt eos ad aliquid credendum.

s ¶ hūc ſanū eē corpe: ſȝ nō aīo. ꝛ ſic ceſſat redhibitoria.

t ¶ Alioquin. i. ſi omne vitiū animi induceret redhibitionem.

v ¶ Repromitti cū de morbo ꝛ vitio repromittimꝰ. vt. ī. eo. ob que. §. ꝛ videmus.

x ¶ Vitiare. et hoc caſu habet locuz redhibitio. vt ī. eo. ti. l. ob q̄. §. i.

y ¶ Oporteret. quod eſt in duobꝰ caſibus tm̄. al's regulariter non.

z ¶ Ex ēpto redhibitoria. vt. ſ. e. l. §. aiūt. ꝛ. §. qd ſi. et. ī. e. l. ob q̄. i pri. ꝛ. §. in ſumma. vel dic ex empto ciuili ad intereſſe. et ex hoc. ꝛ. ī. proxi. §. idem iulia. ꝛ ex hoc edicto nō agitur. quia ciuili fit qñqȝ redhibitio. vt no. ſ. de act. emp. ꝛ vē. l. ex empto. §. redhibitionem. Itē dic dr̄iam inter q̄to minoris ciuilez et pretoriam. vt no. ſ. de ac. emp. ꝛ ven. iul.

a ¶ Bachatꝰ. i. occupatus: vel bacho inebriatus.

b ¶ Reſponſa reddiderit. talia vt faciunt ebrij.

a ¶ Maneret.lꝫ nō ꝯtinue faceret.idē ſi cōtinue quo ad hoc edictum cum fuit animi vicium.

Luxuria cuiuſqꝫ rei abuſio dicit.

b ¶ Per luxuriā.ꝓꝑe.vt dic ꝓpt abuſū vini nimiū.cuiuſqꝫ ei rei abuſio dr luxuria.vt.ꝭ.ď dā.ife.l.ex dāni.Ac.

c ¶ Non poſſe.ſic ergo no.ꝙ ꝓpter vicia aīoꝝ nō agitur redhibitoria.

d ¶ Cupidi.i.acquirēdo.

e ¶ Auari.in retinendo.

Uel proteruí.curui.qꝛ curuū hñt corpꝰ retro nō rectū ꝛ directo diſpoſitum.

g ¶ Pruriginoſi.i.ſcabioſi q ardorem carnis patiuntur.

h ¶ Scabioſi.dñtamen ꝑdatvires corporis.

i ¶ Muti.hoc cōtra eſt.ꝭ.e.l.mutū.ſolu.ħ de muto ex natura:ibi de muto ex morbo.vel ħ de tarde loquente:ibi ď nullo modo loquente.

Ob q vicia.ex empto.i.q̄nto minoris res eſt:q eſt pretoria nō ciuilis.

l ¶ Poſſe.ꝓpt vicium corporis:nō dico animi.

m ¶ Impoſteros.qui imponūt aliqd alicui.

n ¶ Nullꝰ ſit.et ſic nō eēt ēpturꝰ.vt.ꝭ.ď excep.rei iudi.ſi is qui.§.i.

o ¶ Morbiqꝫ.ſimul accepti.

p ¶ Demū.forte aliud eſt in iumētis.vt.ꝭ.e.l.ediles aiunt.in prin.ꝛ.l.bouem.

q ¶ Venditor.ex hoc edicto.aliud in actione ex empto.vt.ꝭ.eo.l.i.in fi.ꝛ.§.proxi.

r ¶ Si ꝓmiſit.ſ.expſſe:nō in genere vicij morbiqꝫ.

ſ ¶ Si minꝰ nō.preſtatur.ſ.vt propter id fiat redhibitio:preſtatur tamen ꝑ actionē ex empto q̄nto minoris res eſt.vt in prin.huius legis.

maneret[a] in eo vicio vt circa phana bachari ſoleret ꝛ quaſi demēs rñſa daret:etiā ſi ꝑ luxuriā[b] id factum eſt:viciū id tñ eē animi non corporis:ideoqꝫ redhiberi nō poſſe[c] qm̄ ediles de corporalibꝰ vicijs loquunt attamē ex ēpto actiōeꝫ admittit. Idē dicit etiā i his q p̄ter modū timidi cupidi[d] auariqꝫ[e] ſūt aut iracūdi. Gaiꝰ.

Uel melācolici. Pau.

Uel pteruí[f] vel giberoſi vel curui vel pruriginoſi[g] vel ſcabioſi[h]: item muti[i] et ſurdi. Ulpia.

Ob q vicia negat redhibitionē eſſe:ex empto[k] tñ dari actionē. Sꝫ ſi viciū corporis vſqꝫ ad animū penetrat:forte ſi ꝓpt febrē loquāt aliena:vel ꝑ vicos more inſanoꝝ deridēda loquāt:i q ſi animi viciū ex corporis vicio acciderit:redhiberi poſſe[l]. Itē aleatores vel vinarios nō ꝯtineri edicto qſdā rñdiſſe Pōpo.ait:queādmodū nec guloſos nec iposteros[m] aut mēdaces aut litigioſos. ¶ Idē pōp.ait:q̄uis nō valde ſapiētē ſuū vēditor preſtare debeat:tñ ſi ita fatuū vl morionē vēdiderit vt i eo vſꝰ nullꝰ ſit[n]:videri viciū. Et videmus hoc iure vti:vt vicij morbiqꝫ[o] appellatio nō videat pertinere niſi ad corpora. Animi aūt viciū ita demū[p] p̄ſtabit vēditor[q] ſi ꝓmiſit[r].ſi minꝰ/nō[ſ]:ꝛ ideo noīatim de errone ꝛ fugitiuo excipit[t].hoc eñ animi viciū eſt nō corporis.vñ qdā iumēta pauida ꝛ calcitroſa morboſis nō eſſe annumerāda dixerūt[v].animi eñ nō corporꝫ hoc viciū eē. ¶ In ſumma ſi qdē animi tm̄ viciū ē redhiberi nō pōt niſi dictū eſt hoc abeſſe ꝛ non abeſt:ex ēpto tñ agi p̄t ſi ſciēs[x] id viciū animi reticuit.ſi aūt corporis ſolꝰ viciū ē:aut ꝛ corporis ꝛ animi mixtū viciū redhibitio locū hēbit. ¶ Illō erit adnotādū qꝺ de morbo gñalit ſcriptū ē nō de ſontico[y] morbo:nec mirum hoc videri Pōpo.ait[z].nichil eñ ibi[a] agit de ea re cui hic ipe morbꝰ obſtet[b]. Idē ait nō oēm[c] morbū dare locū redhibitiōi:vtputa leuis lippitudo aut leuis dētiū auriculeve dolor:aut mediocre vlcus[d]:non deniqꝫ febricula q̄tulālibet ad cām huiꝰ edicti pertinere. Pau.

Et q̄rum intereſt inter hec vicia q greci dicūt tm̄ inter talia vicia et eū morbū ex quo quis minus aptus vſui ſit/differt. Ulp.

Pomponiꝰ recte ait:nō tm̄ ad ꝑpetuos morbos verū ad tꝑales qꝫ edictū hoc ꝑtinere. ¶ Trebatiꝰ ait ipetiginoſum[e] morboſum nō eē:neqꝫ vitioſum ſi eo mēbro vbi impetigo eēt eq recte vtatur:ꝛ michi ꝓ̄a videt trebatij ſentētia. ¶ Spadonē[f] morboſum non eſſe neqꝫ vicioſum verius michi videt:ſed ſanū eſſe:ſicuti[g] illū q vnū teſticulū hꝫ/q etiā generare poteſt. Pau.

Si autem quis ita ſpado eſt vt tā neceſſaria pars corporis ei penitus[h] abſit[i]:morboſus[k] eſt. Ulpia.

Si cui lingua abſciſa ſit an ſanꝰ eſſe videat:q̄rit et extat hec q̄ſtio apud offiliū relata apō eū in equo[l]:ait eñ hūc videri nō eſſe ſanū. Idē.

t ¶ Excipit.i.ſepatim in edicto ponit. Itē de q̄buſdā alijs animi vicijs.vt.ꝭ.e.l.i.§.itē ſi qꝺ mancipium.

v ¶ Dixerunt.ſed male forte vt modo dixi per.l.ꝭ.e.l.bouem.in prin.

x ¶ Si ſciēs.ſꝫ ignorās tenet ob vicia que nō oportuit ignorare.vt.ꝭ.de ac.emp.l.tenet.et ꝭ.eo.l.i.§.itē ſi qs mācipiū.ꝛ.§.cām huiꝰ edicti.Azo.ſubaudi ergo hic maxime.

y ¶ Non de ſontico.ſ.tm̄.

z ¶ Pomponius ait.ꝙ.ſ.nō eſt dictū de ſontico tm̄.

a ¶ Ibi.i.in edicto.

b ¶ Obſtet.q talis dr ſonticꝰ.vt.ꝭ.de ꝟ.ſig.l.morbꝰ.ꝛ.ꝭ.eo.l.ſi.§.q̄tiēs.

c ¶ Non oēm.vt ꝭ.e.l.i.§.ꝓinde.

d ¶ Ulcus.innatū.ſꝫ vulnus dicatur illatum.

Pomponiꝰ.l.petiginoſū.id eſt lenticulis vt ita dicā plenus.Accur.

f ¶ Spadonē.de vno teſticulo.

g ¶ Sicuti.exēplificatiue non ſimilitudinarie.

Si autē.penitꝰ.de vtroqꝫ teſticulo.

i ¶ Abſit.qꝛ ambo ſunt vicioſi.

k ¶ Morboſus.l iumētū eñ aliō dicit.vt.ꝭ.e.l.ediles aiūt.§.ſed et.lꝫ in ſuo videt ꝫ.vt.ꝭ.ad legē aql.ſi ſuꝰ ſer.§.et ſi puerū.vbi dr ꝙ p̄cioſior eſt.ſol.illud i quibuſdā ꝑtibꝰ.ꝛ lꝫ p̄cioſior ſit alicui ſpadatꝰ.nō tñ ſeqtur:ergo nō eſt vicioſus.nā forte expedit vicioſū habere propter dominas forte.vt ar gu.inſti.de ac.§.preterea.

Si cui lingua.in equo.i.de equo qui habebat liguā abſciſam.Accur.

Mutū morboſum eſſe ſabinꝰ ait[a]. morboſuʒ eñ eē ſi ſine voce eē apparet: ſʒ q̄ grauiꝰ loq̄ꝰ morboſus nō[b] eſt: nec qui grece loq̄tur hic vtiq̄ʒ morboſus eſt. I dē.

I Dē offiliꝰ ait ſi hoi digitus ſit abſciſꝰ mēbrūve q̄d laceratū q̄muis ꝯſanauerit ſi tñ ob eā rē eo minꝰ vti poſſit nō videri ſanū eē. Catonē q̄ʒ ſcribere lego cui digitꝰ de manu: aut de pede p̄ciſus ſit eum morboſum eē: qδ veꝝ ē ſm ſupraſcriptā diſtictiōeʒ. Sed ſi q̄s plures digitos hēat: ſiue i manibꝰ ſiue in pedibꝰ: ſi nichil ipediꝰ i nūero eoꝝ nō eſt in cā redhibitiōis: ꝑpter qδ nō illδ ſpectādū eſt q̄s nūerꝰ ſit digitoꝝ: ſʒ an ſine impedimēto vel plibꝰ vł paucioꝛibꝰ vti poſſit. ¶ De hydropico[c] q̄ſituʒ ē an ſanꝰ eēt. ⁊ puto redhiberi poſſe: ſʒ an ita morboſū eē ꝯſtat. i. vbi hō neq̄ʒ matutino tp̄e videt: neq̄ʒ veſp̄tino qδ genus morbi greci vocāt Luſcatiōem[d] eā q̄dā eē putāt vbi hō lumie adhibito[e] nichil videt. ¶ Queſitū ē an balbꝰ ⁊ bleſus et antiphus[f] iſq̄ʒ qui tardius loquitur ⁊ varus[g] ⁊ vaticus[h] ſanus ſit: et opinoꝛ eos ſanos eſſe[i]. Pau.

Ui dens abeſt non eſt morboſus. magna[k] eniʒ pars hoiʒ aliquo dēte caret neq̄ʒ iō morboſi ſunt p̄ſerti cū ſine dētibus naſcamur: nec ideo minus ſani ſumꝰ donec dētes habeamus: alioq̄n nullꝰ ſenex ſanus eſſet. Ulpia.

Qui clauū[l] hʒ morboſus eſt. ſʒ ⁊ polipoſus[m] euʒ qui alteꝝ oculū aut alterā maxillā maiorē hʒ ſi recte vtaꝰ ſanū videri Pediꝰ ſcribit. ait eñ ineq̄litatē maxillaꝝ ocłoꝝ bꝛachioꝛuʒ: ſi nichil ex miniſterio p̄ſtando ſubtrahiꝰ / ex̄ redhibitionē eē. ſʒ ⁊ latus vł crus breuiꝰ p̄t afferre ipedimētū: q̄ ⁊ ſi erit redhibēdꝰ. ¶ Si q̄s natura[n] gutturoſꝰ ſit aut ocłos eminentes hēat / ſanus videꝰ. Itē ſciēdū eſt ſceuā nō eē morboſuʒ vł vicioſuʒ p̄ſterq̄ʒ ſi ibecillitate dextre[o] validius ſiniſtra vtaꝰ: ſʒ hūc nō ſceuā ſʒ mācū eē. ¶ Is cui os oleat an ſanꝰ ſit q̄ſitū eſt: trebatiꝰ ait nō eſſe morboſum os alicui olere: veluti[p] hyrcoſuʒ[q] ſtrabonē[r]. hoc eñ ex igluuie oꝛis accidere ſolere: ſi tamē ex corpoꝛis vicio id accidit: veluti ꝙ iecur vel pulmo: aut alid̄ q̄d ſiłe oleat: morboſus eſt. Gaius.

I Tem claudus morboſus eſt. Ulpia.

Q Ueriꝰ de ea muliere q̄ ſemper mortuos parit an morboſa ſit. et ait Sabi. ſi vulue vicio hoc ꝯtigit morboſā eē. ¶ Si mł'ier p̄gnās vēierit iter oēs ꝯuenit ſanā eē[s] eā. maximū eñ ac p̄cipuuʒ munꝰ feminaꝝ eſt ꝯcipe ac tueri ꝯceptū[t]. ¶ Puerperā[v] q̄ʒ ſanā eē ſi mō nichil extrinſecꝰ accidit qδ corpꝰ eiꝰ i aliquā valitudieʒ imitteret. De ſterili celſū diſtiguere trebatiꝰ dixit: vt ſi natura ſteriłꝰ ſit ſana ſit: ſi vicio coꝛpoꝛis / ꝯtra. ¶ Itē de eo q̄ vrinā facit[x] q̄riꝰ: et pedius ait nō ob eam rē ſanū nō eſſe ꝙ in lecto ſomno vinoq̄ʒ preſſus aut etiā ꝑ pigritiā ſurgendi vrinā faciat. ſi nautē vicio veſice collectū humoꝛē cōtinere nō poteſt: nō quia vrinā in lecto faciat: ſed q̄ꝛ vicioſam veſicā habet redhiberi poſſe: ⁊ veriꝰ eſt qδ pedius ait. ¶ Idē ait ſi vena[y] in gutture alicuiꝰ p̄ciſa ſit tollere magis q̄ꝫ p̄ſtare redhibitionē: q̄ꝛ moꝛbus[z] minuitur ego puto ſi moꝛbꝰ deſinit[a] non eſſe redhibitiōi locū. ſi autē vicīū ꝑſeueret: redhibitionē locū habere. ¶ Si quis digitis cōiūctis naſcaꝰ nō videtur ſanus eē: ſʒ ita demū ſi incōmodaꝰ ad vſum manus[b]. ¶ Mulierē[c] ita artā vt mulier fieri nō poſſit[d] / ſanā nō videri conſtat.

Mutū. ſabinꝰ ait. hoc eſt ꝯ ff. e. l. vel proterui. Solu. vt ibi.

b ¶ Nō eſt. vt in ſti. q̄ teſta. fa. poſ. §. penul.

I Dē offilius. de hydropico. i. caudato ad modū muriꝫ: vt dicūt q̄dā: ſʒ magis eſt vt de hydropico dicat ab hydoꝛ qδ eſt aq̄: q̄ꝛ iſtatꝰ eſt ac ſi eſſet plenus aqua.

d ¶ Luſcatiōeʒ. ⁊ hoc vicium eſt. ar. ī. de ꝟ. ſig. l. inꝰ ſtuprū §. veꝝ eſt.

e ¶ Adhibito. ante oculos.

f ¶ Antiphus. q̄ p̄poſtere loq̄tur.

g ¶ Uarus. a varietate ſermonis: q̄ꝛ infinita effundunt verba.

h ¶ Uaticꝰ. nota eoꝝ q̄ nequeūt recte ꝓnūciare: ⁊ poteſt dici vaticꝰ qui nimis cito loquitur: ita ꝙ vix itelligaꝰ: et ita nimis cito vadit ei ligua. Uel dicꝰ a vaticinando: q̄ꝛ ſimplicia verba q̄ſi ſomnia referunt. Aliq̄ dicūt vaticū q̄ iſirmus eſt pedibꝰ.

i ¶ Sanos eſſe. balbꝰ ſanꝰ eſt coꝛpoꝛe: vt hic dꝛ. vicioſus tamē eſt in aio. vt. ff. e. l. i. §. ſʒ ſciendum.

Qui dēs. magna. nō maioꝛ. ⁊ ē mala rō: q̄ꝛ et fugitiui multi ſunt. agitur tamē pro eis.

Qui clauū. i. apoſtema.

m ¶ Et polipoſus. i. q̄ carneʒ ſuperfluā hʒ in naribus: ſic dictus a q̄dā piſce q̄ dꝛ polipꝰ a pluralitate pedū: a polis qδ eſt pluralitas: et pedibꝰ. ⁊ ꝓferꝰ penultīa coꝛrepta. vñ ꝟſus. Polipꝰ eſt piſcis: polipꝰ fedatio naris.

n ¶ Gutturoſꝰ. a gutture qδ iſtatā gulā habet.

o ¶ Dextre. i. qui vtitur dextra vt ſiniſtra.

p ¶ Ueluti. ſimilitudinarie.

q ¶ Hyrcoſuʒ. fetet enim vt hyrcus.

r ¶ Strabonez. qui torto lumine videt.

Queritur. ſanaʒ eſſe. no. non ideo ꝙ mulier pregnans eſt: morboſa eſt. Jo. vt et. ff. ſi q̄s cau. l. ij. §. ſi vero propter. ⁊ hoc eſt verū ſm Azo. etiam ſi viciū in coꝛpoꝛe haberet ał's.

t ¶ Cōceptū. vt C. de indi. vi. l. ij.

v ¶ Puerperā. q̄ recēs eſt a partu. vt. ī. de ꝟbo. ſigni. l. illa verba optimus.

x ¶ Urinam facit. i. in lecto.

y ¶ Idem ait ſi vena. i. liuila vt ſic loquar.

z ¶ Moꝛbꝰ. poꝛ.

a ¶ Deſinit. ꝑpꝰ inciſionem.

b ¶ Manus. nō ał's. vt. ff. de ſtatu hoim. l. nō ſunt liberi. ⁊. ff. eo. l. ideʒ offilius. ⁊. l. q̄ clauum. §. i. Accur.

c ¶ Mulierem. no. hic poniꝰ mulier pro coꝛrupta. vt. ī. de verbo. ſig. l. mulieris. ał's ꝓ incoꝛruptibili. vt. ī. de aur. ⁊ argen. lega. l. argento. §. mulieri.

d ¶ Non poſſit. per viri vel ꝑ nature potentiam.

a ¶ Anthiacam.i.faucium tumores:vt ſcrupule.
b ¶ Et que iam.repete ⁊ ſi ſunt faucium ⁊c.Azo.
c ¶ Diſcuti.i.auelli.
d ¶ Viciosus eſt.ideo.ſ.Azo.
e ¶ Exceperit.ſentiens ſe nolle de eo teneri.
f ¶ Remittentibus.ſ.emptoribꝰ.
g ¶ Niſi ſciens. hoc itelligo eo caſu qñ diſſimulabat vẽditor morboſum eſſe vel negabat.dicebat tñ in vtroqꝫ caſu ſe nolle teneri huiꝰ morbi noĩe ſi apparuerit eũ adeſſe. vt.ſ.de act.ẽp.l.i.§.fi.⁊.ſ.de here.vẽ.l.ꝑ ſi in vẽditõe.⁊.l.hoc autẽ.⁊ ar.ſ.d ac.ẽp.l.iul.§.i.ſi autem morbũ talẽ dicat ineſſe repellit̃ emptor:vt hic.et.ſ.d pactis.l.paciſci. Azo.
h ¶ Parte.euidẽti.alr̃s ſecus.vt in ſi.qui.mo.tu.fi.l prin.
i ¶ Fuiſſet.ſupple ⁊ ẽptor ⁊ vẽditor ig̃rauit.vtrobiqꝫ enim repellit̃ ẽptor:ſꝫ ſi vẽditor ſciuit/ẽptor aũt lꝫ ſupine ignorauit:puto vẽditorẽ teneri:qꝛ ꝑpõderat eius dolꝰ.vt ar.ſ.ad.l.aql.itẽ ſi obſtetrix.§.fi.et.l.ſi putator.lꝫ ⁊ ĩ hoc caſu dicat lex currere tẽpus ſupine ignorãti viciũ.vt ĩ.e.l.cũ ſer.ſi eñ poneres ibi vtrũqꝫ ſciuiſſe:nõ agit̃ poſt:ſi vterqꝫ ignoraſſet non curreret:vt ibi dicit̃.
k ¶ Ignorare.vt ſ.de ꝯhen.emp.l.e ⁊ q̃.§.pe.et.ſ.e.l.i §.ſi intelligat̃.

Q ue bis.purgatur.ſ.non eſt ſana.

Q uod ita.in priſtinũ.ſed in nouã poſtea incidat egritudinẽ.vt.ĩ.e.l.fi.§.i.in fi.ſi aũt in primã recidat nõ eſt viciosus.

¶ Sis q̇s hẽat anthiacaꝫ[a] an redhiberi poſſit q̃ſi viciosꝰ q̃ritur:⁊ ſi ãthiache ſunt q̃s exiſtimo.i.iueteratas ⁊ q̃ iã[b] diſcuti[c] nõ pñt fauciũ tumores:qui anthiacã habet viciosus eſt[d]. ¶ Si vẽditor noĩati excepit[e] de aliq̃ morbo et de cetero ſanũ eẽ dixerit aut ꝓmiſerit:ſtãdũ eſt eo qḋ ꝯuenit.remittẽtibus[f] eñ actiões ſuas nõ ẽ regreſſus dãdus niſi ſciẽs[g] vẽditor morbũ ꝯſulto reticuit.tũc eñ dãdã eẽ de dolo malo replicationẽ. ¶ Si noĩatiꝫ morbus exceptꝰ nõ ſit:talis tamẽ morbꝰ ſit q̇ oĩbꝰ potuit apparere vtputa ſi cecus hõ veniebat aut qui cicatricẽ euidẽtẽ ⁊ ꝑiculoſam hẽbat:vl̃ in capite vl̃ in alia parte[h] corporis eius noĩe nõ teneri Celiliꝰ ait:ꝑinde ac ſi nomiatim morbꝰ exceptus fuiſſet[i]. Ad eos eñ morbos viciaqꝫ ꝑtinere edictũ ediliũ ꝓbãdũ eſt q̃ quiſqꝫ ignorauit vl̃ ignorare[k] potuit. Pau.

Q ue bis in mẽſe purgat̃[l] ſana nõ eſt.itẽ q̃ nõ purgat̃ niſi ꝑ etatẽ accidit. Põp.

Q uod ita ſanatum eſt vt in priſtinũ[m] ſtatũ reſtitueret̃:ꝑinde habẽdũ eſt quaſi nũq̃ꝫ morboſum eẽt. Vlp.

Q uis ſit fugitiuꝰ diffinit offiliꝰ.fugitiuꝰ eſt q̇ extra dñi domum[n] fuge cã q̃ ſe a dño celaret mãſit. Celiliꝰ aũt fugitiuũ eẽ ait eũ qui ea mente[o] diſcedat ne ad dñm redeat tãetſi mutato cõſilio ad eũ reuertat̃.nemo eñ tali pacto inquit penitẽtia[p] ſua nocẽs eſſe deſinit. ¶ Caſſiꝰ q̃ꝫ ſcribit fugitiuũ eẽ q̇ certo ꝓpoſito[q] dñz relinq̇t. ¶ Itẽ apḋ iulianũ relatũ ẽ fugitiuũ fore ab effectu animi itelligẽdũ eẽ[r] nõ vtiqꝫ a fuga. nã eũ q̇ hoſtẽ aut latronem incẽdiũ ruinã ve fugeret:q̃uis fugiſſe verꝫ ẽ/nõ tñ fugitiuuꝫ eſſe. Itẽ nec eũ q̇dẽ qui a ꝑceptore cui ĩ diſciplinã traditꝰ erat aufugiſſet fugitiuum eẽ:ſi forte iõ fugit qꝛ imoderate eo vtebat̃. ¶ Idẽqꝫ ꝓbat ⁊ ſi ab eo fugerit cui erat cõmodatus ſi ꝓpt̃ eã cãm[s] fugerit. Idẽ ꝓbat Iul.et ſi ſeuerius[t] cũ eo agebat:hoc ita ſi eũ fugiſſet ⁊ ad dñm veniſſet. Ceterũ ſi nõ ad dñz veniſſet:ſine vlla dubitatiõe fugitiuũ[v] videri ait. Idẽ ait interrogatꝰ ꝓculꝰ de eo q̇ domi latuiſſet ĩ hoc.ſ. vt fuge nactꝰ occaſionẽ ſe ſubtraheret.ait eñ tãetſi fugere nõ potuiſſet videri q̇ domi mãſiſſet:tñ eum fugitiuũ fuiſſe.ſi aũt ĩ hoc tm̃ latuiſſet q̃ad iracũdia dñoꝝ efferueſceret[x]:fugitiuũ nõ eẽ. ſicuti nec eũ q̇dẽ q̇ cũ dñz aĩaduerteret ꝟberibꝰ ſe afficere velle ꝑripuit ſe ad amicũ quẽ ad ꝑdicandũ ꝑduceret[y]:nec eũ q̇dẽ fugitiuuꝫ eẽ qui ĩ hoc ꝓgreſſus ẽ vt ſe ꝑcipitaret. Ceterꝫ[z] etiã eũ q̇s fugitiuũ diceret qui domi ĩ altũ locũ ad ꝑcipitãduꝫ ſe aſcẽdiſſet magiſqꝫ hũc mortẽ ſibi ꝯſciſcere voluiſſe[a]. Illud eñ qḋ pleruqꝫ ab iprudẽtibꝰ inquit dici ſolet eũ eẽ fugitiuũ qui nocte aliq̃ ſine volũtate dñi manſiſſet[b] nõ eẽ verꝫ:ſꝫ ab effectu animi cuiuſqꝫ eſtimãdũ. Idẽ Iulia.ait.ſi a magr̃o puer receſſit ⁊ rurſus ad matrẽ ꝑuenit cũ q̃reret̃ nũ fugitiuꝰ eẽt ſi celãdi cã ne ad dñm reuerteret̃ fugiſſet/fugitiuũ eẽ.Si ꝟo vt

Q uis ſit fugitiuꝰ.extra dñi domũ:imo ⁊ ſi intra domũ latitat. vt.ĩ.e.l.§.idẽ ait interrogatus proculus.que eſt contra.Azo.
o ¶ Ea mente.vt ⁊.ĩ.de ver.ſig.fugitiuus.
p ¶ Penitẽtia.no.viciũ al penitẽtia non purgari.vt ſ. ⁊ idẽ in alio vt in furto.vt.ĩ.de fur.q̇ ea mẽte.idẽ ĩ rapina.vt.ĩ.vi bo.rap.l.pe.idem in apoſtata.vt.C.d apoſt.l.hi q̇ ſctãꝫ.in medio.⁊ in fi.l.idẽ in diuortio.vt ĩ.de diuor.l.ſi penituit.in fi.idẽ in dño q̇ primo colonũ expulit:⁊ tarde penitet.vt.ſ.loca.l.ſi ĩ lege.§.colonꝰ.ſꝫ aliud in vicio corporis ſi fuerit bñ ſanatuꝫ.vt ſ.l.ꝓxi.et.ſ.e.l.i.§.fi.idem in falſa moneta.vt.ĩ.ad.l.cor.de fal.l.q̇ falſam.idẽ ĩ appellatione.vt.C.de ap.l.ſi q̇s libellos.
Viciũ al ꝑnla nõ purgat.
q ¶ Propoſito.nunq̃ꝫ redeundi.
r ¶ Ab effectu al itelligẽdũ eẽ.hoc iõ:qꝛ factũ ſpectatur.vt.ĩ.e.l.bouẽ.§.i.et.ĩ.de ꝟ.ſig.fugitiuꝰ.⁊ ſic animus ⁊ factum.
ſ ¶ Cauſam.qꝛ abutebatur.
t ¶ Seuerꝰ.verberando.
v ¶ Fugitiuum.fuiſſe.ita tñ ſi vel vnum pedẽ mouerit.ſecꝰ ſi ſe nõ mouerit.vt.ĩ.ea.l.§.apud celiũ.in illo ꝟ.plane ⁊c.q̃ ẽ cõtra.⁊ eſt ꝓ hac ſolu.ĩ.e.§.ideꝫ celſꝰ.vel ibi non aĩo fugiendi ſe abſcondit hic ſic.vel hic ꝓculi:ibi alterꝰ recitat opinionẽ.
x ¶ Efferueſceret.i.hũiliaret.ac.
y ¶ Perduceret.vt ⁊.ĩ.eo.l.bouem §.i.
z ¶ Ceterũ.i.alioq̇n.
a ¶ Voluiſſe.ſ.dicendum eſt.
b ¶ Manſiſſet.extra domum.

a ¶ Deiecit.non tñ fuit ſtrãgulatꝰ
b ¶ Proiecit.i. euaſit.
c ¶ Nactꝰ.ſi tñ nãciſceretur.
d ¶ Noluit contra eē.q2 eſt fugitiuus.et eſt ſile.C. de ieeſ.nup.l.qui ꝫ.in fi.l.Item no. hic ꝙ q̄ põt facere ꝛ nõ fecit:videt nolle facere:vt ħ. et.j.de ri.nup.l.q̄ libos.ꝛ.j.q̄ ĩfrau. cre.l.in fraudē.
e ¶ Mēte.q̄ attēdit. vt.j.de ṽ.ſig. fugitiuꝰ.et.ſ.e.l. in prin.
f ¶ Et q̄s eū.ſcꝫ extraneus.dñs vero nõ poterit eũ cõprehendere ſic cito currebat ſeruus.als ꝫ.j.proxi.§.Azo.
g ¶ Exiſſet.cum euadere a domino poſſet.
h ¶ Debitorē.i. in dñio debitoris eſt habēdus.
i ¶ Dñm.vt.C. de pig.ac.l.pignꝰ
k ¶ Exercuit.ſ. agendo hypothecaria:ꝛ ſic poſſeſſione apphenſa.
l ¶ Creditor ei. cui creditor vēdidit:vł dic creditori poſtea q̄ꝫ vēdidit: ſꝫ ãteq̄ꝫ traderet.
m ¶ In aſilũ.i.locus vbi recipiebãtur hoies cã miſericordie:vel auxilij:puta hoſpitale ꝛ conſimilia.ab a q̃d eſt ſine: et ſilos q̃d eſt tractꝰ: q2 nõ extrahebantur inde q̄ ibi confugerant.Accur.
n ¶ Poſtulant.i. petũt vt dñs eorũ cõpellat eos vēdere:q̃d faciũt fugiēdo ad ſtatuã:vt ħ ſubijcit.ꝛ inſti.de his q̄ ſunt ſui vel alie.iur.§.fi.et ſic

ꝑ mrem faciliorē dep̄catiõem hērēt delicti alicuꝰ nõ eē fugitiuũ. ¶ Celiꝰ q̄ꝫ ſcribit ſi ſuũ emeris qui ſe in tiberim deiecit[a] ſi moriēdi dũtaxat cã ꝯſilio ſuſcepto a dño diſceſſiſſet nõ eē fugitiuũ. ſꝫ ſi fuge priꝰ ꝯſiliũ habuerit:deide mutata volũtate in tiberim ſe ꝓiecit[b] manere fugitiuũ.eadē ꝓbat ꝛ de eo qui de ponte ſe p̄cipitauit. hec oĩa ṽa ſunt q̄ Celius ſcribit. Idē ait:ſi ſeruꝰ tuꝰ fugiēs vicariũ ſecũ abduxerit:ſi vicariꝰ inuitꝰ aut ĩprudēs ſecutus ē:neq̄ꝫ occaſionē ad te redeũdi nactus[c] p̄termiſit:nõ videri fugitiuum fuiſſe. ſꝫ ſi aut olim cũ fugeret ĩtellexit quid ageretur:aut poſtea cognouit quid actũ eſſet et redire ad te cũ poſſꝫ noluitꝰ[d] ꝯ̄ eē. Idē putat dicēdum de eo quē plagiariꝰ abduxit. Idē celiꝰ ait:ſi ſuꝰ cũ in fundo eēt exiſſet de villa ea mēte[e] vt ꝓfugeret:ꝛ q̄s eũ[f] priuſq̄ꝫ ex fũdo tuo exiſſet[g] cõprehēdiſſet/fugitiuum videri: animũ eñ fugitiuum facere. ¶ Idē ait nec eum q̄ ad fugã gduꝫ vnũ alterũ ve ꝓmouit:vł etiã currere cepit:ſi dñꝫ ſequētē nõ põt euadere/non eē fugitiuũ. Idē recte ait libertatis cuiuſdaꝫ ſpēm eē fugiſſe:hoc eſt a poteſtate dñica in p̄ſenti liberatuꝫ eē. ¶ Pignori datꝰ ſuꝰ debitorē[h] quidēꝫ dñm[i] hꝫ: ſed ſi poſtea q̄ꝫ ius ſuum exercuit[k] creditor ei[l] ſe ſubtraxit:p̄t fugitiuꝰ videri. ¶ Apd̃ labeonē ꝛ celſum q̄rit:ſi quis in aſilũ[m] ꝯfugerit:aut eo ſe ꝯferat: q̄ ſolēt venire q̄ ſe venales poſtulãt[n] an fugitiuꝰ ſit:ego puto nõ eē fugitiuũ eum:q2 id facit q̃d publice facere licere arbitrat. Nec eũ quidē qui ad ſtatuã ceſaris ꝯfugit fugitiuũ arbitror:nõ eñ fugiēdi aio hoc facit. Idēꝫ puto ꝛ in eo qui in aſilũ vł aliud ſile ꝯfugit:q2 nõ fugiēdi aio hoc facit. ſi tñ ãte fugit:ꝛ poſtea ſe ꝯtulit non io magis fugitiuus eſſe deſinit. ¶ Itē celiꝰ ſcribit placere eũ q̄ꝫ fugitiuũ eſſe q̄ eo ſe ꝯferat vñ eum dñs recuperare nõ poſſit[o]:multoq̄ꝫ magis illum fugitiuũ eē qui eo ſe ꝯferat vñ abduci[p] nõ poſſit. ¶ Erronēꝫ ita diffinit labeo puſillũ fugitiuũ eſſe:ꝛ ex diuerſo fugitiuũ magnũ erronē eſſe:ſꝫ ꝓprie[q] erronem ſic diffinimꝰ qui nõ quidē fugit:ſꝫ frequenter ſine cã vagat:ꝛ tp̄ibꝰ in res nugatorias cõſumptis ſuis ad dñm redit. ¶ Apud celiũ ſcriptũ ē liberti[r] apud patronũ habitãtis ſic vt ſub vna claue tota eiꝰ habitatio eēt ſeruꝰ ea mēte ne rediret ad eũ extra habitatiõem liberti fugit:ſꝫ ĩtra edes patroni tota nocte oblituit: videri eſſe fugitiuũ celius ait. Plane ſi taleꝫ[s] cuſtodiã[t] ea habitatio nõ habuit ꝛ in ea cella[v] libertꝰ habitauit cui cõe ꝛ ꝓmiſcuũ pluriũ cellaꝝ iter eſt:ꝯ̄ placere debere celiꝰ ait:ꝛ labeo ꝓbat. ¶ Idē celiꝰ ait ſeruũ in ꝓuincia miſſum a dño cũ eũ mortuũ eſſe ꝛ teſtamento ſe liberꝝ relictũ audiſſet[x] ꝛ in eodē officio ꝑmãſiſſet tñq̄ꝫ ꝓ libero ſe gerere cepiſſet: nõ eē fugitiuũ:nec enim mētiēdo ſe liberum ĩquit fugitiuus eſſe cepit:quia ſine fuge ꝯſilio id fecit. ¶ Q̃d aũt ediles noxa ſolutus nõ ſit:ſic intelligendum eſt vt nõ hoc debeat pronunciari nullã eum noxã cõmiſiſſe: ſꝫ illud noxa ſolutum eſſe: hoc ē noxali iudicio ſubiectuꝫ non eſſe. ergo ſi noxã cõmiſit nec ꝑmanet:noxa ſolutꝰ videt. Noxas accipere debemꝰ priuatas: hoc eſt ea quecũq̄ꝫ cõmittuntur ex delictis[y] non publicis criminibus ex quibus[z] agitur iudicijs noxalibꝰ. Denique ſpecialiter cauetur[a] infra de capitalibus fraudibus. Ex priuatis autem noxijs oritur dãnum pecuniariũ ſi quis forte noxe dedere noluerit: ſed

dat ei ſecuritas:ꝛ ſine dñi iiuria cũ habeat p̄ciũ. vt et arg.j.ne q̃d in flu. publi.l.i.§.ſunt q̄ pu.Accur.
o ¶ Non poſſit. de facto:vt ad inimicos dñi.
p ¶ Abduci. de iure alicuius loci: vt ferrarie:vel ad hoſtes.
q ¶ Proprie.exponit q̃d obſcure dixit labeo nõ corrigit.
r ¶ Liberti. ſcꝫ ſeruus.q̃d eſt.j.
ſ ¶ Si talē. ſi ꝓ q̄uis.vł in vi cõditionis legi põt.
t ¶ Cuſtodiã.ſ. diſcretam vel diſtinctam.
v ¶ Et in ea cella.in qua ſe recipit ſeruꝰ: nõ tñ vt latitet.alioq̄n contra.vt.ſ.e.l.§.idē ait ĩterrogatus.q̄ eſt ꝫ.vel veriꝰ immo nõ eſt hic fugitiuus:q2 extra habitatiõem liberti ſuꝰ nõ fuit cũ cella liberti ꝛ locus vbi ſuꝰ eſt exceptꝰ fuerit liberto ĩ ꝓmiſcuo vł ſñ cũ patrono:ſꝫ ibi ꝓmouit aliquo gradu ad fugam:vel ſolue vt ibi.
x ¶ Audiſſet. ſcꝫ falſo.
y ¶ Ex delictꝫ.ſ. priuatis.
z ¶ Ex q̄bꝰ.ſ.priuatꝫ d̄lictꝫ agit.vt ħ ꝛ inſti.d̄ noxa.in p̄n.ꝛ.C.d̄ nox.l.ij
a ¶ Cauet.ſ.eiſdē ṽbis edicti.vt ſ.eo.l.i.in§.itē ſi q̃d mãcipiũ. ꝛ ad hoc.j.eo.l.cũ aũt. i.§.excipit.ꝛ.j.ti.i l.luciꝰ.§.fi.et.j.de ṽ.ſig.hec ſtiplo.ꝛ no.ħ ꝙ vbi eſt clã ſpãlis nõ indigemus gñali.vt.j.d̄ ṽ.ob.l.doli.

litis estimationem sufferre.
¶ Si qs talis sit seruꝰ q̄ oīno manumitti nō poſſit ex ↄditiōibus[a]: vł ſi ſub pena vinculorū diſtractus ſit a dn̄o: vł ab aliq̄ ꝑtāte damnatꝰ[b]: vel ſi expor-tādus[c]: eq̄ſſimū erit ēt hoc ꝓdici. ¶ Si qs affirmauerit aliq̄d adeſſe ꝗuo nec adſit vł abeſſe ꝛ adſit: vtputa ſi dixerit furē nō eē ꝛ fur ſit: ſi dixerit artificem eſſe ꝛ nō ſit. hi em̄ q̄ꝛ qđ aſſeuerant nō ꝑſtant: aduerſus dictum promiſſumve facere videntur[d]. Gaius.

18 S I q̄d vēditor de mancipio affirmauerit idq̄ꝫ nō ita eē emptor q̄ratur: aut redhibitorio: aut eſtimatorio.i. q̄nto minoris iudicio agere ꝑt. verbi grā: ſi ↄſtātē: aut laborioſū: aut curacē: aut vigilacē eē: aut ex frugalitate ſua peculiū acq̄rentē affirmauerit: ꝛ is ex diuerſo leuis ꝓteruus deſidioſus ſomniculoſus piger[e] ꝛ tardus[f] cōmeſſor inueniat̄. hec oīa vidētur eo ꝑtinere ne id quod affirmauit venditor amare ab eo exigat̄: ſꝫ cū q̄dā tēperamēto: vt ſi forte ↄſtantē eſſe affirmauerit nō exacta grauitas ꝛ cōſtantia q̄ſi a pħo deſideret̄. Et ſi laborioſū ꝛ vigilacē affirmauit eē nō ↄtinuus labor ꝑ dies noctesq̄ꝫ ab eo exigat̄: ſed hec oīa ex bono[g] ꝛ eq̄ modice deſiderent̄. Idē ꝛ in ceteris q̄ vēditor affirmauerit itelligemꝰ. ¶ Vēditor q̄ optimū[h] coquū eē dixerit optimū i eo artificium ꝑſtare dꝫ: q̄ vero ſimpl'r coquū eē dixerit ſatiſfacere vł ēt ſi mediocrē[i] coquū ꝑſtet. Idē ꝛ in ceteris gn̄ibꝰ artificiorum eque ſi qs ſimpl'r dixerit peculiatū eē ſeruū: ſufficit ſi is vel minimū[k] hēat peculiū. Vlp.

S Ciendū tn̄ eſt q̄dā et ſi dixerit ꝑſtare eū nō debere[l].ſ. ea q̄ ad nudā laudē ſerui ꝑtinēt: veluti ſi dixerit frugi ꝓbū dicto audientē. vt em̄ pediꝰ ſcribit multū intereſt cōmēdandi ſerui cā q̄d dixerit[m] an vero ꝑſtaturū ſe ꝓmiſerit qđ dixerit. plane ſi[n] dixerit aleatorē[o] nō eē/ furē nō eē/ ad ſtatuā nunq̄ꝫ ↄfugiſſe: opꝫ eū id ꝑſtare. ¶ Dictum a ꝓmiſſo[p] ſic diſcernitur. dictum accipimꝰ qđ verbotenus pronunciatuꝫ eſt nudoq̄ꝫ ſermōe finit̄[q]. ꝓmiſſū aūt ꝑt referri ꝛ ad nudam promiſſionē[r] ſiue pollicitationē[s] vel ad ſpōſionē[t] ſꝫ qđ icipiet is qui de huiuſmodi cauſa ſtipulanti ſpopondit: et ex ſtipulatu poſſe conueniri ꝛ redhibitorijs actiōibus[v] eū teneri nō eſt nouū. nā qui ex empto pōt cōueniri[x]: idem etiā redhibitorijs actionibus cōueniri pōt[y] ea aūt ſola dicta ſiue ꝓmiſſa

a ¶ Ex cōſtitutionibꝰ. pone exemplū de ↄſtitutiōe ſeueri ꝛ anto. qua ꝓhibet̄ ad libertatē ꝑuenire ſeruꝰ de adulterio cū dn̄a cōmiſſo accuſatꝰ vt hic. ꝛ.j. de her. inſti. his verbis. §. ſeruū. ꝛ inſti. de her. inſti. §. eſt autem.
b ¶ Dānatꝰ. ad vicula, ꝓpter facinꝰ. vt. C. de pe. l. incredibile.
c ¶ Exportādus. i. vēditꝰ eſt: vel a ꝑtāte dānatꝰ: huiuſmodi em̄ pene vel ↄditiōes apponi ꝑn̄t a dn̄is ꝛ poteſtatibꝰ. vt. C. de his qui ad li. pro. nō poſ. l. i. ꝛ. ij. ac.
d ¶ Vident̄. ꝛ ſic agitur redhibitoria. vt. ſ. e. l. i. §. q ſi mācipium. ꝛ. j. l. prori.
S I q̄d venditor. piger. in incipiendo.
f ¶ Tardus. in ꝑficiendo.
g ¶ Ex bono. no. q̄ in gn̄e. tenet̄ vel icerto nō tenet̄ ad id qđ meliꝰ eſt ſed ex bono ꝛ equo vt hic. ꝛ. j. de verb. obli. l. cōtinuus. §. cuꝫ ita. ꝛ. §. illud. ꝛ. ſ. de ↄdi. inde. l. cum his. §. fi. ꝛ. j. de tri. vi. ꝛ ole. leg. l. cuꝫ certū pōdus. ꝛ. j. l. ꝓri. §. illđ. ꝛ. j. e. l. ꝓinde. ij. rn̄. ꝛ. j. l. ꝓri. ꝛ. ſ. de he. vł ac. ven. l. q̄ filij. §. fi. ꝛ. l. ſi nomē. ꝛ. j. ꝓri. §. ꝛ đ hoc plene dixi. ſ. man. l. fideiuſſorem.
h ¶ Optimuꝫ. q̄ em̄ optimuꝫ dicit certū dicit. vt. j. de verbo. obli. l. vbi aūt nō ap. §. i.
i ¶ Mediocrē. vt dixi r'ſarit. ſ. ꝓri.
k ¶ Minimū. i. nō maximū. ar. j. de aur. ꝛ ar. leg. l. q̄ lancem. vel verius in ſūmis qđ minimū eſt ſeq̄mur. vt. j. de verb. obli. inter ſtip. §. ij.
S Ciendū. debere. ſ. ſꝑ: ſꝫ cū diſtinctiōe q̄ ſequitur.
m ¶ Quid dixerit. q̄ caſu nō teneat̄ vt h. ꝛ. ſ. de ↄhē. ēp. l. ea q̄. in ꝑn. ꝛ. ſ. de dolo. qđ venditor. in ꝑin.
n ¶ Si probatio. i. ſine interrogatione.
o ¶ Aleatorē. vt em̄ ſi certā ꝓbitatē dixit dꝫ ei ꝑſtare. vt. ſ. l. ꝓri. ita ſi certū q̄d dixit abeſſe hoc ꝑſtare dꝫ: vt h.
p ¶ Dictū a ꝓmiſſo. q̄ verba ſunt. ſ. l. ꝓri. §. i.
q ¶ Finitur. i. ſine interrogatione. Accur.
r ¶ Promiſſionē. i. pactū qđ vtroq̄ꝫ ↄſentiente fit. vt. ſ. de pac. l. i. §. pactum.
ſ ¶ Pollicitationē. vbi ꝛ vnius tm̄ eſt cōſenſus. vt. j. de pol. l. pactū. ꝛ ſic no. q̄ aliđ eſt dictuꝫ aliud pollicitatio: aliud pactū: ꝛ aliud ſtipulatio vt h colligitur.
t ¶ Ad ſpōſionē. i. ad ſtipulationem.
v ¶ Actionibus redhibitoria. ꝛ q̄nto minoris.
x ¶ Cōueniri. puta ſi vēdidiſti ſuū fugitiuū vel pecꝰ morboſuꝫ: cuꝰ nomine agi ꝑt etiaꝫ de iure ciuili vł ad intereſſe cū vēditor ſciuit: vel q̄nto minoris empturꝰ erat cū ignorauit: vt. ſ. de act. emp. l. iul. l ꝓri. nichilominus redhibitoria agi ꝑt de iure pretorio: vel q̄nto minoris res eſt: et caue tibi: q̄ꝛ ꝓpter corporis morbū nō agebat̄ de iure ciuili ad redhibitionē: ſꝫ ad intereſſe: vł q̄nto minoris: vel ex ↄtractu vel ex cautiōe vt i pecore morboſo: vel ꝓpter vitiū animi in ſeruo fugitiuo agebat̄ de iure ciuili: vt dictum eſt non in ſeruo fure: nec etiā in ꝑdio tributario. vt no. ſ. de act. emp. iul. vn̄ q̄ꝛ agebat̄ ꝓ fugitiuo: expōebatur cautio ſuꝑ fugitiuo ſeruo ꝛ ſuꝑ q̄buſdā alijs ſuꝑ q̄bus aduocari pōtres. Itē đ ſanitate de iure ciuili. vt. ſ. de ac. emp. ex ēpto §. ēt. ꝛ. C. đ ac. ēp. emptor. ſed ꝛ ſine cautione agebat̄: vt dixi in fugitiuo. ar. ſ. e. l. q̄s ſit fugitiuus. §. ideꝫ recte. nec ob. qđ dicit̄. ſ. de ac. emp. ex empto §. redhibitionē. vt ibidem no. fuit ḡ neceſſariū has edilicias actiōes ꝓponi: vtpote cū ad aliđ dent̄ q̄ſ ſuꝑiores de iure ciuili. q̄d em̄ ſi emptor q̄d empturus erat ſꝫ minori ꝑcio: ſubuenit̄ ei ꝑ hoc edictū vel ad redhibendū: vł q̄nto minoris erat res. Itē q̄nq̄ꝫ dat̄ iſte ꝛ nō ille: vt. ſ. dixi ſed ſi agit̄ redhibitoria ꝛ q̄nto minoris in ꝑdictis caſibꝰ eſt ↄ. ſ. đ dolo. l. qđ vēditor. l fi. vbi dicit dari de dolo. ſol. hic animo obligādi promiſit. ibi iactandi ad decipiendum et non promiſit.
y ¶ Pōt ↄueniri. ad aliud ex empto ciuili. ꝛ ad aliđ pre-

toria q̄to minoris dat'. vt no. ſ. de ac. emp. et ven. iul. in p̄n. ⁊ iō neutra eſt ſupflua. Quid em̄ ſi ēptor ēptur⁹ erat: ſed minori p̄cio: ſubuenit' ei per hoc edictū vl' ad redhibēdū: vel q̄to minoris res eſt. Itē pōt eē q̄ dat' iſta ⁊ nō illa: q2 illa in ꝯtractib⁹ tm̄ cōpetit. vt. d. l. iulianus.

i ¶ Si vero. poſt aliquot dies. iterpoſita fuerit. ſ. in vēditōe nō cōtracta iterceſſit ſtipulatio. ſ. vt p̄ſtet' ita eſſe ſicut fuit dictū ſi ſequatur venditio.

k ¶ Ex priori cauſa. ſ. ex ſtipulatione.

l ¶ Que. ſ. cā ſiue ſtip'lo vl' dictū q̄ eſt prior habito reſpectu ad vēditionē q̄ fuit ſubſecuta: hoc dico cū cepit agere poſſe. i. cepit ex ea agi poſſe iq̄t labeo ſtati vt vēit. i. poſt vēditiōem. ſ. cū effectu. nā ſic ꝯditionalit' fuit facta ſi vēditio ſubſequatur eo noīe. i. p̄p' ſui viciū. Itē per id qđ dicit ex tp̄e vēditiōis agi. no. q̄ dictum p̄cedēs trahit' ad tp̄s venditōis. q̄ em̄ i p̄fa: ad tēp⁹ tiōibus ⁊c. vt. ſ. de vēditio ꝟ. ob. ticia. § idez. Accur.

Dictu3 p̄cedēs ad tēp⁹ vēditionis trahitur.

admittenda ſunt q̄cūq3 ſic dicunt' vt p̄ſtentur nō vt iactentur[a]. ¶ Illud ſciēdū eſt ſi q̄s artificē p̄miſerit vl' dixerit nō vtiq3 p̄fectū eum p̄ſtare d3: ſ3 ad aliquē modu3 p̄itū: vt neq3 eum ſumme ſcie accipias: neq3 rurſus indoctū eſſe in artificiū[b]. ſufficiet ḡ talem eſſe quales vulgo artifices dicuntur. ¶ Deīde aiunt[c] ediles ēptori oībuſq3 ad quos ea res p̄tinet iudicium dabim⁹: pollicentur emptori actionē ⁊ ſucceſſoribus[d] ei⁹ q̄ in vniuerſu3 ius ſuccedūt. Emptorē eū accipe debem⁹ q̄ p̄cio emit: ſ3 ſi q̄s p̄mutauit dicendu3 eſt vtrūq3 emptoris ⁊ venditoris loco haberi[e]: et poſſe vtrūq3 ex hoc edicto experiri. ¶ Tp̄s aūt redhibitōis ſex menſes vtiles[f] h3. ſi aūt mācipium nō redhibeat': ſ3 q̄to minoris agit'/ann⁹ vtilis eſt: ſ3 tempus redhibitiōis ex die venditionis currit[g]: aut ſi dictum p̄miſſum ve quid eſt ex eo ex quo dictum promiſſum ve[h] quid eſt. Gaius.

Si vero ante venditiōis temp⁹ dictū interceſſerit: deinde poſt aliquot dies[i] iterpoſita fuerit ſtipulatio: celius ⁊ ſabin⁹ ſcribit ex priori[k] cauſa que[l] ſtatim inquit vt venit id mācipium/eo noīe poſſe agere cepit. Ulpia.

Redhibere eſt facere vt rurſus habeat vēditor quod habuerat: ⁊ q2 reddendo id fiebat idcirco redhibitio eſt appellata quaſi redditio[m]. ¶ Cu3 reddit' ab ēptore mācipium venditori: de dolo malo repromitti oportere ei Pōpo. ait[n]. ⁊ iō cautiones neceſſarias eſſe ne forte aut pignori dat⁹ ſit ſeru⁹ ab emptore: aut iuſſu ei⁹ dānu3[o] ſiue furtum alicui datum ſit. ¶ Idez Pōpo. ait interdū etiā duplr' cautiōes iterponi debere al's in p̄teritū[p] al's in futuru3[q]: vtputa ſi eius[r] ſerui noīe q̄ redhibetur emptor p̄curatorve eius iudicium accepit[s]: vl' qđ cū eo ageretur[t] vl' quod ip̄e ei⁹ noīe ageret[v]. Cauendu3 autez eſſe ait ſiq̄dez ſine dolo malo emptor ꝯdēnatus[x] fuerit: aut dederit his rebus[y] recte p̄ſtari[z] vl' ſi q̄d ex eo qđ egerit ad eu3 p̄uenerit: vl' dolo malo vl' culpa ei⁹ factū ſit quominꝰ p̄ueniret/hiſdē dieb⁹ reddi. Idē ait futuri temporis noīe cautionē ei qui ſciēs[a] vēdidit fieri ſolere. ¶ Si in fuga hō eſt ſine culpa emptoris/ nichilomin⁹ ꝯdēnatur vēditor[b]: tunc enim

a ¶ Nō vt iactētur. vt. ſ. de pac. int' ēp. ⁊ vē. ea q̄. ⁊ ſ. l. p̄ri. § fi. ⁊ ſ. e. l. ⁊ ſ. de fun. iſtru. cū de lanionis. § aſinam. in fi. §.

b ¶ Artificiu3. q̄ em̄ nimis emūgit elicit ſanguinē. vt in decre. di. iiij. de niq3. ⁊ prouerbio. c. xxx.

c ¶ Aiunt. vt. ſ. eo. l. i. § i.

d ¶ Succeſſoribus. vt ⁊. ſ. e. ſi tm̄. § edilicie. nā cu3 dico eū ad quē ea res p̄tinet de herede itelligas. vt. ſ. de ꝟ. ſig. ſciēdū. § fi. ſ3 q̄nq3 alit' ponit'. vt. ſ. de adop. l. his ꝟbis. ⁊. ſ. de iureiur. l. ait pretor. in § ei⁹ rei. ⁊. l. etiam ſi in rem.

e ¶ Loco haberi. vt. C. d re. permu. l. ij.

f ¶ Utiles. q̄ſi viciū ſupine ignorauit. al's ſi ſciuit nō agitur. vt. ſ. e. l. i. Item ſi ignorauit nō ſupine tunc ex die quo ſciuit. vt. ſ. eo. cum ſer.

g ¶ Currit. ſ3 p̄bo ꝯtrariū q̄ nō. ſ. ex die vēditionis. aut enim vterq3. ſ. vēditor ⁊ emptor ſciebat viciū: ⁊ tūc nō currrit a tp̄e vēditōis p̄ſcriptio ſex mēſiū vtpote cū agi nō poſſit. vt. ſ. eo. l. i. § ſi intelligat'. aut vterq3 ignorabat: ⁊ tūc nō currit a vēditiōe. vt. ſ. e. l. cū ſer. Rn̄. q̄ſi vterq3 ſciebat pōt hoc itelligi. ſi tm̄ ſtipulatus fuit de vicio. vt. C. de euic. ſi fundū. vl' itellige q̄ſi vēditor ſciebat viciū: ſ3 emptor ſupine ignorauit. ⁊ iō currit ei. vt p̄dicta. l. cū ſer. in fi. ⁊. ſ. e. ediles aiūt. § idem refert offilius. vel dic ex die vēditōis ſubaudi ⁊ ſcientie. vt. ſ. eo. cum ſer. § i. ⁊. C. de ercu. tu. quinquaginta.

Pactu3 nudum q̄nq3 actionez parit.

h ¶ Promiſſum ve. ſ. poſt vēditōis diē. ſ. currit ex tunc tp̄s. ⁊ ita ꝯtigit mirabile quoddam q̄ agit' ex nudo pacto ex iteruallo appoſito. vel dic q̄ nō agit' ex pacto: ſed p̄p' pactū ex edicto p̄toris: vel ad redhibēdum vel q̄to minoris. vel dic hic itelligi q̄ſi ſtip'lo iteruenit: vt dictū p̄miſſum ve pro eodē ponat': et ad ſtipulationē refertur.

m Redhibet'. q̄ſi redditio. vt ⁊. ſ. de alie. iu. mu. cau. fac. l. q2 redhibitio. ⁊. ſ. qui. mo. pig. vel hypo. ſol. l. voluntate. § fi. Accur.

n ¶ Pōponi⁹ ait. ſic et creditor. vt. ſ. de pig. ac. creditor. ⁊ marit⁹ in dote quā reddit. vt. ſ. ſolu. ma. ſi filio. § i.

o ¶ Dānū. i. his q̄ hēbāt atrocitatez facinoris. al's nō tenet' niſi dn̄s q̄ iuſſit. vt. ſ. d noxa. l. ij. Accur.

p ¶ In preteritum. vt. ſ. proxi.

q ¶ In futurum. vt ſubijcit per exempla.

r ¶ Eius. ſ. emptoris.

ſ ¶ Accepit. i. lis eſt conteſtata. Accur.

t ¶ Ageretur. ſ. ſtatim.

v ¶ Ageret. ex contractu ſerui forte. Accur.

x ¶ Cōdēnat⁹ fuerit. noīe maleficij forte a ſuo ꝯmiſſi.

y ¶ His reb⁹. vēditori ab ēptore q̄b⁹. ſ. reb⁹ p̄uenit. ⁊c.

z ¶ Recte p̄ſtari. emptori a vēditore. i. vt ſuet' indēnis emptor a venditore. ſic em̄ hec ꝟba exponunt'. vt. ſ. de ꝟ. ſig. l. aliud. § fi. ⁊ facit ad hūc § optime. ſ. eo. itē ſi ſerui.

a ¶ Qui ſciens. etiam fugitiuum.

b ¶ Uēditor. ad p̄ciū reddēdū. vt ⁊. ſ. e. ediles. § loquūtur. et. ſ. eo. qđ ſi nolit. § idē ait holem. ⁊ § ſi mācipiū. ſ3 ꝯtra. C. eo. l. fi. vbi dicit' q̄ ad hoc vt p̄ciu3 rei habeat d3 exhibere. ſol. ꝯdēnat' nō tm̄ dat' exactio niſi fiat ſui redhi

bitio. ſm Jr. vel dic ibi dicit̄ exhibere. i. ꝓbare. vł diſtingue an ſit culpa emptoris in fuga: vt ibi. an nō vt hic.
a ¶ Oportere. vt ꝛ arg. ff. ſolu. ma. ſi filio. §. ſi q̄ dotaliū. ꝛ. ff. q̄ꝺ met⁹ cā. ſi cū ex. §. q̄ꝺ ſi hō. ſed ꝯ. ff. de rei vē. ſi boneſi. ſol. dun⁹ aſtringit̄ pſonalis q̄ꝫ realis debitor.

ał's contra. vt. C. de penis. l. impunitas.
p ¶ Ex alto miſerit. no. quis ſit malus ſeruus: ſꝫ quōmodo eſt mal⁹ ꝓpter hoc cū ſibi liceat. vt. ff. de pecu. ſꝫ ſi dānū. §. ſed ſi ipſe. q̄ eſt ꝯtra. Rñ. vt ibi diximus. Seru⁹ mal⁹ q̄s ſit.
q ¶ Auſus eſt. non eſt credendū eum aliū parcere que ſibi nō parcit. vt. ff. de bo. eo. l. fi.

cauere oportere[a] vt ēptor hominē pſequat̄: ꝛ ī ſua poteſtate redactum vēditori reddat[b].

A T neq; p ſe Gaius. neq; p heredē ſuū futurū q̄min⁹ eū vēditor habeat.

C Um aūt redhi- Vlp. bitio fit ſi deteri⁹ mācipium ſiue aīo ſiue corpore ab ēptore factū eſt: p̄ſtabit ēptor vēditori. vtputa ſi ſtupratum fuerit aut ſeuicia ēptoris fugitiuū eē cepit. et iō inq̄t Pōpo. vt ex q̄cūq; cā deteri⁹ factum ſit: id arbitrio iudic̄ eſtimet̄ et vēditori p̄ſtet̄. Ꝗ ſi ſine iudice hō redhibit⁹ ſit: reliq̄[c] aūt q̄ dixim⁹ nolit ēptor reddē ſuffic vēditori ex vēditio[d] actio. Jubēt ediles[e] reſtitui[f] ꝛ q̄ꝺ vēditiōi acceſſit[g]: ꝛ ſi q̄s[h] acceſſiones ipſe[i] p̄ſtiterit vtvterq; reſoluta ēptōe nichil ā plī⁹ ꝯſequatur[k] q̄ꝫ q̄ꝺ hēret ſi vēditio fctā nō eēt. ¶ Excipit̄[l] ēt ille q̄ capitalē fraudē admiſit. capitalē fraudē admittere ē tale aliq̄d delinq̄re: ꝓpt q̄ꝺ capite puniēdus[m] ſit. veteres[n] eñ fraudē p pena ponere ſolebāt. Capitalem fraudē admiſiſſe accipiem⁹ dolo malo ꝛ p neq̄ciā: ceterū ſi q̄s errore: ſi q̄s caſu fecerit/ceſſabit edictū. vñ Pōponi⁹ ait neq; īpuberē[o]: neq; furioſū capitalē fraudē videri admiſiſſe. Excipitur ꝛ ille q̄ mort̄ ſibi ꝯſciſcēde cā q̄d fec̄. ¶ Mal⁹ ſu⁹ credit⁹ eſt: q̄ aliq̄d facit q̄ mag̃ ſe reb⁹ hūanis extrahat: vtputa laqueū torſit ſiue medicamētū p veneno bibit: p̄cipitē ve ſeſe ex alto miſerit[p]: aliud ve q̄d fecerit q̄ facto ſpauerit mortē pueturā: tāq̄ ſi nichil ī aliū auſur⁹ q̄ hec aduerſ⁹ ſe auſ⁹ eſt[q]. ¶ Si ſu⁹ ſit q̄ vēdidit vł filiuſfa. ī dñm vel p̄rē de peculio edilicia actio ꝯpetit[r]. Quis ei penales actiones videant̄[ſ]: tñ q̄m ex ꝯctu veniūt dicēdū ē eoꝝ q̄; noīe q̄ in aliēa ptāte ſūt ꝯpetē. ꝓinde ꝛ ſi filiaſa. vł ācilla diſtraxit eq̄ dicēdū ē actōes edilicias locū hr̄e. ¶ Hę actiōes q̄ ex hoc edicto oriūt̄ ēt aduerſ⁹ hr̄des[t] oēs cōpetūt: ꝛ ſi bōa fide nob ſuiēt liberi forte hoies vł ſui alieni q̄ vēdiderūt p̄t dici etiā hos hoc edicto ꝯtineri[v]. Jul. ait: iudicio redhibitorie actionis vtrūq;. ī. ēptorē ꝛ vēditorē in itegrū reſtituē debē[x]. Quare ſiue ēptori ſu⁹ furtū fecerit: ſiue alij cuilibet ob q̄ꝺ furtum ēptor aliq̄d p̄ſtiterit[y] nō alr̄ cogēt hoiem vēditori reſtituē: q̄ꝫ ſi eū indēnē p̄ſtiterit. Quid ḡ inquit Jul. ſi noluerit vēditor hoiē recipe: nō eē cogēdū ait q̄cq̄ꝫ p̄ſtare: nec ā plī⁹ q̄ꝫ ī p̄cio ꝯdēnabit̄: ꝛ hoc ꝺtrimētū ſua culpa paſſuꝝ ēptorē: q̄ cū poſſet hoiē noxe dedere: maluerit litiſ eſtiatiōē ſufferre[z]. ꝛ videt̄ michi Jul. ſnia hūanior[a] eē. ¶ Cū rdhiberet̄ mācipiū ſi q̄d ad ēptorē puenit: vł culpa[b] ei⁹ non puenit reſtitui opꝫ: non ſolum ſi ipſe fruct⁹ pcepit mercedeſ ve a ſuo vł a ꝯductore ſui accepit: ſꝫ etiā ſi a vēditore fuerit idcirco cōſecutus[c] q̄ tardi⁹ ei hoiē reſtituit. cūꝫ ꝛ ſi a q̄uis alio poſſeſſore fruct⁹ accepit emptor reſtituere eos debebit. ſꝫ ꝛ ſi q̄d fructuū nomie cōſecutus eſt id p̄ſtet[d]. ¶ Item ſi legatū vel hereditas ſuo obuenerit: neq; refert potuerit hoc ꝯſeq̄ vēditor/an

b ¶ Reddat. ſi hr̄e pōt. al's non.
c ¶ Um: aūt. reliqua. ſcꝫ rei vēdite vt fructus. imo deteriorationē: vt. pri. dixi.
d ¶ Ex vēdito. ꝛ et in factū dat̄ nichilominus. vt. ff. eo. q̄ꝺ ſi nolit. §. reſtitui.
e ¶ Jubent ediles. ſ. ff. e. l. i. §. i. et facit ad hoc. ff. de fur. ſi ſeru⁹ cōmunis. §. idem dicendum. Accur.
f ¶ Reſtitui. ſ. vēditori.
g ¶ Acceſſit. ſcꝫ emptori a venditore. Accur.
h ¶ Et ſi quas. repete ꝛ iubēt reſtitui acceſſiōes ſi quas ꝛc. ꝛ dic ecōtra ipſe ſcꝫ ēptor vt vſuras.
i ¶ Ipſe. ſ. emptor.
k ¶ Conſequat̄. nole acceſſionum quas venditor dedit. ſecus in aliūs. vt. ff. eo. §. fi. in fi. q̄ eſt contra.
l ¶ Excipitur. ī edicto. ſ. ne vēdat̄ quin talia dicantur. vt. ff. eo. l. i. §. itē ſi quod mancipium. ꝛ facit. ff. e. quis ſit. §. q̄ꝺ aiūt ediles. Accur.
m ¶ Puniendus ſit. ſ. ſi aliquis homo liber. vel dic ſeru⁹ inſpecto iure naturali: q: homo eſt ꝛ liber. naꝫ inſpecto iure ciuili non ꝓprie dicit̄ capite puniri cuꝫ caput nō habeat. vt. ff. de accu. hos accuſare. §. oib⁹.

r ¶ Actio cōpetit. vt ꝛ. ff. eo. ſi ſu⁹ mācipium. i. rñ.
ſ ¶ Videantur. ꝛ ſunt quandoq;. vt. ff. eo. l. redhibitoria.
t ¶ Aduerſ⁹ heredes. vt ꝛ. ff. ſi tamen. §. edilicie.
v ¶ Cōtineri. vt eoꝝ nomie teneantur poſſeſſores. vt ꝛ. ff. de pecu. l. i. in fi. ꝛ. l. ij. Azo.
x ¶ Reſtituet̄ debere. vt et. ff. e. l. facta. ꝛ no. quod dicit quodāmodo. nec enim eſt ṽa reſtitutio: quia ibi ī reſtitutione minorum minor nō tenetur niſi inq̄tuꝫ eſt locupletior. vt. ff. ꝺ mino. l. patri. hic autem inſolidum tenetur. vt. ff. eo. q̄ꝺ ſi nolit. §. quod in procuratore.
y ¶ Preſtiterit. vt. ff. eo. l. quero. et l. ediles. §. fi. et. l. videamus. ꝛ. l. illud. ī fi. ꝛ. ff. de nego. geſt. diuortio. §. ſed nec redhibitoria. ꝛ. ff. eo. itē.
z ¶ Sufferre. q̄d autē ſi magis expediebat litis eſtimationem offerre. Accur.
a ¶ Humanior. vt et. ff. l. q̄ro. ij. rñ. Accur.
b ¶ Vel culpa. no. emptorem teneri ad culpaꝫ. vt hic. ꝛ. ff. eo. ediles. §. pedius. l. ꝫ res ſit ſua interim. et ſic eſt ar. ꝯ. ff. ſolu. ma. lꝫ. §. i. Accur.

n ¶ Veteres. vt. ff. de ver. ſig. l. aliud eſt fraus. in prin.
o ¶ Neq; impuberē. ſcilicet ſeruum doli nō capacem.

c ¶ Conſecutus. dictos fructus vel etiam penam.
d ¶ Id preſtet. vt fructuum fructus.

a ¶ Non vendidiſſet. vt ⁊ arg. ff. de peti. here. l. cum hereditas. ſed contra. ff. ea. l. i. §. iubẽt. Solu. vt ibi. Accur.
b ¶ Talem eſſe. ſ. venditorem.
c ¶ Nocebit. conſequitur ergo ꝑ alium qꝺ ꝑ ſe non poteſt. vt ⁊ dixi. ff. que res pig. ob. poſ. l. ariſto. ſed arg. contra. ff. de vul. ſub. l. ſi is qui. Accur.
d ¶ Cõtẽplatione. ſ. ipſi⁹ ſerui an venditoris. ſecus ſi emptoris: quia hic habitur⁹ erat etiã nõ contracta emptione. ⁊ quia ex re ſua videt. vt ff. de vulg. ſub. l. ſ; ſi plures. §. in arrogato. ⁊ ſic intelligit. ff. ꝺ ac. ẽp. iulian⁹. §. ſi qꝺ ſuo. vt et ibi dixi. Ac.
e ¶ Remanſiſſet. i. facta nõ cẽt.

ET generaliter. extra rẽ. vt. ff. eo. qꝺ ſi nolit. §. ſi peculiũ. Ac.

AEDiles. tenebit actio. ex vẽdito. ſic etiam fructuari⁹ de ſuo ſuorũq; facto tenetur. vt. ff. de vſufr. ſed cũ vſufructuarius.
h ¶ Eius ſunt. vt ⁊. ff. de v. ſig. pronũciatio. ⁊ l. deteſtatio. §. familie. ⁊ ff. vi bo. rap. l. i. §. familie. ⁊ ff. de vi ⁊ vi ar. l. i. §. familie Accur.
i ¶ Serui. q̃ dedit dãnum in ſeruo empto.
k ¶ Iniungi. ſi al's dediſſet dãnum procurator etiã ſi ſeruus venditus nõ fuiſſet. Ac.
l ¶ Eq̃. vt et de dolo. vt ⁊. ff. eo. cũ aũt. §. ſi. et ff. eo. qꝺ ſi nolit. §. qꝺ in ꝓcuratore.

nõ potuerit: ſi ſeruũ nõ vendidiſſet[a]. Ponam⁹ eñ talẽ eſſe[b] qui cape aliq̃d ex teſtõ nõ potuerit: nichil hec res nocebit[c]. Pedi⁹ q̃dẽ etiã illud nõ putat eẽ ſpectãdũ cui⁹ cõtẽplatiõe[d] teſtator ſeruũ hr̃dẽ ſcripſerit vl' ei legauerit: q2 ⁊ ſi vẽditio remãſiſſet[e]: nichil hec res emptori ꝑderat. Et ꝑ ꝯ̃riũ indꝫ ſi ꝯtẽplatõe vẽditoris iſtitut⁹ ꝑponeret: tñ diceret reſtituere emptorẽ nõ debere vẽditori ſi nollet eũ redhibere. Gaius.

ET generaliter dicendũ eſt quicq̃d extra rẽ[f] emptoris per eum ſeruũ acquiſitum eſt: id iuſtũ videri oportere reddi. Ulpia.

AEDiles etiã hoc preſtare emptorẽ volũt: ſi in aliq̃ deterior fact⁹ ſit ħu⁹: ſ; ita demũ ſi poſt venditõez traditionẽq; fact⁹ ſit. Ceterũ ſi ante fuerit nõ ꝑtinet ad hoc iudicium qꝺ ante factũ ẽ. Siue g̃ ipe deteriorẽ euz fecit ſiue familia ei⁹: ſiue ꝓcurator / tenebit actio[g]. ¶ Familie appellatiõe oẽs q̃ in ħuitio ſunt ꝯtinent etiã liberi hoies q̃ bõa fide ei ħuiũt vel alieni. accipe eos q̃z q̃ in poteſtate ei⁹ ſũt[h]. ¶ Procuratorꝫ fit mẽtio i hac actõe. Sꝫ nerati⁹ ꝓcuratorẽ hic eũ accipiendũ ait: nõ quẽlꝫ ſ; cui vniuerſa negocia: aut idipm ꝑpt qꝺ deteri⁹ factũ ſit mãdatũ eſt. Pedi⁹ ait equuz fuiſſe id dũtaxat iputari emptori ex facto ꝓcuratorꝫ ⁊ familie: qꝺ nõ fuit paſſur⁹ ħuus niſi ei veniſſet. Qꝺ aũt paſſur⁹ erat etiaz ſi nõ veniſſet in eo ꝯcedi emptori ħui[i] ſui noxe deditionẽ: ⁊ ex eo inquit qꝺ ꝓcurator cõmiſit ſolũ actionũ ꝑſtãdaꝝ neceſſitatez ei intũgi[k]. Quid g̃ ſi culpa nõ etiaz dolo emptoris ħu⁹ deterior fact⁹ ſit / eq[l] ꝯdẽnabit. hoc aũt qꝺ deterior eſt fact⁹ ħuus nõ ſolũ ad corp⁹: ſ; etiã ad animi vicia referendũ eſt: vtputa ſi imitatiõe cõſeruoꝝ[m] apud emptorez talis[n] fact⁹ eſt aleator forte vl' vinarius / vl' errone⁹ ſit. ¶ Sꝫ notãduz ẽ ꝙ nõ ꝑmittit emptori ex hmõi cauſis[o] noxe dedere ſeruũ ſuum[p]: nec eñ factũ ħuoꝝ ſuoꝝ itẽq; ꝓcuratoris ꝑſtat[q]. ¶ Itẽ ſciẽdũ eſt hec oĩa q̃ exprimuntur edicto[r] edilitũ ꝑſtare[s] eum[t] debere[v] ſi ante iudiciũ acceptuz facta ſunt: idcirco[x] eñ neceſſe habuiſſe[y] ea numerari vt ſi q̃d eoꝝ ante litem ꝯteſtatã ꝯtigiſſet ꝑſtaret. Ceterũ poſt iudiciũ acceptũ tota cauſa[z] ad hominẽ reſtituẽdũ in iudicio verſatur: ⁊ tã fructus veniũt q̃ꝫ id qꝺ deterior fact⁹ eſt[a] ceteraq; veniũt. Iudici eñ ſtatim atq; iudex factus eſt omniũ rerum officiũ incũbit quecũq; in iudicio verſant. ea autẽ que ante iudiciũ cõtingũt nõ valde[b] ad eũ ꝑtinẽt: niſi fuerit ei nominati iniũcta[c]. ¶ Preterea i edicto[d] adijcit ſic ⁊ q̃ꝫta pecunia ꝑ eo hoie ſoluta[e] acceſſionis ve noie data erit nõ reddet

ff. eo. l. i. §. i. ibi. ſi quid autem ⁊c.
f ¶ Preſtare. per actionẽ ex vendito quã venditor contra emptorẽ ꝓponit cõuentus ab eo prius redhibitoria actione. vt. ff. eo. l. cum autẽ. §. i. emptor autẽ ꝓ quibuſdam ſolã exceptionẽ habet. i. corporis retentionẽ vt pro dãnis. vt. ff. eo. cũ aũt. §. q̃d ergo. i. illã g̃ nõ eſt neceſſe complecti in libello: ſed preciũ ⁊ acceſſiones videt ꝙ habeat neceſſe cõplecti.
t ¶ Eũ. emptorem venditori per libellum petenti.
v ¶ Debere. iure actionis.
x ¶ Idcirco. q2 equuz ẽ ea ꝑſtari.
y ¶ habuiſſe. ſcꝫ dico ab edilib⁹.
z ¶ Cauſa. tam in onere q̃ꝫ in acceſſionibus q̃ edicto continẽtur. ſi quod ⁊c.
a ¶ Factus eſt. ꝑ conteſtationem litis factã coraz ſe. vt. ff. de procur. ſi reus.
b ¶ Ualde. nam quandoq; ꝑtinet. vt. C. de iudi. ſanccimus.
c ¶ Iniuncta. a lege vt de eis fiat ius. nõ g̃ de q̃ſitis ex re ẽptorꝫ. vt. ff. e. l. ⁊ gñalit. ⁊ petita ꝑ libellũ: vt ħ. ⁊ ff. de vſur. l. partũ. ⁊ ff. de ꝓcur. ſi re⁹. et. ff. cõi diui. ſi q̃s ꝑu. §. ſi q̃d poſt. et ff. eo. l. qꝺ ſi nolit. §. ſi mãcipiũ. ⁊ l. itẽ. §. i. ſed videt ꝙ prima veniãt ⁊ ſi nõ ſint iniuncta. vt. ff. de iudi. l. ſolem⁹. q̃ eſt ꝯ̃. ſolu. ibi dicit ea venire q̃ ſub petitiõe facta ab actore pñt

m ¶ Conſeruoꝝ aliorũ. ſ. emptoris. vñ Cato. Ambula cũ bonis: mores enim a coniuncto formantur.
n ¶ Talis. ſ. vicioſus.
o ¶ Ex huiuſmodi cauſis. proxime dictis.
p ¶ Seruum ſuum. niſi dãnum erat inferendum licet venditio remanſiſſet. vt. ff. proxi. §. Accur.
q ¶ Procuratoris preſtat. ſubaudi ſed ſuum. Accur.
r ¶ Edicto. ſcilicet preſtanda ab emptore vẽditori. vt

claudi: qꝺ hic nõ negat. ſ; dr̃ ꝙ alia q̃ nõ pñt claudi non veniũt: vt ⁊ ibi dixim⁹. Itẽ de eis q̃ poſt accidũt veniũt ꝑ officiũ iudicis: vt ħ. ſ; ꝯ̃. ff. de iudi. l. nõ põt. q̃ eſt ꝯ̃. ſol. nõ veniũt in iudiciũ futura ꝑncipalit: ſ; acceſſoria ſic vt hic. vel nõ veniũt in iudiciũ. i. in actõe. ſ; in cãſ ſic vt hic.
d ¶ Preterea in edicto. non in verbis poſitis. ff. eo. l. i. ſed hec verba iungebantur cum illis.
e ¶ Soluta. ſ. venditori.

cuiuſve pecunie quis eo noīe obligatꝰ erit non liberabitur[a]. Ordinē fecerīt ediles vt añ vēditori emptor ea oīa q̄ ſupraſcripta ſunt preſtet[b]: ſic deīde p̄ciuȝ ꝯſequatur. Pau. Videamꝰ tñ ne iniquū ſit emptoreȝ ꝯpelli dimittere corpꝰ ⁊ ad actionē iudicati admitti ſi iterdū nichil p̄ſtatur ꝓpt inopiā vēditoris potiuſqȝ res ita ordināda ſit vt ēptor caueat ſi intra certū tp̄s pecunia ſibi ſoluta ſit/ſe mancipiū reſtituturum[c]. Vlpianus. Debet aūt[d] recipe pecuniā quā dedit ꝓ eo hoīe: vel ſi quid acceſſiōīs noīe. Dari aūt nō id ſolū accipiemꝰ qđ numeratur vēditori vtputa p̄ciū ⁊ vſuras eiꝰ: ſȝ ⁊ ſi q̄d emptiōīs cā erogatū[e] ē: hoc autē ita demū deducitur ſi ex volūtate vēditoris datur. ceterū ſi q̄d ſua ſpōte datū eē ꝓponatur/nō iputabitur. neqȝ eñ dȝ qđ q̄s ſuo arbitrio dedit a vēditore exigē. Quid ergo ſi forte vectigalis nomīe datū eſt qđ emptorē forte ſeq̄retur[f]. dicemꝰ hoc q̄qȝ reſtituenduȝ: indēnis eñ emptor diſcedere debet. Gaius. Si vēditor de his q̄ edicto[g] ediliuȝ ꝯtinētur nō caueat[h] pollicentur aduerſus eū iudiciū redhibitoriū[i] itra duos mēſes vel q̄ꝫti emptoris interſit intra ſex mēſes. Vlpia. Illud ſciēduȝ eſt: ſi emptor vēditori hec non p̄ſtet[k] q̄ deſiderantur i hac actōe nō poſſe ei vēditorē ꝯdēnari. ſi auteȝ emptori vēditor iſta[l] non p̄ſtet condēnabitur[m] ei. Itē emptori preſtādum eſt vt pecunie cuiꝰ noīe obligatus erit liberetur[n] ſiue ipſi venditori obligatꝰ ſit ſiue etiā alij. Cōdēnatio autē fit[o] q̄ꝫti ea res[p] erit: q̄ excedat precium an non videamus. et quidē ꝯtinet ꝯdēnatio p̄cium acceſſiōeſqȝ[q]. an ⁊ vſuras precij conſequatur: q̄ſi qđ ſua interſit debeat accipe: maxie cum fructus quoqȝ ipſe reſtituat: ⁊ placet ꝯſecuturuȝ. ſi q̄d tamē dāni ſenſit: vel ſi q̄d ꝓ ſeruo īpendit[r]: ꝯſequetur arbitrio iudicis. ſic tamē non vt ei eorum[s] noīe venditor ꝯdemnetur (vt ait Julianꝰ[t]) ſȝ ne aliter ꝯpellatur hominē vēditori reſtituere[v]: q̄ꝫ ſi eum indēnē p̄ſtet. Paulus. Item ſi ſerui redhibendi[x] noīe ēptor iudiciū[y] accepit: vel ipſe eius nomine dictauit: cauendum ex vtraqȝ[z] parte erit vt ſi quis ſine dolo malo ꝯdemnatꝰ ſit: vel ſi quid ex eo qđ egerit ad euȝ ꝑuenerit: dolo ve malo eius factū ſit quominꝰ ꝑueniret/id reddat. Quas impenſas neceſſario i curādum ſeruuȝ poſt litē ꝯteſtatā emptor fecerit imputabit[a]: precedētes aūt impēſas noiatim ꝯprehendēdas[b] Pediꝰ ait. Sȝ cibaria ſeruo data nō eſſe imputāda[c] Ariſto ait. nā nec ab ipſo[d] exigi[e] qđ i miſterio[f] eius[g] fuit. Vlpianus. Quod ſi nolit[h] venditor hoīem recipere: non in maiorē ſummā inquit q̄ꝫ i preciū ei[i] ꝯdemnāduȝ: ob hec ergo q̄ ꝓpter ſeruuȝ dāna ſenſit ſolā dabimꝰ ei corpis retentionem. Ceteruȝ poterit euitare preſtationeȝ venditor ſi nolit hoīem recipere: quo facto p̄cij p̄ſtationeȝ eorūqȝ q̄ p̄cium ſequuntur/ſolam non euitabit[k].

a ¶ Non liberabitur. ſubaudi iudiciuȝ dabimus. vt. ī. e. l. illud. §. i. ⁊ l. redhibitoria.
b ¶ Preſtet. ſic ḡ no. h̄ qꝛ ſi q̄s habeat dare ⁊ recipere ſꝑ prius dȝ offerre vt h̄. ⁊ ſ. de act. empt. iul. §. offerri. ⁊ ſ. cōia p̄di. l. vēditor. §. fi. in fi. ⁊ facit. ſ. e. cū aūt. §. iul. a cō. ſed ar. ī. l. proxi.

Videamus. reſtituturū qđ verū eſt. vt. ī. e. illud. in fi.

Debet autē. ſ. emptor a venditore.

e ¶ Erogatum eſt. mediatoribus ſ. forte q̄ dixit ita venditor nō vendā tibi niſi ꝑ talē hoīem: tu ei da de tuo et ipſe nos cōueniet.
f ¶ Sequeretur. ratione rei.

Si venditor. edicto. poſito. ſ. e. l. i. §. i. ſ. de vitijs ⁊ alijs que ibi dicitur.

h ¶ Nō caueat. īfra duos mēſes. vel dic fctā interpellatione ꝯgruo loco et tempore.
i ¶ Redhibitoriū. i. actionem redhibitoriā: lȝ aliter nō ſit in cā redhibitionis. ⁊ nō mireris ſi hec alia tēpora q̄ꝫ ſuperiora ſint q̄ habes. ſ. e. l. ſciendū. §. fi. naȝ hic agitur ēt ſi vicia nō ſunt. ſ. eo ipſo qꝛ non cauet. ⁊ facit. ī. qꝛ ſi nolit. §. qui mancipia.

Illud. nō p̄ſtet. i. ſi caueat intra certū tp̄s vt ſi ſibi pecunia ſoluatur ſe mācipiū reſtituturū. vt. ſ. e. l. videamus.

l ¶ Iſta. nō q̄ dixīmꝰ. ſ. e. l. debet.
m ¶ Cōdēnabitur. cū vēditori ſatiſfactū fuerit prius ab emptore: ſcȝ in cauendo.
n ¶ Liberetur. vt ⁊. ſ. e. l. ediles. §. preterea. Accurſius.
o ¶ Condemnatio autem fit. ſ. emptori.

p ¶ Ea res. id eſt precium.
q ¶ Acceſſioneſqȝ. vt ea que acceſſorie dedit mediatoribus. vt. ſ. e. l. debet.
r ¶ Impendit. pro delictis eius.
ſ ¶ Eorum nomine. ſ. damnorum.

t ¶ Ait iul. vt. ſ. e. l. cū aūt. §. iul. ⁊ ī. e. l. q̄ro. ⁊ facit. ī. de in diē adiec. l. itē quod dictum.
v ¶ Reſtituere. ſic. ſ. e. l. videamꝰ ſ. ꝓ delictis eius. Quid ſi emptor q̄ obtinuit non vult vti victoria an vēditor poterit agere: vꝫ qꝛ nō. vt. ſ. d mino. ſi iudex.

Item ſi redhibendi. i. noīe huiꝰ ſerui q̄ mō redhibetur: nā acceperat iudiciuȝ de eo qđ cuȝ alio ꝯ̄traxerat vel alij debitū fuerat ex delicto.

y ¶ Iudiciū. cuȝ ꝯueniretur noxaliter.
z ¶ Ex vtraqȝ. vt ſ. eo. l. redhibere. §. idē pōponius.
a ¶ Imputabit. officio iudicis.
b ¶ Cōprehēdēdas. ſcȝ in libello iure actiōis: non officio iudicis. vt ſ. e. ediles. §. item ſciendum.
c ¶ Imputāda. ſ. venditori. vt ar. ſ. cōmo. l. in rebꝰ. §. poſſunt. ⁊ ī. de dona. inter vi. et vxo. ſi id qđ. §. i.
d ¶ Ab ipſo. vēditore.
e ¶ Exigi. ſ. p̄ſt. ideoqȝ ⁊c. ⁊ ſic q̄ nō excipit nō agit vel dic ipſum ſeruitium quod nō poteſt repeti.
f ¶ In miniſterio. i. ſeruitio.
g ¶ Eiꝰ. ēptoris.

Quod ſi nolit hec lex melius ꝯtinuatur cū illa. l. illud. ī fi. que eſt. ſ. proxi. §.

i ¶ Ei. ſcilicet emptori.
k ¶ Nō euitabit. i. agnoſcat. alia ergo euitat. Accur.

a ¶ Tenet.etiaꝫ ſi ignorauit fureꝫ eſſe:q͂ temere aſ=ſeuerare non de=buit. vt.ſ. de act. ēpt.l.i. ⁊.l.iul.§.i.
b ¶ Hoc cāu. q̄ñ ſ. dixi nō eē furē. alr̄s ſi nichil dixiſ=ſet nō teneret̃ ido ꝙ dn̄o q̄ñq̄ꝫ furtū feciſſet.vt ⁊.ff.eo.l. ſi furtum.
c ¶ Uēditori. vt ſ.e.l.⁊ gn̄aliter. ⁊ arg.ſ.de peti.he. l.niſi ex.
d ¶ Dareq̄ꝫ.cꝯ.ꝑ vel.⁊ facit.ſ.de ꝓ cur.licꝫ.§.pe.⁊.ſ. fa. her. ſi familie vel,ꝓpꝛie.⁊ ſic di=ces cōpelli oēs cō ſentire. vt ⁊.ff. iu. ſol.iam tn̄.§. ſi tn̄ plures ⁊.ff.de leg. i.hmōi.§.cū pr̄.⁊ ff.e.l.§.proxi.
e ¶ Recapit hoīs ⁊ ſic incidit i colo nē inuit⁹ qd̄ nō dꝫ eſſe.vt.ſ.de ꝯdi.i=de.l.ſi non ſortez. §.ſi centum.
f ¶ Hō ſit.nota ꝙ hec pretoria eſt q̄to minoris res eſt. vt h:⁊.ff.e.edi=les.circa prin.ſed ciuilis q̄to mino=ris eſſet emptur⁹. vt.ſ. de act.emp. iul.in prin.
g ¶ Singulos. hr̄des emptoris.
h ¶ Agere.ad ꝑ=cium.
i ¶ Acceſſiones vt vſuras.
k ¶ Recipiēt.ſ. hr̄des emptoris.
l ¶ Tale ſit.i.ta le remāſerit aliq̄d reddendum. Ac.
m ¶ Negauim⁹ vt.ſ.e.l.§.ſi plr̄es.
n ¶ Cōſentiunt vt.ſ.e.l.§.ſi plr̄es.
o ¶ Ex dn̄is.qui ſeruum emit.
p ¶ In emptori bus.vt null⁹ par=tē precij ſoluēdo partē rei ꝯſequat̃

¶ Pro ſeruo fure agit̃ redhi=bitoria ſi dictum fuit non eſſe furem.h.d.alr̄s ſecus.

¶ Si vēditor ꝓnūciauerit vel ꝓmiſerit furē non eſſe:tenet̃[a] ex ſua ꝓmiſſione ſi furtū fuus facit. Eſſe ei hoc caſu[b] furē nō tm̄ euꝫ q̄ exneo: ſꝫ ēt eū q̄ dn̄o ſuo res ſubtraxit itelligēdū ē ¶ Si ancilla redhibeat̃ ⁊ qd̄ ex ea poſt venditioneꝫ natum erit reddet̃:ſiue vn⁹ part⁹ ſit ſi ue plr̄es. Sꝫ ⁊ ſi forte vſufruct⁹ ꝓprietati accreuerit:īdubitan ter hic q̄q̄ꝫ reſtituet̃. ¶ Si pe culiū q̄ſiuit apd̄ emptoreꝫ q̄d de hoc dicem⁹:⁊ ſiquidē ex re emptoris acceſſit dicendū eſt apd̄ ipꝫ reliquēdū, ſi aliūde ac creuit:vēditori[c] reſtituēdū eſt.

¶ Plures hr̄des emptorꝫ cō cordare debēt i agēdo vel oēs redhibitoria vl̃ oēs q̄to mio=ris. hoc prio. Sꝫ ad p̄ciuꝫ ꝯſe=quēduꝫ q̄libet agit ꝓ parte: et in acceſſionib⁹ diuiſibilib⁹ q̄li=bet ꝓ pte tenet̃. hoc ſcd̄o. Itē qd̄ dictū ē i plib⁹ hr̄dib⁹ idē in plib⁹ dn̄is vni⁹ ſuitutē emētis h.d. vſq̄ꝫ ad.§.pōponius ait.

¶ Si plr̄es hr̄des ſint empto ris an oēs ad redhibendū cō ſentire debeāt videamus. Et ait pōpon⁹ oēs ꝯſentire debe re ad redhibēduꝫ dareq̄ꝫ[d] vnū ꝓcuratorē ne forte vēditor in iuriā patiat̃ dū ab alio ptē re=cipit hoīs[e]: alij nō i ptē precij cōdēnāt̃: ſꝫ q̄to minoris is hō ſit[f]. ¶ Ideꝫ ait hoīe mortuo vl̃ etiā redhibito ſingulos[g] ꝓ ſuis portiōib⁹ recte agere[h]: p̄=ciū aūt ⁊ acceſſiōes[i] ꝓ pte re=cipiēt[k]. Sꝫ ⁊ fruct⁹ ⁊ acceſſio=nes ⁊ ſi q̄ deterior hic fact⁹ eſt ꝓ pte p̄ſtabit̃ ab ipſis niſi forte tale ſit[l] qd̄ diuiſionē nō recipi at:vtputa ancille part⁹. i hoc ei idem ſeruādū eſt qd̄ in ipſa mr̄e vendita quam pro pte re dhiberi poſſe negauimus[m].

¶ Marcellus quoq̄ꝫ ſcribit ſi ſeruus cōis ſeruū emerit ⁊ ſit in cauſa redhibitionis:vnū ex dn̄is pro parte ſua redhibere ſeruū nō poſſe:nō magis inq̄t q̄ꝫ cum emptori plures here=des extiterint: nec ad redhi=bendū oēs ꝯſentiūt[n]. ¶ Idē marcel.ait: nō poſſe alterū ex dn̄is[o] ꝯſequi actiōe ex empto vt ſibi ꝓ parte vēditor tradat ⁊ ſi ꝓ portiōe preciū dabit:et hoc in emptorib[p] ſuare opor tere ait.nā venditor pignoris loco qd̄ vendidit retinet[q] quo ad emptor ſatiſfaciat. ¶ Pō ponius ait ſi vn⁹ ex heredib⁹ emptoris vel familia eius[r] vel ꝓcurator[s] culpa vel dolo fece rit rem deteriorē: equū eē in=ſolidū eū teneri[t] arbitrio iudi cis. Hoc aūt expediti⁹ eſſe ſi oīs heredes vnuꝫ ꝓcuratorē ad agēdū dederint: tūc etei ſi quo deterior ſeru⁹ culpa vni⁹ heredū factus eſt ⁊ hoc ſolu=tū eſt:ceteri fami.herci. iudici um aduerſus euꝫ habebūt.q̄ ꝓpter ipm dānū ſentiūt impe diūturq̄ꝫ redhibere[v]. ¶ Si vē ditori plures extiterint hr̄des ſingulis ꝓ portione hr̄ditaria poterit ſeruus redhiberi[x]. Et ſi ſeruus plurium venierit[y] idē erit dicendum. nam ſi vnus a pluribus[z]:vel plures ab vno vl̃ plura mācipia ab vno emā tur: verius eſt dicere[a] ſi qua=ſi plures[b] rei fuerint vendito res/ſingulis inſolidum redhi=bendū. ſi tamē plures partes empte[c] ſunt a ſingulis[d]:recte dicet̃ alteri q̄dē poſſe redhibe ri:cū altero aūt agi quāto mi=noris. Item ſi plures[e] ſinguli partes ab vno emāt:tunc pro parte q̄ſq̄ꝫ eorꝫ experietur:ſed ſi iſolidū emāt: vnuſq̄ſq̄ꝫ eorꝫ inſolidum redhibebit[f]. ¶ Si mancipiū qd̄ redhiberi[g] opor teret mortuum erit:hic queri=tur nunquid culpa emptoris vel familie eius vel procurato ris homo mortuus ſit. nam ſi culpa eius deceſſit/pro viuo habendus eſt:vt p̄ſtent̃ ea oīa que preſtarentur[h] ſi viueret.

q ¶ Retinet. vt ſ.de act.emp.iul. §.offerri.⁊.ſ.e. l. illud.in fi.
r ¶ Eius.ſ.em=ptoris vel vnius ex heredibus.
ſ ¶ Procurator. vni⁹ ex heredib⁹.
t ¶ Teneri. hoc pōt intelligi re nō itegra: q̄ ſeruus reſtitut⁹ ſine dam no ⁊ preciū reddi tū eſt:i iferiori ca ſu res eſt integra
v ¶ Redhibere. niſi ſoluat.
x ¶ Redhiberi. cur ſecus in hr̄di bus ēptoris.vt.ſ. e.l.§.ſi plr̄es. Rn̄. q̄ vēditor q̄ inte=grū ius habuit ſi cōueniat̃ ab vno: et integrū ius dꝫ recupare. ceteruꝫ vn⁹ ex hr̄dib⁹ vē=ditorꝫ ꝓ pte tm̄ cō uenit̃ quā habuit
y ¶ Uenierit. ab eis.
z ¶ A pluribus. ſcꝫ emit.
a ¶ Dicere. rn̄=ſio primi caſus.ſ. cum vnus emit a pluribus.
b ¶ Plures rei iſolidū vēditores
c ¶ Empte ſunt ab vno emptore.
d ¶ A ſingulis. ſcꝫ venditoribus ſeorſum.
e ¶ Itē ſi plr̄es. ſcꝫ ſingulariter.⁊ hec eſt rn̄ſio ſecū di caſus.
f ¶ Redhibebit. ad tertium aūt.ſ. q̄ñ vn⁹ ab vno plr̄a mācipia emit nō rn̄det h.ſꝫ.ff.e.l.cū eiuſdē. ⁊.l.ſe. ⁊.l. ſi plr̄a.⁊.l.pe.
g ¶ Redhiberi. ff.C.e.l.ſi.ſolu.vt dixi.ſ.e.redhibe=re.§.ſi.
h ¶ Preſtarent̃. ſi viueret.hoc pōt intelligi cū vēdi=tor admittit em=

ptorē agentē redhibitoria: ſʒ ei⁹ culpa pierit ſeru⁹. pſta bitur ei vēditori eſtimatio ſerui: ⁊ reſtituenṫ acceſſiones ⁊ dāna in ſeruū ab emptore ⁊ ei⁹ familia data. vt. ſ. e. cū autē. §. iul. ⁊. §. pe. ⁊ l. ediles ēt. ſʒ ſi malit vēditor repelle re emptorē q̄ꝛ ſeruū nō reſtituit. eſt ei ſua cl̄pa mortu⁹. pt vt. ſ. eo. ediles ēt. §. ordinē. ⁊ l. illō i. rñ. ⁊ ff. eo. ſi hominē emptum. in fi. ⁊ l. ſi tñ. i. rñ.

C. de epiſ. ⁊ cle. oēs q̄. §. pterea cū l. pulchis. vbi dr̄ q̄ duobus afflictiōib⁹ nō debēt clerici affligi. ſic ⁊. ſ. ad. l. rho. de iac. l. nauis. §. cū aūt. ⁊. §. quid ergo.

k ¶ Redhibitū fuit. extra ius. ⁊ idē ſi in iure: ſʒ nō retinuit rē dōec rehēret pciū: qd facere pt. vt. ſ. e. l. videam⁹.

Culpā[a] omnē accipiemus nō vtiq̄ latā[b]: ꝑpter qd dicendū eſt quācū q̄ occaſionē mortꝫ emptor pſtitit debere eū teneri: etiā ſi nō adhibuerit medicū[c] vt ſanari poſſit: vel maluꝫ adhibuit ſʒ culpa ſua: ſed hoc dicem⁹[d] ſi ante iudicium acceptum deceſſerit. Ceterum ſi poſt iudiciū acceptū deceſſiſſe ꝑponaṫ: tūc in arbitriū iudicis veniet qualiter mortu⁹ ſit: vt ei ⁊ pedio vr̄ ea q̄cū q̄ poſt lit. ꝯteſt. cōtingūt arbitriū iudicis deſiderāt. ¶ Qd in ꝓcuratore dixim⁹ idē ⁊ in tutore ⁊ curatore dicēdū erit: ceteriſq̄ q̄ ex officio ꝑ alijs interueniūt et ita pedius ait: ⁊ adijcit: q̄b⁹ adminiſtratio rerum permiſſa eſt culpam abeſſe pſtare non inique[e] dn̄ꝫ cogi. ¶ Idē pedius ait familie appellatione: et filioſſa. demonſtrari[f]. fctā em̄ domeſticoꝝ redhibitoria agētē pſtare voluit[g]. ¶ Si q̄s egerit q̄̄to minoris ꝑpter ſerui fugam: deinde agat ꝑpter morbum: q̄̄ti fieri ꝯdemnatio debeat: et quidē ſeptus agi poſſe q̄̄to minoris[h] dubium non eſt: ſed ait Iul. id agendū eſſe ne lucrū emptor faciat: et bis eiuſdē rei eſtimationē ꝯſequatur[i]. ¶ In factū actio cōpetit ad preciū recuperandū ſi mācipiū redhibitum fuit[k]: in qua non hoc queritur an mācipiū in cauſa redhibitiōis fuerit: ſʒ hoc tm̄ an ſit redhibitū: nec immerito. iniquū eſt ei poſtea q̄̄ venditor agnouit[l] recipiendo mancipiū eſſe id in cā redhibitionis tunc queri vtrū debuit redhiberi: an nō debuerit: nec de tp̄e q̄ritur an intra tp̄a redhibitus eſſe videaṫ. ¶ Illud plane hec actio exigit: vt ſit redhibitus. ceteruꝫ niſi fuerit redhibit⁹ deficit iſta actio etiā ſi nudo conſenſu placuerit vt redhibeatur. Conuentio[m] ergo de redhibēdo non facit locū huic actiōi: ſed ipſa redhibitio. ¶ Reſtitui[n] aūt debet ꝑ hanc actionem[o] etiā qd ei[p] ſeruo in venditione acceſſit: quia aſſidua eſt duple ſtipulatio: idcirco placuit etiam ex empto[q] agi poſſe: ſi de dupla venditor mācipij[r] non cauerat. ea enim que ſunt moris ⁊ ꝯſuetudinis in bo. fi. iudicijs debent venire[s]. ¶ Qui mancipia vendunt nationem[t] cuiuſq̄ in venditione ꝓnunciare debēt. plerunq̄ enim natio ſerui aut ꝓuocat aut deterret emptorē: idcirco intereſt noſtra ſcire nationē. preſumptū etem̄ eſt q̄ſdam ſeruos bonos eſſe q̄ꝛ nationis ſunt nō īfamate[v]: quoſdam malos videri quia ea natione ſunt q̄ magis īfamis eſt. Qꝫ ſi de natione ita pronunciatum non erit: iudicium emptori oībuſq̄ ad q̄s ea res ptinebit dabiṫ ꝑ qd ēptor redhi-

a ¶ Culpā. ideo gn̄alr̄ dixi de culpa emptoris: q̄ꝛ nō tm̄ latā: ſʒ etiā leuē preſtat nō leuiſſimā. vt. ff. d le. i. ſi ſeruus le. §. cū quidam.

b ¶ Latā. ſ. tm̄.

c ¶ Adhibuerit medicum. hoc eſt opti. argu. ꝯ illos emptores q̄ d euictione agūt vt repellanṫ ſi malos habuerunt aduocatos maxime cū medicus mortale vuln⁹ ſanare non poſſit: patron⁹ ꝓ peſſimā cāꝫ pt facere videri bonā. Itē arg. ſi tr̄ ꝯ heredē q̄ teſtatori nō adhibuit medicū vel malum adhibuit vt ꝑueṫ hr̄ditate. vt. ff. de ꝓ. ob. ſi ſeruū ſtipulat⁹ fuero. ⁊. ff. d his q̄. vt indi. l. indignū.

d ¶ Sʒ hoc dicemus. vt neceſſarium ſit ꝑponi actionē. ſʒ poſt lit. ꝯteſta. iudicis officio expediṫ. vt. ſ. eo. l. ediles. §. item ſciendum.

e ¶ Non iniq̄. vt nō libereṫ ēt cedēdo actionē: ſʒ alr̄ ſit ꝯ. vt. ſ. d tribu. ac. l. iij. ⁊. ſ. de ac. emp. iul. §. idē iul. ⁊. ſ. de pecul. ſūma. §. ſi dolo. vbi ſeru⁹ erat deterior futur⁹ ēt nō ꝯtra vēditiōe. vt. ſ. e. l. ediles etiā. §. ſʒ notandū ⁊. §. pedius. ſʒ alr̄ ex delicto ꝓcuratoris gn̄alis nō teneṫ dn̄s. h tñ ꝯ eſt: q̄ꝛ agit ⁊ reſcidit ꝯtrcū nā ſepe ꝯuenti ꝯſeq̄mur qd nō ꝯſeq̄mur agēdo: vt. ſ. de ꝯpē. ſi cū filio. oꝫ.

f ¶ Demōſtrari. vt ⁊. ſ. e. ediles. §. i.

g ¶ Voluit. ſ. pedius. vt. ſ. l. i.

h ¶ Si q̄s egerit. minoris. ſ. pcij. vt. ſ. e. l. i.

i ¶ Cōſeq̄ṫ. vt ⁊ ff. ti. i. l. qd dr̄. ⁊ ar. ff. e. ti. l. cū fūd⁹. ⁊. ſ. de ac. emp. l. ex ēpto. §. idē ait. ⁊. ff. de reg. iur. bōa fides. ⁊ ar.

Cōuēt⁹ q̄nq̄ cō ſequiṫ qd agēdo nō cōſeq̄reṫ.

l ¶ Agnouit recipiēdo. qd q̄s recipiēdo agnouit: poſtea reprobare nō pt: vt h. ⁊. ff. de vac. ⁊ excu. mu. l. pe. §. fi. ⁊. ſ. depo. l. ſi hoīeꝫ. §. q̄ n̄es. ⁊. C. ad. l. cor. de fal. ip̄e ſignificas et. ff. ad. l. iul. de adul. l. ſi vxor. §. fi. ⁊. ſ. de iureiur. nā poſtea. §. i.

m ¶ Cōuētio. q̄d ſi ex ea ꝯuētōe det actio: videṫ q̄ debeat hr̄i ꝑ eodē ac ſi redhibitū fuiſſꝫ vt in arg. ꝯ. C. ad l. fal. l. fi.

n ¶ Reſtitui. vēditori. ⁊ ſic cōuertit caſum.

o ¶ Per hāc actionē. ſ. in factū: ⁊ nichilomin⁹ ꝑ actionē ex vēdito. vt. ſ. e. cū aūt. in pn̄. in fi. i. rñ. q̄ emptori dabiṫ ex ēpto ad preciū: ⁊ in factuꝫ nichilomin⁹ vt in ſuperiori caſu.

p ¶ Qd ei. redhibito ēt ſine iudice

q ¶ Ex empto. vel ſi vult pōt redhibere. vt. ſ. e. l. ſi venditor.

r ¶ Mācipij. alterius ei rei venditor duplā ꝓmittere ex hoc edicto nō cōpelliṫ ſʒ. R. ⁊ dic caueri. ſ. ſuū nō eē ī aliq̄ eaꝝ cārū q̄ iducūt redhibitionē. cauet em̄ de dupla q̄ſi videaṫ euinci ꝓ viciū. vt. ff. eo. q̄ro. §. i. ⁊. ij. vñ ad ſimilitudinem vere euictionis preſtatur euictio. nec dic ſpeciale in ſeruo: licet Rog. dixerit.

s ¶ Venire. moris aūt eſt ⁊ ꝯſuetudinis ī his ꝯtcib⁹ de dupla caueri pſerti ſi res pcioſa ſit. vt. ff. e. ſi tñ. §. fi. q̄ fūda eſt vt h. ⁊. ſ. fa. her. l. q̄ erat. ⁊. ſ. de pig. act. ſi pignore. §. fi. ⁊. ff. de aqua plu. ar. l. ſi prius. §. placuit. ⁊. ff. ti. i. l. ij. et. l. ſi fundus. ⁊. C. loca. l. circa.

t ¶ Natōeꝫ. ex q̄ pſeꝫ mr̄e nat⁹ ſit: ſiue d q̄ ꝓgeie ſuoꝝ ē.

v ¶ Non īfamate. ſepe ſolet fili⁹ ſilis eſſe patri, et illud

Non pōt arboꝛ mala bonū fructum facere.
a ¶ Mancipiū.licet al's nō ſit in cauſa redhibitiōis.vt ꝟ.e.l.ſi venditoꝛ de his.
b ¶ Nō eſt.qd.ſ.mācipiū c ¶ Ei.ſ.emptoꝛi.
d ¶ Magis.i.valde.ꝛ facit ad hūc.§.ꝟ.de reſcin.ven.ſi conuenerit.

o ¶ Choꝛus.choꝛus hic ponit.p numero pſonarū ad pſallendū deſtinatarū cū inſtrō qdā qd dr̄ choꝛus.et ſic choꝛus accipit.ꝟ.de leg.iij.ſi choꝛus.qn̄qꝫ ponit.p mēſura.qn̄qꝫ ponit.p loco et oꝛdine:qn̄qꝫ.p vēto:vn̄ dr̄.Cantat dulce choꝛus:bacchat flam le choꝛ⁹.Eſt mēſura choꝛus:loc⁹ ꝛ oꝛdo choꝛus.

Choꝛus varia ſignificata hꝫ.

e ¶ In his.i.in hac actōe in fcm̄.
f ¶ Dicta ſūt.de partu:habuimus ꝟ.e.§.ij.de fructib⁹ et acceſſionib⁹ habuim⁹.ꝟ.e.cuꝫ autē.§.pe.ꝛ fi.ꝛ.l.illud.§.ꝯdēnatio.ꝛ.l.dꝫ.de hoie ꝓ moꝛtuo hēs.ꝟ.e.l.§.idē ait hoie.ꝛ.§.ſi mācipiū.ꝛ facit.ꝟ.e.l.ediles.§.loquunt.q̄ ꝙ i ꝓdictis legib⁹ de ꝓdictis dicunt circa redhibitoꝛiā/ꝛ circa hāc in factū dicenda ſūt:vt h dr̄.

I Tacꝫ.ſuperius.vt.ꝟ.e.l.§.aiunt.

h ¶ Moꝛbo.ſ.rei ꝓncipal.ꝛ ſic no.h ꝙ ea preſtant i acceſſoꝛio q̄ ꝛ in ꝓncipali.vt.ꝟ.de ac.emp.l.fūdi.ꝛ.l.ex empto.§.ſi qs re.ꝛ.ꝟ.l.pri.in prin.

Acceſſoꝛie qn̄qꝫ veniunt q̄ et principaliter.

i ¶ Gn̄alr.dictū ſit accedere:ſꝫ ꝟ.ꝟ.l.pri.ſol.illa coꝛrigit:vel h ſeruoꝝ facta eſt mētio:ſꝫ ꝓpꝛium nomē cuiuſqꝫ nō ſit ꝓpoſitū ibi nec appellatiuū:nec ꝓpꝛium fuit ꝓpoſitū ſꝫ aꝫ.

P Roinde.ex empto actio eſt.vt.ꝟ.de ac.ēp.l.qcqd.ꝛ.l.pe.§.fi.i.rn̄.ſꝫ in ſuo de q̄ ſubijcit eſt ꝟ.ꝟ.l.pri.ſolu.vt ibi.et no.h ꝙ refert expreſſerit vel non.vt.ꝟ.co.ſi quid vēditoꝛ.in fi.ꝛ.ꝟ.ti.i.l.ſerui venditoꝛ.

bet mancipiū[a]. ¶ Si quid ita venierit vt niſi placuerit intra ꝓfinitū tp̄s redhibeat/ ea cōuentio rata h̄r.ſi aūt de tp̄e nichil ꝯuenerit:in fcm̄ actio itra lx.dies vtiles accōmodat emptoꝛi ad redhibendū:vltra nō Si vero ꝯuenerit vt in ꝑpetuū redhibitio fiat:puto hāc conuentionē valere. Itē ſi tp̄s.lx.dierū ꝓfinitū redhibitiōi preterierit:cā cognita iudiciū dabitur. ¶ In cāe aūt cognitōe hoc ꝟſabit:ſi aut moꝛa fuit ꝑ venditoꝛē:aut nō fuit pn̄s cui rederet:aut aliqua iuſta cā intercesſit cur itra diē redhibitū mācipiū non eſt[b] qd et[c] magis[d] diſplicuerat. ¶ In his[e] aūt actōib⁹ eadē erūt obſeruāda q̄ de ꝑtu fructib⁹ acceſſionibuſqꝫ: ꝛ q̄ de moꝛtuo redhibēdo dicta ſunt[f]. Qd emptioni accedit partē eſſe vēditiōis prudētib⁹ viſuꝫ eſt. Gaius.

I Tacꝫ ſicut ſuperius[g] vēditoꝛ de moꝛbo[h] vicio ve et ceteris q̄ ibi cōprehēſa ſunt ꝓdicere iubet:ꝛ ꝓterea in his cauſis nō eē mācipiū vt ꝑmittat ꝓcipit:ita ꝛ cū accedat alij rei hō eadē ꝛ ꝓdicere et ꝑmittere cōpellit. qd nō ſolum hoc caſu intelligendū eſt quo noīatim adijcitur acceſſurum fundo hoiem ſtichū:ſꝫ etiā ſi gn̄aliter[i] oīa mācipia q̄ in fundo ſunt accedant venditioni.

P Roinde pōpo. Vlp. ait iuſtā cām eſſe vt qd in vēditiōe acceſſurū eē dictū eſt tā integrū ꝓſtet ꝙ illud ꝓſtari debuit qd pꝛicipalr venit nā iure ciuili vt integra ſint q̄ acceſſura fundo dicta fuerint ex empto actio ē[k]. veluti ſi dolia acceſſura fundo dicta fuerint:ſed hoc ita ſi certum coꝛpus acceſſurū fuerit dictum. nā ſi ſeruus cū peculio venierit:ea mācipia q̄ i peculio fuerint ſana eē preſtare venditoꝛ non dꝫ: qꝛ non dixit certū coꝛpus acceſſurum:ſed peculiuꝫ tale preſtare opoꝛtere.et quēadmodū certā ꝙtitatē peculij ꝓſtare nō debet:ita nec hec ¶ Eadē ratione facere pōp. ait:vt etiā ſi hereditas aut peculiū ſerui venierit:locus edicto ediliū non ſit circa ea coꝛpoꝛa q̄ ſunt in hr̄ditate aut in peculio. Idē ꝓbat ꝛ ſi fundus cuꝫ inſtrō venierit : ꝛ in inſtrō mācipia ſint: puto hāc ſniam veraꝫ / niſi aliud ſpāliter actū eſſe ꝓponat. ¶ Si vēdita res redhibeat:ſeru⁹ q̄qꝫ q̄ ei rei acceſſit[l] (lꝫ nullum in eo vicium ſit) redhibet. Africa.

Q Uum eiuſdem gn̄is plures[m] ſimul veneant: veluti comedi[n] vel choꝛus[o]: referre ait in vniuerſos : an in ſingulos precium conſtituatur. vt ſcilꝫ interdum vna:interdū plures venditiones ꝯtracte intelligant: qd vl'[p] eo q̄ri ꝑtinere ait: vt ſi qs eoꝝ foꝛte moꝛboſus aut vicioſus ſit: vt oēs[q] ſimul redhibeant[r]. Interdū ꝛ ſi in ſingula capita ꝓciū cōſtitutū ſit:tn̄

p ¶ Qd vel.i.q̄ſtio ꝑtinet etiaꝫ ad id qd nūc ſeqt.
q ¶ Ut oēs.i.cuꝫ cōfuſe eſt ꝓciū cōſtitutū.tūc eīm redhibent oēs ſiue velit emptoꝛ vel venditoꝛ etiā:qꝛ alter nō vult reſponde re niſi redhiberētur oēs.vel ſi vterqꝫ admittat in ſolo moꝛboſo procedat.vt.ꝟ.eo.ſi plura.ꝛ.l.pe.videtur tamē ꝟ.ꝟ.e.ediles aiūt.§.fi.vnde in his diſtigue vtrū vendant res eiuſdē gn̄is.i.officij:an nō.ſi eiuſdē generis diuide vtrū in ſingulis ꝓciuꝫ cōſtituat:an cōfuſe in oībus.in primo caſu nō redhibet vnū ꝓpter aliud:niſi emptoꝛ ſine altero non erat emptur⁹:qd ex affinitate reꝝ vel ꝑſonarū ꝓbari pōt vt.ꝟ.e.l.in fi.ꝛ.ꝟ.l.pri.in ſcdo fit oīꝫ redhibitio vt hic.vtriuſqꝫ tn̄ volūtate agi pt ad vnuꝫ.vt.ꝟ.e.ſi plura.vbi aūt plres res vendunt:qꝛ non ſunt eiuſdē officij:ꝓpt vnum non redhibent cetere.vt.ꝟ.e.ediles aiunt.§.fi.et hoc cuꝫ neutra eſt alteri acceſſoꝛia.ſi aūt vna aliꝫ accedat ꝓpter pꝛincipalem redhibetur acceſſoꝛia.vt ꝟ.l.proxi.in fi.ſed propter acceſſoꝛiā nō redhibet principaliter vendita:niſi in caſu vt ꝓpter oꝛnamēta.vt.ꝟ.e.ediles.i.rn̄.redhibentur auteꝫ acceſſoꝛia ſi acceſſerint expſſim non ſub vniuerſitatis appellatōe vel velamento.vt.ꝟ.co.ꝙ ſi noluit.§.viti.ꝛ.l.itacꝫ.ꝛ.l.pꝛoinde.

Redhiberi an poſſit res vna ſine altera.

l ¶ Acceſſit.ꝓpter rem ꝓncipalē venditā ꝛ acceſſoꝛia ſꝑ redhibetur : vt hic.ſi autem neutra fuerit acceſſoꝛia diſtinguitur.vt.ꝟ.e.l.ſequenti.
m ¶ Um eiuſdem.plures.principaliter.
n ¶ Comedi.qui pariter recitant comedias.vnus cantando:alter ſuccinēdo vel reſpondendo.

r ¶ Redhibeant.ſi aūt i ſingulis vn⁹ redhiberi poſſit etiam ſine ceteris: niſi vt ſequitur.

vna emptio eſt[a]: vt ꝓpt vni[us] vicium oēs redhiberi[b] poſſint vł debeāt[c]: ſcʒ cū manifeſtuʒ erit nō niſi oēs quē ēptuꝝ vł vēdituꝝ fuiſſe: vt plerūqꝫ circa comedos vł q̄drigas vel mulas pares accidere ſolet vt neutri nō niſi oēs hr̄e expediat.

De ꝯnexis idē eſt iudiciū ꝛ qđ i vno diſponiṫ ꝛ i alio. h. d. ꝛ adde qđ no. j. de dona. inter vir. ꝛ vx. ſi ſpōſus. §. ſi marit[us].

PLerūqꝫ[d] ꝓpt Ulp. morboſa mācipia etiā nō morboſa redhibentur[e] ſi ſeparari nō poſſint ſine magno incōmodo: vł pietatꝭ rōne offenſa[f]. q̄d eī ſi filio retēto parētes redhibere maluerint[g] vł cōtra: qđ ꝛ in fratrib[us] ꝛ in pſonis cōtubernio ſibi cōiunctis[h] obſuari opꝫ[i]. Pōpo.

SI plura mancipia vno pcio venierit/ ꝛ de vno eoꝝ edilicia[k] actōe vtamur: ita demuʒ ꝓ bonitate[l] ei[us] eſtiatio[m] fiet: ſi ꝯfuſe vniuerſis mācipijs ꝯſtitutū pciū fuerit. ꝙ ſi ſingulorꝝ mācipioꝝ ꝯſtituto pcio vniuerſa tāti venierit q̄ti ex ꝯſūmatiōe ſinglorꝝ fiebat: tūc cuiuſqꝫ mācipij pciū ſeu pluris ſeu miorꝭ id eēt ꝯſeq̄ debit. Ulp.

REcipiūt ediles ne[n] veterator[o] ꝓ nouicio veneat ꝛ hoc edictū[p] fallacijs vēditorū occurrit. vbiqꝫ eī curāt ediles ne emptores a vēditoribus circūueniant. vt ecce pleriqꝫ ſolent mācipia q̄ nouicia nō ſunt q̄ſi nouicia diſtrahere: ad hoc ſcilicet vt pluris vēdant. pſumptū ē eī ea mācipia q̄ rudia ſunt ſimpliciora eſſe/ ꝛ ad oia miniſteria aptiora ꝛ dociliora: ꝛ ad oē miniſteriū habiliora. trita vo mācipia ꝛ veterana difficile ē reformare[q] ꝛ ad ſuos mores formare. Quia igiṫ venaliciarij[r] ſciūt facile decurri ad nouicioꝝ ēptionē: idcirco interpollāt[s] veteratores ꝛ ꝓ nouicijs vendūt. qđ ne fiat hoc edicto ediles denūciāt: ꝛ iđ ſi q̄d ignorāte ēptore ita venierit redhibebiṫ[t]. Idē.

EDiles aiūt q̄ iumēta vēdunt palā recte dicant q̄d in vnoquoqꝫ eoꝝ morbi vicijqꝫ ſit: vtiqꝫ[v] optime ornata[x] vendēdi cā fuerint ita emptorib[us] tradātur[y]: ſi q̄d ita factū[z] non erit de ornamentis reſtituēdis iumētiſve ornamētoꝝ noie redhibēdis in diebus. lx. morbi aūt viciſve cā inēptꝭ faciendis in ſex mēſib[us]: vel q̄to minoris cū venirent fuerint in āno iudicium[a] dabim[us]. Si iumēta paria ſimul venierint:

a Una emptio eſt. quo ad hoc. ſic ꝛ. j. de dona. inter vi. ꝛ vxo. ſi id qđ. §. ſi ex. x. ꝛ. ſ. de ꝯhen. emp. l. ſi duos. ꝛ. j. e. ediles. §. ſi iumēta. ꝛ. §. cū aūt. ꝛ. §. ſi forte. ſic ḡ in hoc caſu vbi ſunt plures emptores ꝛ vn[us] poterit redhibere: alter abſtinere: vt hic innuit. ꝛ arg. ſ. de mino. l. tutor. ꝛ. j. de ſolu. ſi q̄s alienam. Accur.

b Redhiberi. lʒ in ſingulis preciū ſinglariter ſit ꝯſtitutū. Accur.

c Uel debeant. vel pro et.

PLeruſqꝫ. hec lex dicit ideʒ qđ ſupior adijciē do exēpla.

e Redhibenṫ. etiā ſi ꝓ ſingulis ſit pciū ꝯſtitutū.

f Rōne offenſa. i. q̄ de pietatis rōne eſt: vel rōnabile eſt.

g Maluerit. ſ. emptores.

h Coniūctis. marito ꝛ vxore.

i Opꝫ. ſ. vt nō ſeparentur hmōi pſone. ſʒ ꝓpt vnā alie redhibentur. vt hic. et. C. cōmunia vtriuſqꝫ iudi. l. poſſeſſionē. et. j. de fun. inſtru. l. q̄ſitū. §. iij. et. j. eo. ediles. in fi. ꝛ. j. e. l. hi enim. Accur.

SI pl'a. edilicia. i. redhibitoria. nec ob. qđ ſ. dr̄ oēs redhibēdos ꝓpt vnius viciū: q2 hic ēptor ꝛ venditor conſentiebāt ne ceteri redhiberentur: vel dic q̄to minoris eſtimatoria agi. prima verior eſt.

l Pro bonitate. ceteroꝝ collatione facta. vt. j. e. l. pe. ꝛ. l. cū in ea. §. fi. ꝛ. l. ediles. §. ſi forte. Accur.

m Eſtimatio. vt ſic colligatur precium vicioſi. vt. j. e. labeo. Accur.

REcipiunt ediles ne. in quibuſdā verbis edicto ſuperiori adiunctis que non habemus hic.

o Ueterator. qui inueteratus eſt in aliquo miniſterio vili ꝛ malicioſo. vt. ſ. e. l. fi. §. fi.

p Et hoc edictum. verba vlpiani.

q Reformare. ad frugem melioris vite.

r Uenaliciarij. i. vēditores ſeruorum. vt ꝛ accipitur ſ. man. l. mandatum.

ſ Interpollāt. al's iterpellāt. al's interpollāt. i. obſcurāt: puta tōdēdo eos ꝛ balneādo ꝛ ipīguādo vt iuuenes videanṫ. ſic poniṫ. ſ. de ꝯhē. emp. l. labeo ſi veſtimenta.

t Redhibebiṫ. forte infra. lx. dies ar. ſ. e. l. ſi vēditor de his. ꝛ. l. qđ ſi nolit. §. ſi q̄d ita venierit. ſm Al.

EDiles. vtiqꝫ. ꝗ pro et/ et vti pro ſicut.

x Ornata. vt ſella ꝛ freno ꝛ ſimilibus ornamētis.

y Tradātur. niſi fuerint exēpta.

z Factum non erit. i. ſi aliqđ fuerit ornamētū cauſa vēdēdi appoſitū: ꝛ illud non ſit emptori traditū. ꝛ ſm hoc dic reſtituēdis. i. emptori dādis: ꝛ qđ ſubijcit iumentiſve ꝛc. eſt aliud dictum quādo. ſ. eſſent data ornamēta cum iumētis ꝛ vicioſa quo caſu ꝓpter viciū acceſſorij etiā principale redhibereṫ: vt dicit hic qđ eſt mirabile. et his duobus caſibus. ſ. vt ornamēta denṫ vel iumenta redhibeanṫ occaſione ornamentoꝝ agiṫ. j. lx. dies tm̄ vt hic dicitur. ſic ꝛ al's. ſ. ſi redhibitio ſit facta ſine iudice agiṫ ad pciū rehabendū. j. lx. dies. vt. ſ. e. ꝙ ſi nolit. §. in factū. ꝛ. §. illud. ꝛ. §. reſtitui. Itē ſi nō ꝓnūciauit venditor de natione. vt. ſ. eo. l. ꝙ ſi nolit. §. qui mācipia. Item ſi nō cauet de his q̄ iubēt ediles. vt. ſ. e. l. ſi vēditor. Itē ſi res fuerit vēdita eo pacto ꝙ niſi placuerit reddatur et non fuerit appoſitū tempus infra quod placeat vel non. vt. ſ. eo. qđ ſi nolit. §. ſi quid ita venerit. ꝛ. §. item ſi tempus. Item ſi non pronunciauit de vicijs: nam licʒ non ſit vicioſum: redhibetur tamen vt vicioſum ſi non pronunciauerit vicia ſm quoſdam. vt. ſ. eo. l. i. §. i. in prin. ꝛ. §. itē ſi qđ mācipium. ꝛ. l. itaqꝫ. ſed contra eſt ad huncvltimū caſum. j. eo. ſi tamen. §. ei. vbi non pronunciat: ꝛ tamen non agitur. dic ergo tu ſatis eſſe ſi caueatur in his vicijs nō eſſe mancipium. vt in. l. illa. ſ. eo. itaqꝫ. ꝛ ita ꝓnunciet abeſſe vicia ꝛ non adeſſe. nam quare ꝓnunciaret vicia adeſſe que abſunt: ſed aliud eſt in natione quā dicere debet: ſʒ in dicto contrario. l. ſi tamen. §. ei. lʒ non ꝓnūciauerit: fecit tamen quod tantūdem valuit. Accur.

a Iudicium, in factum.

et alterum in ea cā fuerit vt redhiberi debeat: iudicium dabimus ꝗ vtrūqꝫ redhibeat[a]. Loquunt ediles in hoc edicto de iumētis redhibēdis: cā autē huiꝰ edicti eadē eſt ꝗ ⁊ mancipioꝝ redhibendorū: ⁊ fere[b] eadē ſunt ī his ꝗ in mācipijs qđ ad morbum viciumve attinet. Quicqđ igit illic diximꝰ huc erit trāſferendū: ⁊ ſi mortuum fuerit iumētū pari mō redhiberi poterit quēadmodū mācipiū ſꝑt[c]. Iumētoꝝ āt appellatione an oē pecus ꝯtineat videamꝰ. ⁊ difficile ē vt ꝯtineat nā aliud ſignificat iumēta[d]: aliud ſignificat pecoris appellatiōe[e]. idcirco[f] elogiū[g] huic edicto ſubiectū eſt cuius ꝟba hec ſunt. ꝗ de iumētoꝝ ſanitate diximꝰ: de cetero qꝫ pecore omni vēditores faciāt. vnde dubitari deſijt an hoc edicto boues quoqꝫ cōtineant: ⁊ eñ iumentorū appellatiōe nō cōtineri eos verius eſt: ſꝫ pecoris appellatiōe ꝯtinebunt. Sꝫ eñ ſunt ꝗdam ꝗ in oībꝰ quidē morbū faciunt: in iumētis non adeo/ vtputa ſi mulꝰ caſtratꝰ eſt: neqꝫ morbi[h] neqꝫ vicij[i] qđ hēre vr: qꝛ neqꝫ de fortitudine qđ eiꝰ detrahit: neqꝫ de vtilitate[k]: cū ad generādum nūqꝫ ſit habilis. Celſus quoqꝫ ſcri. nō oīa aīalia caſtrata ob idipſum vitioſa eē: niſi ꝓpter ipam caſtrationē facta ſint ībecilliora ⁊ iō mulū nō eē vicioſū. Idē refert offiliū exiſtimaſſe equū caſtratū[l] ſanum eē: ſicuti ſpado[m] quoqꝫ ſanus eſt. Sꝫ ſi emptor igꝛauit vēditor ſcit: ex empto[n] eſſe actionē: ⁊ verū eſt qđ offi. ait. Queſitū eſt ſi mula talis ſit vt trāſiugi[o] nō poſſit: an ſana ſit. et ait pōpo. ſanam eſſe: pleraſqꝫ deniqꝫ carucarias tales eē vt non poſſint trāſiungi. idem ait ſi nata ſit eo ingenio aut corpore vt alterū[p] iugum non patiatur/ ſanā nō eſſe. Non tantū autem ob morbū[q] viciūve[r] redhibitio locū hēbit in iumētis: verū ēt ſi cōtra dictū ꝓmiſſūve erit locꝰ redhibitiōi ſit exēplo mācipiorū[s]. Vendēdi aūt cā ornatū iumētū videri cel. ait. non ſi ſub tpe[t] vēditionis hoc eſt biduo[v] añ vēditionē ornatū: ſꝫ ſi ī ipſa vēditōe ornatū ſit. aut iō inqt[x] venale cū eēt ſic ornatū iſpiceret: ſpqꝫ cū de ornamētis[y] agitur[z] ⁊ in actiōe[a] ⁊ ī edicto adiectū eſt vēdēdi cā ornata ducta eē. poterit ei ornatū iumētū itinerꝭ cā duci. deide venire[b]. Si plā iumēta vēierit[c] nō oīa erūt redhibenda ꝓpter vnius ornamentum[d]. nam et ſi vicioſum ſit vnum iugum: non tñ ꝓpter hoc cetera iuga redhibebunt. Si forte iugum mularū ſit quarū altera vicioſa ſit non ex precio tantū vicioſe: ſꝫ ex vtriuſqꝫ erit ꝯponendū ꝗ̄ti minoris ſit. Cū eñ vno precio[e] vtreqꝫ venierint: non eſt ſeparandū[f] preciū: ſꝫ ꝗ̄to minoris cū venīret vtrūqꝫ fuit nō alterū[g] quod erat vicioſum. Cū autē iumēta paria veneūt edicto expreſſū ē vt cū alterū ī ea cā ſit vt redhiberi debeat vtrūqꝫ redhibeat: in ꝗ re tā ēptori ꝗ̄ vēditori ꝯſulit: dū iumēta nō ſe-

a Redhibeat. etiā nō morboſum ꝓpter morboſum. vt. ſ. eo. cū eiuſdē. ⁊ l. plerūqꝫ. ⁊ l. ſi plures.

b Fere. fere dicit ꝓpt ſeruos ꝗ nō redhibent ꝓpter viciū animi vt in fugitiuo ⁊ errone. ſecꝰ ī iumētis. vt. ſ. e. l. i. §. ſi. ⁊ l. ij. iij. ⁊ iiij. i. reſ. ⁊ j. e. l. bouē. i. reſ. vel fere dicit ꝓpt id qđ eſt j. e. l. §. ſꝫ eñ. ⁊ facit qđ no. j. e. l. §. non tantū.

c Mācipiū ſꝑt. vt ⁊. ſ. eo. qđ ſi nolit. §. idē ait hoīe. ⁊ §. ſi mācipium. ⁊ §. pe. ⁊ j. e. ſi hominē. in fi. Accur.

d Significat iumēta. i. hoc nomen iumenta.

e Appellatiōe vere aliud eſt: ꝗa hoc nomē pecus eſt genus vel totū. aliud eſt pars ſiue ſpecies. nam omne iumentū eſt pecus: ⁊ hoc innuit ibi de cetero pecore ⁊c. ſꝫ nō oīa pecora ſūt iumēta.

f Idcirco. ꝗa nō omīa aīalia iumentoꝝ appellatione cōtinentur.

g Elogiū. i. ſermo gñalis omīa aīalia ꝯprehēdēs.

h Neqꝫ morbi in corpore.

i Neqꝫ vicij. in aīmo.

k Neqꝫ devtilitate. ſꝫ aliud in hoīe. vt. ſ. eo. l. ſin autem quis.

l Caſtratū. i. caſte natū vt differat a ſequēti. Ac.

m Spado. ſcꝫ equus.

n Ex empto. ſ. ciuilē. vt. ſ. de ac. emp. l. ex ēpto. §. ſi ꝗs ꝟginē. cū alꝭ non erat emptorꝰ nec ei ob id vicioſum vl' morboſū eſt vt agat ex hoc edicto.

o Trāſiugi. puta a dextra tm̄ vel a ſiniſtra tm̄ ſuſtinet: et qđlibet iugū ducit: ⁊ qđlꝫ plauſtrū: ſꝫ trāſiugi. i. ex vtraqꝫ parte iugi diuerſis tpibus non poteſt.

p Ut alterū. niſi vnū. azo. vl' dic ꝙ vult facere dr̄iam an ex accidēti hēat hoc viciū. vt. ſ. ꝓxi. an ex natura: vt hic. ⁊ ſm hoc dic iugi alterū. i. trāſiugi nō patit: qđ facit vel ꝓpt viciū corpis qđ patit ab vna pte. vl' qꝛ naturale fuit in ea a ꝓncipio viciū qđ non potuit ſuſtinere niſi ex vna parte. ſecus ſi accidentale fuit viciū aī. vt. j. dixi. corporale aūt viciū ſiue naturale: ſiue accidētale inducit redhibitionē. vl' dic alterū. i. neutrū.

q Ob morbū ſcꝫ corporis.

r Viciūve. ſ. aī. vt ⁊. j. e. l. bouē. in ꝑn. aliter accipit ſ. e. l. i. §. i. Accur.

s Mācipioꝝ. ꝗ redhibent etiā ꝓpter animi vicia ſi fuerit dicta abeſſe vt. ſ. e. l. ob ꝗ. §. aī autē vicium.

t Sub tpe. ſubaudi tunc ſemꝑ.

v Biduo. repete ſi.

x Inqt. celſus

y Cū de ornamentis. i. cū de ornamentis agit ſꝑ adijcit hoc verbū ſ. vendēdi cā. ⁊c.

z Agitur. i. tractatur.

a In actiōe. ſ. ex empto. vel in factū. vel ponit pro eodē. i. in actiōe ꝗ eſt edictū. Accur.

b Deinde venire: ⁊ ita non habebit locū edictū.

c Venierint. ꝑ preciō ī ſingulis ꝯſtituto. alioꝗn ꝫ. ſ. e. l. cū eiuſdē. ꝗ eſt ꝫ. vel ħ nō agebat redhibitoria: ſed ꝗ̄to minoris vt hic dr: qđ nō plꝫ. vel aliđ in actiōe redhibitoria ꝗ datur ꝓpt morbum. vt ibi. aliđ in actione ī fctm̄ ꝗ dat ꝓpter ornamēta vt hic. vel ħ nō erat eiuſdem officij.

d Ornamentū qđ non vult dare venditor.

e Uno ꝑcio. i. vna ſuma ex ꝑcio ſingulorū collecta. vt. ſ. e. l. ſi plura. in prin.

f Separandū. ⁊ iō nec ſeparatim colligenda ſumma vt hic ⁊. ſ. ad. l. aquil. proinde. §. i.

g Nō alterū. quāto minoris fuit alterū tantum.

parant. ſimili mõ ⁊ ſi triga venierit[a] redhibẽda erit tota ⁊ ſi q̃driga redhibeat. Sed ſi duo paria mularũ ſint et vna mula vicioſa ſit vel par/ ſolũ par redhibeat[b] alterũ nõ. ſi tñ nõdũ ſint p̃ia ꝯſtituta: ſed ſimpl'r q̃tuor mule vno p̃cio[c] venierint vni[9] erit mule redhibitio: ñ oĩz nã etſi polia[d] venierit dicem[9] vnũ equũ qui vicioſus eſt nõ oẽm poliã redhiberi oportere. hoc ⁊ i hoĩb[9] dicem[9] plib[9e] vno p̃cio diſtractis/ niſi ſepari non poſſint: vtputa ſi tragedi vel mimi. Paulus.

Uel fratres[f] ſint. Ulp.

Ji eñ nõ erũt ſeparãdi deide aiũt ediles ne q̃s canẽ/ verrẽ/ vl' minorẽ aprũ/ lupum/ vrſuz/ pãtherã leonem.

Et gñal'r aliud Pau. ve q̃ꝺ noceret[g] animal ſiue ſoluta ſint: ſiue alligata: vt cõtineri viculis q̃min[9] dãnũ ferãt non poſſint. Ulpia.

Qua vulgo iter fiet ita hũiſſe velit vt cuiq̃ꝫ nocere dãnũve dari poſſit: ſi adverſus ea factum erit. ⁊ hõ liber ex ea re p̃ierit ſolidi ducẽti p̃ſtabunt: ſi nocitũ hoĩ libero eẽ dicet q̃̃ti bonũ ⁊ equum iudici videbit ꝯdẽnet. ceterarum q̃̃ti dãnũ datũ fctm̃ ve ſit dupli[h]. Paulus.

Bouẽ q̃ cornupetit vicioſuz[i] eſſe pleriq̃ꝫ dicũt. itẽ mulas q̃ peſſundãt[k]: ea q̃q̃ꝫ iumẽta q̃ ſine cã turbant ⁊ ſemetipſa eripiũt: vicioſa eſſe dicunt.

¶ Qui ad amicũ dñi dep̃catur[9] ꝯfugit nõ ẽ fugitiu[9l]: imo ẽt ſi ea mẽte ſit vt nõ ĩpetrato auxilio domũ nõ revertat nõdũ fugitiu[9] eſt: q2 nõ ſolũ cõſilij ſꝫ et facti fugere[m] eſt. Qui p̃ſuaſu alteri[9] a dño receſſit fugitiuus eſt: lꝫ id non fuerit factur[9] citra ꝯſiliũ ei[9] q̃ p̃ſuaſit[n].

¶ Si ſuus me[9] bo. fi. tibi ſuiens fugerit[o]: vel ſciẽs ſe meũ eẽ vl' ig̃rãs fugitiu[9] eſt: niſi aĩo ad me revertẽdi id fecit. Mortꝫ ꝯſciſcẽde cã ſibi facit[p] q̃ pp̃t neq̃tias maloſq̃ꝫ mores flagiciũve aliq̃ꝺ admiſſũ mortẽ ſibi ꝯſciſcere voluit: niſi dolorẽ corporis ſuſtinẽdo id fecerit.

¶ Si q̃s ſuũ emerit: ⁊ rapto eo vi bonoꝝ raptoꝝ actõe quadruplũ ꝯſecut[9] ẽ: deide ſuũ redhibeat: reddere debebit q̃ꝺ accepit. Sꝫ ſi p̃ eũ ſuũ iiuriaz paſſus iiurie noĩe egerit: ñ reddet[q] vẽditori: alit forſitã atq̃ꝫ ſi lorꝫ ab ali q̃ ceſ[9r]: aut q̃ſtiõe de eo[s] habita[t] emptor egerit[v].

¶ Per actionẽ q̃̃to mioꝛꝫ fit redhibitio ⁊ totalis p̃cij reſtõ: q̃ñ res empta apparet nulli[9] eẽ valoris. h. d. f. l. illud. §. minus. de tributoria acti.

¶ Aliq̃ñ ẽt redhiberi mãcipium dẽbit: licꝫ eſtiatoria. i. q̃̃to mioꝛꝫ agam[9]. nã ſi adeo nulli[9] ſit p̃cij vt nec expediat q̃dẽ tale mancipiũ h̃re dño: veluti ſi furioſuz aut lũaticũ ſit: lꝫ eſtiatoria actũ fuerit: offõ[x] tñ iudicis ꝯtinebit: vt reddito mancipio p̃ciũ recipiat.

¶ Si q̃s cũ ꝯſiliũ iniſſet fraudãdoꝝ creditoꝝ redhibuerit nõ redhibiturus al's niſi vellet eos fraudare tenet creditorib[9] pp̃t mãcipiũ vẽditor[y]. Pign[9] manebit[z] obligatũ ẽt ſi redhibit[9] fuerit ſeru[9a] queãdmodũ ſi eũ alienaſſet[b]: aut vſũfru. ei[9] nõ recte redhibeat niſi redẽptũ ſit: ⁊ p̃g̃re liberato redhibeatur[c].

a ¶ Uenierit. i. hoc differt a ciuili. b ¶ Par redhibeat (.ſ. par vicioſũ. c ¶ Uno p̃cio. ſ. vnico. i. ſũma vna erat ex ſinguloꝝ p̃cio collecta. alioq̃n ẽ ꝯ. vt. ſ. e. cũ eiuſdẽ vel aliter vt ibidẽ dixi: q2 h̃ nõ ſunt eiuſdẽ officij.

d ¶ Polia. i. vniuerſitas eq̃ꝝ. a polis q̃ꝺ eſt pluralitas

e ¶ Plurib[9] vno i. vnico facto ex p̃cio ſinguloꝝ cuiuſlibet. nã q̃libet ſuo p̃cio fuit eſtiatus ne ſit ꝯ. ſ. e. l. cũ eiuſdem ac.

f Uel fratres. vt. ſ. e. l. plerũq̃ꝫ. Accurſius.

g Et gñal'r. noceret. i. nocere poſſet: vt inuit. ff. e. l. pri. arg. ff. de ſtatuli. l. labeo. nõ tñ hic agit niſi dãno dato. ff. l. pri. §. ſi aduerſus ea.

h Qua. dupli. et nichilominus agi põt actione i fcm̃ de pauperie. vt inſti. ſi qua. pau. fe. di. §. fi. ac.

i Bouẽ. vicioſũ in aĩo. vñ nõ redhibet: ſed q̃̃to mioris agit. vt. ſ. e. l. i. in fi. ⁊ l. ij. iij. et. iiij. i. m̃. et. §. al aũt. vel forte aliꝺ eſt in iumẽtis: vt dixi. ſ. e. l. ediles aiũt. §. loquunt. i prin. i mãcipijs i trib[9] caſib[9] tm̃ p̃pter viciũ aĩ redhibent: vt in fugitiuo: fure: ⁊ eo q̃ ſibi mortẽ cõſciuit. ac.

k ¶ Peſſundãt. i. pede p̃cutiunt.

l ¶ Fugitiu[9]. vt ⁊. ſ. e. o. q̃s ſit fugitiu[9]. §. ſi naũt i hoc

m ¶ Fugere. conuerte lr̃am. ſic ⁊. ſ. ꝺ pac. l. iuriſgẽ. §. pactorũ. ſic ⁊ al's exigit fctm̃ nõ ꝯſiliũ tm̃ vl' p̃poſitũ. vt. ſ. e. l. q̃ꝺ ſi nolit. §. illꝺ plane. et ſ. de vſufr. l. quid ergo. §. fi. Ac.

n ¶ Qui p̃ſuaſit. p̃ſuadẽs ẽt tenet actiõe ſerui corrupti. vt. ſ. de ſeruo corrup. l. i. §. i. Accur.

o ¶ Fugerit, a te bona fide poſſidente. Accur.

p ¶ Sibi facit. ſic ⁊ diſtinguit cũ de bonis eoꝝ liberoꝝ q̃ ſibi mortez conſciuerunt querit. vt h. ⁊. ff. de bo. eorũ q̃ ante ſen. mor. ſibi conſci. l. fi.

q ¶ Nõ reddet. q̃ꝺ eſt ꝯſecutus. vt ⁊. ſ. de peti. here. l. at vbi. ad emptorẽ eñ eundẽq̃ꝫ poſſeſſorẽ reſpexit: q2 grauius vel q2 i dedecus domini vt dr̃. ſ. ſed ⁊ ſi p̃ eũ ſeruũ ⁊c. ſec[9] ſi nõ reſpexit vt h̃ ſubijcit ⁊. ff. de iniur. l. item apud. §. ſi quis ſic fecerat iniuriam.

r ¶ Ceſus. iiuria ſerui et non dñi.

ſ ¶ De eo. ſ. accuſato. Accur.

t ¶ Habita. q̃ ab ſoluto agit in duplum. vt. ſ. de calũ. l. fina.

v ¶ Egerit. q̃ſi p̃ vicio ſerui nõ dñi nam hic vẽditori reſtituit. vt. ꝺ. §. ſi quis ſic.

x ¶ Officio. hic no. q̃ aliud petit: ⁊ aliud in ꝯdẽnatiõe deducit. ſic. ff. de excep. rei iu. ſi is q̃ h̃rs non erat. §. i. ⁊ de leg. i. huiuſmodi. §. q̃ ſuũ in fi. min[9] eñ valet q̃ꝺ nichil valet. vt ſ. de tribu. l. illud q̃q̃ꝫ. §. minus aũt.

y ¶ Uenditor. reuocatoria: ſꝫ ⁊ ille q̃ redhibuit tenet ex illo edicto. ſ. ꝺ alie. iudi. l. q2 redhibito. in fine.

z ¶ Pign[9] manebit. vt. ſ. qui. mo. pig. vl' hypo. ſo. ſi debitor. ſꝫ certe i mo vr̃ q̃ nõ. vt. ſ. de i diẽ adiec. vbi. §. ſꝫ marcel. q̃ eſt ꝯ. ſol. ibi ex neceſſitate reſoluit vẽditio: hic ex volũtate.

a ¶ Seruus. et ideo non liberat a venditione.

b ¶ Alienaſſet. ſcilicet eius p̃prietatem.

c ¶ Redhibeat. in preiudicium emptoris niſi ⁊c. vt ſubijcit: vel etiaz nõ liberatur a venditore talem reſtituendo. Accur.

a ¶ Nõ pñt. vt ⁊ ff. de iniuſt. teſt. l. nã ⁊ ſi ſub cõditione.
b ¶ Ante actũ fuerit. ⁊ abſolutio ſecuta ſicut debuit fieri. vt ⁊. ff. de iudi. nõ queãdmodũ. ſz ꝯ. ff. ad vell. l. aliqñ §. fi. ſol. ibi pure ꝯ eũ q̃ pure tenebat agebat: ſz ali[9] conditionaliter tenet. itẽ ar. ꝯ. ff. de do. cauſa mor. l. mortz cã ſz ibi nichil fuit i iudicio actum.
vt non accedat alij: q2 minoris precij eſt. Ac.
i ¶ In ſeruo. nec ob. inſti. de fideiuſ. §. fideiuſſores. q2 ibi dr de acceſſoria fideiuſſoris obligatõe. hañt ẽ vtraq3 obligatio pncipalis: ſz vna ſup principaliter vendito ſit altera ſuper vendito acceſſorie.

¶ Si ſub ꝯditiõe hõ emptus ſit: redhibitoria actiõe añ ꝯditionẽ exiſtentẽ inutiliter agit: q2 nondũ pfecta emptio arbitrio iudicis ipfecta fieri nõ poteſt[a]: et iõ ſi ex empto vl' vẽdito vel redhibitoria añ actum fuerit[b]/expleta ꝯditiõe iteruz agi[c] poterit. ¶ Interduz ẽt ſi pura ſit vẽditio ppter iuris cõditionẽ in ſuſpẽſo eſt: veluti ſi ſeruus in quo alteri[9] vſufr. alterius pprietas eſt aliqd emerit. nã dũ incertũ eſt ex cui[9] re pciũ ſoluat pẽdet cui ſit acqſitum[d]: ⁊ iõ neutri eorũ redhibitoria competit. Idez.

44 I Uſtiſſime ediles noluerũt hoiem ei rei q̃ mioris[e] eẽt accedere ne qua fraus aut edicto[f] aut iuri ciuili fieret (vt ait pedi[9]) ppter dignitatẽ[g] hoiz alioquin eãdẽ rõem fuiſſe i ceteris reb[9]. Ridiculũ[h] nãq3 eẽt tunice fundũ accedere. ceterũ hois vẽditiõi qd vis adiicere lz. nã ⁊ plerũq3 pl[9] in peculio eſt q̃3 in ſuo[i]: ⁊ nõnũq̃3 vicari[9] qui accedit pl'is eſt q̃3 is ſeru[9] q̃ vẽit. Proponit actio ex hoc edicto i eũ cuius maxia pars in venditiõe fuerit: q2 plerũq3 venaliciarij ita ſocietatem coeunt vt quicquid agunt in cõe videant agere. Equũ eñ edilibus viſuz eſt vel in vnum ex his cuius maior pars aut nulla parte minor eſſet edilicias[k] actiões ꝯpetere: ne cogeretur ẽptor cuz m'tis litigare[l] q̃3uis actio ex empto[m] cũ ſingulis[n] ſit p portiõe q̃ ſocij fuerũt. nam id gen[9] hoim ad lucrũ poti[9] vl' turpit faciẽdũ pni[9] eſt. In redhibitoria vl' eſtiatoria pt dubitari: an qui alienũ ſeruũ vendidit ⁊ ob euictionẽ et ppter morbũ forte vl' fugã ſimul teneri pt. nã pt[o] dici nichil intereſſe emptorz ſanũ eẽ fugitiuũ non eẽ eũ q̃ euict[9] ſit[p]: ſz interfuit emptorz ſanũ poſſediſſe ppt opas. neq3 ex poſtfacto[q] decreſcat[r] obligatio. ſtati eñ vt ſeru[9] tradit[9] eſt ꝯmittit[s] ſtipulatio quãti intereſt ẽptoris.

R Edhibitoria Gai[9]. actio duplicez hz ꝯdẽnationẽ. mõ ei in duplũ modo in ſimplũ ꝯdẽnat venditor. nã ſi neq3 pciuz neq3 acceſſionez ſoluat[t]: neq3 eum qui eo noie obligat[9] erit liberet/dupli precij ⁊ acceſſiõis ꝯdẽnari iubet[v] ſi vo reddat[x] pciũ ⁊ acceſſiões vl' eũ q̃ eo noie obligat[9] eſt liberet: ſimpli iubet ꝯdemnari.

C Um michi re- Põpo. dhibeas furtz noxijſq3 ſolutuz eẽ pmittere nõ debes preterq̃3 qd iuſſu tuo fecerat: aut ei[9] cui tu euz alienauerz[y].

S I hoiez emptũ Pau. manumiſiſti ⁊ redhibitoriã ⁊ q̃to miorz denegãdã[z] tibi labeo ait ſicut duple actõ

c ¶ Iterum agi. no. iterũ agi ſi primo fuit incõpetẽs actio ppoſita. ſic ⁊ ff. de pig. l. grege. §. ſi ſub ꝯditione ⁊ ff. de excep. rei iudi. l. ſi mr. §. eandẽ.
d ¶ Acqſitũ. dñium. vt. ff. de vſufr. ſz et ſi quis. §. interdum.
e I Uſtiſſime. minoris. precij. ⁊ hec eſt rõ: q2 hõ eſt maioris pcij vl' paris hec ei rõ eẽt nulla q2 ſm hoc res maioris pcij nõ accederet ei q̃ ſit minoris: qd eſt falſum. vt inſti. de re. di. §. ſi tñ alienã. ſz idẽ ppter dignitatez hois. hõ ei rei maioris pcij: lz minoris dignitatz accedere pt: q2 hoc nõ phibet h. Itẽ rei paris dignitatz: lz minoris ſit precij: vt hõ hoi in cui[9] eſt peculio. ſi aliud diceretur q̃3. ff. dixi. ſ. q2 hõ cuilibet rei accederet redhiberetur ſepe hõ non redhibendus ppt rẽ pncipalẽ cui accederet vt. ff. e. pinde. §. fi. quod q̃3uis ptorz ius ciuile in alijs admiſerit: i hoie tamẽ reprobauit nec ob. qd dicitur ff. de ꝯhẽ. emp. l. ſi in emptiõe. ibi nec refert ⁊c. referẽd[9] eſt ei ad res alias acceſſorias nõ ad hoiem. Azo. vel de hoie aſcripticio ibi dicit. al's obtinet qd hic dr. vl' dic in duobus caſibus ſpeciale. ſcilicet cum fundo accedit: et cum alij homini: vt ibi ⁊ hic.
f ¶ Aut edicto. veri qd ad plenũ ñ hẽm[9]. edictũ q̃ ptorz voluit. Itẽ ius ciuile voluit ne hõ rei miorz pcij accedret
g ¶ Propt dignitatẽ. ẽ ei hõ digniſſima creaturarũ. vñ Ouidi[9]. Pronaq3 cũ ſpectãt aĩalia cetera trã. os hõi ſublime dedit celũq3 videre ⁊c. Et Uirgili[9]. celeſtiſq3 illi origo ẽ
h ¶ Ridiculũ. ſ. eadẽ rõne allegata q̃ allegat in hoie. ſ.

k ¶ Edilicias. vt ff. de euic. ſi rẽ. §. i.
l ¶ Cũ multis litigare. qd eẽt duruz. vt. ff. de exer. ac. l. ne in plures. inſoliduz ergo teneãtur: niſi q̃libet ſeparati ſuã partẽ vendidit. vt. ff. e. qd ſi nolit. §. qd ſi venditori: ibi verius eſt eñ dicere ⁊c. ſz hic nõ vendiderit vt eẽnt vẽdi ples rei inſolidũ qd eſt ſpeciale
m ¶ Ex empto. ſ. ciuilis.
n ¶ Cũ ſingulis hic ergo loqtur cũ oẽs vẽdiderũt vel maior pars vẽdidit: alioqn ſinguli cõueniri non pñt: niſi cũ magr̃o olz ꝯheret. vt. ff. de pac. itẽ magri. vel dic ſinguli qui vẽdiderunt.
o ¶ Nã pt. rõ ad primũ dictum. l.
p ¶ Euictus ſit. hucuſq3 allegauit nunc ſoluit. ſz interfuit ⁊c. idẽ habes ff. de euic. l. euicta. §. ſi ſeru[9]. in fi. ⁊. ff. d ac. emp. l. ex empto. §. igitam[9].
q ¶ Ex poſtfctõ. poſt euictionem.
r ¶ Decreſcat. nec creſcit. vt. ff. d ac. emp. ſi ſterilis §. cũ p venditorẽ.
ſ ¶ Cõmittit. i. incipit committi.

R Edhibitoria. ſoluat. i. ſoluere nolit et reddere a iudice admonitus.
v ¶ Iubetur. ſic ergo actio redhibitoria eſt arbitraria. idẽ dicũt. in actiõe ex ſtipulatu q̃ dat p dote. ar. eius qd legit. ff. ſo. ma. l. ſi filio. §. maritum. Accur.
x ¶ Reddat. i. reddere velit ⁊ ſe pparet. ſic ergo ⁊c.
C Um michi. alienaueris: de quibus debet cauere. vt. ff. eo. redhibere. §. i.
S I hoiem. denegandã. imo vr durare. vt. ff. de act. ⁊ ob. l. quecũq3. q̃ eſt ꝯ. ſo. illd verũ eſt cũ dant michi actiões ppter damna illata in ſeruo vel iniurias. que

autē ex ꝯtractu meo vel q̄ſi nō: vt h.et.j.tit.i.ſi ſeruꝰ. Itē ꝯtra.j.de euic.l.euicta.§.ſi ſeruꝰ. Sol. hic ipē manumiſit ibi erat ſtatuliber.⁊ ſic nō ꝓpter factū emptoris euenit libertas: vñ nō perit actio q̄to minoris: ⁊ ꝓ hac ſolutione eſt ⁊ alia i e.ti.l.ſi ſeruū cuiꝰ nomie. Itē in eo qd̄ h dicit in morte aliud ꝙ in manumiſſione: eſt ꝯ. j.de ſol.l. ſi michi alienum. vbi dicit manumiſſiōez ſiKez morti. Sol. ibi quo ad q̄dā, non aūt q̄ ad oīa vez eſt. itez ad id qd̄ ſubijcit h ꝙ poſt mortē ſui remanēt actiōes. eſt ꝯ.j.ti.i.l.ſi ſuꝰ vē. ſol. ibi de actione euic. dic̄ ꝙ ceſſat. hic aūt de redhibitoria ⁊ q̄to minoris ꝙ durēt: ſʒ et in his edilicijs cur aliud in morte: aliud in manumiſſiōe. Rñ. qꝛ fortuito mors contingit: manumiſſio volūtate ēptoris. at inſtabis: nōne mors ꝯtingere pōt volūtate emptoris. vt.ſ.e. quod ſi nolit.§.ſi mācipium. quod redhiberi opʒ: et manumiſſio ex neceſſitate. vt.j.titu.i.ſi hoc nole.in fi. Rñ. q̄ñ manumiſſio fit ex neceſſitate: idez eſt ac ſi mors ꝯtingeret. ſʒ q̄d ſi mors vl' manumiſſio cōtingat ex volūtate: idē dʒ eē in vtroq̄ʒ caſu vt non agat. vt.ſ.e.qd̄ ſi nolit.§.ſi mācipiū. ſm q̄ſdā. ſʒ tu dic nō eſſe ita. nā vbi mors ꝯtingit ex volūtate eſtimari pōt ⁊ debʒ ſeruꝰ q̄ti fuerit tp̄e mortꝫ ſue vt id reſtituat vēditori: cū eñ nō ſupſit ſuꝰ nō eſtimat q̄ti ſit: ſʒ q̄ti fuerit. in manumiſſione vero cū ſupſit: cū agit eſtimari debet ſm qd̄ eſt. eſtimari autē ſic nō poteſt: quia liber homo non recipit eſtimationem.

a ❡ Periret. ſeruo empto a non dn̄o: ſed ex empto hʒ ꝙ libertum non habet. vt.ſ.ti.i. ſed hoc nomine.

b ❡ Si tñ. audiēdꝰ. aľs.§.et aľs nō. ſed melius eſt cū.§.

c ❡ Querēs. extra ius. vel dic q̄to minoris agens.

d ❡ Eſtimatoria.i. q̄to minoris. immo certe videt nocere. vt.j.de excep.rei iudi.l.ſi is q̄ heres.§.eſt in poteſtate. q̄ eſt ꝯtra. ſolu. ibi intēdit q̄to minoris ad ipāz redhibitōez. vt ⁊.ſ.e.l.bouē.§.aliquādo. hic tñ ad id q̄to minus valeret: vel vt ibi.

e ❡ Et ſi q̄ ſeruū vinctū. videt eñ ꝓnūciare eū fugiſſe: qꝛ id eū in vinculis hēbat ne fugeret. remittit ḡ edictū q̄tū ad fuge viciū: nō q̄tū ad cetera. nec eñ pōt dici ꝙ remittat q̄tū ad morbos oēs aut delicta: qꝛ vincula ad cuſtodiā nō ad penā ſunt inducta. vt.j.de pe.l.aut dāna.§.ſolent. Item no. hic qd̄ dixi.ſ.de his qui no.infa.l.ij.§.eſt ignominioſa. Accur.

f ❡ Ampliꝰ. qꝛ alit poterat eē ꝙ ꝓnūciaret: ſʒ hic veri-

tas ipa liq̄bat. vt ⁊.ſ.cōmo.ſi vt certo.§.cuſtodiā. et no. hic ꝙ ſcia emptoris ſibi nocet. vt hic.⁊.ſ.e.l.i.§.ſi intelligat. ⁊.ſ.de pig.ac.tutor.§.cōtrariam.⁊.j.proxi.§.

g ❡ Cōpetūt.i.locū habēt. vt ⁊.ſ.e.l.ſciēdū.§.ꝓinde.

h ❡ Facta heredum. ſcilʒ emptoris. Azo. vel expone vt ibi: quia ad incertum tñ.

i ❡ Agit. qꝛ non eſt ſanꝰ. nō tñ fuit facta redhibitio: ſed p̄ſtita eſtimatio viciȷ. alioquin ſemel tñ ageret: qꝛ ſepiꝰ redhiberi non poſſet.

k ❡ Simplariarū.i. rerū q̄ carent aīa ⁊ corpore q̄ in iure ꝯſiſtūt: vt puta hēditas. cū ergo non poſſit hic eē viciū vl' morbꝰ in corpore vel in animo: merito ceſſant edilicie actiones. ſi tñ ius ſit in corpore occaſione corporis redhibitio fit. vt.ſ.e.l.bouem.§.aliq̄ñ. vel ſm Azo. ſimplariarū.i. viliū rerū vel dic tertio ſimplariaꝝ.i. reꝝ carētiū vitali alimēto: vel qꝛ nō hn̄t in ſe vitale alimētū: vl' qꝛ nō ꝯferūt. nō ḡ ꝓ tigno debili vel fracto vl' lapide male cocto: nec ꝓ ſuiture a p̄dio debita agi pōt. aget aūt ꝓ carne peſtifera ⁊ ꝓ herbis. nā ratiōe herbaꝝ agit ꝓ fundo. vt.j.e.l.ꝓxi. ⁊ etiā ꝓ rebus viliſſimis in quibꝰ cauet de morbis in ſimplū. vt de euic. vt.j.ti.i.emptori fit redhibitio. vt.ſ.e.l.bouē.§.aliq̄ñ.⁊.l.ob que.§.idē pōponius.⁊.j.ti.i.l.emptori. Accur.

l Varicoſus. q̄ modo huc: modo illuc vt ſtultꝰ vadit: vel egritudo tibiarū que dicitur varis. Accur.

m Cum mācipiū. ad huiꝰ.l.euidētiā dic: cū ſeruꝰ emit mācipiū ſiq̄dem ſine mādato dn̄i: vel cū mādato peculiari tñ noīe ſcia ⁊ ignorātia tñ ſui ⁊ nō dn̄i iſpicitur. ⁊ iſti ſunt duo p̄mi caſus q̄ ponunt i.l. iſta vſq̄ʒ illuc: ſʒ ⁊ ſi ſuꝰ ⁊c. ⁊ euidētiꝰ explicāt.j.de libe.cau.l.imo.§ tūc. ⁊.j.de liti.l.ij.i.rñ. excipit tñ q̄ñ dn̄o p̄ſente et nō ꝯdicēte ſuꝰ emit. nā dn̄i ſcia in ſuū p̄iudiciū iſpicit. vt.j.de libe.cau.l.imo.§.plane ſi filius. ſi ẜo p̄ſens dn̄s ꝯdicere nō poſſet nō oberit ſibi ſua ſcia. ⁊ hoc eſt qd̄ dicit.ſ.de ꝯhē.emp.l.in hmōi. ſi nā ſit dn̄i mādato ⁊ nō in peculio: ſʒ dominico emit nomīe: ſiq̄dē dn̄s mādet de icerto. idē eſt vt ſui tñ.ſ.⁊ nō dn̄i debeat iſpici ignorātia ⁊ ſcia. idē ſi liber hō mādato meo michi holez emit. vt.j.e.l.§.circa. ſi ẜo de certo: tūc patris eſt vl' dn̄i ⁊ nō filij ſeu ſui ſcia vel ignorātia inſpiciēda: vt ꝓbant hec.j.de li.cau.immo.§.tūc.⁊.l.in ſuo.⁊.j.de liti.l.ij.ij.rñ.⁊.ſ.de ꝯhē.emp. ſʒ ⁊ ſi ſuo.⁊.j.ea.l.§.ſʒ ⁊ ſi ſuꝰ. nec ob. qd̄ hic dicit certū incertūve: qꝛ refert ad eū caſum q̄ñ emit peculiari nomīe. In vſucapione q̄ʒ diſtinguēdū eſt. vt.j.ꝓ emp.l.ij.§.ſi ſuus

periretᵃ: ergo ⁊ ꝙ aduerſuʒ dictū ꝓmiſſum ve ſit actio ꝓhibit poſt mortē aūt homis edilicie actiōes manēt. Pōp.

Si tñ ſine culpa actoris familie ve eius vel ꝓcuratoris mortuus ſit: audiēdusᵇ eſt is q̄ de vicio vl' morbo ſerui querēsᶜ retinē eū velit. ❡ Nō nocebit ēptori ſi.vj.mēſiū exceptione redhibitoria excluſus velit intra annuʒ eſtimatoriaᵈ agere. ❡ Et ſi q̄ ſuū vinctūᵉ vēdiderit: ediliciū edictū remitti equum eſt. multo enim ampliusᶠ eſt id facere ꝙ ꝓnūciare i viculis fuiſſe. In edilicijs actiōibus exceptionē opponi equum eſt: ſi emptor ſciret de fuga aut vinculis: aut ceteris rebꝰ ſimilibꝰ vt vēditor abſoluat. ❡ Edilicie actiōes ⁊ heredi ⁊ in heredē cōpetuntᵍ: vt tñ ⁊ facta heredūʰ qui poſtea acceſſerunt ⁊ qd̄ experiri potuerūt q̄rāt. Nō ſolū de mācipijs: ſʒ de oī aīali he cōpetūt: ita vt etiā ſi vſūfruc. in homie emerim competere debeant. ❡ Cū redhibitoria actiōe de ſanitate agiturⁱ ꝑmittēduʒ eſt de vno vicio agere ⁊ p̄dicere: vt ſi q̄d aliđ poſtea apparuiſſet: de eo iteꝝ ageret. ❡ Simplariaruʒᵏ vēditionū cā ne ſit redhibitio in vſu eſt. Vlpia.

Etiam in fundo vēdito redhibitionez ꝓcedere neq̄ꝙ incertū ē: veluti ſi peſtilēs fūdꝰ diſtractꝰ ſit. nā redhibēdꝰ erit: ⁊ benignū eſt dicere vectigal' exactōez futuri tp̄is poſt redhibitionem aduerſus ēptorē ceſſare. Vlp.

Varicoſusˡ ſanꝰ nō eſt. Afri.

Cum mancipiūᵐ morboſuʒ vl' vicioſum ſeruꝰ emat, ⁊ redhibitoria

tnus.vſqꝫ ad illū.§.ſi a pupillo.illud certū eſt ꝙ vbi ꝗs vt nūcius emit nūꝗꝫ eiꝰ ſcia vel ignorātia ſpectaꝛ ſꝫ dñi. Azo.cū nunciꝰ vicē ep̄le gerat.vt.ſ.de ꝯſti.pecu.l.et lꝫ.
a ¶ Dominus.ignorans.
b ¶ Non domini.ſ.ignorantiam.
c ¶ Tunc.cū ſi ne mādato emit.
d ¶ Nomie.ſine mādato tamen.
e ¶ Certū.repe te et cū peculiari noīe emit nō inte eſſe certū incertū ve emerit eo mādāte.nā ⁊ ſi ſeruo meo mandem vt noīe peculiari certū emat:⁊ ip̄e ſciat vicioſuꝫ:nocet michi ne agā redhibitoria.mlto magꝭ ſi mādē de īcerto.ſi aūt ipſe ignoret ⁊ ego ſciā nocet michi ſi ſciam tp̄e emptiōis nā ⁊ nocet michi vbi nō mādaui ſꝫ ipſe me patiente emit ſeruū quem ſcio vicioſum.vt.ff.de empto.l.ij.§.ſi ſuus.⁊.ff.de li.cau.l.mo.§.ſi.
f ¶ Illō.cū ſine mādato emit.
g ¶ Delictū.ſtulticiā appellat delictū:qꝛ ſciens vicioſum emit.
h ¶ Nocere dꝫ.h̄ eſt ar.ff.ſ.de iur.et fac.igno.l.iniquiſſimum.
i ¶ Sꝫ ⁊ ſi ſuus R.dicit ꝙ iſte ꝑ. corrigit p̄dicta.ſ. in eo qd ſupra dixit nō diſtingui cum emit nomine peculiari emerit certū vel incertū mādato dñi:ſed certe h̄ noīe dñico emit:ibi peculiari vt ibi dixi.vel expōe vt ibi (qꝛ ad incertū tm̄.
k ¶ Emerit.et noīe dominico.
l ¶ Sciret.⁊ ſic certū mandauit dñs emi.
m ¶ Perſonam.ſtatuendum eſt.
n ¶ Ipſe.procurator.
o ¶ Domino.ignoranti.
p ¶ Nichilomagis.ſi habes nichilomagꝭ planū eſt.h̄ eñi ꝓcurator nō iō magꝭ qꝛ dñs ignorauit agit.⁊ hoc dicit illud ꝟbū nichilomagꝭ.⁊ ſm̄ hoc ponit ꝗn ꝓ ꝙ.q.d. certū eſt ꝙ iō magis agere nō pōt.nā in ꝟbo nichilomagis īcluſa eſt negatio.ſi habes nichilominꝰ ponit ꝗn ꝓ ꝙ:⁊ nō.q.d.certū eſt ꝙ nō eſt verꝫ.ſ.ꝙ nichilominꝰ agere poſſit:vel ponit nichilominꝰ ꝓ nichilomagꝭ:⁊ ſit ſenſus vt p̄mo.ipi aūt dño dat vtilis ſm̄ quoſdā quā cedet (ꝓcuratori.
q ¶ Eo nomine.i.propter vicium.
r ¶ Opponendā.ꝓcuratori agēti.qꝛ ex ſuo ꝯctu agit:

vel ex ꝯpto dñsᵃ experiaꝛ:oīmō ſciam ſui non dñiᵇ ſpectādā eſſe ait:cū tūcᶜ nichil intſit peculiari an dñi noīeᵈ emerit.et certūᵉ incertūve mādante eo emerit.qꝛ tūc ⁊ illōᶠ ex bōa fide eſt ſeruū cū q̄ negociū ſit geſtū deceptū nō ee̅:⁊ rurſus delictūᵍ eiuſdē qd in ꝯhendo admiſerit:dño nocere debetʰ ¶ Sꝫ et ſi ſuusⁱ mādato dñi hoīem emeritᵏ quē dñs vicioſum eſſe ſciretˡ:nō teneꝛ vēditor. Circa ꝓcuratorꝭ ꝑſonāᵐ cū quidē ip̄eⁿ ſciret morboſuꝫ vicioſūve ee̅:nō dubitādū qn ꝗuis ip̄e dñoᵒ mādati vel negocioꝝ geſtoꝝ actione ſit obſtrictꝰ:nichilomagꝭᵖ eo noīeᑫ agē poſſit.At cū ip̄e ignorās eſſe vicioſuꝫ mādato dñi q̄ id ſciret emerit:⁊ redhibitoria agat/ex ꝑſona dñi vtilē exceptionē ei non putabat opponendamʳ. Marcel.

Si furtū dño ſuus fecerit:nō ee̅ hoc neceſſe in vēditiōe ſerui p̄dicere/nec ex hac cā redhibitio eſt.ſed ſi dixerit hūc furē nō ee̅/ex illa ꝑte tenebiꝛ qd dixit ꝓmiſitveᶠ.

Qui tertiana Labole. aut quartana febre aut podagra vexarentur:q̄ve comitialē morbū haberent:nec q̄dē his diebꝰᵍ qbꝰ morbꝰ vacaret/recte ſani diceꝛ. Papi.

Actiōi redhibitorie nō eſt locꝰ ſi mācipiū bonis ꝯditionibusʸ emptū fugerit:qd ante nō fugerat. Idē.

Cum ſex mēſes vtilesᶻ quibꝰ experiundi ptās fuit redhibitorie actiōi p̄ſtantur:nō videbiꝛ ptātē experiūdi habuiſſeʸ q̄ vitiū fugitiui latens ignorauitᶻ:nō idcirco tū diſſolutā ignorātiā emptoris excuſari oportebitᵃ. Paul.

Latinꝰ largꝰ:q̄ro an fideiuſſori emptoris redhiberi mancipiū poſſit:Rñ.ſi i vniuerſāᶜ cāꝫ fideiuſſor ſit acceptꝰ:putat marcellꝰ poſſe et fideiuſſori redhiberi. Idē.

Si ſeruꝰ mancipiū emit et dñs redhibitoria agat nō aliꝛ ei venditor daturꝰ eſtᶜ ꝗꝫ ſi oīa preſtiterit q̄ huic actioni ꝯtinentᵈ:et quidē ſolida nō peculiotenus.nā ⁊ ſi ex empto dñs agatᵉ (niſi p̄ctū totū ſoluerit) nichil cōſequiturᶠ ꝙ ſi ſeruus vel filius vēdiderit/redhibitoria in peculio cōpetitᵍ.In peculio autē ⁊ cau

ſed dño/ſi agat ex ꝑſona ſua.ſecus ſi ꝓcuratoris.nā datur vtilis ex ꝯctu ꝓcura.vt.ſ.de ac.emp.iulianꝰ.§.ſi ꝓ (curator.
S i furtū.ꝓmiſitve.vt.ſ.e.qd ſi nolit.§.i.
Qui tertiana.diebus.quando conuenitur ex aliis contractibus.Accurſius.
Actioni.ꝯditionibꝰ.qꝛ dixit ſe nō teneri ex fuga poſt traditionē ꝯtingēte:idē etiā ſine pacto.vt C.e.l.ij.vł dic ꝙ venditor erat hō bone cōditionis.actor ꝟo male cōditionis teneꝛ q̄ſi prebēs occaſionē fuge:vel quia bonus ſeruus.
Cum ſex.vtiles.ſ.ad p̄ſcriptionē īchoādā nō ꝯſummandā ſicut alibi.ſ.ð calū.l.annꝰ.aliꝗ ꝯ.dicūt eñi ēt ad ꝯſūmādā ee̅ vtile
y ¶ Habuiſſe.loquiꝛ hec lex qn̄ vēditor ſciuit viciū/ſꝫ emptor ſupine ignorauit.⁊ ſic dolus preponderat culpe.vt.ſ.ad le.aquil.itē ſi obſtetrix.§.ſi.⁊.l.ſi putator.§.ſi.ſi auteꝫ vterqꝫ ſciēs repelliꝛ.vt.ſ.e.l.i.§.ſi intelligaꝛ.Itē ſi vterqꝫ ſupie ignorauit repelliꝛ emptor.vt.ſ.ſi ſn̄.§.ei q̄.⁊.l.queriꝛ.§.ſi.Itē ſi non ſupine/non currit.vt.ſ.eo.ti.l.ſciendū.§.tempus.⁊ hic.
z ¶ Ignorauit.vt.ff.qd vi aut clā.l.ſemp.§.hoc īterdictum.in ſi.§.⁊.ff.qn̄ ap.ſit.l.i.§.ſi.⁊.§.dies.⁊.C.de excu.tu.l.q̄nquaginta.⁊.ff.qs or.in bo.poſ.l.i.aīs.ij.in p̄n.⁊ de bo.poſ.l.ſi plures.⁊ ar.C.de inoffi.teſ.l.ꝯtra.ſed ar.ꝯtra.ff.ad le.iuł.de adul.l.mariti.§.quinquenniū.
a ¶ Oportebit.vt.ſ.de contrahen.emp.ſed ſi conſenſit.§.ignorantia.
Latinus.vniuerſam.hic dic vt.ſ.loca.l.quero.
Si ſeruus.daturus eſt.id eſt reſtituturus precia et alia ſimilia:aīs condemnandus.
d ¶ Continentur.idem in pupillo qui aīs non tenetur:niſi inquantum eſt locupletior ſi agat eius tutor redhibitoria.vt ⁊.ſ.eo.ꝙ ſi nolit.§.quod in ꝓcuratore.
e ¶ Agat.vt res empta a ſeruo tradatur ſibi.Accur.
f ¶ Nichil conſequiꝛ.vt ⁊.ſ.ſi cer.peta.l.cū fundus.§.fina.et facit.ſ.de cōpen.l.ſi cum filio.
g ¶ Competit.vt ⁊.ſ.e.l.cum autem.§.ſi ſeruus.

a ¶ Cauſa.i.eſtimatio.
b ¶ Redhibitionis.i.eſtimatio rei redhibende.
c ¶ Decē milibus.ſeruꝰ vēditus valebat.v.milia:ſed duplo.ſ.decē milia vēditꝰ eſt.totū ergo preciū emptori redhibendū eſt:et in peculio eſſe videꝫ quantū vere valet ſeruus.Ac.

l.ſerui rñ.ſo.ſ3 ꝯ.ff.de iterrog.ac. ſine.§.ſi ſuus. ſ3 ibi in alieno facto nō ſuo interrogabaꝫ:vt ħ erat.vel vt ibi.et ſic ad duplum agitur q̄ſi eo euicto:vel ibi in iudicio.

CUm in ea.ꝯſeq.ab emptore qđ nondū ſoluerat.dolo eñi facit q̄ petit qđ reſtituturꝰ eſt. vt.ff.de excep. doli.l.dolo.

d ¶ Adēptū. ſine dolo. vt.ff.quādo act.ꝺ pecu.eſt an.l.i.⁊ de in rem ver.l.i.
e ¶ Preſtet. ſcꝫ emptor redhibendo:⁊ ſibi imputet q̄re non tenet qđ habet.Accur.
f ¶ Et nichil cōſequaꝫ.cū nichil ſit in peculio.
QUero.ēptorē.i.dū eēt apud eū ⁊c.⁊ res quaſdam emptori ſubtraxit.Ac.
h ¶ Reſtitui.reuerſus ergo fuit/id eſt dū eſſet apprehenſus ⁊c.
i ¶ Niſi.ꝓ his.i.ꝓ eſtimatiōibꝰ rerū ablatarum.vt ff.e.l.cum autem.§.iul.Accur.
k ¶ Itē q̄ro. redit ad caſum poſitū.ff.e.l.,pri.l ſi. vbi ſeruus tuus vēdidit michi ſeruū vicioſū. agere eñi ꝯ te poſſū de peculio ad preciū qđ dedi: et recuperā in duplū. vt ff.eo.l.qđ ſi nolit.§.qr aſſidua. nā ſic ex ſtipulatione duple pro euictione experior ſi nolit dominꝰ ſerui vēdentis.
l ¶ Reſtituēdꝰ.ſ. vēditori ſi ēptor eum rehabuit vł dic ēptori ſi ad vēditorē ꝑuenerit.

ſa redhibitiōis cōtinebiꝫ; nec nos moueat ꝙ antequā reddaꝫ ſeruꝰ nō eſt in peculio. nō eñi pōt eſſe in peculio ſuus q̄ adhuc emptoris eſt:ſ3 cā[a] ipſius redhibitiōis[b] in peculio cōputatur. Igiꝫ ſi ſeruus decē milibus[c] emptꝰ quinquā miliū ſit. hec q̄3 in peculio eſſe dicemꝰ hoc ita quoq ſi nichil dño debeat:aut ſi adēptum[d] peculiū non eſt.ꝙ ſi plus dño debeat eueniet vt hoiem preſtet[e]: et nichil cōſequatur[f]. Idem.

QUero an ſi ſeruꝰ apud emptorē fugit[g]:⁊ in cā redhibitionis eſſe pronūciatꝰ fuerit:nō prius vēditori reſtitui[h] debeat/q̄3 rerū ablataꝝ a ſeruo eſtimationē preſtiterit. Pau.rñ. vēditorē cogēdū nō tm̄ ꝑciū ſui reſtituere: ſ3 etiā rerū ablatarum eſtimationē: niſi pro his[i] paratꝰ ſit ſeruū noxe noie relinquere. Itē q̄ro[k] ſi nolit eſtimationē ⁊ ꝑcia reꝝ reſtituere an ſuꝰ reſtituēdus[l] aut retinēdus ſit:et danda ſit actio de peculio[m]:vel de ꝑcio redhibiti ſui ex duple[n] ſtipulatione[o]: Pau.rñ.de ꝑcio ſui repetēdo cōpetere actionem etiā ex duple ſtipulatione: de rebꝰ ꝑ furtū ablatis iā rñſum ē[p]. ¶ Seruū dupla[q] emi q̄ rebꝰ ablatis mox fugit:inuētꝰ ꝑſentibus honeſtis viris iterrogatꝰ an ⁊ in domo venditoris fugiſſet[r]:rñdit fugiſſe:q̄ro an ſtandum ſit rñſo ſerui: Pau.rñ. ſi ⁊ alia indicia prioris fuge nō deficiūt: tunc etiā ſerui rñſo credendum eſt[s]. Ulpia.

CUm in ea cā eſt venditū mancipiū vt redhiberi debeat:iniquū eſt vēditorē preciū redhibēde rei ꝯſeq[t]. ¶ Si q̄s duos hoies vno precio[v] emerit:⁊ alter in ea cā ſit vt redhibeat:deide petaꝫ preciū totū/exceptio erit obijciēda: ſi tm̄ pars ꝑcij petatur magis diceꝫ nō nocere exceptionem:niſi forte ea ſit cā in qua ꝓpter viciū alterꝰ vtrūq mācipiū redhibendū ſit. Paul.

FActa redhibitiōe oia in integrū reſtituūtur: ꝑinde ac ſi neq emptio neq vēditio interceſſiſſet[x]. Ulpi.

QUotiēs de ſuitute agiꝫ victus[y] tm̄ debet ꝑſtare q̄ti minoris emiſſet ēptor ſi ſciſſet hāc ſuitutē ipoſitā.

Mode. AD res donatas[z] edictū ediliū curuliū nō ꝑtinere dicendū eſt.q̄d eñi ſe reſtituturū donator repromittit[a] qñ nullū preciū interueniat: quid ergo ſi res ab eo cui donata eſt melior fctā[b] ſit: nunq̄d q̄ti eiꝰ qui meliorē fecerit intereſt donator cōueniatur: qđ minime dicēdū eſt ne eo caſu liberalitatꝫ ſue donator penā patiaꝫ[c]. ¶ Itaq ſi qua res donetur neceſſe nō erit ea repromittere que in rebus venalibus ediles repromitti iubent[d]: ſane de dolo[e]

v ¶ Uno ꝑcio.i. vnico. fuit tamē in q̄libet ſuū ꝑciū conſtitutum.
FActa redhibitiōe.interceſſiſſet. vt ⁊.ff.e. l.cū aūt.§.iul.ait. ſi ꝙ liber hō vēditus eſt ad ꝑciū ꝑticipandū:⁊ qr vicioſus erat fctā ē redhibitio: redit in priſtinā libtatē non i dominio vēditoris.
QUotiēs. victus.ſ.vēditor ꝑ actionē q̄to minoris ciuilē ꝑſtat tm̄ q̄tū ⁊c.et hoc qñ igrabat vēditor ſuitutē deberi. alioqn teneret ad iteſſe. vt.ff ꝺ act.ēp.iul.§.qđ autē dr.⁊.l.q̄ro.⁊ l.ſi q̄s fundū.⁊.ff. de ꝯtrē. emp.l.cū vēderes fundū. Itē ⁊ ſi igrauit et aſſeuerauit eū optimū et maximū teneret ad inteſſe vt.ff.ꝺ act.ēp.iul. §.q̄d tñ. l3 quidā hāc.l.itelligāt qñ ignorās aſſeuerauit ſuitutē ipoſitā: et ſic ciuili ex empto agiꝫ.Ac.
AD res dōatas. qđ eñi als eo ꝙ ſe ⁊c. id eſt ea rōne allegata ꝙ donator ⁊c. vñ vł locū hře edictū:ſed ꝯ eſt qñ ꝓ qr:ſed nullū ꝑciū ⁊c.et dic ꝙ reſtituturū.i.traditurū rē quā donat. vt.ff.de ver.ſig.l.ꝟbū reddēdi. alij ꝟo libri hñt ⁊ meliꝰ.qđ eni ſe ⁊c.et legeꝫ iterrogatiue.⁊ rñ.q.d.nichil.nec obligaꝫ ciuilr:ſicut in emptione qñ ꝓ qr in donatiōe nullam ⁊c.

m ¶ De peculio.cum emit a ſeruo:⁊ dic pro precio.
n ¶ Duple.i.ſub ſtipulatione duple ꝓ euictione vel ꝓ (vicijs.
o ¶ Stipulatiōe.q̄ fuerat appoſita ꝓpter vicia.alij dicunt ꝓpter euictionem quaſi nunc euincātur.
p ¶ Reſponſum eſt.vt liceat repeti res niſi dare velit ſeruum pro noxa.
q ¶ Seruū dupla.i.ſub ſtipulatiōe duple ꝓ euictione (vel ꝓ vicijs.
r ¶ Fugiſſet.i.antequā eſſet vēditus.
ſ ¶ Credendū eſt. vt.ff.ꝺ ꝓba.l.cū ꝓbatio.et de teſti.

a ¶ Repromittit.qđ vēditor facit. b ¶ Facta.deide (vicioſa appet.
c ¶ Patiaꝫ.hoc eñ eſſe nō dꝫ.vt.ff.ꝺ re iudi.l. ⁊ exheredatū.in fi.⁊.l.nec ex liberalitate.Ac.
d ¶ Iubēt.exhibere. vt oportet vt nō eſſe morboſum.
e ¶ De dolo.quē commiſit ſi ſciens alienum donat.

a Obligare. vt ꝓmitto indẽnitatẽ ſi apparuerit me fuiſſe in dolo. Accurſius.
b Benigne. ad hoc ergo põt agi ex quo ſolet. vt. ſ. e. qd ſi nolit. §. qꝛ aſſidua. vel ſi nõ fiat agi põt de dolo cũ res apparebit vicioſa. vt. C. de iure do. l. i. ⁊ ff. de doti. l. ariſto ait. §. fi. ſed nunq̃d agit d euictiõe q̃ hꝫ cãm lucratiuã vl' quaſi. Rñ. non. vt. C. de euict. l. ij. ⁊ ff. ſi fa. fur. fe. dic. l. q̃ciẽs. §. plãe. ⁊ §. ſꝫ an ſi legati. ſꝫ ſi incepiſſꝫ a pactõe ſic. vt. C. d iur do. l. i.
Sciendũ. ſolas. ſubaudi vel ſilẽs ꝯctus vt ad ꝑmutatõeꝫ vt. ſ. e. l. ſciẽdum. §. deinde.
d Fuerat. non eñi in locatiõe intẽdit trãſferri dominium vt in emptione. vt. ſ. loca. non ſolet.
Labeo ſcribit caſus talis eſt. vendidi duos ſuos p̃cio ꝯſtituto in vniuerſitate recepit ẽptoꝛ vnũ eẽ fugitiuũ: vel al's vicioſuꝫ: vel moꝛboſum: ꝑponit ꝓ eo ſolo q̃ vicioſus ẽ redhibitoriã cũ poſſet ꝑponere ꝓ vtroq̃ꝫ. vt. ſ. eo. l. cũ eiuſdẽ. eq̃ venditoꝛ cum reniti poſſet aſſentit: redhibitõe ſui fctã q̃ꝫtũ p̃ciũ emptori reſtituat queritur. nec eñi in redhibito p̃ciũ ſingularit ꝯſtitutũ fuerat: vñ videbat ei⁹ noie nõ reſtituendũ. Rñ. tñ p̃ciũ reſtituẽdũ facta eſtimatiõe ſerui redhibiti: vt tñ nõ trãſgrediamur vltra p̃ciũ ſtatutũ ꝓ rata ſui redhibiti ⁊ nõ redhibiti. vt ar. ff. ti. i. l. cũ fundus. ⁊ quidẽ ſi empti ſunt q̃ꝫtũ videbant valere nõ plus vl' min⁹: plan⁹ eſt caſus. vt. ff. ti. i. l. i. in fi. ſi aũt plus vel min⁹ ꝓcede. ſciam⁹ ergo q̃ꝫtũ fuerit p̃ciũ cõuentũ. deinde q̃ꝫtũ fuerit p̃ciũ veꝝ tp̃e emptiõis ⁊ vẽditiõis: nõ cũ agit. vt. ff. ti. i. l. bonitatis. deinde q̃ꝫtũ fuerit p̃ciũ rei hui⁹ redhibite. verbi gr̃a. empti fuerũt ꝓ. x. valuerũt. xv. ergo fuerũt empti tertia ꝑte min⁹ veri p̃cij: redhibet vn⁹. pone valuit. ix. ergo fingit ẽpt⁹ tertia ꝑte min⁹. i. ſex tñ. ſex ergo p̃ſtabunt emptori. eadẽ cõputatio fiet ſi pl'e empti fuerint q̃ꝫ valerẽt. pone empti fuerẽt ꝓ. ix. valẽt ſex. ergo fuerũt empti plus tertia ꝑte q̃ꝫ valerẽt redhibet vn⁹. pone valet tria: ergo fingit empt⁹ plus tertia ꝑte. i. q̃ꝫtuoꝛ q̃ p̃ſtabunt ẽptori: et

donatoꝛ obligare[a] ſe ⁊ dꝫ ⁊ ſolet. ne qd benigne[b] cõtulerit: fraudis ꝯſilio reuocet. Ulpi.

Sciendũ eſt ad vẽditiones ſolas[c] hoc edictuꝫ ꝑtinere: nõ tm̃ mãcipioꝝ verũ ceteraꝝ q̃ꝫ rerũ. cur aũt de locationib⁹ nil edicat mirũ videbat: hec tñ rõ reddit: vel quia nunq̃ꝫ iſtoꝝ de hac re fuerat[d] iuriſditio: vel qꝛ non ſilr locationes/ et venditiones fiunt.

Labeo ſcribit[e] Pomp. ſi vno p̃cio plures ſeruos emiſti ⁊ de vno[f] agere velis: ita eſtimationẽ ſeruoꝝ ꝑinde fieri debere: atq̃ꝫ vt fieret i eſtimatione bonitatꝭ agri cuꝫ ob euictã partẽ fundi agat[g]. Idẽ ait ſi vno p̃cio plures ſeruos vẽdidiſti/ ſanoſq̃ꝫ eẽ ꝓmiſiſti: ⁊ ꝑs duntaxat eoꝝ minus ſana ſit: d oibus[h] aduerſ⁹ dictũ ꝓmiſſũve recte agi. Ibi dẽ ait errare aut fugere iumẽtũ poſſe: nec tamẽ erronẽ aut fugitiuũ eẽ agi poſſe[i]. Uenu.

Animi potius q̃ꝫ corporis viciũ eſt/ veluti ſi ludos aſſidue velit ſpectare/ aut tabulas pictas ſtudioſe ituea tur: ſiue etiã mẽdax aut ſimilib⁹ vicijs teneat. Quotiẽs[k] morb⁹ ſontic⁹ noiat: eũ ſignificari caſſi⁹ ait q̃ noceat. nocere aũt intelligi qui ꝑpetu⁹ eſt nõ qui tp̃e[l] finiat[m]. ſꝫ morbũ ſonticũ eũ videri q̃ inciderit i hoiem poſtq̃ꝫ ſanat⁹ ſit[n]. ſontes etem̃ nocentes dicuntur. Seru⁹ tã veteratoꝛ q̃ꝫ nouici⁹ dici põt: ſꝫ veteratorẽ nõ ſpacio[o] ſuiẽdi ſꝫ gñe[p] ⁊ cã eſtimandũ celſus ait: nã quicũq̃ꝫ ex venalicio[q] nouicioꝝ empt⁹ alicui miniſterio[r] ꝑpoſitus ſit: ſtatim eum merito veteratoꝝ numero eſſe. Nouiciũ aũt nõ tirocinio[ſ] animi: ſꝫ cõditione[t] ſeruitutꝭ itelligi. nec ad rẽ ꝑtinere latine ſciat necne loq̃. nã nec ob id veteratorẽ eũ eẽ q̃ liberalib⁹ ſtudijs erudit⁹ ſit.

De euictiõibus ⁊ duple ſtipulationibus. Titu. ij.

Nomine euictionis agitur ſiue tota res ſiue pars rei vẽdite euincatur. ſed ſi euicitur pars pro idiuiſo: fit eſtimatio quote. ſi ꝓ diuiſo/ fit eſtimatio loci. h. d. Bal.

Ulpianus.

Siue tota res euincatur: ſiue eius pars[v]/ habet regreſſum

alia ſibi retinebit mãcipia. ⁊ ſimiliter fit computatio ff. de lega. ij. ſiquidem. et. l. qui ſolidum. §. i.
f De vno. cũ poſſes de oibus: ⁊ velit vẽditoꝛ de vno tñ eum poſſit poſtulare redhiberi vtrũq̃ꝫ. Accur.
g Agatur. vt. ff. ti. i. l. i.
h De oib⁹. cũ nõ poſſent ſepari vt. ſ. eo. l. cũ eiuſdẽ. ⁊ l. ſi plura. et ſ. ſi q̃s cau. ſi ſeruus. §. ſi pluriũ.
i Agi poſſe. redhibitoꝛia ꝓponẽdo iumẽtũ eſſe erronem aut fugitiuum.
Animi. quotiens. q̃ noceat cuicunq̃ꝫ rei non alicui ſpãlit. vt. ſ. eo. l. ob que. §. illud.
l Tp̃e. ſcꝫ tm̃. vt. ſ. eo. põponi⁹.
m Finiat. quouſq̃ꝫ res finiat illa. i. redhibeatur. vel dic ſubaudit tm̃. ne ſit ꝯ. ſ. e. l. pompo. vel dic vt dicat ſonticus.
n Sanat⁹ ſit al's. ſanus ſit. et al's ſanat⁹ ſit. ⁊ ꝓ hoc. ſ. e. l. qd ita.
o Nõ ſpacio. ⁊ eſt rõ: qꝛ veteratoꝛ dr non qꝛ diu ſeruiuit: ſꝫ qꝛ i aliquo vili ⁊ malicioſo officio/ ſaltem modico tp̃e ſe exercuit: vt capifer. vt. j. ſubijcit. al's dr veteran⁹ q̃ anno ſuiuit: nouicius q̃ min⁹. vt. ff. d pub. §. fi. §. q̃tiẽs. al's veteran⁹. i. vetulus ꝓpter tp̃is ſpaciũ. vt. ſ. l. p̃cipiunt. Itẽ no. q' ſunt vt h ꝑꝫ duo ſeruoꝝ gña. ſ. veterani ⁊ nouicij. ſed ꝯ inſti. de iure pſo. §. fi. Sol'. vna eſt cõditio olm. q. d. qꝛ vn⁹ nõ eſt magis ſeruus q̃ꝫ ali⁹. ſunt tñ diuerſoꝝ officioꝝ/ vt dño eoꝝ placet: vt h. ⁊. ſ. de vſufru. ſed et ſi quid. §. mancipiorum. Seruorũ duo ſunt genera.
p Gñe. qꝛ tali offõ eſt ꝑpoſit⁹ cui ſolẽt ꝑponi veterani. Itẽ cã: qꝛ talia facit q̃lia veterani ꝯſueuẽt facere in
q Ex venalicio. i. ex loco (ſuo officio: qꝛ capifer.
vbi nouicia mancipia venduntur.
r Miniſterio. ſ. vili vt mõ dixim⁹: in quo ſtatim fuit
ſ Tirocinio. vt qꝛ rudis eſt. (malicioſus.
t Conditione. i. qualitate ſeruiendi.

De euict. ⁊ duple ſtipula. Supra dictũ eſt de vicijs q̃ faciunt rem quaſi euinci: nunc de vera euictione.
Siue. ꝑs. ꝑte ergo euicta res videt euinci cũ rei appellatione ⁊ pars contineatur. vt. ff. de verbo. ſig.

emptor[a] i vẽditorẽ. ſʒ cũ pars euincitur: ſiquidẽ ꝓ indiuiſo euincaṫ/regreſſum hʒ ꝓ quantitate euicte[b] partis. ꝙ ſi cert⁹ locus ſit euictus: non pro indiuiſo portio[c] fundi: ſed ⁊ pro bonitate loci erit regreſſus[d]. Quid em̃ ſi quod fuit i agro precioſiſſimum hoc euictum eſt: aut qđ fuit in agro viliſſimum: eſtimabitur[e] loci qualitas: et ſic erit regreſſus.

¶ Si cautio duple omittaṫ: põt peti vt caueaṫ: ⁊ ſi venditor fuit i mora ꝑinde agiṫ ac ſi foret ꝓmiſſũ. h.d. ſʒ verã lec.

SI dupla non promitteretᶠ et eo noie ageret[g] dupli ꝯdẽnãd⁹ eſt re⁹ Pau.

¶ Uicium rei vẽdite poſt cõtractum ſuperueniens nõ parat cãm euictiõis. B. Idem.

CUm in vẽditione ſerui peculiũ ſꝑ exceptũ eẽ intelligitur[i]: is hõ ex peculio ſummã quandã ſecum abſtulerat: ſi propter hanc cauſam furti[k] cũ emptore actũ[l] ſit/nõ reuertetur emptor ad vẽditorem ex ſtipulatiõe duple[m] q: furtis noxijſqꝫ ſolutũ eſſe preſtari debet venditionis tp̃e. hic aũt actio poſtea eẽ cepit.

¶ Qui tenetur ad cautionez duple non tenetur cum fideiuſſore: et ex contractu tutoris poteſt conueniri pupillus ad ea etiam que ſunt de natura contractus. h.d. Ulpia.

ILlud q̃riṫ: an is q̃ mãcipiũ vẽdidit debeat ſi deiuſſorẽ ob euictionẽ dare/ quẽ vulgo auctorẽ ſcđm[n] vocãt: ⁊ ẽ relatũ nõ debere[o] niſi

l. appellatiõe rei. ſed ꝯ. ff. eo. ſi dictũ. § in ſtipula. q̃ eſt ꝯ. vbi dicit ꝑte hois euicta nõ videri hoiem euictũ. ⁊ iõ nõ poſſe agi: niſi noiatim fuerit ꝓmiſſuʒ. Sol. ſpãle i hoie ſcḋm Jo. ſec⁹ in equis ⁊ ceteris indiuiduis: ⁊ ſec⁹ in fundo. vt h. ⁊ arg. ff. de edil. edic. l. iuſtiſſime. vel dic idẽ in hoie qđ in ceteris indiuiduis: vt pʒ. ff. e. l. naue. aliud aũt in fundo. vt h ſcḋm Mar. nã quelibet ꝑs fundi fund⁹ ẽ. vt. ff. de leg. i. l. plane. § fi. ſed hoc nõ valet: q: in illa. l. naue. nec tota nec ꝑs eſt euicta ſʒ tabula. ⁊ ſic dr ꝑs fundi fundus. ſʒ tabula nõ eſt nauis. et ſic prima placet. acc.

a ¶ Emptor. ig̃norans. aľs ſecus niſi ſtipulatus eſſet vt. C. eo. l. ſi fundum michi. ⁊. C. cõmunia de leg. l. fina. in fi.

b ¶ Euicte. qualitate nõ inſpecta q̃ inſpici non põt ꝓpter loci incertitudinẽ. in caſu tñ et hic põt haberi rõ bonitatis: vt ſi certe ꝑtis pro diuiſo quã aſſignat petitor in fundo ꝓ indiuiſo petat quotam partem pro indiuiſo. ſecus ſi pro diuiſo. Accur.

c ¶ Portio. ſ. euicta. ⁊ reſponſio icipit pro bonitate ⁊c.

d ¶ Regreſſus. ſic ⁊ in actiõe ex empto re nõ tradita. vt ff. de ac. emp. ſi ſeruo michi. § fi. no. g̃ rõnem meliorationis in actiõe ex ſtipulatu ⁊ ex empto q̃ daṫ ꝓ euictione haberi. ⁊ ſic ẽ ꝯ. ff. e. l. ex mille. § fi. vbi dicit rõnẽ nõ habẽdã in actiõe ex ſtipulatu. ſo. bonitatis q̃ tp̃e vẽditionis erat etiã in actiõe ex ſtipulatu habeṫ rõ. vt h. ⁊. ff. e. l. bonitatis. ⁊. ff. ti. i. l. pe. § fi. ſʒ bonitatis cõtingẽtis poſt habeṫ rõ in actione ex empto: nõ aũt in actiõe ex ſtipulatu. vt in. l. cõtraria. vt. ff. e. l. vẽditor hois. ⁊. l. ſi cũ vẽditor. § fi. ⁊. ff. de ac. emp. titi⁹. niſi ſpãľr pro ſequẽti incremẽto fuerit ꝓmiſſum. vt. ff. e. l. ſed ⁊ ſi quid. in pñ. Ultio no. ꝙ rerũ/alie vniuerſitatꝫ iuris: de q̃bus dic vt. ff. e. l. ſerui. alie corpoꝝ vt dom⁹ et grex. et tũc ex empto nõ de dupla ſingulari re euicta. vt. ff. e. l. naue. ⁊ ſic etiã. ff. de vſuca. eũ q̃. aľs vno ſpũ. vt hic. Itẽ euinciṫ aut ꝑſonalis: aut realis ſeruit⁹. de ꝑma dic. vt. ff. e. l. ſed ſi q̃d. § i. q: ꝑs rei eſt. vt. ff. de leg. ij. cũ filius. § oẽs. In alijs ſeruiṫ. dic vt. ff. e. ꝙ ad ſeruitutes. in corpali ſingulari dic vt. ff. e. l. ãñpe. § fi.

Res in duplici ſũt dñia

e ¶ Eſtimabiṫ. dicũt q̃dã in actione ex ſtipulatu nõ fieri eſtimationẽ: ſʒ ꝓ q̃titate euicte ꝑtis. vt. ff. e. l. ex mille. ſed hic in actiõe ex empto dr qđ nõ placʒ: imo etiã i actione ex ſtipulatu in hũc modũ. emiſti fundũ ꝓ. x. q̃ vʒ. xv. et ſic tertia ꝑte min⁹ q̃ꝫ valeret. pone tñ euictũ qđ eſt tertia q̃ tñ vʒ. vi. q̃ttuor ergo intelligiṫ emiſſe: ⁊ ſic in quattuor agit ex ſtipulatu ſi fuit ꝓmiſſũ. Idẽ ſi valebat tria. q: maior eſt illa tertia. nã duo veniũt in actione ex ſtipulatu: ſed in actiõe ex empto et poſteri⁹ augmẽtũ niſi ſit qđ imputeṫ ei. vt. ff. de ac. emp. idqꝫ. circa pñ. ſed quid ſi p̃cioſius erat qđ expẽdit. Rñ. q: ſibi nõ põt cõſuli ꝯ vẽdicantẽ: cõſulã cõtra vẽditorẽ: cũ in actiõe ex empto veniant oĩa cõmoda. vt. ff. e. l. venditor eſtiabiṫ. cõcludit ergo eſti. ⁊c.

f ¶ SI dupla nõ ꝓmitteret. qđ fieri dʒ in p̃cioſis rebus. vt. ff. e. l. ẽptori. § qđ autẽ. vľ aľs vbi ꝯuenit.

g ¶ Ageret. vt caueatur.

h ¶ Dupli. i. de dupla caueat. vt ar. ff. d iud. l oĩb⁹. vel ſcḋm Ir. in ipſm duplũ in pẽdenti tñ eſt actio: vt tũc demũ ꝯpetat ſi euincaṫ. vt. ff. ad. l. aqĩ. l. in lege aquilia ſi deleṫũ: ſʒ in hoc vitio põt dici ꝯ. q: vẽditor ſtati eſt obligat⁹ actione ex ẽpto ad cautõnẽ ꝑdictã. vt. ff. tit. i. qđ ſi nolit. § q: aſſidua. vñ propṫ cõtumaciã ſtatim eſt exigẽdus. vt argu. ff. d ta. exhi. locũ. § cõdẽnatio. agiṫ ergo ad duplũ q̃ꝫ emptũ ẽ: nõ q̃ꝫ reus eſt. vt. ff. e. l. cũ fundus. in fi. ⁊. l. ſi fundo vẽdito tradito. niſi actũ eſt in ꝯtũ. vt. ff. e. ſi pl⁹. ſed re euicta p⁹ea an iterũ agat. Rñ. nõ vt ar. d. l. de ta. exhi. locũ. § cõdẽnatio. Irẽ huic. l. eſt ꝯ. ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. l. ſi donãte. vbi i ſimplũ caueṫ. ſʒ ibi iõ q: ꝯ volũtatẽ ei⁹ cuius fuerat res remanebat penes poſſeſſores: imo etiã ꝙ in ſimplum cauetur eſt ibi ſpeciale cum aľs in tali caſu nec in ſimplum eſſet cauendum. vt. ff. de rei ven. l. ex diuerſo. § petitor. Accur.

CUm in venditione. intelligitur. vt. ff. de cõtrahẽ. emptio. quotiẽs. ſed in manumiſſione diſtinguitur. vt. C. de pecu. eius qui liber. me. l. i. Item in obligatione ſerui idem qđ hic dicas. vt. ff. de pig. l. i. § ſeruo.

k ¶ Furti. ſcilicet noxali.

l ¶ Actum. ſcʒ a venditore.

m ¶ Duple. que promiſſa fuerat ſi furtis noxijſqꝫ ſolutus non fuiſſet. Accur.

ILlud queritur. ſcḋm. vel etiam confirmatorez. vt in aut. de fideiuſ. § et non ſolum.

o ¶ Non debere. idem in venditione aliarũ rerum. vt. ff. e. l. emptori. et de pre. ſtipu. l. i. § ſtipulatio duple. i caſu tamẽ cum fideiuſſore: vt quia iminet euictio in limine contractus. vt. ff. de peri. ⁊ cõmo. rei ven. l. penul. vel dic: q: ibi non agitur ad fideiuſſorẽ dandum: ſed venditor petens preciũ repellatur niſi fideiuſſor detur. vt d. l. pe. de peri. ⁊ cõmo. rei ven. ⁊. C. eo. l. ſi poſt. quia tamen conſuetudo in vẽditione librorũ ſic ſe habet vt caueatur cum fideiuſſore. põt dici vt ſemper detur. vt. ff. eo. ſi fundus. ⁊ idem vbi aľs eſſet conſuetudo. Accur.

a ¶ Utilem. finito officio tutele. Accur.
b ¶ Acceptolatū. in reſiduū eñ tenet tutor: ſʒ ſi in eo nō eſt ſoluēdo an pupillus teneat. hic ſubijcit ꝙ ſic. ꝛ. ff. de admini. tu. l. cum plures §. i.
c ¶ Sed an in totum. etiā in nō verſum.

ſpm demū agentē repellit exceptio: quā habes ff. dicantē. ſed hoc fit fauore libertatis. ſic ꝛ. ff. eo. ſe(c) pulatio § ſi homo. ſed an in actiōe ex empto quā rū factū intēdit habebit rō hereditatis pupillaris emptori nō q̄rit ꝓpterea ꝙ in libertatē ꝓuocat. ar. ſic ff. eo. l. ꝓxi. S.

d ¶ Tutorib⁹. vt S. ð mino. l. tutor. § ſi. ꝛ. ff. de admi. tu. l. cū pl'es § i. ꝛ. ff. e. ſi ro. ij. rñ. ſʒ ꝯ. ff. de regu. iur. l. neqꝫ intdictū. Solu. hec actio dat i pupillū ex ꝯctu ii to cū tutore noie impuberis: ibi denegat actio in pupillū rōne delicti tutorꝫ. vt. S. ð ac. ēp. l. iul. § idē iulia. niſi fact⁹ ſit locupletior: vt fieri pt qꝛ tutor hʒ nec pupillo dedit. cedit eñ actiōes in delictꝫ. vt. S. de tribu. l. iij. vel ſatiſfaciat ꝓ eo ſi ñ ſit ſoluēdo. Itē ꝯ. S. de ꝓcu. l. ꝓcurator q ꝓ euict. ſed aliud in ꝓcuratore: vt ibi dixi.

S Erui. labeo vt. S. ti. i. l. ꝓinde §. ſed hoc ita. ſic ei ex ola in herditate vēdita ſeruat. vt. S. ð here. vē. l. ij. in pn. ꝛ dic vt. C. eo. l. i.

f ¶ A iudice. cul pa ſua intueniēte alioqn ꝯ puto: vt dixi ff. eo. ſi ꝑ iprudentiam. Accur.

S I fund⁹. ge ſtū. lʒ fundus alibi ſit. pōt eñ fieri venditio fundi alibi poſiti vt. C. de ꝯhē. ēp. l. i. ſiue ergo ð dupla: ſiue ð ſimpla ſiue cū fideiuſſore vel ſine inſpicit cōſuetudo loci vbi ꝯtractū eſt. vt hic et ar. ff. de regu. iur. l. ſemꝑ in ſtipulationibus.

hoc noīati eſt actū. ¶ Si ipuberis noie tutor vēdiderit: euictione ſecuta papi. ait lib. iij. rñ. dari in eum cui⁹ tutela geſta ſit vtilē[a] actionē. ſʒ adijcit i id demū qđ ex rōnib⁹ eius acceptolatū[b] eſt. Sʒ an i totū[c] ſi tutor ſoluēdo nō ſit videam⁹ qđ magis puto. neqꝫ eñ male cōtrahit cum tutorib⁹[d].

¶ Cum venditur vniuerſitas non venit euictio rei particularis. h. d. Paulus.

S Erui vēditor peculium acceſſurū dixit: ſi vicarius euict⁹ ſit nichil vēditorē ꝓſtaturū labeo[e] ait: qꝛ ſiue nō fuit in peculio nō acceſſit: ſiue fuit/iniuriam a iudice[f] emptor paſſus eſt. aliter atqꝫ ſi noīatim ſeruūʒ accedere dixiſſet. tunc enim preſtare debebit in peculio eum eſſe.

¶ Cōſuetudo que eſt in loco ꝯtractus iſpicit. Bar. Gai⁹.

S I fund⁹ venierit ex cōſuetudine ei⁹ regionis i qua negociū geſtū[g] eſt: ꝓ euictione caueri oportet.

¶ Si ſeruus venditus ſeipm euicit in libertatē: datur actio etiam in eum qui vēditori ſucceſſit. h. d. Ulpianus.

Q Ui a pupillo ſubſtitutū ei ſeruū emerit: agere cū ſubſtituto[h] ex empto poteſt ꝛ ex ſtipulatu de euictiōe cū[i] neutrā eaꝝ actionū aduerſus pupillū habere potuit[k].

¶ In cā euictiōis venit oīe lucrum qđ emptor ſenſiſſet ſi res ei⁹ effecta fuiſſʒ. h. d. Idē.

U Enditor hoīs[l] ēptori ꝓſtare debet q̄ti ei⁹ intereſt[m] hoiēʒ vēditoris fuiſſe: quare ſiue partus[n] ancille ſiue hereditas quā ſeru⁹ iuſſu emptoris adierit euicta[o] fuerit: agi ex empto pōt. et ſicut obligat⁹ eſt vēditor vt ꝓſtet licere habere hoiem quē vēdidit⁹: ita ea q̄ʒ que ꝑ eum acq̄ri potuerunt preſtare dʒ emptori vt habeat. Paul.

S I vēdideris[q] michi ſeruū titij dei de titius herede me reliquerit: Sabinus ait amiſſam actionē[r] ꝓ euictione: qm̄ ſeruus nō pōt euinci ſed ad ex empto actionem decurrendum eſt. Celſus.

S I qs ꝑ fundūʒ quē cū alio cōem haberet q̄ſi ſolus dñs eius eſſet ius eūdi agendive michi vendiderit ꝛ ceſſerit: tenebit michi euictionis noie ceterꝫ nō cedētibus[ſ].

¶ Euictio ꝓcedens de plenitudine ꝑtātis impatoris non officit vēditori. h. d. Paul.

L Uci⁹ titi⁹ ꝑdia i germania trans rhenū emit: et partē precij intulit[t]: cum in reſiduā q̄titatē heres emptoris conueniret q̄ſtionē retulit dicēs has poſſeſſiōes ex precepto pricipali partim diſtractas: partim veteranis in premia aſſignatas[v]. quero an huius rei periculum ad venditorē ...

Venditor hominis. l. an cille: vt ſtatim pʒ vt ꝛ. ff. de ꝟ. ſig. l. i.
m ¶ Intereſt. ē ex rem vt ſubijcit q̄ſi male ſit traditū. ſec⁹ q̄ñ nullo modo. vt. S. ð ac. emp. ſi ſterilis §. cū ꝑ vēditorē. ac.
n ¶ Part⁹. cū ancilla vēdit⁹. aliter eñ nō cōmitteret de euictiōe actio. vt ff. e. ſi pregnās. que eſt ꝯ. vel verius dic vt ibi.
o ¶ Euicta. euicit eñ hrēditas: ſi bo. fi. poſſeſſor ſeruū inſtituetū herede q̄ufcūqꝫ iuſſit adire: et ex ea cā bo. fi. poſſidere cepit q̄ euinci pñt a legitio herede. ſ. ꝓo dño ſui iubēte habita aditiōe pro nulla. vt ff. de acq̄. her. ſi qs michi bona. in pnci. ſʒ lʒ vēditor ab initio conueniri non poſſit vt hominē ēptoris faciat. tñ ſi qđ poſtea detrimentū acceſſerit: qꝛ ſeruus non eſt fact⁹ euictione ſecuta ðbebit reſarciri: vt h. ꝛ. S. e. l. ꝓxi. vel dic ꝙ fuit euicta ꝑ verum dñm ſerui.
p ¶ Uēdidit. vt ꝛ. S. de act. emp. l. iul. § itē qui furē. ꝛ. l. ij § i. Ac.

g Q Ui a pupillo. ſubſtituto. ſ. eodē quondā ſeruo. nā ipſe erat ſubſtitutus pupillo ex quo in libertatē (ſe euicit. Accur.
i ¶ Cum. i. quāuis.
k ¶ Potuit. cū ſeru⁹ nō niſi mortuo pupillo in libtate ꝓclamare pōt: ꝛ ita incipit actio ꝯ heredē pupilli qđ poteſt. vt. C. vt ac. ab hrde ꝛ ꝯ heredē. l. i. ꝛ. ff. e. ſi ꝑ impudentiā § i. ꝛ fallit hic regla. quē de euictiōe tenet actio

S I vendideris. decurrendū eſt. vt ff. eo. ſi ei cui § i. ꝛ § ij. ꝛ. l. non tñ ei. ꝛ facit. S. mā. l. ſeruum titij.
r ¶ Actionem. dupli.
S I quis per fundū. cedentibus. vt ff. eo. ſi fundum § i. et contrarium ibi ſignabis. Accur.
L Ucius. intulit. ſ. heres emptoris.
v ¶ Aſſignatas. qđ faciunt q̄nqꝫ principes modico dato poſſeſſori gratia honoris. vt. S. de rei vendi. itē ſi verberatum § ij. Accurſius.

ptinere.imo videt q ſic.vt.ſ.loca.ſi fundus.
o.h ſecuta fuit traditio:ibi nõ ſm Azo.vel hic
olicat ex delicto ẽptoris:ibi ex delicto vẽditoris
ſimple.puta ꝓmittis hominem quẽ (ſm Joh.
michi eẽ noxa ſolutũ.et dic q ad priuatas nõ ad
s publicas
ret:priuate ſũt
ex priuatis delictis:
publice ex publi-
cis:vt ꝓ adulte-
rio:homicidio:et
ſimilib⁹.vt et.ſ.ti.i.
l.q̃s ſit fugitiu⁹.
§.qđ aũt.ibi no-
xas aũt ⁊c̃.et.ff.d
v.ſig.l.hec ſtipu-
latio.ſ3 ɔ.ff.e.ti.de
v̄b.ſig.l.ſi plures
§.fi.vbi dr q ap-
pellatiõe noxe oẽ
delictũ ɔtinetur.
So.h reſtrigit ra
tione ɔctus vẽdi
tiõis ſup quo ap-
ponit h ſtipulatio.
c ❡ Nõ poſſe.di
cendum eſt.
Q Uidã:vẽdi-
dit.pñſenti-
bus ceteris cohe
redibus:nec con
tradicẽtibus.
e ❡ Affuerũt.i-
mo nõ eoipſo ſ3 qr
pciũ receperũt ꝓ
qđ videntur voluiſ
ſe.vñ nec vẽdica-
re pñt ⁊ tenent d
euictiõe:vt h.⁊.ff.
de doli excep.l.a-
pud.§.q̃ſitũ eſt ſi
cũ fundi.⁊.ff.d do
na.Iter vi.⁊ vro.
l.ſeru⁹ cõis.in fi.
ſec⁹ ſi non voluiſ
ſent.vt.ff.e.ex mil
le.§.fi.⁊.ſ.d ɔhẽ.
emp.l.rẽ alienã.

rem ptinere poſſit. Pau.rñ.fu
turos caſus euictiõis poſt cõ
tractã emptionẽ ad vendito-
rem nõ ptinere[a]. ⁊ ideo ſm ea
que proponuntur preciũ pre-
diorum peti poſſe.

❡ Uerbũ noxa prolatũ in cõ-
tractu priuato reſtrigitur ad
priuã noxã tacitam.h.d.

❡ Ex his verbis ſtipulatiõis
duple vel ſimple[b] eum hoiem
de quo agit noxa eẽ ſolutũ vẽ
ditorem conueniri non poſſe[c]
propter eas noxas que publi
ce coherceri ſolent.

❡ No.iſtã.l.q eoipſo q pro-
bat pcij pceptio ex certa ſcia
pbat vẽditio. Barto. Sceuo.

Q Uidã ex parte dimidia
heres iſtitut⁹ vniuerſa
pdia vẽdidit[d]:⁊ coheredes p-
ciũ acceperũt euictis his:q̃ro
an cohẽdes ex ẽpto actiõe te
neantur? Rñ.ſi cohẽdes pñſen
tes affuerũt[e] nec diſſenſerũt[f]
videri vnũquẽq3 partẽ ſuã vẽ
didiſſe. Paulus.

B Onitatis[g] eſtimationẽ
faciendã cũ pars euici
tur pcul.recte putabat q̃ fuiſ
ſet vẽditionis tẽpore/non cũ
euinceretur res. Ulpia.

N On in dimidiam[h] quã
titatem precij. Paul.

Ex pdictis pz q male ponit hic illd gñale:pñs itelligit
ɔſentire.tñ q̃dã ponũt h.⁊ ꝓ eo eſt ar.ff.de admi.tu.l.ij.
⁊.ſ.loc.l.itẽ q̃rit.§.q iplero.⁊.ĩ.d fideiuſ.tu.l.cũ oñdim⁹
§.fi.ar.ɔ.ſ.cõi di.l.ſabin⁹.⁊ ar.ɔ.ſ.qui.mo.pig.vel hy
po.ſo.ſilent.§.nõ videt.⁊.ſ.de pig.ac.l.gai⁹.⁊.ſ.de pig.
ſi fideiuſſor.§.pe.⁊.ſ.mã.qui patit.⁊.ff.de ſpõ.l.in ſpon
ſalibus.§.fi.⁊.ĩ.de le.ij.titia.§.lucia.⁊ põt dari q̃dã gña
lis rñſio ad oia ɔria.vt.ĩ.d re iud.ſepe.§.cur aũt.ſ3 azo
f ❡ Diſſenſerũt.imo plus fecerũt:qr pciũ receperunt
B Onitatis.lex iſta nec in actiõe ex empto (vt dixi.
locũ habere põt:qr in ea tẽpus euictionis ſpectat.
vt.ff.eo.euicta re vendita.nec in actione ex ſtipulatu:qr
vt ipſi dicunt in ea nõ habetur ratio bonitatis.vt.ĩ.e.ex
mille.§.i.Itẽ ſm nos qui dicimus rationẽ haberi boni
tatis in ea:ſaltẽ eius bonitatis q̃ erat tẽpore ɔtract⁹ nõ
videt poſſe ſtare qđ de alluuione dr:qr in actiõe ex ſtipu

latu venire nõ dz:ſicut nec partus poſtea edit⁹.vt.ĩ.e.ſi
pregnãs. Itẽ ſi ageret ex empto ꝓpter alluuionẽ non
dz inſpici tp̃s quo acceſſit/ſ3 quo euincit:q̃re dicas has
tres leges loq̃ in actione ex ſtipulatu:⁊ tertiã.ſ.illã ſed
ſi q̃d.in eo caſu cũ ꝓmiſit de dupla ꝓ re pñcipali:⁊ reb⁹
que accedunt vel
accedent. Azo.

S Ed ſi quid[i] poſtea al-
luuione acceſſerit/tp̃s
quo accedit inſpiciendu3 eſt.
❡ Si vſufru.euicat ꝓ bonita
te fructuũ[k] eſtimatio facienda
eſt[l].ſ3 ſi ſeruus euicatur/quã-
ti minoris ob id predium[m] eſt
lis eſtimanda eſt.

❡ Illa que accedunt rei ven
dite veniũt ſolũ in actione ex
empto.h.d.Bar. Põpo.

E Uicta re vẽdita ex ẽpto
erit agẽdũ de eo qđ ac
ceſſerit[n]:queadmodũ ea[o] que
empto fundo noiatim[p] acceſ-
ſerũt ſi euicta ſint ſimplũ pre
ſtatur[q]. Duple ſtipulatio cõ-
mitti dicit tunc cũ res reſtitu
ta[r] eſt petitori vel dãnatus eſt
in litis eſtimationem[s]:vel poſ
ſeſſor ab emptore[t] cõuentus
abſolutus[v] eſt.

❡ Si res ſit euicta rõne dñij
nõ poteſt agi quãto minoris
etiã ꝓpter viciũ:ſec⁹ ſi nõ ra-
tione dñij ſ3 ad dãnũ occaſio
ne vicij receptum indiſtincte
poteſt agi. B.

❡ Si ſeruus cuius noie du-
plã[x] ſtipulati ſum⁹ euictus fue
rit:an ob id q fugitiu⁹ ſit vel
ſanus nõ fuerit agere[y] nichilo
minus poſſim⁹ q̃rit. Procul⁹
vidẽdum ait:ne hic quoq3 in

N On in dimi
diã.ſ3 dimi
dia euicta ſit ꝓ di
uiſo:q̃a forte pa
euicta melior e-
rat vl deterior.vt
ſ.e.l.i.Accur.
S Ed ſi quid.
quidam di-
cunt hãc legẽ loq̃
in actiõe ex ẽpto:
qđ ſtare nõ põt.
k ❡ Fructuum.
percipiendorum
nã ideo plus va-
let res q̃ plures
reddit fruct⁹.vt i
aut.de ec.ti.§.ſi
autẽ annale.
l ❡ Faciẽda eſt.
in actiõe ex ẽpto
et in ſtipulatu lo
qui poteſt.
m ❡ Prediũ.cui
iheret ſeruus.vt
ar.ſ.d ɔhẽ.emp.
l.ſi in emptõe.ac.
E Uicta re.ac-
ceſſerit.taci
te vt ptus q̃ eſt in
vẽtre:ſ3 de eo qđ
pncipalit vẽditu3
eſt agit ẽt ex du-
ple ſtipulatiõe:ſ3
de his q̃ accedũt
tacite vl expreſſe
ex ẽpto tñ:vt hic
⁊.ſ.de ac.emp.l.
ex empto.§.ſi q̃s
rẽ vẽdiderit.Ac.
o ❡ Queãdmo-
dũ ea.hic accipe ſi/qđ eſt infra:et hoc ſiue tẽpore vendi
tionis:ſiue ante:ſiue poſt.
p ❡ Nominatim.ſecus ſi generalit.vt.ſ.e.l.ſerui.
q ❡ Preſtatur.per actionem ex empto.
r ❡ Reſtituta.fuit ergo tradita,al's nõ cõmittit:l3 qui
dam cõtra.vt no.ĩ.de excep.do.l.iij.Item quid ſi nõ tra
diderit? Rñ.vt.ĩ.de excep.l.iij.Accurſius.
ſ ❡ Eſtimationẽ.h eſt ɔ.ff.e.ſi cũ vẽditor.§.ſi ſu⁹.So.h
dãnat emptor in litis eſtimatiõe:vñ nõ l3 ei hr̃e.ibi ꝟo vẽ
ditor fact⁹ eſt ꝓcurator in rem ſuã q̃ mãdati nõ habet
regreſſum:quare emptori licet habere.
t ❡ Ab emptore.hic eſt ɔtra.ff.eo.ſi rem quã.§.ſi duple
Sol.ibi ꝑ ſuã culpam cecidit a poſſeſſione:hic non.
v ❡ Abſolut⁹.forte qr ſuam probauit poſſeſſionẽ.
x ❡ Duplã.ꝓ euictiõe nõ de ſanitate vl fuga.qđ pz
vt.ĩ.q ſi ſanum eſſe ⁊c̃.Uel dicas hic de fuga et ſimili-

bus ſtipulatu m. vt. ff. pro ſoc. y ¶ Agere. ſ. quāto mi-
noris vel ex ſtipulatu ſi de vicijs fuit promiſſum.
a ¶ Euict⁹. forte hypothecaria vel ꝯfeſſoria rōne vſu-
b ¶ Factus. cum dominus eſſet vendi- (fruc. Acc.
tor. vt. ff. de acqui. re. do. l. traditio.

§. e. l. q̄ a pupillo. ⁊ ff. e. ſꝫ ⁊ ſi ſtipulatio §. i. So. ib
ſunt fauore libertat̃. Itē no. h̄ ex hac. l. ⁊ p̄dict̃
talem. quē de euictiōe tenet actio eundē agentē r
exceptio. ⁊ ꝓbat̃ etiā h̄ regula. C. de re. alie. nō alie
venditrici. ⁊ C. de rei ven. l. cū a matre. y. rñ.

c ¶ Nō eſſet. q̄a nō fuit actor ꝫ. ac.
d ¶ Cepi. ex cauſis ſupiorib⁹. Ac.
e ¶ Manumiſſione. ſ. contingēte nō ob meū factū: ſed q̄a ſtatuliber erat. alioq̄n ꝯtū eſt. §. ti. i. ſi hōiē ex et. ff. eo. ſi ſeruum cuius. Azo.
f ¶ Cā. ncēia alienatiōe interueniēte: vt ſi cōditio rei michi vendite et alij legate ſub cōditione extiterit. Accur.
g ¶ Qđ ſi ſanū. ita videt̃ dici ſi tñ ſtipulat⁹ eſt eē ſanū: alit̃ pōt dici. nā ſemp allegando dicit̃ vſq₃ illuc ſummā aūt ⁊c̄.
h ¶ Ad p̄ſentez vſum. vt ꝓpt̃ operas. vt. §. ti. i. l. iuſtiſſime § fi.
i ¶ In obſcuro. ſcꝫ intereſſe.
k ¶ Et an. ſcilꝫ ignorātib⁹ repete
l ¶ Promiſiſſē. ſcilꝫ ſanum.
m ¶ Summam. omiſſis ſupradictis ineptiis.
n ¶ Ut tantū. ſ. intereſſe.
o ¶ Cōſequar.

terſit vtrū tūc euictus[a] ſit cū me⁹ factus[b] nō eſſet[c]: an tunc cū me⁹ factus eſſet. In eo em̄ caſu q̄ me⁹ fact⁹ eſt, ſtati mea intereſt q̄to ob id deterior eſt: et quā actionē ſemel ex ſtipulatu hr̄e cepi[d]: eā nec ob euictionē: nec morte: nec manumiſſione[e]: nec fuga fui: nec vlla ſili cā[f] amiſi. At ſi in bonis meis factus non ſit: nichil ob id ꝙ fugitiu⁹ ſit paupior ſum vtputa cū i bonis meis nō ſit: ¶ Qđ ſi ſanū[g] eē erronē nō eē ſtipulat⁹ eſſem/tm̄ mea intereſſe q̄tū ad p̄ſentē[h] vſum ptineret: tāetſi id in obſcuro[i] eſſet: vtputa ignorātib⁹ nobis quā diu eū habiturus eſſem: ⁊ an[k] futurū eſſet vt eū quiſq₃ aut a me aut ab eo cui vēdidiſſem: cuive ſilr ꝓmiſiſſem[l] euinceret. ſummā[m] autez opinionis ſue hāc eſſe vt tm̄[n] ex ea ſtipulatiōe ꝯſequar[o] q̄ti mea interſit: vel poſt ſtipulantē interfuerit eū ſeruū fugitiuū non eſſe.

¶ Habes hic regulā ꝙ quez de euictiōe tenet actio eundē agentem repellit exceptio. vide in glo. B. ¶ Ulpianus.

Vendicantē venditorē rē quā ipſe vendiderit exceptiōe doli ſūmoueri poſſe nemini dubiū eſt q̄uis alio iure dñiuz queſierit: improbe em̄ rem a ſe diſtractā euincere conatur[p]. eligere[q] aūt emptor pōt vtrū rē velit retinere intētione p exceptionem eliſa: an potius re ablata ex cā ſtipulationis duplū ꝯſequi. ¶ Paul.

Sed etſi exceptio omiſſa[r] ſit/aut oppoſita[s] ea[t] nichilomin⁹ euictus ſit: ex duple quoq₃ ſtipulatione vel ex empto pōt cōueniri. ¶ Ulpia.

Sed ⁊ ſi ſtipulatio[u] nulla fuiſſet iterpoſita: de ex empto actiōe idē dicem⁹. Si hō liber q̄ bo. fi. ſuerat venerit mihi a titio[x]: titiuſq₃ eū herdē ſcripſerit quaſi liberū[y]: ⁊ ipe michi ſui faciat cōtrouerſiam: ipſum[z] de ſe obligatum habebo[a].

¶ Quando res euincitur facto emptoris etiā antecedente emptione non tenetur venditor h. d. Bar. ¶ Pompo.

Fundum meū obligaui deinde alienaui tibi vt eo nomine[b] nō obligareris[c]: ſi eum poſtea abs te emam: ⁊ ſatis pro euictiōe michi des[d] excipiendum eſt a cautiōe ꝙ

q ¶ Eligere. C. de re. ali. nō ali. l. vēditrici. Ac.
Sed ⁊ ſi exceptio omiſſa ſꝫ ſi ſit omiſſa ſua culpa ē ꝯdēnat⁹. ꝙ nichil dꝫ cōſeq. vt. ff. e. ſi rē § ſi duple. ⁊ ff. de reg. iur. qđ q̄s. i ſi. ti. Rñ. hāc culpā nō pōt ſibi imputare vēditor: cū ex ea lucrū ſenſerit. i. rē. vt. ff. de iur. do. cū i fūdo § qđ ſi mulier. ſꝫ ſi omiſit exceptionē: ⁊ ſic ſciēter reddidit ergo nō dꝫ vnq₃ repetere. vt. §. de ꝯdi. inde. l. i. q̄ eſt ꝯ. So. h̄ hꝫ emptor actionē et except. vt §. l. pri. ⁊ hic reſtituendo rē ſolā exceptioni renūciare vr̃. remanet ergo actio ſibi maxime cū ſciat ſuum ius durare. vt. §. q̄. mo. pig. vel hypo. ſol. ſicut § nō videt̃ i. l. aūt ꝯtīa hēbat ꝯductus ſolā exceptōez. ⁊ forte illā tm̄ facti ſiue intētionis: vel ēt iuris. vñ cū ſoluēdo illi renūciare videat̃: ſibi ni- (chil remanet.

etiā ſi nō eſt fact⁹ me⁹. et hoc inteſſe liq̄t iā euicto hōie: ſꝫ ſi nōdum ſit euict⁹ non appet ꝙ opas ꝓpt̃ morbū vel fugā ſit amiſſurus. qđ ergo poterit intereſſe ꝯſiderari? Rñ. agitur ſemp forte ꝓ preterito et ſic pluries: ſicut ex cautione dāni infecti. vt. ff. rem ra. ha. ſi ꝓcurator. Ac.

Vendicātē. conat̃. ſ. ſic veniēdo ꝯ factū ſuū. vt dixi §. de adop. p⁹ mortē. imo dꝫ eā ꝯfirmare cū p̄t nec dꝫ diſtrahere: vt h̄. ⁊ §. de ac. ēp. ſi q̄s alienā. ⁊ ff. de vſuca. l. cū vir. ⁊ ar. §. de rei vē. ſi a titio. ⁊ ar. §. de pig. ac. rē alienā. in pñ. ⁊ arg. §. de pig. l. i. ij. rñ. ⁊ ar. §. de diſtra. pig. l. et ſi is. ſed ꝯ hāc regulā eſt. C. de agri. ⁊ cē. quēadmodū. lib. x. vbi idē vēditor vēdicat vel reuocat qđ vēdidit. ſed ibi iō qꝛ ꝯtra legē erat facta vēditio. Itē. C. de li. cā. l. i. ſilr eſt ꝯ. ſed ibi rñ. ſilr. vel ſpāle eſt ibi fauore libertat̃. Itē tertium ꝯ. ff. qui ⁊ a q̄. ſi ſuo. vbi manumiſſor alieni ſerui extitit heres dño ⁊ nō ꝯfirmat̃ libertas. ſꝫ certe lꝫ ibi nō ꝯfirmet̃ nō tñ pōt manumiſſor venire ꝯ. Itē ꝯtra

r ¶ Oppoſita. ſꝫ nōne tūc iniuriā paſſus eſt: ergo agere nō dꝫ. vt. ff. e. ſi p imprudētiā. i. rñ. q̄ eſt ꝯ. Rñ. vēditor nō pōt allegare ꝯ eum ſm̄ ſe p iniuriam iudicatū. ar. ff. de lega. i. ſi ſeruus plurium § i.
t ¶ Ea. ſ. exceptione.
u ¶ Sed ⁊ ſi ſtipulatio. de euictione.
x ¶ A titio. et traditus fuerit michi. Accur.
y ¶ Liberum. poſt traditionem reperiēs eum liberū.
z ¶ Ipꝫ. tā q₃ hr̃ dē vēditor̃. ⁊ ſic libero hōie euicto i libtate d̄ euictōe agit̃: vt h̄. ⁊ §. mā. ſi ꝓcuratorē § ſi liber.
a ¶ habebo. ſed nōne pōt remoueri exceptione rei vēdite ⁊ tradite ex pſona eius cui ſucceſſit? Rñ. vtiq₃: ſꝫ p ſe replicabit nullā fuiſſe venditionē liberi hōis: vel dic fauore libertatis hoc eſſe. vt. §. e. l. qui a pupillo. Ac.
Fundum meum. eo nomine. ſ. pignoris.
c ¶ Obligareris. i. aggrauareris. Accur.
d ¶ Des. ſ. promittendo in duplū ſi res eſſet euicta.

me.ne teneariſ.ſdeo quod ꝛc.Accur. ſeruus.deceſſerit.añ lit.ꝯte.vt.C.e.ſi q̄s tibi ſeruum.ſec⁹ ſi poſt.vt.C. de aſſer . tol.l.fi.ꝛ.ff.de rei vē.q̄ ſunt ꝯtie.Ac. c ¶ Cōmittit.lȝ ſit alien⁹. De dolo.i.exceptio nomine doli. Poterit.etiā euictōꝫ.vt.ff.ō ac.ēp.ſeruū queȝ a me.§.fi.ꝛc.

f ¶ Agi.ex ēpto ad redhibendum preciū.

g ¶ Euictioneȝ. vt.l.eo.ti. habere licere.

h ¶ Conſequat. vt ꝛ.l.eo.ſi cū vēditoꝛ.§.ſi ſeruus.

i ¶ Scripſit. vt ff.e.l.euicta.§.i.

k ¶ Prope.i.fere. vr poti⁹ ꝙ ex hac ſcōa q̄ ē ꝯſi ēptio. vt.ff. pēp.l.ij.habeat ēptoꝛ ꝙ ex p̄ma.ppe añt iō dē qꝛ poſſeſſori huic a petitore de euictiōe nō cauet. vt ff.de rei vē. ex diuerſo.§.petitoꝛ.ꝛ ff.de condi.fur.ſi ſeruus.§.cauere.

l ¶ Hūc.ſeruuȝ.

m ¶ Julia.als.§.iulia.als lex ſi lite

n ¶ Cōteſtata.i.ter euincentem et poſſeſſorem.

o ¶ Poſſeſſor.ꝙ ſi aduerſarij ſciſſet.i.in litis eſtiatiōe

p ¶ Nō lȝ.no.ꝙ duas hr̄e eū affictiōes.ſ.vnā ,ppt culpā.ſ. qꝛ p̄ſtat litꝫ eſtiatōnē.aliā ,ppt ſerui abſentiā qꝛ.ſ.non agit als eēt ꝯ.ff. ad le. rho. de iac.l. naSuis.§.fina.

Si pro re pupilli. vt credebat qꝛ emerat ei⁹ noīe eam. vel dic ꝙ euicta fuit ꝑ ꝯfeſſori am vł hypotheca riā als ſi ꝑ iuriā eēt euicta cū eſſet pupilli/ſecus eēt.

r ¶ Cōmittit.tenet eīm ꝯtia tutele ad redēdū pecuniā vt.l.de.iu.tu.l.quid ergo.§.ꝯtium.

pro me^e obligat⁹ ſit:qꝛ etiā nō excepto eo agendo eo noie cōtra te doli mali exceptione poſſim ſummoueri.

¶ Collige tres caſus.aut nō lȝ hr̄e rē vel eſtimationē ēptori ,ppter euictionē ꝛ hȝ locuȝ actio pro euictiōe. aut ,ppter aliud omnino non propter factum euincētis nō lȝ emptori hr̄e:ꝛ tūc non cōmittit vt hic probat.aut non lȝ hr̄e ex alia cā ꝙ euictiōis:et tn̄ ſperat ꝙ etiā in cām euictionis cōuincat:ꝛ tunc cū in illā fuerit reditū habet locum/ante nō. vt in.§.iulianus.ꝯ.e.l. **Ulpia.**

Si ſeruus vēdit⁹ deceſſerit^b anteꝙ euincat: ſtipulatio nō cōmittit^c:qꝛ nemo eū euincat:ſed fatū hūane ſortis: de dolo^d tn̄ poterit^e agi^f ſi dol⁹ interceſſerit.Uñ iul. lib. xliij.dig. elegāter diffinit duple ſtipulationē tunc ꝯmitti:quotiens res ita amittit vt eā emptori habere nō liceat ,ppter ipaȝ euictionē^g.ꝛ ideo ait:ſi ēptoꝛ hominis mota ſibi cōtrouerſia vēditorē dederit ,pcuratorē: iſꝗ vict⁹ litis eſtimationē ſuſtulerit:ſtipulationē duple non cōmitti:quia nec mādati actionē ,pcuratoꝛ hic idēꝗ vēditoꝛ hȝ:vt ab emptore litꝫ eſtiationē ꝯſequat^h. Cū igit neqꝫ coꝛp⁹ neqꝫ pecunia ēptori abſit:nō oꝫ cōmitti ſtipulationē:ꝙuis ſi emptoꝛ ipſe iudicio accepto vict⁹ eēt ꝛ litis eſtimationē ſuſtuliſſet: placeat cōmitti ſtipulationeȝ vt ꝛ ipſe Jul.eodē li.ſcripſit^i. neqꝫ eīm hr̄e lȝ eū cui⁹ ſi p̄cium quis nō dediſſet ab aduerſario auferret. ,ppe^k eīm hunc^l ex ſecūda emptione.i.ex litis eſtimatiōe emptori hr̄e lȝ/ nō ex priſtina. ¶ Idē iul.^m eodē li.ſcri.ſi lite cōteſtata^n fugerit hō culpa poſſeſſoris:dānād⁹ q̄dē erit poſſeſſor^o:ſȝ nō ſtati eū ad venditorē regreſſurū:ꝛ ex duple ſtipulatiōe acturum qꝛ interim nō propter euictionem ſed propter fugā ei hominem habere nō licet^p. Plane inquit cum apprehenderit poſſeſſionē fugitiui:tunc committi ſtipulationem Jul.ait. nam et ſi ſine culpa poſſeſſoris fugiſſet : deide cautionib⁹ inpoſitis abſolut⁹ eſſet : non als committetur ſtipulatio ꝙ ſi apprehenſum hominem reſtituiſſet.Ubi igitur litis eſtiationem obtulit:ſufficit apprehendere:vbi cauit non prius niſi reſtituerit. **Pompo.**

Si pro re pupilli^q quaȝ emit litis eſtimationē tutoꝛ non ex pecunia pupilli ſed ex ſuo p̄ſtiterit:ſtipulatio de euictione pupillo aduerſ⁹ venditorem committitur^r.

¶ Iſte.§.eſt ſubtilis:et loquitur quādo res quam emi non euicitur a me ſed ab eo cui cōceſſi.et dicit ꝙ ex hoc habeo regreſſuȝ ꝯ vēditorē meū. B.

¶ Si pro euictiōe fundi quē emit mulier ſatis accepiſſȝ:et eundē fundū in dotē dediſſet deinde aliqs eū a marito ꝑ iudiciū abſtuliſſet:p̄t mulier ſtatim agere^s aduerſus fideiuſſorē euictiōis noīe quaſi miorē dotē habere cepiſſet:vel etiā nullā:ſi tn̄ maritus obtuliſſȝ quanti fundus eſſet^t. **Ulpia.**

Sed et ſi poſt mortē mulieris euicat / regreſſ⁹^v erit ad duple ſtipulationē:qꝛ ex promiſſiōe marit⁹^x aduerſ⁹

s ¶ Agere. vt ꝛ.l.de iu.do.l.ꝙuis i bonis.ꝛ pal eius. vt.l.e.l.pal.ſȝ ſi cōueniat marit⁹ q̄rit vtrū ōbeat marit⁹ mulieri denūciare:ꝛ mulier ſuo actori.qō vr eē neceſſariū.itē ſi ꝯdēnat marit⁹ nūqd mulier ſtati agit ō euictōe contra auctorem an prius condemnabitur ipſa marito. primum tamen videtur vez:n⁹ ōȝ q̄ſdā.ar.l.e. l. ſi ſeruū emero. vel diſtingue ſm azo.int actionem ex ēpto/ꝛ actionē ex ſtipulatu.in p̄ma neceſſariū nō ē p̄mo dānari mulierem.i ſcōa ſic. vt.l.e.ſi cum venditoꝛ.§. ſi ſcōa.

t ¶ Fūd⁹ eēt.ſub audi ꝛ nichil aliō hȝ in dote.ſȝ quō ōſinit eē dotalis: lȝ eſtiatio ſoluat petitori:cū fund⁹ apō maritū remaneat. Reſpon. bene cum hic ſit expenſa neceſſaria vt.ff. de iur.dot.ſi is q.§.qō dr̄.ꝛ de ipē.i re.do. fac.l. qō dr̄. et ar. ff. de pe. her.l. vtiles. itē quō ꝯmittit ſtipulatio cū nō ipſi mulieri vł ſuo heredi ſȝ aliꝫ.ſ. viro habere nō liceat. vt ꝛ.l.de ꝟ.ob.l.ſtipłatō iſta.§.ſicut ār.q̄ ē ꝯ.marie in eo qō dr̄ .l.l. xxi. Rñ.qō ibi dr̄ non ꝯmitti: ſȝ hr̄e aliꝫ nō lȝ p̄t ſtipłatorē vel ei⁹ hr̄dē ſiue ſucceſſorē:itellige ,pri⁹ aliū . at q̄ hȝ ab eo cāȝ nō ē ali⁹ cū ō euictiōe hr̄s vel ipa ſi viuit teneat. aliō ergo ſi cauſaȝ lucratiuā haberet.

Sed etſi poſt mortem.regreſſus. ſcilicet ꝑ heredem mulieris.

x ¶ Maritus.qꝛ dotem lucratus eſt. et bona eſt ratio. vt.l.eo.ſi ſeruum emero.et.ff. de minori.l.ſed vbi reſtitutio.Accur.

hr̄des mulierꝫ agē p̄t: ⁊ ip̄i ex ſtipulatu[a] agere p̄ſſ̄t. Affri.

Non tñ ei ꝯñs[b] eſſe vt ſi ip̄i dño nuptura ī dotē eū dederit cōmitti ſtipulatio-nē:ꝗ̄uis dicam⁹ eā indotata futura ſit mulier: quā quidē etſi verū ſit hr̄e ei non licere ſeruū[c]: illud tñ verū non ſit iu dicio eū euictū eſſe[d]/ex ēpto tñ contra vēditorē mulier habet actionem[e]. Vlp̄.

Si ſeruū cuius noīe duplā ſtipulatus ſis manumiſeris/nichil ex ſtipulatione ꝯſequi poſſis:q̄ꝛ non euicit̄ ꝗ̄minus hr̄e tibi liceat quē ip̄e añ volūtate tua ꝓdiderꝫ[f]. Pau.

Sed hoc noīe ꝙ libertū q̄s nō habeat ex vēdito[g] actionē hꝫ ſi ſcierit[h] vēditor alienū ſe vendere. Sꝫ et ſi ex cā fideicōmiſſi emptor coact⁹ fuerit eū manumittere[i]: ex empto actionē habebit.

¶ Si emptor fuit repulſus a vendicādo ꝓpter exceptionē ꝓcedentē ex ſua perſona non agit de euictōe. ſec⁹ ſi ex pſōa vēditorꝫ. h. d. cū. l. ſeq. Pōp.

Hoc iure vtimur: vt exceptiōes ex pſona emptoris obiecte[k] ſi obſtāt vēditor ei nō teneat̄. Si vero ad pſonā vēditorꝫ[l] reſpiciāt/ꝯtra: certe nec ex ēpto: nec ex ſtipulatiōe duple nec ſimple actio cōpetit emptori ſi exceptio ei ex facto ipſius[m] oppoſita obſtiterit. Vlpian⁹.

Sed et ſi ex vtriuſqꝫ[n] pſona ⁊ auctoris ⁊ ēptoris exceptiones obijcient̄: intereſt ꝓpter quā exceptionē iudex cōtra iudicauerit: ⁊ ſic aut[o] cōmittetur ſtipulatio/aut non.

Si rē quā mi Pōpo. Schi alienā vēdideris a dño redemerim: falſum eē q̄ꝺ Nerua rñdiſſet te a me p̄ciuꝫ cōſequi ex vendito agētem[p]: quaſi habere michi rē liceret. Celſus filius aiebat: q̄ꝛ[q] nec bone fidei cōueniret: ⁊ ego ex alia cā rem haberē. ¶ Si duple ſtipl'ator ex poſſeſſore petitor factus victus ſit: quam rem ſi poſſideret retinere potuerit: peti autē vtiliter nō potuerit: vel ipſo iure promiſſor duple tutus erit: vel certe doli mali exceptione ſe tueri poterit: ſed ita ſi culpa vel ſponte duple ſtipulationis poſſeſſio amiſſa fuerit[r]. ¶ Quolibꝫ tp̄e venditori denunciari poteſt vt de ea re agenda adſit: q̄ꝛ nō p̄finit̄[ſ] certū tp̄s in ea ſtipulatione: dū tamē ne prope ipāꝫ ꝯdēnationē[t] id fiat. Idē

a ¶ Ex ſtipulatu. nomine euictionis. Accur.

b Non tñ ei ꝯñs. ſ. q̄ꝺ videbat̄ ꝓpter p̄dictā rationem quia mulier efficitur indotata.

c ¶ Seruum. tanq̄ꝫ ex emptione et ex dote.

d ¶ Euictū eē. ergo nō ꝯmittit̄ niſi iudicio accepto. ſed ꝯ. ff. e. ſi ēptori. ſol. vt ibi.

e ¶ Actionē. ad ſimplum vt h. ⁊ ff. ad le. fal. l. cū emptor. ac.

Si ſeruū. per dideꝛ. vt. ſ. titu. i. ſi hoīe. ſic ⁊ qñ ꝓ derelicto habuit. vt ⁊ ff. e. l. fi.

Sed hoc nomine. ex vēdito. i. ex ēpto ad ſtet̄. vt ⁊. ſ. de ac. emp. l. tici⁹ cū. §. ꝗ̄ cū meminiſſeꝫ. ſꝫ ꝯ. ſ. de pſcꝑ. ꝟ. l. naturalis. §. fi. ſol. ibi nō eſtimat̄ hoc ꝙ manumiſſum habeo libertū in odiū ei⁹ ꝓ q̄ manumiſi: q̄ꝛ nō vult paret̄ ꝯcrui. ħ eſtiat̄ q̄ꝛ nō habeo libertuꝫ eum quē ex iure cōtractus hr̄e debeo.

h ¶ Scierit. maxie. ſꝫ tūc etiā añ euictionē agit. vt ſ. de ac. emp. l. ſeruum quē ſciens.

i ¶ Manumittere. q̄ potuit cogi. vt. ff. ꝺ fideicō. lib. l. gñalr̄. §. q̄tiens aūt fideicō. ac.

Hoc iure. obiecte. ſ. ēptori agēti ꝯ aliū poſſidētem. veluti ſi emptor poſſeſſori detulerit iuſiurādū: ⁊ iurauit rē emptoris nō eē. vel ēt fecit pactū de nō petēdo: vel i ſili caſu ipetrauit ius ini quū ꝯ aliū: cū ip̄e cōueniretur ab alio ex ſimili cauſa.

l ¶ Vēditoris. ſ. tñ: nō alr̄. q̄ꝛ vēditor fecit p̄dicta q̄ dixi mō feciſſe ēptorē. vel q̄ꝛ agēti emptori publiciana exceptio dñij obijciat̄. vt. ſ. de publi. l. fi.

m ¶ Ipſius. ſcꝫ emptoris. Accur.

Sed ⁊ ſi ex vtriuſqꝫ. vt q̄ꝛ vterqꝫ fecit pactū ꝺ nō petēdo poſſeſſori: vel vterqꝫ detulit iuſiurandum. ſꝫ q̄ꝺ ex pſona auctoris obijcit ēptori exceptio. vt ff. de except. do. apꝺ. §. de auctoris euictione. Rñ. ſi eſt rei coherēs poteſt vt h. ſi perſone vt doli/non: vt ibi.

o ¶ Et ſic aut. q̄ꝺ ſi nō appeat dici p̄ōt vēditorē abſolui. arg. ff. de ꝟ. ob. ſi ſeruū. §. ſequit̄. vel ſi ſupſit iudex ad eū recurrēdū. vt ff. de app. l. ab executore. ſi nō ⁊ abſoluit vēditor. vel dic ꝯdēnandū niſi ꝓbet ꝓpter exceptionem ex perſona emptoris appoſitam condēnandū emptorē. vt. C. de aſſer. tol. l. fi. in fi. Accur.

Si rē quā. agētē. lꝫ nōdū ſolueri. ⁊ p̄ōt ħ dici ſꝫ Johan. cum ſciens alienum vendidiſti et non tradidiſti. tūc eſt ⁊ ante euictionē p̄ciū ſolutū repeterē. vt. ſ. de ac. emp. ſi ſeruus quē. §. fi. vel cuꝫ emi a colono vel depoſitario q̄ nullā hꝫ poſſeſſionē. ſi q̄ dē redimā a dño magis ſum laudādus. aliter añt vr̄ iniquū defraudari p̄cio cōuēto. vel ſꝫ Ir. indulgēdū eſt ēptori q̄ bonā fidē agſcēdo calūniā euitans eā a dño redemit. ſec⁹ ſi ſoluiſſet: q̄ꝛ nō repeteret.

q ¶ Quia. rō eſt.

r ¶ Amiſſa. veluti ꝑ negligētiam poſſeſſionē amiſſam: q̄ vacans ab alio occupata fuit vēdita. vel alio titulo aliēata bonefidei emptori ⁊ vſucapta. vt iſti. de vſuca. §. q̄ꝺ āt. vel q̄ꝛ vēditor iurauit non eſſe domini eo deferente. iteꝫ no. hic q̄ꝺ q̄s ſua culpa ſentit ab alio nō recuperat vt hic ⁊ ff. ſi cui pl⁹ q̄ꝫ ꝑ le. fal. l. iij. §. ſi legatari⁹ ⁊ §. fi. ⁊ §. item ſi ipſe. in fi. §. ⁊. ſ. de pec. ſi poſtq̄ꝫ. ſed contra. ſ. eo. euicta. §. i. ſol. vt ibi.

ſ ¶ Pꝛefinitur. ſ. a iure. vnde no. quod lex non determinat nec ego. vt. C. de diuer. reſcrip. l. falſo. et facit ad hanc denūciationem ff. eo. ſi ideo. §. fi. et. l. herēnius. ⁊. l. ſi fundo tradito. §. fi. ⁊. C. e. l. emptori. ⁊. l. ſi permutationis. ⁊ ff. e. l. ſi dictū. §. pe. in fi. ſed contra ff. de lega. iij. l. qui cōcubinam. §. heres. vbi dicit ante iudiciū denunciandum. ſol. ibi accipitur iudiciū pro ſententia. et ſic cōcordat. vel ſp̄āle in euictiōe legatoꝝ vt ibi. Itē q̄ꝺ ſi nō denunciauit in prima cauſa: denunciauit tamē in cauſa appellatiōis. Reſpon. ſiquidem oīa ſunt auctori integra. vt q̄ꝛ teſtes haber et nichil deperit: poteſt denūciari ei. arg. ff. de opt. lega. l. vi.

t ¶ Cōdēnationē. i. dū nō ſit renūciatū allegatiōib⁹ vel teſtes aperti. et facit. C. de tempo. et re. ap. l. iij. in fi. ac.

Si emptori. actionē. & ſic ſine iudicio cōmittitꝛ. ſʒ ſ. ſ. eo. l. nō th. Sol. ibi de ſtipulatiōe duple ꝓ euictione. hic ꝑ alia. Itē non vr̄ agi poſſe alia rōne. q2 nichil ei abſit. vt. ſ. ð ac. emp. ſi ſuꝰ michi. i. rñ. q̄ ſilr eſt ſ. So. ħ vr̄ ei abeſſe cū actōnē habeat: q̄ ꝓpt̄ ſucceſſionē ei ꝯpetere deſijt. vel vt ibi itē obſtat q2 videtꝛ ſublata ꝑ cōfuſionem. ſed ꝯtrū eſt. nā q̄dāmō vr̄ exegiſſe & ſic cōmittitur ei ſtipulatō vt heredi.

Si ita. i. hac cauſa. id eſt egritudine.

c ¶ Fruſtra ē. ſ. q̄rela. & fruſtra ꝓmiſſio.

d ¶ Vtilē eſſe. i. valere. & in caſu ē neceſſaria. ſ. ſi emptor hec vicia ſciat. q2 alr̄ nō ageret. vt. ī. de do. excep. apud. § idez labeo ſcribit.

e ¶ Vel horū. q̄ intereſſe eſt in obligatiōe: lʒ nō ꝓmiſit ſe daturū vel factuꝝ ſʒ ita eē. ſed nōne factū alienū vr̄ ꝓmittere. Rñ. vt dixi iſti. ð inuti. ſtipu. ſi q̄s aliū.

f ¶ Adiectū. ſ. ꝓmittis intereſſe ſi q̄d hoꝝ eſt qḋ eſſe nō ðbeat vel ſi q̄d non eſt quod eſſe debeat. vt argu. ſ. ſi q̄s cau. ſi ꝓcurator.

g ¶ Proponitꝛ. i. q̄ precipiūt ꝓponi ediles. vt. ſ. ti. i. ſi venditor. Accurſius.

Quia dicitꝛ. in multis legibus. vt inſti. de inuti. ſtipu. § q̄tiēs. et. ī. de ver. ob. vbi autem non ap. § pe. & l. ſcire debemus. & l. q̄tiens. & hoc ſcʒ quando omnes numeramus. ſecus ſi dicam omnes has.

i ¶ Conſequatꝛ. vt & ſ. ad le. aquil. ſed & ſi priore. & ī. ð reg. iur. l. bōa fi. & ſ. ti. i. quod ſi nolit. § ſi q̄s egerit. & ſ. de ac. emp. l. ex empto. § etiam. & ī. e. l. cum fundo.

k ¶ Cōſecuturum. & pone hic emptorem &c.

Si ſeruuʒ. vēdidero. ſʒ non tradidi. & tūc dic actione ex empto ꝯdē. ad intereſſe. vt. ſ. de ac. emp. l. i. vel nō potui de iure. tradidi tamen et euicta fuit emptori meo: et ego fui condēnatus actione ex empto noīe euictionis. nam vtroq; caſu agam contra meuʒ auctorem. et ſcd̄m vtrunq; queritur quid ſi non &c.

30 Si emptori q̄ ſtipulatꝰ ſit furtis noxiſq; ſolutū eē hīs extiterit is cui ſeruus furtū fecerit: icipit ex ſtipulatu is actionē[a] habere quē admodū ſi ipſe alij p̄ſtitiſſet.

¶ Stipulatꝰ ſanū eē vel furē non eſſe nō cōtinet qḋ verbū ſonat: ſed intereſſe. & tot ſunt ſtipulatiōes quot ſunt illa q̄ ꝯtinet: et ex illa agi pōt: q2 cōſiſtit intereſſe diuerſe. h. d. Vlp.

Si ita q̄s ſtipulātī ſpondeat ſanū eſſe / furē nō eſſe / veſptilionē nō eſſe &c. inutilis ſtipulatio q̄buſdā vr̄: q2 ſi quis eſt i hac cā[b] impoſſibile eſt qḋ ꝓmittitꝛ: ſi nō eſt / fruſtra eſt[c]: ſed ego puto verius hāc ſtipulationē furē nō eſſe / ſanū eſſe / veſptilionē nō eſſe / vtilē[d] eſſe: hoc em̄ ꝯtinere qḋ intereſt hoꝝ q̄d eē / vel horū[e] q̄d non eē. Sed ſi cui horum fuerit adiectuʒ[f] p̄ſtari / multomagis valere ſtipulationem: alioq̄n ſtipulatio q̄ ab edilibꝰ ꝓponitꝛ[g] inutilis erit: qḋ vtiq; nemo ſanus ꝓbabit. Idem.

Quia dicitꝛ[h] q̄tiens plꝭes res in ſtipulationē reducūtꝛ plures eſſe ſtipulationes: an & in duple ſtipulatiōe hoc idē ſit videamꝰ: cū q̄s ſtipulatꝛ furē nō eſſe / fugitiuum nō eſſe / erronē nō eſſe &c. que ex edicto edilīū curulīū promittūtꝛ: vtrū vna ſtipulatio ē an plꝭes. & rō facit vt plꝭes ſint: ergo et illud ꝓcedit qḋ Iul. li. xx. dig. ſcribit. egit inq̄t q̄ti minoris ꝓpt̄ fugā ſerui: deinde agit ꝓpter morbū. Id agendū inq̄t ne lucrū faciat ēptor: & bis eiuſdē vicij eſtimationē cōſequatꝛ[i]. Fingamꝰ ēptū eē decē: minoris aūt empturum fuiſſe duobꝰ ſi tm̄ fugitiuū eē ſciſſet ēptor: hoc cōſecuturū[k] ꝓpt̄ fugā: mox cōperiſſet q nō eſſet ſanꝰ: ſilr duobꝰ minoris empturū fuiſſe: ſi de morbo nō ignoraſſet: rurſus ꝯſeq̄ debebit duo. nā & ſi de vtroq; ſimꝑ egiſſet: q̄ttuor eſſet cōſecuturꝰ: q2 eū forte q̄ neq; ſanꝰ et fugitiuus eſſet: ſex tm̄ eēt empturus: ſcd̄m hoc ſepiꝰ ex ſtipulatu agi pōt. neq; em̄ ex vna ſtipulatione ſed ex pluribus agitur. Idem.

Si ſeruum emero & eūdem vendidero[l]: deinde ēptori ob hoc fuero condēnatꝰ[m] q2 tradere nō potui euictū: ꝯmittitꝛ duple ſtipulatio[n].

¶ Si emptor deſinat reʒ habere propter factū ſuum non agit de euictione. Pompo.

Si mācipiū ita emeris ne p̄ſtituatꝛ: & cū p̄ſtitutū fuiſſet vt liberū eēt: ſi cōtra legē vēditiōis faciente[o] te ad libertatē ꝑuenerit / tu videris quaſi manumiſiſſe[p]: & ideo nullum aduerſus venditoreʒ habebis regreſſum.

¶ Etiā ſi ꝑ iudicium diuiſorū res fuerit ablata emptori agit ad euictionem. h. d. bar.

¶ Si cōi diuidūdo mecū actū eēt[q] & aduerſario ſuꝰ[r] adiudicatꝰ ſit: q2 ꝓbauit eū cōeʒ eē habebo ex duple[s] ſtiplatōe actōeʒ[t]

m ¶ Condēnatꝰ. actione ex empto ad intereſſe.

m ¶ Condēnatꝰ. quid ſi nōduʒ cōdemnatus nec cōdēnari poſſim. vt q2 ſic vendidi ne de euictione tenear vel de precio. Rñ. hec littera innuere videtꝛ q nō cōmittatur. ſʒ ar. contra. ſ. ſi pro re publ. § i. & ī. eo. l. minor. § ſi ſuus tuus. accur.

n ¶ Stipulatio. contra venditorē meum: licet emptori meo res nō fuerit euicta.

Si mancipiū. faciente. puta proſtituēte. idem et ſi vendidit ſine hac lege alij. vt. ī. de iure patro. l. diuus. in prin.

p ¶ Manumiſiſſe. q̄tū ad incommodū nō quātuʒ ad cōmodū. vt. ſ. de in ius vo. ſʒ et ſi. § p̄ſtituta. ac.

q ¶ Actū eēt. ſed nōne dʒ ħ agi priꝰ rei vēdi. vt. ī. ð exce. l. fūdi. Rñ. ħ nō fuit oppoſita exceptio ð ꝑpoſteratione ð q̄ ðr l. l. illa. ſʒ ſi nō oppoſuit nōne fuit i culpa: & ſic nō agit. vt ī. e. ſi ꝑ iprudētiā. rñ. nō. q2 fuit de apicibꝰ iur(. vt. ſ. mā. ſi fideiuſſor. § q̄dā.

r ¶ Seruus. qui fuit venditus vt proprius. alioq̄n non. vt. C. e. l. ſi fines. Accur.

s ¶ Ex duple. an totius p̄cij. Rñ. ſic. ſed quod habet ab aduerſario computatur in dupla.

t ¶ Actionē. imo vr̄ q nō. q2 rōne ptis nō ꝯmittitꝛ. vt. ī. e. ſi dictū. § in ſtiplatiōibꝰ. q̄ eſt ſ. ſo. ħ exp̄ſſum fuit vt ꝓpt̄ partē committeretur ſtipulatio. alioquin contra. vt ibi.

a ¶ Nõ intereſt.i.non eſt differentia. Accur.
b ¶ Continet.ſ.ſi ꝗs ⁊c.ſ; ⁊ ſi ⁊c.⁊ ꝯiũge ſeq̃n.l.cũ iſta.
Euictus.tunc videtur.ſeru⁹ de q̃ ſubijcit.i.creditor tunc videtur euiciſſe emptori.
h ¶ Hře.ſ.emptor vt dare nõ teneaꝛ creditori.aliõ aũt ſtiã dediſſet q2 ſeꝛ eẽt ꝯmiſſa. vt.J.e.l.hře licere.in fin. Jtẽ no. ꝙ ſufficit ſi ipm liberẽ ſiue rẽ.vt.J.de fideiuſ.l.fideiuſſor ꝓ vẽditore.in fi.
e ¶ Exceptione. ergo dñia eſt qua actiõe euicaꝛ res ⁊ facit qð no.J.de except.do.l.fideiuſſor.
Naue.intelliguntꝛ.vt tabula euicta agatur.
g ¶ Venditor.ex ſtipľatu:ſ; ex empto.vt.J.de vſuca.l.eũ qui.⁊.ß.ð ac.emp.ẽptore; ꝯ.ſi ꝗs rẽ.ſ; ꝯ eſt.ß.l.i.vbi ex ſtipulatu agiꝛ.ſolu.põt dici ꝙ in h̃ ſ q̃ incommodã recipiũt diuiſionẽ ſit ſpãle ſicut ⁊ in hoĩe.vt.J.eo.ſi dictũ.ꝯ.i ſtipulatione.vel dic plene vt ibi diximus.acc.
Emptori.a vẽditoꝛ.diſtrahẽte.⁊ ſua voluntate nõ neceſſitate:q2 tunc nec ſimplã ẽt ꝓmittit.vt ß.fa.her.l.q̃ erat
i ¶ Satiſdetur. niſi i caſu. vt plene diximus.ß.e.illud queritur.

q2 nõ intereſt[a] quo gñe iudicij euicaꝛ vt michi hře nõ liceat.
¶ Stipulatio duple cõmittiꝛ etiã ſi ꝑ ſeruianã ⁊ ſic nõ rõne dñij res aduocet emptori. ſed ea liberata a creditore obſtat exceptio.h.d.cum.l.ſeq.
¶ Duple ſtipulatio euictionẽ nõ vnã cõtinet[b] ſi ꝗs dñiũ rei petierit et euicerit:ſed ⁊ ſi ſeruiana actiõe experiaꝛ. Pau.
Euictus aũt a creditore tũc vi[e] cũ fere ſpes habendi abſciſa eſt: itaq; ſi ſeruiana actiõe euict⁹ ſit/cõmittitur quidẽ ſtipulatio:ſed qñ ſoluta a debitore pecunia põt ſeruu; hře[d]: ſi ſoluto pignore venditor cõueniatur potit vti doli exceptione[e]. Idem.
36 Naue aut domo empta ſingula cemẽta vel tabule empte nõ intelligũtur[f]: ĩdq; neq; euictiõis noĩe obligatur venditor[g] quaſi euicta parte. Vlpianus.
Emptori duplã ꝓmitti a vẽditore[h] oꝫ niſi aliõ conuenit:nõ tñ vt ſatiſdeꝛ[i]:niſi ſpeciaľr id actũ ꝓponaꝛ:ſ; vt repromittaꝛ[k]. Qð aũt diximus duplã ꝓmitti oportere ſic erit accipiẽdũ:vt nõ ex oĩ re id accipiam⁹:ſ; de his reb⁹ q̃ p̃cio

k ¶ Repromittatur.ſ.tñ vt hic.⁊.J.de pre.ſti.l.i.ꝯ.ſtipulatio duple.⁊.J.eo.ſi dictum.circa pñ.
l ¶ De ſeruo.forte nõ diſticto eo ſit p̃cioſus an nõ.ꝓpꝛ dignitatẽ hoĩs.vt.ß.ti.i.l.iuſtiſſime.⁊ q̃ ſit p̃cioſa vľ nõ ſummatim cognoſciꝛ.vt.J.de p̃to.ſtipu.l.i.ꝯ.fi. Accur.
m ¶ Cauere.de dupla.
n ¶ Stipular⁹.⁊ ita hoc caſu daꝛ ex ẽpto ad duplũ.qð eſt notã dũ.vel dic ad vnũ ſimplũ datur ex ẽpto.ad aliõ ex ſtipulatione interpoſita de ſimplo.
o ¶ Cõtinenꝛ.tacite.ſ.dñũciatõe faciẽda ⁊ ꝯpetẽti tpe
p ¶ Fecit.i.nõ dñũciauit.⁊ ita nec ex ẽpto nec ex ſtipulatu aget.
q ¶ Promittaꝛ.hoc i eo caſu qñ nõ eſt euicta ſm Al.⁊ ſunt ꝓpe ſnĩam.alij cautionem ex abũdãti inſponendã dicũt.vt ⁊ alibi.J.de leg.ij.peto.ꝯ.fratre.ſed certe nunq̃ eſt imponenda cautio aliquo loco vbi nõ ſit

neceſſaria.vt.J.vt le.vel fideicõ.no.ca.l.hec ſtipulatio.ꝯ.diuus.et.ß.de ꝓcura.l.nõ cogendũ.h ergo cõmittiꝛ ſi res iterũ euincaꝛ ab emptore nacto poſſeſſionẽ.vľ ipo emptore ab alio poſſeſſore petente.nec eñ ſequiꝛ ſi non cõmittiꝛ propter hanc euictionẽ: ergo nõ cõmittiꝛ ꝓpꝛ ſecundã ſm Joh. vel dic vt promittatur ⁊ detur ſimpla ſtatim ſ; hugo.de porta rauẽnata.in ea eñ ſimpla ẽptor non deliquit non denunciando cũ eã petere non poterat.⁊ ſic non perdidit qð non habet. ſed aliã ſimplam et intereſſe ſic.vt.C.e.ẽptor. vel dic vt promiſit ⁊ poſtea ſtati; petatur.
r ¶ In ſtipulatione.ꝗd ſi de nulla ꝑ errorẽ ſtipulat⁹ eſt. Rñ.forte ⁊ tũc aget ex ẽpto non in duplum. Accur.
In creditore. vel pro ſaltẽ. Azo.
t ¶ Preſtet.mirabile ẽ ꝙ cedit cõtrariã pignoratitiã actionẽ cũ ea cedẽti ſit inutilis. vt infra innuit: qð ſine diſpendio ⁊c.⁊ pat; cuiq; ꝙ creditoris nil inẽſit:cu; debitor ab eo liberat⁹ ẽ.vt.ß.de diſt.pig.l.reſcriptũ.ꝯ.ſi alienam. rñ.põt dici ꝙ ãte ſolutionẽ emptor

ſiores eẽnt: ſi margarita forte aut ornamẽta p̃cioſa vel veſtis ſerica vľ ꝗd aliud nõ cõtẽptibľe venierit. ¶ Per edictũ autem curuliũ etiã de ſeruo[l] cauere[m] vẽditor iubeꝛ. ¶ Si ſimplã ꝓ dupla ꝑ errorẽ emptor ſtipulat⁹ ſit: re euicta cõſecuturũ eũ ex empto Neratius ait quãto minus ſtipulat⁹[n] ſit ſi mõ oĩa facit emptor q̃ in ſtipulatione cõtinenꝛ[o]. qð ſi nõ fecit[p]/ex ẽpto id tñ cõſecuturũ vt ei ꝓmittaꝛ[q] qð min⁹ in ſtipľatione[r] ſupiorẽ deductũ eſt
¶ Venditor cogitur cedere actiones quas habet pro re vendita contra auctorem ſuum.h.d.Bar. Idem.
38 In creditore qui pign⁹ vẽdidit tractari poteſt/an re euicta vel[s] ad hoc teneatur ex empto:vt quã hab; aduerſus debitorem actionem eam preſtet[t]:habet autẽ contrariam pignoraticiam actionem: ⁊ magis eſt vt p̃ſtet. cui eñ non equum videbitur vel hoc ſaltem conſequi emptorem:quod ſine diſpendio[v] creditoris futurum eſt:
¶ Re euicta per reſtitutionem in integrũ agitur ex empto pro euictiõe.h.d.b. Vlp.

ꝯuenit de ceſſiõe.vt.J.de ſo.Modeſt.vel dic ſolutio q̃ ſcã fuit creditori q̃tũ ad ẽptorẽ eſt:ne d̃bitor ꝯueniaꝛ pigraticia ac.ex iure ceſſo.vel neg.geſt.pro nulla habetur vt hic.⁊ in predicta.l.reſcriptum.
v ¶ Quod ſine diſpendio.id eſt damno debitoris hoc ideo q2 ille contra quẽ ĩpetrat ceſſionẽ teneꝛ de euictõe. vt.J.e.ſi pl⁹.ꝯ.i.alioq̃n ſi non tibi ſ; aliũ euicũq; ſine meo incõmodo poſſum ſi velĩ facere grãm audior.vt.J.de iuꝛ doti.cũ i fundo.ꝯ.ipſi⁹. Jtẽ no.h ꝙ cogiꝛ ꝗs cedẽ qð eſt ſine ſuo dãno.vt h ⁊.ß.qui po.i pig.ha.l.mulier.⁊.J.ad treb.recuſare.ꝯ.titi⁹.ſic debeo pati fieri in meo qð nõ nocet michi.vt.J.de aqua plu.ar.l.in ſumma.ꝯ.itẽ varus.in fi. Jtẽ aliũ promittere.vt.J.ſo.ma.l.ij. Jtẽ arbitri die; prorogare.vt.ß.de arbi.⁊ ſi qua.ꝯ.arbiter. de euictione autem creditor non tenetur vt hic innuit.⁊.C.credi.euictio.pign.non debe.l.i.⁊.ij.accur.flo.legum doctor. Cedere cogiꝛ ꝗs qð ſine ſuo dãno eſt.

39 Minor.xxv.ãnis fũdũ[a] vẽdidit titio: eum Titius Seio: minor ſe in ea vẽditione circũſcriptũ dicit: et impetrat cognitionẽ non tm̃ aduerſus titiũ[b]: ſed etiã aduerſus ſeium. Seius[c] poſtulabat apud pretorẽ vtilẽ ſibi de euictione ſtipulationẽ in titiũ dari. ego dãdam putabam. Rñ. iuſtã rẽ ſeius poſtulabat. nã ſi ei fundus pretoria cognitione ablat⁹ fuerit[d]: equum erit per eundem pretorem et euictionem reſtitui[e].

Qui ſuccumbit in rei vendicatione nõ phibetur publicianã intẽtare: et donec actio ad vendicandum ſupereſt res euicta non dicitur. h.d. Bar.

Si ſuus[f] tuus emerit hominẽ: ⁊ eundẽ vẽdiderit titio: eiuſq3 noie duplã pmiſerit: et tu a vẽditore ſui ſtipulat⁹ fueris ſi titius[g] ſeruũ petierit[h]: et de eo[i] vict⁹ ſit ꝙ ſuus tu⁹ in tradẽdo ſine volũtate tua pprietatẽ hois trãſferre nõ potuiſſet: ſupererit[k] publiciana[l] actio ⁊ ppter hoc duple ſtipulatio ei nõ cõmittet: qre vẽditor q3 tu⁹ agẽtẽ te ex ſtipulatu[m] poterit doli mali exceptione ſũmouere. al's aũt ſi ſeru⁹ hoiem emerit ⁊ duplã ſtipuletur: deinde eũ vẽdiderit: et ab emptore[n] euictus fuerit: dño qdẽ aduerſus vẽditorẽ inſolidũ cõpetit actio: emptori ꝓo aduerſus dñm dũtaxat de peculio. Denunciare ꝓo de euictiõe emptor ſuo[o] nõ dño d3 ita enim de euicto hoie vtiliter de peculio agere poterit. ſinaũt ſeruus deceſſerit: tunc domino denunciandum eſt.

Quilibet ex plib⁹ vẽditoribus tenet de euictiõe illi⁹ portionis quam ipſe vendidit de qua vendidit alter. h.d. iſte .§.

a Minor.xxv.annis fundũ. cũ decreto. al's ipſo iure nõ va3. ⁊ ſic nõ erat op⁹ reſtõne. arg. C. de pre. mi. l. (ſiquidem.

b Titium. primum emptorem.

c Seius. qd pot. vt. ſ. de mio. in cauſe .§. iterdũ. ⁊ eſt ar. ꝙ ſi die feriata det ſnia p officiũ iudicis ꝙ eodẽ tpe debeat reſtitui pſtita ſatiſdatiõe.

d Fuerit. qd fit in duob⁹ caſib⁹. ſ. cũ ſcds emptor ſciuit vel cũ emptor prim⁹ eſt nõ ſoluẽdo. vt. ſ. de mio. l. cãe .§. fi.

e Reſtitui. ꝯtra titũ. ſed nunqd in duplũ? Rñ. i ſimplum. erat aũt rõ dubitatõis: qꝛ nõ iõ res ẽ euicta qa nõ fuerit vẽdẽtis vel iõ qꝛ fuerit alienata. ſ3 eſt euicta ꝯ ius cõe ⁊ iure ſpãli. qd factũ nõ videbat vendi tor pmiſiſſe. ſicut nec pcurator minoris q eum ratũ hre pmiſit. vt. j. rem ra. ha. l. iij. ⁊. rñ. ſ3 tenet hoc caſu: vt h. ⁊ j. de ſol. q res. iij. rñ. vl' aliter illã intellige ſicut euenit reſtituto maiore. vt. j. eo. l. ſi cũ vẽditor .§. ſi is q. nã beneficiũ ptoris nõ debet eſſe alicui captioſu3. vt. j. de pto. ſtipu. l. paulus. ⁊ ideo vtilis non directa datur. at cũ vicioſe / tunc nulla.

f Si ſeruus tuus. ſ. dominus. Azo.

g Titius. qui emit a ſeruo.

h Petierit. a poſſeſſore per directam rei ven. cum a poſſeſſione cecidit ſine culpa ſua.

i De eo. i. ideo: nõ ergo pcedentẽ cãm q fuit ei ante venditionem ſerui ſibi factam omiſit petitor. Accur.

k Supererit. No. ergo hic ꝙ q egit rei vẽ. ⁊ amiſit nichilomin⁹ redit ad publicianã. ⁊ hec ẽ opi. Jo. vt h. Itẽ qꝛ due ſunt ⁊ diuerſe actiones ſiue cãe agẽdi. vna rõne dñij. alia rõne directi dñij. vt. ſ. de pub. l. i .§. i. Itẽ tertia rõne. qꝛ qñ dicimus ſimplr dñium: de directo tm̃ intelligit nõ de vtili. vt. ſ. ſi ager vec. l. i .§. q in ppetuũ. aliũ cõtra. dicũt em̃ ꝙ pponẽdo rei vẽdi. etiã in publiciana ſibi piudicet. et p eis eſt qd dr ꝙ actor om̃e ſuũ dñiũ vndecũq3 ⁊ qualecũq3 in iudiciũ deduxit. ergo vt dicũt ſiue directũ ſiue vtile. vt. j. de excep. rei iudi. ſinaũt .§. denuq3. ⁊ l. celſus .§. eadẽ. in fi .§. ⁊ l. ⁊ an eadẽ .§. actiones. ⁊ ad hãc legẽ rñ. ꝙ qñ intẽtabit publiciana elidit p exceptionẽ. ſed pma opinio eſt verior. nec obſtat ꝙ dixi qlecũq3 ⁊ vñcunq3: qꝛ intelligit ſiue de iure gẽ. ſiue ciuili. directũ tm̃: cũ his duob⁹ modis directa qrũtur dñia. vt. ſ. de rei vẽ. l. in rẽ. non autẽ expone. ſ. vt dicebãt illi ſiue directũ ſiue vtile. Itẽ nec obſt. qd eſt. j. e. ſi cũ vẽditor. in pn. que eſt huic. l. ꝯ. qꝛ ibi ſubaudies maxie. Itẽ nec ob. qd eſt. j. de excep. rei iudi. l. fundi. vbi dr ꝙ ita demũ potero tecũ cõi di. agere p fundo quẽ poſſideo ſi in directo dñio qd petere cepi obtineã. ſi ꝟ perdã in directo nõ agã cõi di. ergo nec publiciana: qꝛ his q publicianã hñt dat cõi di. ⁊ ecõtra. vt. ſ. cõi di. l. cõi diui .§. q in rẽ. iõ aũt dico ꝙ non ob. qꝛ volebã agere cõi di. ex eadẽ cã ex q agerẽ i rẽ. i. rõne dñij directi qd tecũ me hre dicebã: ⁊ iõ repellor. cetex ſi vellem agere publi. ⁊ obtẽto in eo vellem agere cõi di. qſi ex effectu dñij bene poſſum.

Dominij appellatione directum tm̃ cõphendit.

l Publiciana. nã q emit a ſeruo putãs eũ poſſe diſtrahere licet nõ poſſit vſucapit niſi erret in iure: qꝛ putet poſſe diſtrahere l3 nõ habeat peculij admiſtrationẽ. vt. j. de vſuca. nunq3. in pn. h ergo non habuit peculij admiſtrationẽ. al's dñium trãſtuliſſet. vt. ſ. de rei vẽ. l. ſi quis hac lege .§. fi. vel non emit peculiariter.

m Ex ſtipulatu. ſ3 nõne prior vẽditor fuit dñs. qd vr: qꝛ dixit ꝙ iõ nõ trãſtulit ſu⁹ dñiu3: qꝛ ſine volũtate dñi ſuus tradidit. ecõtra ꝙ nõ: qꝛ dicit hic eũ teneri ad duplũ. ad hoc dic ꝙ nõ fuit dñs: ſ3 cũ agit emptor fuit abſolut⁹ poſſeſſor eo ꝙ ſine volũtate ⁊c. poterat ẽt abſolui qꝛ non fuerat dñs: ſed h fuerat in petẽdo. ⁊ iõ fuit etiã in abſoluẽdo. idẽ ergo ſi fuit abſolut⁹ ea rõne qꝛ nõ fuit dñs. et no. h cãm in ſnia inſerendã. Itẽ oppono actiões ꝯtie pponũtur diuerſis tpibus vt hic: nõ eodẽ. vt. j. de regu. iu. l. ne in ſnia mo .§. quotiẽs. ⁊. ſ. de tribu. qd in heredẽ .§. eligere. ſ3 in eſt in exceptiõe nõ vr ita. nã cõſulit in dubio vt agat publiciana / ſ3 ſuccũbat: qꝛ reus dicit eũ dñm: qd nõ valet. qꝛ nõ agit rei vẽ. et iõ licebit reo obijcere ꝯ id qd ipſe fuerat cõfeſſus. vt. C. d libe. cã. l. iubem⁹. ſ3 certe illd expõe vt ibi et h dicas ꝙ eodẽ ⁊ diuerſ tpib⁹ pot ꝯtias exceptiones pponere. vt. j. d reg. iur. l. nẽo ex his. in pn. ⁊. j. de excep. l. nemo. ⁊. ſ. de ioffi. teſta. papi .§. ſed nec impuberis.

Cauſa in ſnia inſerenda.

n Ab emptore. vl' a me añq3 tradã. vt. ſ. e. ſi ſuũ emero. Itẽ ꝙ dr euict⁹: dic. ſ. p rei vẽ. ab alio ppoſitã. et ppter hoc dr al's qꝛ ſupra egit. h aũt fuit couẽt⁹ ẽptor. vl dic al's. i. vbi non ſupeſt actio publiciana: vt qꝛ egit rei vẽ. ⁊ ille fuit abſolut⁹: nõ qꝛ non eſſet dñs agẽs: ſ3 quia poſſeſſor erat dñs. ⁊ ſm hoc dic ab emptore agente.

o Seruo. No. ꝙ qdã cũ ipis ſeruis nõ cũ dñis facienda ſunt: vt h. et inſti. de ſtipul. ſer .§. ſed cũ. ⁊. j. de ſol. ſtichũ .§. vſuf. l fi. ⁊. j. d do. cã mor. l. fi. ⁊. j. d ꝓb. ob. l. fi. i. rñ. ſ3 regulari ꝯ. vt. j. de regu. iu. l. qd attinet. que eſt ꝯtra

a ¶ Si a me. ꝓſtabimus. q̃d ſi non appareat ex cui⁹ pte ſit euictũ. Rñ. forte vr̃ õ vtriuſq̃ pte pro rata pte euictũ. ar. ff. de pec. le. ſi peculiũ. ⁊. ff. de pe. here. ſed ⁊ ſi. §. adeo.
b ¶ Obligat. ⁊ hoc caſu fallit rl'a. ff. e. vẽdicãtẽ. cũ ipſe pr̃ vẽdicet. vt. C. de lib. cã. l. i. ſic. ff. e. l. qui a pupillo. ⁊. l. ſed ſi nulla.

l ¶ Actio eſt. hec eſt iſufficiẽs ratio quia adhuc remanet eadẽ q̃ſtio quare ſint liberati. dic ꝙ ꝙ iõ liberant añq̃ euicat legatario. q̃ nõ poſſunt ꝓ eodẽ apud eũdẽ eẽ obligati. vt. ff. de fideiuſ. l. vtãni⁹. ⁊. ff. l. ꝑxi. i ꝑn. Itẽ poſt euictionẽ iõ ſil'r nõ tenent. q̃ iã erãt liberati vt mõ dixi. Itẽ ⁊ q̃ ſi nõ eẽnt ea rõe liberati: q̃ ꝓ eodẽ ⁊c. tñ cuz legatũ ſit i ſpẽ nõ tenet de euictiõe heres: lz ſec⁹ eẽt i gñe. vt. ff. eo. hſo.

¶ Si a me beſſem fundi emeris a titio triẽtem: deinde ptẽ dimidiã fundi a te q̃s petierit: ſiquidẽ ex beſſe quẽ a me acceperas ſemis petit⁹ fuerit: titius nõ tenebit. Si vero triẽs quem titius tibi tradiderat: ⁊ ſextãs ex beſſe quẽ a me acceperas petit⁹ fuerit: titius quidem pro triente: ego ꝓ ſextãte euictionẽ tibi preſtabim⁹[a].

¶ Ex venditione liberi hoĩs facta ignoranti agitur de euictione. h. d. Bal.

¶ Pater ſciẽs filiũ ſuũ quez in ptãte habebat ignorãti emptori vẽdidit: q̃ſitũ eſt an euictionis nomine teneat. Rñ. q̃ liberum hoĩem ſciẽs vel ignorans tanq̃ ſeruum vẽdat: euictionis noĩe tenet. quare etiã pater q̃ filium ſuũ tanq̃ ſeruum vendiderit euictionis nomine obligat[b]. Qui ſtatuliberum tradiderit niſi dixerit eũ ſtatuliberum eſſe: euictionis nomine perpetuo obligatur[c].

¶ Qui dixit vſumfructũ eſſe vnĩ⁹ cũ ſit alterius ex tali ꝓdictione non releuat. h. d. ſecus ſi exciperet: vt in glo.

¶ Qui ſeruũ venditum tradit: ⁊ dicit vſũfructũ ſeij in eo eſſe cũ ad ſemproniũ ptineat ſempronio vſũfructũ petente perinde tenetur: ac ſi in tradendo dixiſſet vſufruct⁹ noĩe aduerſus[d] Seiũ[e] non teneri ⁊ ſi re ꝑ va[f] ſeij vſufr. fuerit legat⁹: aut ita vt cũ ad ſeiũ ptiere deſiiſſet ſempronij eẽt: ſempronio vſũfru. petẽte[g] tenebitur[h] ſeio agente recte defugiet[i].

¶ Si venditor ſuccedit ẽptori liberantur fideiuſſores euictionis: et re ablata ei cui emptor legauit de euictione non agitur. h. d. Idem.

Si is qui ſatis a me de euictiõe accepit fundũ a me herede[k] legauerit: ꝯfeſti fideiuſſores liberabunt. q̃ ẽt ſi euict⁹ fuerit ab eo cui legatus fuerat: nulla aduerſus fideiuſſores actio[l] eſt. Pau.

Si ei cui vendidi et duplã ꝓmiſi cũ ipſe eadez ſtipulatõe michi cauiſſet[m] heres extiterim: euicto hoĩe nulla parte[n] ſtipulatio cõmittit. neq̃ eñ michi euinci vr̃ cum vendiderĩ eũ: neq̃ ei cui me ꝓmiſſorẽ preſtarẽ: q̃m parũ cõmode dicar ipſe michi duplã ꝓſtare debere[o]. Itẽ ſi dño ſerui heres extiterit emptor: q̃m euici ei nõ põt: nec ipſe ſibi vr̃ euincere: non cõmittit duple ſtipulatio. his igitur caſibus[p] ex empto agendum erit.

¶ Cum emptor venditori vl' venditor emptori ſuccedit re euicta cõtra auctorẽ venditoris poteſt haberi regreſſus. ⁊ ſucceſſio loco ſolutiõis hr̃. b.

¶ Si is q̃ fundũ emerit et ſatis de euictõe acceperit: ⁊ eũdem fundũ vendiderit[q]: ⁊ emptori ſuo heres extiterit. vel ex contrario emptor venditori heres extiterit: an euicto[r] fũdo cũ fideiuſſorib⁹ agere poſſit: q̃ritur. Exiſtio aũt vtroq̃ caſu fideiuſſores[s] teneri: q̃m[t] ⁊ cũ debitor[v] creditori ſuo heres extiterit/actio quedã iter heredẽ et hereditatẽ proponitur[x] et intelligitur maior hereditas ad debitorẽ ꝑuenire: q̃ſi ſoluta pecunia q̃ debebat

c ¶ Obligat. vt. ff. e. ſi p iprudentiam. §. ſi titius.
d ¶ Aduerſus. ſi euincat. ⁊ ſic hec ſunt paria ſcio et nolo teneri ꝯ ſeiũ
e ¶ Seiu m. al's ſeiũ. ⁊ al's euz. vt. ff. cola p̃. ſi i vẽditõe. §. plane. ſz certe imo vr̃ ꝙ poſſit habere ſemproni us q̃diu ſeius ſit i ea cã i q̃ ſi ſuus eẽt vſufruct⁹ ſibi duraret. vt. ff. de ac. emp. l. fundũ. i fi. que eſt ꝯ. ſol. ibi fundũ vẽdidit detracto vſufructu: ⁊ ꝑſonã nolauit. vñ duo interuenerũt. ſ. hañt nõ õtraxit: ſ; tñ ꝑſonam nolauit dicẽs ad ſeiũ ptinere. iõq̃ alio euicẽte: tenet p⁹ mortẽ. ſz q̃daz addunt vel p⁹ capitis diminutionẽ. ſz ẽ ꝯ ẽm bul. ꝓma ꝓior. vel hec itelligit ꝯz illã vt eo caſu h̃ ioquat q̃ñ ſei⁹ ſit i ea cã: vt ſi ꝓe ſuus fuiſſet eũ nõ ꝑdidiſſz.
f ¶ Reuera. repetitio caſus. vt. ff.
g ¶ Petẽte. ſ. ſeio capite minuto. vl' al's vſũfruc. amittẽte. cũ mult; modis amittit. vt in ſti. de vſufruc. §. finitur.
h ¶ Tenebit. vẽditor.
i ¶ Defugiet. ſcz vẽditor vt non teneat ẽptori: q̃ denũciauit ſeij fuiſſe vſũfru. iõq̃ eo euincẽte tenet p⁹ mortem ſeij. forte intelligendum eſt vel capitis diminutione. vt. ff. e. fundum. ſed Io. contra.

n ¶ Parte. neq̃ ex prima neq̃ ex ſcda emptione.
o ¶ Debere. vt ⁊. ff. de lega. i. l. cum filio. §. ipſo. i ꝑn.
p ¶ His igit caſibus. i. in hoc caſu nõ i ꝑmo. vt. ff. ad. l. fal. cũ ẽptor. ⁊. ff. de her. vl' ac. vẽ. l. ij. §. ſi titi⁹. ⁊ fact. ff. mã. ſi ſuũ titij. vl' dic his igitur. i. hmõi caſib⁹ vel talibus. ff. eo. l. non tamen.
q ¶ Vẽdiderit. et nũc euictus eſt et poſtea ẽptori ⁊c. vel etiaz poſt ſucceſſionem.
r ¶ Euicto. ante ſucceſſionem.
ſ ¶ Fideiuſſores. illos ſcz q̃s accepit ille q̃ vẽdidit ſibi. vel ſi vẽditor ſuccedit emptori ageret ꝯ illos q̃s ipſe a ſuo auctore accepit. fideiuſſores aũt ſcdi ꝯct⁹ ſũt liberati. vt. ff. l. proxi. et in prin. huius legis.
t ¶ Quoniam. vult probare qualiter fideiuſſores ſecundi contract⁹ liberentur. immo econtra ꝙ primi teneantur.
v ¶ Debitor. vt hic vẽditor ſecundus qui eſt debitor emptoris. Accur.
x ¶ Proponit. iuris fictione: q̃ ꝓ eodẽ habet ac ſi ꝑ iudicem hereditati fieret ſolutio ab herede. acc.

Si is qui, herede, inſtituto ab emptore.

a ℭ hereditati. ſ ergo ſucceſſiōe ſit ſublata: tn̄ pignior vr̄ hr̄ditas peruenisse vt h. ⁊ ī. ad. l. fal. l. i. §. ſi debitor. acc.
b ℭ In bonis. ſic ergo ſi emptor ṗor q̄ eſt ſcd̄s debitor de euictiōe ſuccedat ei: vr̄ euinci ⁊ fingit̄ ſatiſfacere hereditati: et ſic vt emptor prior agat de euictione. Ac.

l ℭ Non recte. ab aliq̄. vt. ſ. de re. di. l. i. §. quedam. ac.
m ℭ Caphā nō videri. vt. ī. de fun. iſtru. le. l. vi. ⁊. ſ. de rei ven. l. marcellus. §. armenta.
n ℭ Mēbra. ergo cū ſtipulatio de euictiōe inceſſit agetur p̄ naue ⁊ ſcapha ex ſtipulatu. p̄ mēbris nauis ex ēpto tm̄. vt. ſ. e. l. naue. ⁊ ar. ī. de ſ. ſig. l. malū. in pri.

c ℭ Hr̄dis. q̄ fuerit priuſq̄ adiret i. ſolueret.
d ℭ Soluerit. a ſili hic ſcd̄s ēptor heres p̄mi ēptoris ſuccūbit vt ſcd̄s emptor nō vt heres p̄mi ſ fingit̄ detrahere d̄ hereditate p̄mi. ⁊ ſic q̄ ſi hr̄s primi egit de euictiōe 𝔷 fideiuſſores p̄mi 𝔷ct⁹
e ℭ Fideiuſſores. primi cōtract⁹ nō ſcd̄i. vt mō dixi.
f ℭ Poterit. ſtel ligas p̄mi 𝔷ctus et non ſecundi.
SI pgnans. de euictiōe. ex duple ſtipulatiōe. ſ ex empto forte agi p̄t. vt. ſ. e. l. vēditor hois. ⁊. ī. de leg. i. l. non q̄cūq̄. §. iul. vr̄ tn̄ cōtra. vt. ī. de leg. ij. ſi quod ex.
h ℭ Partus. nec ps dimidia fundi p̄ indiuiſo: ⁊ tn̄ agit̄ p̄ euictiōe. vt ſ. e. l. i. §. ſi. ſubaudias q̄ nec ē pars rei vēdite pt⁹. vt ī. d. vſucap. ſi alienā. §. ſceuola. ſed obijcit̄ qd̄ eſt. ī. d̄ ven. inſpi. l. i. §. ex hoc reſcripto. vbi dr̄ q̄ eſt portio viſcerū matris. Rn̄. pt⁹ mulieris portio eſſe dr̄ q̄ ad q̄d ſcz vt p̄ eo nō agatur in edicto de li. exhi. ſ tūc demū cum fuit editus.

hereditati[a]: ⁊ p hoc minus in bonis[b] heredis eē[c]. et ecōtrario cum creditor debitori ſuo heres extitit: min⁹ in hereditate hr̄e vr̄/ tanq̄ ipſa hereditas heredi ſoluerit[d]. Siue ergo is q̄ de euictiōe ſatis acceperat emptori cui ipſe vēdiderat: ſiue emptor vēditori ſuo heres extiterit: fideiuſſores[e] tenebunt̄. et ſi ad eūdē vēditoris ⁊ ēptoris hr̄ditas reciderit: agi cū fideiuſſorib⁹ poterit[f].

SI pgnās ancil Pau. la vēdita et tradita ſit: euicto ptu vēditor non p̄ot de euictione[g] conueniri: q2 partus[h] venditus non eſt. Iulia.

VAcce emptor (ſi vitul⁹ q̄ poſt emptionē nat⁹ eſt euincat̄) agere ex duple ſtipulatiōe non p̄ot[i]: q2 nec ipſa nec vſufruct⁹ eius euicit̄. nā qd̄ dicim⁹ vitulū fructū[k] eſſe vacce: nō ius ſ corp⁹ demōſtramus: ſicuti p̄diorū frumēta et vinū fructū recte dicim⁹ cū conſtet eadē hec nō recte[l] vſumfru. appellari. Alphe.

SCaphā non videri[m] nauis ptē eē rn̄. nec q̄cq̄ cōiunctū habere. Nā ſcaphā ipſam p ſe paruā nauiculam eſſe. oīa autem que cōiuncta naui eſſent: veluti gubernacula/ mal⁹/ antēne/ velum: quaſi membra[n] nauis eſſe.

ℭ Si euincat̄ ps fundi ſ i reſiduo remaneat integra mēſura: de euictōe agit̄. h. d. Vlp.

QUi fundum tradiderat iugerū. c. fines multo ampli⁹ ēptori demōſtrauerat ſi q̄d ex his finib⁹ euiceret̄: p bonitate ei⁹ ēptori p̄ſtandum ait: q̄uis id qd̄ relinq̄ret̄ centum iugera haberet[o].

ℭ Si vſufruct⁹ rei vēdite ptinet ad aliū tenet̄ vēditor emptori quaten⁹ intēſt ei⁹ tpe q̄ agit vſūfructū non fuiſſe alterius vēditōis tpe. h. d. Affri.

FUndū cui⁹ vſufruc. titij erat michi vēdidiſti nec dixiſti vſūfructū titij eſſe: ego hūc meuio detracto vſufructu tradidi: titio capite minuto nō ad me ſed ad p̄prietatē vſūfructū redire ait. Neq̄ eñ potuiſſe 𝔷ſtitui[p] vſūfructū eo tpe quo alienat⁹[q] eſſet: ſ poſſe me[r] vēditorē te de euictione cōuenire: q2 equum ſit eandem cām eſſe que futura eſſet ſi tunc vſufructus alienus non fuiſſet.

ℭ Qui cōſtituit ſeruitutē i re aliena p̄ſonaliter obligat̄ euictionis nomine. h. d.

ℭ Si p alienū fundū michi viā cōſtitueris: euictiōis noīe te obligari ait. Etem̄ q̄ caſu ſi p p̄priū cōſtituēris fundū cōceſſa eſſet via recte cōſtitueretur: eo caſu ſi p alienū cōcederetur euictiōis obligationē 𝔷hit[s]. ℭ Cū tibi ſtichū vēderē dixi eū ſtatuliberū eē ſub hac cōditione manumiſſum/ ſi nauis ex aſia venerit: is aūt ſi ti-

o ℭ Qui fundū. habere. hoc cū facta fuit vēditio in ſpē. ſ. p̄ olbus illis finibus. vt. C. e. ſi fines. ſ aſſeuerauit ēptori. c. eſſe iugera ad minus: ⁊ pro tot tradēdis volebat teneri. ſ min⁹ eēt. ſi autem plus eſſet totū volebat cedere emptori ⁊ ei d̄ euictōe teneri. ⁊ facit ad. l. ſ. d̄po. Al. i. §. ſi cifta.
p ℭ Fūdū cui⁹. cōſtitui. mihi ēptori
q ℭ Alienat⁹. i. vēdit⁹ eēt fund⁹ ſ. q2 alienus eſſet
r ℭ Poſſe me. ſ. emptorem. i. emptor cōueniret vēditorē. nam ⁊ ecōtra poſſet intelligi. vnde h̄ eſt amphibologia ſicut eſt ibi vex ē panē cōedere canē. ſed nōne michi tenet̄ emptor q2 ſe obligauit ad vſūfructū. Rn̄. nō obligauit ſe: ſ in re quā tradidi vſumfructū retinere volui qd̄ nō potui/ quia alien⁹ erat. ſic. ſ. de 𝔷di. cā da. l. de di. §. ſubtili⁹. nec iō michi dz teneri emptor/ q2 vſūfru-

ℭ Vacce ēptor. nō p̄ot. ſed nec ex empto videtur: quia ſi bone fidei erat fecit ſuū fructū. ſi male fidei non agit. Rn̄. bone fidei poſſeſſor erat: ſ tn̄ extātes reſtituit petitori: ⁊ iō agit ex empto. vel dic p̄ceptū vitulū a vēditore ante traditionē vel a quocūq̄ cum ſine culpa venditor deſijt poſſidere. male fidei autē non agit nomine rei vel acceſſionis niſi ſtipuletur vel paciſcatur de euictiōe. vt. C. e. ſi fundus.
k ℭ Fructū. quo caſu ps vr̄ euinci. ⁊ ideo agetur. vt. ſ.
e. l. i. ⁊ ī. e. ſi ab emptore.

ctum retinere non potui. vt p̄bat̄. ī. de iur. do. ſi mulier. §. i. ⁊. ſ. de ac. emp. l. tenetur. §. ſi tibi. ſed econtra ſi iſte q̄ detraxit pri⁹ decedat q̄ titi⁹ fructuarius. vel tali caſu conſtituat̄ q̄ deſineret eē fructuari⁹: ēt ſi vex eſſet tenet̄ emptori. vt. ſ. de ac. emp. fundum. et facit ad. l. ſ. de vſufruc. ſub conditione.
ſ ℭ Contrahit. vt. ſ. e. ſi quis per fundū. non tamē eſt ſeruitus conſtituta que ſine prediſs eſſe non poteſt. vt ſ. cōia predi. l. i. ⁊ inſti. de ſerui. §. ideo aūt. q̄ ſunt cōtra.

tius cõſul factus fuerit manumiſſus erat: qrebaꝶ ſi pri⁹ nauis ex ea venerit ac poſt titi⁹ cõſul fiat atq; ita in libertatẽ euict⁹ ſit: an euictiõis noïe teneaꝶ. Rñ. non teneri eũ. etenim do. malo ẽptorẽ facere cũ prius extiterit ea cõditio q̃ euictiõis noïe exoluerit[a]. ❡ Itẽ ſi poſt bienniũ liberũ fore dixi q̃ poſt ãnũ libertatẽ acceperat: ꝛ poſt bienniũ in libertatẽ euicaꝶ vel .x. dare[b] iuſſum dixeri[c] q̃nq;: ꝛ is .x. datis ad libertatẽ ꝑuenerit: magis eſſe vt his q̃q; caſib⁹ nõ teneaꝶ. Idem.

Si duos ſeruos q̃nis[d] a te emã/ et eoꝝ alꝶ euincatur: nichil dubij fore q̃n recte eo noïe ex ẽpto actur⁹ ſim q̃uis alter .x. dign⁹[e] ſit: nec referre ſeparatim ſingulos: an ſimul vtrũq; emerim.

❡ De dupla deducꝶ id quod emptor ꝯſecut⁹ eſt rõne particularꝫ intereſſe. h. d. ſiue a vẽditore vt hic: ſiue ab alio. vt. l. ij. §. fi. de doli ex. Nera.

Cum fund⁹ vti optim⁹ maximuſq; eſt ẽpt⁹ eſt: ꝛ alicui⁹ ſeruitutꝫ euicte noïe aliq̃d ẽptor a vẽditore cõſecutus eſt. deide tot⁹ fund⁹ euincꝶ: ob eã euictionẽ id p̃ſtare dʒ q̃d ex duplo reliquũ ẽ. Nã ſi aliud obſeruabimus: frutu tib⁹ euictꝫ aliq̃b⁹: ꝛ mox ꝓprietate euicta ãpli⁹ dupla ẽptor quanti emit ꝯſeq̃reꝶ. Pau.

Si ab ẽptore vſufruct⁹ petaꝶ: perinde is vẽditori denunciare debet atq; is a quo pars petitur[g]. Vlpia.

Si pignora veneãt ꝑ apparitores p̃toris extra ordinẽ[h], ſnĩam exeq̃ntes: nẽo vnq̃ dixit dandã in eos actionẽ re euicta[i]. Sed ſi dolo rem viliori p̃cio ꝓcecerũt: tunc de dolo actio[k] daꝶ aduerſus eos domino rei. Idem.

Si ꝑ ĩprudẽtiã[l] iudicis aut errorẽ[m] emptor rei vict⁹ eſt: negam⁹ auctoris[n] dãnum eẽ debere. at q̃d[o] refert ſordibus iudicꝫ an ſtulticia[p] res perierit? iiuria ei q̃ emptori fit[q]: auctorẽ[r] non dʒ contingere[ſ].

❡ Stipulatio d̃ euictiõe põt cõmitti ꝯ heredẽ vẽditoris: ſʒ cõtra ipm vẽditorẽ nõ potuerit cõmitti. Itẽ ꝛ heredi ẽptoris põt in pl⁹ cõmitti q̃ potuerit ipſi venditori. h. d. cum §. non mirum.

❡ Si titi⁹ ſtichũ poſt mortẽ ſuã liberũ eẽ iuſſuꝫ vẽdiderit mortuo deinde eo ſtich⁹ ad libertatẽ ꝑuenerit an ſtipulatõ de euictiõe interpoſita teneat: ꝛ ait iul. ꝯmitti ſtipulatõnẽ[t]. q̃uis ei titio hoc caſu dñũciare ꝑ euictõe nõ potuiſſꝫ: hr̃di tñ ei⁹ denũciari potuiſſet. ❡ Si q̃s locũ vẽdiderit: ꝛ idẽ vẽditor ab hr̃de ſuo volũtate ẽptoris i eo ſepult⁹ fuerit/ actio de euictõe intcidit[v]: hoc caſu enĩ emptor proprietatẽ amittit[x].

❡ Nõ mirũ aũt eſt vt euicto hoïe[y] de euictiõe teneaꝶ hr̃s: q̃uis defũct⁹ nõ ſilr̃ fuerit obſtrict⁹[z]: cũ ꝛ alijs q̃buſdã caſibus plenior aduerſ⁹ heredẽ vl'

ſed hic tñ perſonalis obligatio cõtrahiꝶ. vt dictum eſt.
a ❡ Exoluerit. al's exoluerit. i. excepit. ꝛ al's exceperit.
b ❡ Uel decem dare. ſ. a teſtatore.
c ❡ Dixeri. ſ. iuſſum dare. ſʒ h̃ nõne mẽtitus eſt. q: vꝫ dixiſſe. v. tñ iuſſus eſt dare. vt. ſ. de inſ. ac. de etate. §. ſi cũ eſſet. ergo dʒ teneri. vt. ſ. eo. l. q̃ libertatꝫ. §. q̃d ſ q̃ ẽ ꝯ. ꝛ. ſ. e. l. q̃ alienã. §. fi. q̃ ẽ ſilr̃ ꝯ. nã in p̃dictis dr̃ mentientẽ in ſumma dãda teneri. ſʒ ibi dicit de maiori: h̃ de miori. ꝛ eſt rõ i his oĩbus ꝯditiõibus: q: cũ vẽditor noluit teneri emptori ex ea ꝯditione q̃ erat emptori grauior vel deterior. ꝛ eã exp̃ſſit. ḡ non teneꝶ ex ea q̃ erat ei leuior. ꝛ ſic Mẽdacium non ſꝑ punitur. no. q̄ nõ puniꝶ q̃s ꝓpter mẽdaciũ cũ aliũ nõ afficiat dãno. ſic. ſ. de inſ. ac. d̃ etate. §. fi. nã ꝛ ſm canões multa ſũt genera mẽdaciorum.
Si duos ſeruos q̃nis. i. bis quinq;.
e ❡ Dign⁹. ſic et. ſ. de ac. ẽp. ſi duo rñ. ꝛ. ſ. e. cũ p'res. ꝛ facit. ſ. de edili. edic. ſi plura.
Cum fund⁹. cõſeq̃retur. q̃d iniquũ eſt. vt. ſ. e. l. q̃d dicitur.
Si ab ẽptore. petiꝶ. q: vſufruct⁹ dr̃ ps dñij. vt. ſ. d̃ vſufr. l. iij.
Si pignora. extra ordinẽ. nã ſolennitas iudicioꝝ hodie receſſit ab aula.
i ❡ Re euicta. q: ex officio vẽdiꝶ. vt. ſ. fa. her. l. q̃ erat.
k ❡ Actio. imo rꝫ nego. ge. vt. ſ. d̃ neg. ge. ait p̃tor. §. ſi executor. q̃ ẽ ꝯ. ſol. vt ibi.
Si ꝑ imprudentiã. ſ. iuris.
m ❡ Errorẽ. ſ. facti. n ❡ Auctoris. i. vẽditorꝫ.
o ❡ At quid. ſ. dices cõtra. Rñ. quid ergo refert ꝛc.
p ❡ Stulticia. imprudẽtiã et errorẽ vocat ſtulticiã. itẽ iiuriã h̃ vocat eãdẽ ꝛ pl⁹. quia q̃ñ erat corruptus.
q ❡ Que emptori fit. a iudice. idẽ ſi ab alio: vt q: de pre-

dio expellatur. vt. C. de act. emp. l. fina.
r ❡ Auctorẽ. vt. C. de re. permu. l. i. nec heredis facta ſ peti. here. nocent legatarijs. vt. ſ. de leg. i. ſi ſeruus plurium. §. quid ergo. nec facta liberti nocẽt patrono. vt. ſ. de bo. li. qui cũ maior. §. fi. nec fideiuſſoris facta nocent reo. vt. ſ. d̃ fideiuſ. l. exceptione. ſed facta ſocij omniũ bonorum nocent alijs. vt. ſ. pro ſocio. cum duobus. §. fi. item hec ſũt vera quia non nocet niſi forte ſtati cõueniret emptor venditorẽ vt ſi vellet appellaret. vt. ſ. man. ſi procuratorẽ. §. ſed et ſi teſtator. vel vbi nõ prebuit cãm iniuſte dãnationis. vt. ſ. de fideiuſ. l. excep. ꝛ. ſ. de publi. l. ſi quis prohi. reſtat ergo q̄ ſi non prebuit cauſaꝫ q̄ agit. licet autem nõ teneaꝶ vẽditor tñ iudex fecit litẽ ſuã. vt inſti. d̃ ob. ex quaſi delic. in prin. Itẽ q̃ñ ſordibus iudicauit: q̃ritur an agaꝶ cuꝫ ipſo iure non valeat ſnĩa. vt. C. q̃ñ ꝓuoc. nõ ẽ ne. l. venales. rñ. forte precib⁹ tñ fuit corruptus q̃ caſu valet ſnĩa. vt. ſ. ad trebe. l. ſeruo inuito. §. cũ pretor. vl' dicẽt ſi precio. nã tũc indubitabili⁹ non agitur de euictione.
ſ ❡ Contingere. vbi ipſemet venditor euicit. vt. l. vendicantem. q: tunc nõ poteſt dicere ſcd̃m ſe per gratiam iudicatum. vt. ſ. de lega. i. ſi ſeru⁹ pluriũ.
t ❡ Stipulationeꝫ. vt. ſ. eo. l. qui a pupillo. ꝛ. l. minor. §. q̃ ſtatuliberũ.
v ❡ Intercidit. q̃tũ ad hoc vt cũ effectu cõperẽ poſſit. nec enĩ ꝯpetit actio niſi reuenicaꝶ.
x ❡ Amittit. dubitatio erat: q: ꝛ q̃ñ vẽditor vel heres euicit teneꝶ d̃ euictiõe: ſʒ exceptõe poſſꝫ remoueri. vt. ſ. e. vẽdicantẽ.
y ❡ Hoïe. poſt mortẽ vẽditoris.
z ❡ Obſtrictus. pone exẽplũ ſuperioris. §. ſtitius. Acc.

heredi cõpetat obligatio ꝗ̃ cõpetierat defuncto[a]: vt cum ſeruus poſt mortẽ emptoris heres inſtitut⁹ eſt: iuſſuq; heredis emptoris adijt hereditatẽ[b]. nã actione ex ẽpto pſtare dʒ hereditatẽ: ꝗ̃uis defuncto in hoc tm̃ fuit vtilis ex empto actio/ vt ſuus traderet. ¶ Si plures michi inſolidũ ꝓ euictione teneãtur: deide poſt euictionẽ cũ vno fuero expertus[c]: ſi agã cũ ceteris exceptiõe me eſſe repellẽdũ labeo ait. Idẽ

Sciendũ eſt nichil intereſſe ex q̃ cã duple ſtipulatio fuerit iterpoſita: vtrũ ex cauſa[d] emptiõis: an ex alia vt committi poſſit. Paulus.

Si fundo[e] vẽdito pars euincatur[f]: ſi ſingula[g] venierit certo precio: tunc nõ ꝓ bonitate[h] ſʒ ꝗ̃ti ſingula venierit que euicta fuerit pſtandũ[i]/ etiã ſi ea q̃ meliora fuerit euicta ſint. ¶ Si cũ poſſit emptor auctori denũciare nõ denũciaſſet: ideq; victus fuiſſet: qm̃ parũ inſtruct⁹ eẽt: hoc ipſo videtur dolo[k] feciſſe: et ex ſtipulatu agere nõ põt[l]. Gaius

Qui alienã rẽ vẽdiderit poſt lõgi tẽporis pſcriptiõẽ vel vſucapionẽ deſinit[m] emptori de euictiõe teneri[n].

¶ Si ex mẽdacio vel taciturnitate venditoris emptor decipiat: agit de euictione. h.d.

¶ Si heres ſtatuliber q̃ ſub cõditione pecunie dãde liber eſſe iuſſus eſt vẽdiderit: ⁊ maiorẽ pecuniã i ꝯditiõe eẽ dixerit ꝗ̃ dare ei iuſſus eſt: ex empto tenet[o]: ſi mõ talis ẽ conditio vt ad ẽptorẽ trãſiret. idẽ ſi heredi dare iuſſus eſt ſuus[p]: nã ſi alij dare iuſſus eſt: ꝗ̃uis verã pecunie ꝗ̃titatẽ dixerit: tamẽ ſi non ammonuerit alij dare iuſſum/ euictionis nomine tenebitur.

¶ Sententia lata contra abſentẽ nõ preiudicat vẽditori: niſi abſens fuerit legitime defenſus. Paul. de caſt. Ulpi.

Si iõ ꝯtra emptorẽ iudicatũ eſt ꝙ defuerit: nõ cõmittit ſtipulatio. Magis enim propter abſentiã euict⁹ videtur: ꝗ̃ ꝙ malã cauſam habuerit[q]. Quid ergo ſi ille qdẽ contra quẽ iudicatum eſt ad iudicium non adfuit[r]: alius autem adfuit et cauſam egit[s]: qd dicemus? vtputa acceptũ quidẽ cũ pupillo tutore auctore[t] fuit iudiciũ: ſed abſẽte pupillo tutor cãm egit/ ⁊ iudicatũ eſt[v]

a ¶ Defuncto. de qb⁹ multis caſib⁹ vnũ ponit. vt ⁊ ecce cum ⁊c.
b ¶ Hereditatẽ. i. eſtimationẽ hereditatis eo hoīe euicto quẽ ipſe vẽdidit. vt. ff. e. l. vẽditor hominis. ⁊ in multis alijs caſib⁹ idẽ inuenies. vt ab herede et ꝯ heredes actiões incipiãt. vt. C. vt ac. ab herede et cõtra here. l. i. ⁊ ff. de pac. do. l. pater cum. in fi.
c ¶ Expertus. et vici. vñ ⁊ ſolutio toti⁹ debiti facta eſt. vel melius expertus ſum ⁊ qdẽ ſuccubui. vñ ꝓprie obſtat exceptio ſi agam ꝯ alios: quia trãſit ad eos tãq; ad reos debẽdi ⁊ exceptio rei iudi. ſi ſocij erãt. vt. ff. de arbi. ſi duo. Alij ponũt caſum qñ ſum ꝯ vnũ expt⁹ ꝓ pte. vt agẽdo inſolidũ ꝯtra alios repellar. vt. C. de pac. l. ſi creditores. et ſm primũ et vltimũ dic exceptionẽ intẽtionis ſiue facti: cũ ſolutio ipſo iure tollat obligationẽ. vt iſti. q. mo. tol. ob. in pñ. vel pone ꝙ venditor deceſſit relictis pluribus heredib⁹. vt. ff. eo. ſi rẽ. §. i.
Sciendũ eſt ex cã. vt ⁊. ff. de iur. do. nõ ſolũ niſi i pma obligatiõe ꝯtineat pecunia. vt. ff. d ac. ẽp. iulia. §. ibidem.
Si fundo. ſi id eſt ꝗ̃uis
f ¶ Euicat. ꝓ diuiſo. nã ſi ꝓ idiuiſo nũq; habet rõ bonitatis ſiue venierit certo pcio ſiue nõ. vtpote cũ nec bonitatis rõ poſſit aſſignari. vt. ff. e. l. i. ⁊. ij. ⁊ de ac. ẽp. ſi ſuũ michi. §. ſi modus. in pñ. §. ⁊. ff. e. qui fundum. Accur.
g ¶ Si ſingla. puta tm̃ vinea ⁊ tm̃ pratũ: ⁊ tm̃ tra. Ac.
h ¶ Pro bõitate. ſ. toti⁹ fundi nec ẽt ptis euicte. et hoc in actiõe ex ſtipu. ſʒ ſi in ex empto inſpicit intereſſe. Ac.
i ¶ Preſtandum. ꝑ actionem ex ſtipulatu.
k ¶ Dolo. No. dolum preſumi. ſic. ff. man. ſi ꝓcuratorem. §. dolo. Itẽ hoc in actione ex ſtipulatu. quid autẽ in ex empto. quidã non idem. tu dic idẽ. vt. C. e. emptor.
l ¶ Nõ põt. niſi pacto hoc ſit remiſſum. vt. ff. e. herẽni⁹. vel niſi ſteterit ꝑ vẽditorẽ quominus eidẽ nũciet. ſic. ff. e. ſi iõ. §. pe. facit ad hãc. ff. mã. fideiuſſor. §. ſi procurator.
Qui alienã rẽ. deſinit. i. incipit nõ teneri. vt h. ⁊. ff. d ſol. l. io q. ⁊. ff. de v. ob. l. x. ⁊ hec ſunt vera niſi ratione reſtitutiõis cõtigerit. vt. ff. e. ſi cũ venditor. §. ſi is q.
n ¶ Teneri. qr nõ poſſet ãmodo euinci niſi ꝑ iuriã de qua nõ tenet. vt. ff. e. l. ſi per imprudentiã. vel ꝑ culpã nõ opponẽtis exceptionẽ. vt. ff. ſi rẽ. §. ſi duple. Itẽ hoc etiã ſi hypothecaria agit: qr extrane⁹ poſſidet. vt no. C. e. l. ſi obligata. Ac.
o ¶ Tenet. ꝓpt mẽdaciũ. vt. ff. de ſtatuli. l. ſi decem dare iuſſum. ⁊ ſic ad itereſſe nomie euictionis. vt. d. l. ſi decẽ. non ad duplũ hoc cãu. vt. l. qui libertat. ff. eo.
p ¶ Seru⁹. hic ei ad ẽptorẽ trãſit vt. ff. de ſtatuli. ſi ſtatuliberũ pene. §. ſi ſtatuliber. et §. ſi ſeruus. Ac.
Si iõ ꝯ ẽpto rem. habuerit. vt. ff. d ioffi. teſta. l. q repudiãtis i fi. ⁊. l. papi. §. meminiſſe. i fi. §. ibi. ꝓinde ⁊c. ſʒ qd ſi certũ eſt emptorẽ amiſſurum fuiſſe cãm ẽt ſi pñs eẽt. vel qd ſi pñs fuit et allegauit ⁊ teſtes ꝓduxit: ſʒ ſñtentie non affuit: Rñ. in pmo nõ vr ꝙ agat de euictione: qr potuit non ſuccũbere. vt. ff. d arbi. l. ſi in tres. ⁊ d le. i. cũ res. §. fi. ⁊ ſʒ h° ẽ pſũptio iuris ⁊ de iure. in ſcdo ꝯ: qr vr ſtetiſſe cũ ſic ꝓpe ſñiaʒ ſteterit: ſic ẽ ignis ꝓpe veniẽs veniſſe videt. vt. ff. q vi aut clã. ſi ali⁹. §. eſt ⁊ alia. Itẽ dicas h ꝙ abfuit ꝑ ꝯtumaciã. aliud ſi ꝓbabili cã. vt. C. d ꝯtra. iu. tu. l. ij. vel dic ibi de rogari pſumptioni hui⁹ legis: qr ꝓbat ꝯ. Itẽ no. h ꝙ nõ agit q fecit ne vincere poſſet. vt. ff. de re iudi. l. ꝯtumacia. ⁊. ff. de ꝯfeſ. l. certũ. §. ſi qs ab. ſic. ff. de ſtatulib. l. iij. in fi. ſʒ nõne abſens hodie vincere poſſet? Rñ. vtiq;. vt. C. d iudi. properandũ. §. ⁊ ſiquidẽ. ⁊. §. ſin autẽ reus. ſed tn̄ eſt idẽ: qr pſens aliqua allegare potuiſſet qbus viciſſet.
r ¶ Adfuit. noīe illius abſentis: vt ſubijcit de tutore.
ſ ¶ Egit. i. defendit. ⁊ ſic ad inferiora.
t ¶ Tutore auctore. aut cũ pupillo cũ auctoritate tutoris fuit ceptũ iudiciũ: ⁊ valet etiã ſi cũ ſolo tutore poſtea fuit actũ vt hic. aut ſine auctoritate ⁊ nõ valet niſi ſñia ſit ꝓ pupillo. vt. C. e. l. cũ minores. ⁊. l. non ideo.
v ¶ Judicatũ eſt. qd ſufficit ſiue ipi ſiue pupillo accipienti tutor auctoret. vt. ff. de admi. tut. l. i. §. ſufficit. Ac.

contra tutorē[a]: quare nō dicemus cōmitti ſtipulationem. ⁊ eñ actā cām eſſe palam eſt: ⁊ ſatis eſt ab eo[b] cui ius agēdi[c] fuerit cām eſſe actā. Pñti aūt vēditori denunciandū[d] eſt. ſiue autem abſit[e] ſiue preſens ſit: ⁊ ꝑ eum fiat quominus denūcietur: cōmitteꝛ ſtipulatio.

¶ Simpliciter obligatus ad promittendū non teneꝛ ad ſatiſdandum. h. d. Paul.

Si dictū fuerit in vendēdo vt ſimpla[f] ꝓmittaꝛ: vel triplum aut quadruplum ꝓmitteretur: ex empto ꝑpetua actione[g] agi poterit[h]. non tñ vt vulgus opinaꝛ etiā ſatiſdare debet qui duplā promittit: ſed ſufficit nuda repromiſſio[i]: niſi aliud conuenerit.

¶ Sentētia lata ex compromiſſo non parat ēptori regreſſum ꝯtra vēditorē: q̄r nec meretur executionē/ niſi ex volūtate ēptoris. h. d. cū glo. Bal.

¶ Si cōpromiſero ⁊ ꝯtra me data fuerit ſnia: nulla michi d̄ euictiōe actio[k] dāda eſt aduerſus vēditorē. nulla eni[l] neceſſitate cogente id feci[m]. ¶ In ſtipulatiōe duple cū hō vēdiꝛ partis adiectio neceſſaria eſt: q̄r nō pt[n] videri hō euict[9o] cū ps eius euicta eſt. Si cū poſſet vſucape[p] emptor nō vſuceperit[q]: culpa ſua hoc feciſſe videꝛ. vñ ſi euict[9] eſt ꝑuus nō teneꝛ vēditor. ¶ Si pñte ꝓmiſſore q̄ de euictiōe ꝓmiſit/ ⁊ nō ignorāte ꝓcuratori[r] denūciatū ſit: nichilomin[9] ꝓmiſſor teneꝛ. ſimili mō teneꝛ et q̄ curauit ne ſibi denunciari poſſit[s]. Sed ⁊ ſi nichil vēditore faciēte emptor cognoſcere vbi eēt nō potuit: nichilomin[9] cōmittiꝛ ſtipulatio. ¶ Pupillo aūt[t] etiā ſine tutoris auctoritate poſſe denunciari (ſi tutor non appareat) ex duple ſtipulatione benignius receptū eſſe trebatius ait.

¶ Nō diciꝛ res euicta lꝫ ſit lata ſnia ꝯdēnatoria/ niſi executio ſit ſecuta. h. d. Bal. Gal[9].

a ¶ Contra tutorē. et ꝑ ꝯſequēs ꝯtra pupillū abſentē.
b ¶ Ab eo. ſ. tutore. c ¶ Agendi. i. defendendi.
d ¶ Denūciandū eſt. de hac denūciatiōe dixi plene. ſ. eo. ſi rem quam. §. fina. Accurſius.
e ¶ Abſit. q̄r ſit eꝛ ꝯtinētiā vꝰb. vt. ī. ð ver. ob. l. ſi abſētē.

Si dictū fuerit. ſimpla. pacta eñ talia valēt. vt. ſ. e. ſi pl[9]. in ꝑn. ⁊ pōt dici vt h̄ ſit diſtinctio legis acſi dicat cōuenit inter ꝯhētes ſiue de ſimplo: ſiue de duplo: ſiue de triplo: ſiue de q̄drupla. certe qḋ iſtorū conuenit illud erit ſeruandū. ſi aūt eēt paciſcētiū hec diſtinctio: q̄r dixiſſet emptor ꝓmittis aut ſimplū/ aut duplū/ aut triplū/ aut q̄druplū: nō ſeruaꝛ qḋ eligeret alter: ſꝫ qḋ minimū vt. ī. de vbo. ob. inter ſtip. §. ſi ſtipulāte. at h̄ vult ſeruari cōuētionē ꝑ actionē ex empto īformatā ab hoc pacto incōtinenti appoſito. nā daꝛ hic ex ēpto ēt ad q̄druplū ꝓmittēdū vt. ſ. e. l. ēptori. §. ſi ſimplā. aliȷ̄ dicūt ꝙ h̄ ē diſiūctio paciſcētiū. q̄ſi ipſi poſſint ſic paciſci: ⁊ eligē pñt quā ꝑtē voluerit vel actor vel re[9]. ⁊ hoc ꝑ. l. ī. de vbo. ob. l. in cōuētionalib[9]. in ꝑn. ptia verior eſt. ſꝫ quō maxie ꝫ primū itellectū ſtipulatio fit vltra duplū. vt. C. de ſen. q̄ ꝓ eo. l. i. §. ſcim[9]. q̄ eſt. ſ. Sol ibi de itereſſe ſingulari qḋ nō excedit duplum cōis itereſſe ꝑ iudicis eſtimationē. hic aūt ꝑtes taxauerūt: vñ hoc labore iudicē releuauerūt. Itē eodē mō eſt. ſ. ſ. de act. emp. iuli. §. ibidē. ſed ibi pena accedit loco q̄ntitatis. hic aūt loco rei empte. ſꝫ vſq̄ ad quā ſummā poterit emptor ſtipulari? Rñ. vſq̄ ad q̄druplū cū apponaꝛ ꝑ hec vba duplū ⁊c̄. vt inſti. de act. §. oēs. ſicut ⁊ als. C. de ſpon. l. mulier. §. fi. ſec[9] ſi certa q̄ntitas. puta. c. q̄r tunc q̄ntū vult. vt inſti. de inti. ſtip. §. alteri. ⁊ ī. de v̄. ob. ſtipulatio iſta. §. alteri. pōt ēt hec lex intelligi ꝙ egiſſent partes vt ſimpla tm̄ ꝓmittereꝛ. tñ ꝑ errorē plus eſt ꝓmiſſum. certe agiꝛ ex empto. ſ. ad ſimplū. et facit ꝓ hac poſitione. ſ. ſi q̄s cau. ſed ⁊ ſi. §. fi. Itē cōtra. ī. de iur. fiſ. l. ſi procurator. Sol. ibi ſpeciale.
g ¶ Actione. īformata. vi ſm pacta fiat promiſſio. vel dic promittatur dicto pacto.
h ¶ Poterit. pōt opponi: hec ſtipulatio eſt ꝑtoria. vt. ī. de pto. ſtipuꝛ. l. i. §. ſtipulatio. ergo non pōt addi vel detrahi. vt. ī. de ver. ob. l. in cōuentionalib[9]. Sol. hoc verū niſi vt lex ꝑmittit. vel hic nō addit niſi volēte vtraq̄ ꝑte (vt hic.
i ¶ Repromiſſio. vt. ſ. e. l. emptori. §. fi. ⁊ ī. de pcto. ſtipu. l. i. §. ſtipulatio duple. Accurſius.
k ¶ Actio. niſi volente venditore fiat. ar. ſ. ad le. rho. de iac. l. ȷ̄ȷ̄. §. ſi ꝯſeruatꝫ. in fi. §. itē dic nulla ex ſtipulatu. ſed ex empto ſic. ar. ſ. eo. l. ſi rem. in ꝑn.
l ¶ Nlla ei. nec eni ꝑ oia ſnia arbitri ē ſnia. vt. ſ. de his q̄ no. infa. l. quid ergo. §. ex compromiſſo.
m ¶ Feci. i. reſtitui. ſed q̄d ſi i iudicē ordinarium cui nō erā ſubiectus cōſenſi? Rñ. Io. idē qḋ in arbitro rōne hui[9] legꝫ. Itē q̄d ſi plures erāt michi ordiarȷ̄ et vnum elegi? Rñ. nō idē. q̄r hoc fit ex neceſſitate. vt. ſ. loca. l. in naue. et no. h̄ nō agi de euictione: niſi ꝑ ſnīam euincaꝛ iudicis. vt ⁊. ſ. de rei vē. l. vtiq̄. ſed ꝯtra. ſ. e. l. ſi mācipiū. §. ſi cōi diui. So. et ibi fuit ſententia iudicis.
n ¶ Nō pōt. ſpāle in hōie ſm Io. ſec[9] in equo ⁊ ceteris indiuiduis: ⁊ ſec[9] in fundo. vt ſ. eo. l. i. et ibi plene de hoc dixi.
o ¶ Euict[9]. de quo ſolo teneꝛ nō de parte ex ſtipulatu.
p ¶ Si cū poſſet vſucape. ſꝫ q̄d ſi nō potuit q̄r malā fidē habuit? Rñ. poſſet diſtigui forte ſubtiliter q̄ſierit: an vltro ſibi aliq̄s retulerit. vt primo caſu videaꝛ eſſe i culpa. ſcd̄o non. vt. ī. de lega. iȷ̄. fideicōmiſſa. §. ſi rem.
q ¶ Non vſuceperit. deſinēdo poſſidere. Accur.
r ¶ Procuratori. ſi aūt abſente: ſufficeret ſuo ꝓcuratori: lꝫ idē venditor ignoraret. idē ſi nulli cū ꝓcuratorē (nō hēret.
ſ ¶ Poſſit. vt. ī. qḋ vi aut clā. l. i. §. ſꝫ ⁊ ari= ſto. quid ſi nō denūciaui: ſꝫ vēditor q̄r michi ꝓ indiuiſo partē vendiderat ſimul eſt mecum cōuentus de facto a titio rei vēdica. et in iudicio pariꝛ ꝓbatiōes ꝑſtitimus? Rñ. eū ꝯueniri poſſe. vt ar. ī. e. l. herēni[9]. §. pe. ⁊ ī. de ma. teſt. luci[9]. in fi. ⁊ de hac denūciatiōe dic: vt. ſ. e. ſi rē. §. fi.
t ¶ Pupillo aūt. imoꝰ ꝙ nō ſicut nec ab eo cautio dāni infecti exigiꝛ ſine tutore. vt. ī. de dā. infec. ſi finita. §. ſi pupil. nec i mora ꝯſtitui niſi tutor cū eo iterpelleꝛ. vt. ī. de v̄. ob. l. ſꝫ ſi ex ſtipulatu. q̄ ſunt. ſ. So. hic i fauorē pupilli dictū eſt. vt ſi ſaltē pupillo cū poſſit nō denuncieꝛ emptor non agat. ſed ibi nō ꝓdeſt vt ſolus teneaꝛ ex ſtipulatu vel ex mora: q̄r opus eſt adeſſe tutorē vt ibi. ar. ſ. de act. emp. iul. §. ſi q̄s a pupillo. ⁊ inſti. ð auc. tu. §. i.

H Abere licere.abductā.manu militari.
b ¶ Licet.vt ⁊.ſ.ꝺ ac.ēp.l.iiij.i.rñ.⁊.ſ.e.ſi ſuꝰ vē
ditus.§.i.⁊.C.de euict.l.iij.
c ¶ Nō naſci.rñ.vtiqȝ nō naſcitur.
d ¶ Legauerit.⁊ ita hr̃et rē.nō ꝑ eſtiationē petat.vt.ſ.
ſol.ma.ſi ꝓ.§.fi.

alijs ē vtile.vt no.C.de iu.do.l.fi.in ꝑn.nec mirū:qꝛ plerūqȝ alter vēdit:⁊ alter tradit:⁊ alr̃ de euic.teneẗ.vt creditoꝛ ⁊ iudex.
i ¶ Caſu.ſubaudi.in quo.Accur.
k ¶ hypothecas.tacitas.ſ.in rebꝰ defuncti q̄ heredē rogauit cedere actiōes.vn̄ heres hȝ neceſſe cedere.ac.

H Abere licere rem videẗ ēptori:⁊ ſi is q̄ emptorē in euictione rei vicerit ante ablatā vl' abductā[a] rē ſine ſucceſſore deceſſerit: ita vt neqȝ ad fiſcū bona ꝑuenire poſſint neqȝ priuatim a creditoꝛibꝰ diſtrahi. tūc em̄ nulla competit emptori ex ſtipulatu actio: qꝛ rē ei habere lȝ[b]. Quod cū ita eſt videamꝰ nū et ſi ab eo q̄ vicerit donata legata ve res fuerit emptori: eq̄ dicendū eſt ex ſtipulatu actionē non naſci[c].ſ.ſi anteqȝ abduceret vel offerret donauerit aut legauerit[d]. alioquin ſemel cōmiſſa ſtipulatio reſolui non poteſt[e].

¶ Qn̄ ſeruus legaẗ in gn̄e et traditur alienus/agiẗ ex teſtamēto re euicta.Bar. Iabo.

H Eres ſeruū nō noiati[f] legatū tradidit: ⁊ ꝺ dolo repromiſit/poſtea ſeruꝰ euictus eſt:agere cū herēde legatariꝰ ex teſtō poterit/qͣuis heres alienū eē ſeruū ignoꝛauit.

S I res quam Pōpo. a titio emi legata ſit a me[g]:nō pōt legatarius cōuentus a dn̄o rei vēditori meo denunciare:niſi ceſſe[h] ei fuerint actiōes vel quodā caſu[i] hypothecas[k] habeat. Iabolenus.

S I in vēditiōe dictū nō ſit qͣtū venditorē ꝑ euictione ꝑſtare oportreat:nichil[l] venditoꝛ preſtabit preter ſimplam euictionis nomine: ⁊ ex natura[m] ex ēpto actionis hoc quod intereſt[n]. Marcel.

S I id quod a te emi titio vēdidi: ⁊ voluntate mea titio tradiderȝ/ꝺ euictiōe te michi teneri: ſicuti ſi acceptā[o] rē tradidiſſē ei plȝ. Celſꝰ.

S I rē que apꝺ te eēt vēdidiſſem tibi:qꝛ ꝓ tradita habeẗ[p]: euictionis noīe me obligari plȝ. ¶ Si ei q̄ michi vēdiderit plures heredes extiterit:vnaꝗ de euictōe obligatio eſt: oībuſqȝ denunciari[r] et omnes defendere[ſ] debēt: ⁊ ſi de iduſtria nō venerit in iudicium[t]: vnꝰ tn̄ ex his liti ſubſiſtit[v] ꝓpter denūciatiōis[x] vigorē/⁊ ꝑdictā abſentiā oībus vicit aut vinciẗ[y]. recteqȝ cū ceteris agā ꝙ euictiōis noīe victi ſunt. ¶ Si fundū in q̄ vſufruc.titij erat: q̄ ei relictꝰ eſt q̄ad viueret[z] ⁊ detracto[a] vſufructu ignoꝛāti michi vēdideris: ⁊ titiꝰ capite diminutꝰ fuerit: et agat ius ſibi vtendi fruēdi[b] eſſe:ꝯpetit michi aduerſus te ex ſtipulatiōe ꝺ euictiōe actio. Quippe ſi verū erat[c] qꝺ michi dixiſſes in vēditiōe: recte negarem titio ius eſſe vtendi fruendi. Modeſtinus.

H Erēnius modeſtinꝰ rn̄. nō obeſſe ex ēpto agēti ꝙ denūciatio ꝑ euictiōe interpoſita nō eēt ſi pacto ei remiſſa[d] eēt denūciandi neceſſitas. ¶ Gaia ſeia fūdū a lucio

ſed vr̄ ꝙ ꝯtrouerſia mota ſtati ſit l' mora ⁊ non purgeẗ lȝ poſtea habeat rē.vt.ſ.ꝺ ꝟb.ob.ſtipulatio iſta.§.ſȝ q̄tenꝰ.⁊.§.ſi qͣs forte.q̄ eſt ꝯ.Sol. refert an is q̄ ꝓmiſit hr̄e licere moueat cōtrouerſiā:⁊ tūc ꝯmittaẗ ſtipulatio aīi lit.ꝯteſ.vt ibi.an aliꝰ ⁊ tūc re abducta cōmittiẗ.ſȝ illud notādum ꝙ vbi ꝓmiſit duplū re euicta.⁊ ſi moueam ꝯtrouerſiā ego vēditoꝛ:expectaẗ tn̄ ſn̄ia.vt.ſ.e.vēdicātē.⁊.l.ſȝ ſi ex.ſm̄ Azo.
e ¶ Nō pt̄.vt et.ſ.eo.l.ēptori poſt euic.ſed ꝯ.ſ.ꝺ excep.do.ſi fideiuſſoꝛ.So.ibi fundū et oē intereſſe paratus erat dare:hic ſolū fundū.vel ꝺ in alia ſtipula.ꝯ ibi.vt dices.ſ.e.l.emptori.

H Eres nolatim.i.in gn̄e ſi aūt certꝰ eſt talis dandus eſt q̄lis ē.vt.ſ.de leg.i.ſi a ſubſtituto.et l.ſi legati.et.l.ſi ſeruus ticū.⁊.l.ſi dn̄s.§.i.⁊.ſ.eo.ſi is qui.niſi ſciens alienā.vel niſi cō ꝺcte ꝑſone.vt in ſti.de leg.§.nō ſolum.et hec ꝟa ſi denūciauit heredi ante iudiciū.vt.ſ.de le.iij.l.q̄ ꝯcubinā.§.heres.aliter in vēditiōe.vt.ſ.e.ſi rē.§.fi.vel pone iudiciū ꝓ ſn̄ia qꝺ tutius eſt.qꝛ promptū eſt iura iuribus cōcoꝛdare. Item qꝺ dr̄ in ſeruo in gn̄e relicto:idē ⁊ ſi ſub altnatiōe.vt.ſ.ꝺ le.i.q̄ de legato. Ac.

S I res quam.a me.herede inſtituto a quodā.
h ¶ Niſi ceſſe.gratuito.ſ.ſpōtanea volūtate mei q̄ ſum heres.ſȝ nec ego videoꝛ agere poſſe niſi i caſu.vt.ſ.e.l.pr̄.ſed nūq̄d cogar cedere:qꝛ ſine meo incōmodo eſt:Rn̄.vt no.ſ.e.l.ſi creditoꝛe. Itē qꝺ eſt inutile michi

S I vēditiōe. nichil. hoc cū fuit dictuȝ.vel ex certa ſcia fuit omiſſuȝ ne dupla ꝓmitteret vel ꝑſtaret:alioqn agetur ꝑpetuo vt dupla ꝓmittaẗ.vt.ſ.e.l.ij.⁊.ſ.eo.l.emptori.§.fina.
m ¶ Et ex natu. et ꝓ id eſt.vel dic ſtipulatꝰ erat a vēditore ꝑiculū euictiōis ꝑſtari ſibi:ſȝ nō in certā q̄titatē: aget ꝑ ſimplū ex ſtipulatu ⁊ ex ēpto ad intereſ.
n ¶ Intereſt. No. naturā actōis ex ēpto eē vt deẗ ad intereſſe.vt.C.e.l.nō dubitaẗ.⁊.ſ.ꝺ act.ēp.titius.i fi.

S I id qꝺ a te acceptā.q̄ſi breui manu.vt.ſ.ſi cer.peta.l.ſingularia.in fi.

S I rē q̄.habetur.vt iſti.ꝺ re.di.§.interdū.
q ¶ Vna.ſm ꝙ nos ſimplr̄ ſeq̄t.
r ¶ Denūciari. qꝛ i ſolidū vnicuiqȝ denūciādū eſt: licet ptis ꝑſtatio quelibet libet.vt.ſ.ꝺ ꝟb.ob.l.cū ex cā.⁊.l.in executōnibꝰ.§.in ſolidū.
ſ ¶ Defendere. q.d.nō ſufficit q̄ſ dā ſuas ptes defendē:niſi ⁊ totuȝ defēdāt vt ſubijc.

t ¶ In iudiciū.oēs. v ¶ Subſiſtit.i ſolidū vt ſtatim patet.
x ¶ Denūciationis.in ſolidū cuilibet facte.
y ¶ Vincitur.et hoc caſu recte ⁊c̄.
z ¶ Quoad viueret.in quo caſu intelligaẗ repetitus.
a ¶ Detracto.vſufructu pro titio.
b ¶ Fruēdi.ſ.ex repetitōe.vt.ſ.ꝺ vſufr.ſȝ ⁊ ſi qͣs.§.ſi.
c ¶ Erat.illꝺ ſolū ⁊ totū.ſ.ꝙ ſpālr ⁊ ſimplr opas. ꝑtinet vſufru.ad titiū.nō ēt quoad viueret.h em̄ ſemel amiſſū reſumit.vt.ſ.q̄.mo.vſufruc.amit.l.iij.Ac.
H Erennius.remiſſa.remittentibus enim ⁊c̄.vt.ſ.

titu.i.l.queritur.§.ſi venditor. Accurſius.

a ¶ Vẽditore. ergo eo abſẽte tenet appellare ẽt in mala cã. q2 in bona tenet ⁊ eo pñte. vt. C. ꝺ admi. tu. l. ſi bonã. ſꝫ an dꝫ ꝓſeq̃: forte nõ ad inſtar ꝓcuratoris. vt. C. de ꝓcur. l. inuit⁹. ⁊ qꝺ in fi. hui⁹ legis ꝺr in bona cã ꝺr: ⁊ qñ flumẽ abſtulit: q2 adhuc ꝑt ei reſtitui ꝑ alluuionẽ qꝺ ꝑdidit. vt ad ipm dãnũ ꝑtineat ad quẽ ſpectat emolumẽtũ. at vbi fund⁹ ẽ totus euict⁹ ad vẽditorẽ ſpectat dãnũ. q2 emptori ꝑ alluuionẽ nichil accreſcere põt cũ fundũ nõ hꝫ. azo. vel dic ⁊ ſi flumen nichil accepiſſet: tñ totum non tenetur appellare.

b ¶ Preſente. facit enĩ pñtia. vt ⁊ ꝟ. e. ſi iõ. §. fi. ⁊ dic pñte. ſ. tp̃e ſnie. et ſic potuit appellare.

c ¶ Appellauit. qñ non hẽbat neceſſe. vt. ꝟ. poſuit ⁊ ita refert an nõ appellauit: an appellauit ſed vicio ſuo ꝑdidit cãm.

d ¶ Ex ꝑſcptõe. q2 intra fatales dies nõ eſt ꝓſecut⁹ appellationẽ: iõ bona vr fuiſſe cã. vt. ꝟ. e. l. ſi iõ. idẽ ſi renũciauit cãe eadẽ rõne. idẽ ſi nõ appellauit qñ bonã cãꝫ hñit. vt C. ꝺ admi. tu. l. ſi bonã. ⁊ ſic tribus modis vr ꝑdidiſſe ſuo vicio q̃bus caſib⁹ nõ agit: vt ꝟ. ⁊ ꝟ. de fideiuſ. l. exceptione. et ꝟ. ſi cui plus q̃ ꝑ le. fal. l. niſi. §. ſi legatarius. ⁊. ꝟ. mã. ſi ꝓcuratorem. §. ſi ignorãtes. ⁊. ꝟ. de ſol. ſtichũ aut pãphilũ. §. pe. ⁊. ꝟ. e. l. hoc iure. et ꝑſumo ſemꝑ malã cãm ex q̃ ſemel eſt dãnat⁹. vñ appellare non tenet maxime preſente venditore: ſicut hic dicit.

titio emerat: ⁊ q̃ſtiõe mota fiſci noie auctorẽ laudauerat: ⁊ euictione ſecuta fundus ablatus et fiſco adiudicat⁹ eſt vẽditore[a] pñte[b]: q̃rit cũ emptrix non ꝓuocauerat an vẽditorẽ poterit ꝯuenire. Herẽ. modeſti. rñ. ſiue ꝙ alienus fuit cum veniret: ſiue ꝙ tũc obligatus euict⁹ eſt: nichil ꝓponi cur emptrici aduerſus vẽditorẽ actõ nõ cõpetat. Herẽ. mode. rñ. ſi ẽptor appellauit[c] ⁊ bonã cãm vicio ſuo ex ꝑſcriptiõe[d] perdidit: ad auctorẽ reuerti nõ põt.

¶ Diminutio cõtingens in re poſt emptionẽ ꝑfectã diminuit obligationem de euictiõe ſi poſtea pars ꝓ indiuiſo euincatur: ſecus ſi tota. ſed augmentũ nõ auget ſiue tota ſiue ꝑs euincat. et ſi cõtingat diminutio ⁊ poſtea augmentum: non inſpicitur augmẽtum ſecuta partis euictione. h. d. Papi.

Ex mille iugerib⁹[e] traditis. cc. flumẽ abſtulit: ſi poſtea ꝓ idiuiſo. cc. euincant duple ſtipulatio ꝓ ꝑte q̃nta[f] non q̃rta ꝑſtabit. Nã qꝺ perit dãnũ[g] ẽptori nõ vẽditori attulit. ¶ Si tot⁹ fund⁹ quẽ flumẽ diminuerat[h] euict⁹[i] ſit: iure nõ dĩnuet euictiõis[k] noie obligatio: nõ mag² q̃ ſi icuria fund⁹ aut ſeruus tradit⁹ deterior factus ſit. Nã ⁊ ecõtrario nõ augetur q̃titas euictiõis ſi res melior fuerit effecta. Pꝫ ſi mõ terre itegro[l] q̃ fuerat traditus[m]. cc. iugera ꝑ alluuionẽ acceſſerãt: ac poſtea ꝓ indiuiſo ꝑs q̃nta[n] toti⁹ euicta ſit: ꝑinde ꝑs q̃nta ꝑſtabit: ac ſi ſola. cc.[o] de illis mille iugeribus que tradita ſunt fuiſſẽt euicta q2 alluuionis[p] periculũ nõ ꝑſtat[q] vẽditor. ¶ Queſitũ ẽ ſi mille[r] iugerib⁹ traditꝫ deperiſſent. cc. mox alluuio ꝑ altã ꝑtẽ fundi. cc. attuliſſꝫ: et poſtea ꝓ idiuiſo q̃nta pars euicta eſſet: ꝓ q̃ parte auctor teneret: dixi ꝯſequẽs[s] eẽ ſupiorib⁹ vt neq3 ꝑs quinta[t] mille iugerũ neq3 q̃rta[v] debeatur euictiõis noie. ſed ꝑinde[x] teneat auctor ac ſi de octingentis illis reſiduis ſola. c. lx.[y] fuiſſẽt euicta: nã reliqua. xl.[z] q̃ de vniuerſo fundo deceſſert[a] ꝓ rata noue regiõis eẽ itelligi[b]. ¶ Ceterũ

fuiſſꝫ euictũ. hoc non placet.

h ¶ Diminuerat. ſ. prius.

i ¶ Euict⁹. ſ. poſtea. ſꝫ q̃d ſi ꝑs ꝑmo pũt caſmate. dein totũ qꝺ ſupeſt euicit. ⁊ an idẽ in grege: ſi q̃nq3 pecora ꝑmo perierit ⁊ qꝺ ſupeſt euicit: ⁊ vr in olb⁹ idẽ vt. ꝟ. de le. ⁊ ſenatuſc. l. nõ pñt. ac.

k ¶ Euictiõis. i. actiõe ex ſtipulatu ꝺ dupla. aliter in actiõe ex ẽpto. vt. ꝟ. de ac. ẽp. l. titi⁹. §. fi. q̃ eſt ꝯ. ⁊. ꝟ. eo. l. euicta re ex ẽpto. Itẽ h ꝺ augmento qꝺ ſupuenit poſt. de eo ẽo qꝺ ante euictionẽ dic vt diximus. ꝟ. e. l. i.

l ¶ Integro. id eſt mille iugerꝫ vt ſubĩcit.

m ¶ Tradit⁹. cuius totius quita erat titĩ.

n ¶ Quinta. ſcꝫ cc. xl.

o ¶ Ducẽta. q̃nta mille.

p ¶ Alluuiõis. i. xl. q̃ ſunt euicta ꝺ ducentis que accreuerũt quoꝝ ſunt q̃nta portio.

Ex mille iugerib⁹. mille iugera vẽdidi tibi: i his q̃rtã partẽ habebat titi⁹. ſ. ccl. primo flumen abſtulit tibi. cc. demũ titi⁹ petijt quartã mille. ſ. ccl. ſed tu in q̃rta ducẽtoꝝ q̃ flumẽ abſtulit ⁊ q̃ perijt repuliſti titiũ in l. agi ꝯtra me ꝓ quarta mille q̃ ꝑtinuit ad titiũ non poteſt. q2 tibi emptori perijt quarta ducẽtoꝝ: vt de euictõe nõ agas quã abſtulit flumen: nõ michi vt ob id non tenear ꝓ euictione niſi ꝓ quinta mille. i. cc. et ſm hũc modum procedes in ſequentibus rñ.

f ¶ Pro parte q̃nta. ſ. mille. nõ ꝓ q̃rta mille qꝺ eẽt. ccl. et no. h et ex ſeq̃nti rñ. ꝙ nõ eſt eadẽ rõ totius ad partẽ. Alij dicũt ꝓ ꝑte octĩgẽtoꝝ vt quartã itelligat euiciſſe tã de illis que flumẽ abſtulit q̃ octingẽtis. qꝺ non placet.

g ¶ Dãnũ. putabat perire vẽditori qꝺ fluis ipetu perijt qñ. cc. euicta ſunt ꝓ idiuiſo: ſicut qñ poſt denũciationẽ tot⁹ ager eſt euict⁹. vt. §. i. ꝺr. ſꝫ nõ eſt ita. ſed q̃ eſt rõ? Rñ. h' q2. cc. ſint euicta ꝓ idiuiſo nõ dꝫ agere ob hoc qꝺ

q ¶ Nõ ꝑſtat. duple ſtipu. qꝺ i act. ex ẽpto ꝑſtitit. vt. ꝟ. e. l. euicta. q̃ eſt ꝯ.

r ¶ Mille. i hoc cãu q̃nta erit titĩ.

ſ ¶ Cõſequẽs. immo videt potius contrariũ in pñ. §. ſi totus. §. ſed cõſequẽs ei qꝺ in alluuione dicitur.

t ¶ Quita. que erãt. cc. v ¶ Quarta. q̃ erãt. ccl.

x ¶ Perinde. q. d. ſicut quãdo nil accreuit nõ tenetur auctor. ſic et quando reaccreuit nam ⁊c̃.

y ¶ Centum. lx. que ſunt quinta octingentorum.

z ¶ Reliqua. lx. que ſunt quinta ducentoꝝ.

a ¶ Deceſſerunt. illi euicti. i. pro portione quam habebat in fundo. Accurſius.

b ¶ Intelligi. q. d. ſicut de mea portione quã euico. xl. perijſſe itelligũt tota. ita ⁊ mee portiõi. xl. accreuiſſe videtur q̃ ego itelligor euiciſſe. q̃ſi hoꝝ piculũ q̃ accreuert et itelligũt euicta nõ ꝑſtat vẽditor: ſicut nec ꝑſtat eorũ periculũ q̃ intelligunt deceſſiſſe michi euincẽti quintã partẽ octingentoꝝ que remãſerũt cũ nichil acceſſiſſet.

b ¶ Intelligi. ideoq3 non preſtatur euictio. Accur.

a ¶ Pro bonitate.hoc dr̄ ex̄ verb̄ in actōe ex ēpto.ſꝫ nō in ſtipulatu.qđ falſuꝫ ē.qꝛ i ea hr̄ rō bonitatis nō vt pſtetur totū qđ ps euicta vꝫ hodie.ſꝫ vt fiat olm ptiū collatio.ꝛ ita ɋcq̄d ps valeat videbit̄.vt ſi emi.xx.rē q̄ erat xxx.ām̄odo ſcis ꝙ in vtraqꝫ pte euicta et nō euicta tertiā hodie ſum lucratus. ꝛ ita eꝫ ſi decreuerit rei pci um vel pluſq̄ȝ valeat ſit empta ſm Johan.

b ¶ Qui vnū.duo erant duo iugera hn̄tes ꝑ indiuiſo

c ¶ Tradidit. vnū iugerū mēſura deſignatuꝫ qđ facere nō potuit niſi ꝑ parte dimidia.qꝛ vt dixit Jr. aut ſolā dimidiā hēbat fundi. aut ſolā dimidiā poſſidebat.ideoqꝫ aliꝰ ptis dn̄ium trāſferre non potuit.

d ¶ Locū.nō mē ſuratum.

e ¶ Fundū.ſ.totū cū dimidia tm̄ ſua ſit.ac.

R Em hr̄ditariā.hr̄des.ſ. debitoris.

g ¶ Pro pte.pignꝰ dr̄ liberari ꝑ pte non qꝛ ps tm̄ teneat̄: iſolidū ei tenet̄.ſꝫ qꝛ ꝑ pte debiti q̄ ſoluta eſt pignꝰ nō tenet̄.ſꝫ ꝑ pte alia nō ſolutꝰ tenet̄ inſolidū.

h ¶ Liberaſſet. ſubaudi alter nō Accur.

i ¶ Euicit.ab emptore ꝑ hypothecariā tāq̄ȝ duo rei debendi.ac.

k ¶ Jdeoqꝫ.vt qlibet poſſit ɔueniri.ꝛ ſic ſupple rn̄.

r ¶ Pignus.quo caſu recuperat iudicio fa.herc.vt.ſ. fa.her.heredes.§.idem obſeruatur.

ſ ¶ Cū cohr̄dis.ſ.q̄ ſoluit ɔ hr̄dē. qꝛ ꝓpter eā affecꝰ ē dāno in eo qđ pſtitit agenti de euictione.

t ¶ Alteri.vt ꝛ.ſ.de noxa.l.electio.§.fi.ꝛ.ſ.mā.l.mandatū diſtrahēdorum.in fi.

cū ꝑ diuiſo ps aliq̄ fundi euicitur:tametſi certꝰ nūerꝰ iugerū traditꝰ ſit: tn̄ nō ꝑ mō ſed ꝑ bonitate[a] regiōis pſtat̄ euictio. ¶ Qui vnū[b] iugeꝝ ꝑ indiuiſo ſolum habuit et tradidit[c] ſcđm oim ſnias nō totū dn̄iū trāſtulit:ſꝫ ptē dimidiā iugeri/queādmodū ſi locū[d] certū aut fundū[e] ſiſr tradidiſſet.

¶ Euicta re ꝑ negligentiā q̄rūdā ex vēditorıbꝰ agit̄ ɔ oēs etiā ɔ non negligentē:ſed ei ɔ negligentē ꝓpria actione ſuccurrit̄. Jtē ꝑ eo qđ q̄s ſoluit noīe proprio ɔtra alteꝝ actio non ceditur.

Jdem.

R Em hr̄ditariā pignori obligatā hr̄des[f] vēdiderūt:ꝛ euictiōis noīe ꝑ partibꝰ hr̄ditarijs ſpopōderūt:ꝛ cū alter pignꝰ pro pte[g] ſua liberaſſet[h] reꝫ creditor euicit[i]. querebat̄ an vterqꝫ hr̄dū cōueniri poſſit:idqꝫ[k] placebat ꝓpter indiuiſam pignoris cāꝫ[l] nec remedio locꝰ eē videbat̄: vt ꝑ doli exceptionē[m] actōes[n] ei q̄ pecuniā creditori dedit pſtarent̄[o]: qꝛ nō duo rei facti ꝓponerentur[p]:ſꝫ fami.her.iudiciū eo nomine vtile[q] eē. Nā q̄d intereſt an vnꝰ ex heredibꝰ in totū liberauit pignꝰ[r]:an ꝓ pro ſua dumtaxat portione: cum coheredis[ſ] negligentia damnoſa non debet eſſe alteri[t].

¶ Succumbēs in rei vēdicatione directa:non agit de euictione ſi ſupeſt ſibi publiciana:vl̄ vtilis rei vēdicatio.h.d.

S J cū venditor[u] Jdeꝫ. admonuiſſet[x] emptorē vt publiciana potiꝰ vl̄ ea actōne que de fundo vectigali ꝓpoſita eſt experiret̄:ēptor id facere ſuperſederit[y]:olmodo nocebit ei dolꝰ ſuus nec committitur ſtipulatio. nō ideꝫ in ſeruiana quoqꝫ actione ꝓbari[z] poteſt. Hec eñi et ſi in rem actio eſt: nudā tn̄ poſſeſſionē aduocat[ʒ]: et ſoluta pecunia vēditori[a] diſſoluit̄ pignꝰ:vn̄ fit vt ēptori[b] ſuo noīe nō ɔpetat.

¶ Re euicta per reſtitutionē in integrū vtilis actio de euictione competit.h.d.

¶ Si is q̄ reipu.cā abfuit fundum petat[c]:vtilis poſſeſſori[d] ꝑ euictione ɔpetit actio. Jtē ſi priuatus a milite petat:eadem eq̄tas eſt ēptori[e] reſtituē de pro euictione actionis.

¶ Si ēptori res abeſt propt factū ſuū nō ꝓpter euictionē ſꝫ pꝰea ꝓpt euictionē ſibi abſit eſtiatio/ nō ɔmittit̄ ſtipulatio duple ſꝫ agit ex ēpto. h.d.

¶ Si ſcđs ēptor vēditorē eūdēqꝫ ēptorē ad litē hoīs[f] dederit ꝓcuratorē ꝛ nō reſtituto eo[g] condēnatio[h] fuerit ſecuta: qđcūqꝫ ex cā iudicati pſtiterit ꝓcurator vt in rē ſuam datus ex ſtipulatu[i] conſequi nō

S i cū vēditor. admonuiſſet.maxie.nā et ſi non admonuiſſet nō ɔmitit̄ ſtipulatio cū adhuc ſupſit ſibi publiciana ꝓpoſita rei vē. et eſt ɔ vt dixi.ſ. e.l.minor.§.ſi ſeruus.lꝫ q̄dā dixerint contra.vt ibi diximus.

x ¶ Supſederit. ſed egerit rei vē. directa.

y ¶ Probari.ſ.ſi vēditor admonuerit ēptorē vt hypothecariā intenderet.ac.

z ¶ Aduocat.ſcꝫ qꝛ penes aduocātē nuda eſt.i.ſine dominio qđ intēdit querere ēptor per emptiōꝫ. ſꝫ ꝑ rei ven. vendicat quis dn̄ium.i.reꝫ ratiōe dn̄ij.vt.C. vbi in rē act.l.i.

a ¶ Vēditori.q̄ ꝛ creditor erat ꝛ dic ſoluta ab ēptore q̄ ſoluit precium.

b ¶ Emptori.ex hoc.ſ.ꝙ ſoluta pecunia vēditori liberat̄ pignus:apparet ꝙ emptori ſuo noīe nō cōpetit.tūc eñi aliq̄ nō ſolueret̄ pecunia

c ¶ Petat.per integ.reſti.cōpleta pſcriptiōe. ac.

l ¶ Cāꝫ.q.d.nō iō ꝙ iſolidū teneāt̄ tāq̄ȝ duo rei ꝛ̄ bēdi.

m ¶ Exceptionē.opponēdā emptori agenti de euictione q̄ caſu recuperat iudicio famil.her.vt.ſ.fami.herc. heredes.§.idem obſeruatur.

n ¶ Actiones.pro dimidia eius quod modo ſoluitur quam videor ſoluere pro alio.

o ¶ Preſtarentur.ab emptore cōtra heredē conuenti.

p ¶ Proponerent̄.nec iō fuit exactꝰ vltra q̄ȝ iā ſoluerat ꝙ inſolidū teneret̄(nā nō vltra ptē hereditariā tenebatur)ſed ꝓpter indiuiſam cām pignoris vt dixi: qꝛ niſi totū nō poſſat liberari.ac.

q ¶ Vtile.i.efficax.

d ¶ Poſſeſſori.directa ceſſante ꝓpter pſcriptionē vel vſucapionē.vt.ſ.e.qui aliena.ſic et in minore q̄ petit reſtitui.vt.ſ.e.l.minor.Ac.

e ¶ Emptori.milit.ſ.

f ¶ Si ſcđs.hoīs.ſ.ſerui.

g ¶ Eo.ſ.homine.

h ¶ Condemnatio.in litis eſtimatione.

i ¶ Ex ſtipulatu.ſ.cum ſtipulatꝰ eſt duplum ſi rem ei habere non liceat.nec eñi illa cōmittitur ſtatim lata ſententia.vt.ſ.e.habere licere.lꝫ ſit arg.ɔ.ſ.ſi ſer.ven.l.i. §.i.ſed ibi ipſe emptor ſtipulat̄ duplū re euicta vt ibi. non habere licere.vl̄ hic non videtur damnatus:qꝛ nomine alieno dānatur. ſed vr̄ ad duplā etiā ꝑ euictione

agi. vt. ꝟ. e. l. euicta. §. i. que eſt contra. Sol. vt ibi.
a ¶ Non poterit. a ſuo venditore primo.
b ¶ Ex vẽdito. i. ex ẽpto aduerſus vẽditorẽ primum.
c ¶ Procurator. i. ꝓcurans. al's nõ deſideraretur ratihabitio. vel dic ꝙ erat procurator ad alia negocia.

pig. l. periculum. ⁊ ꝟ. de act. emp. l. ex empto. §. ſniam.
k ¶ Quominꝰ. ſecꝰ in his q̃ de euictiõe tenent. q̃ ſcȝ vt dñi vẽdunt. vt. C. eo. ſi poſt. imo ⁊ ſi ſoluerũt repetunt. vt. ꝟ. de act. emp. l. ex empto. §. ſi.
l ¶ Per delegationẽ. ⁊ ſic ẽ nouata. vt. ꝟ. de noua. l. delegare.

poterit[a]: ſed qꝛ dãnũ euictionis ad ꝑſonã ꝑtinuit emptoris: qui mãdati iudicio nichil ꝑceptur[9] eſt: non inutiliter ad percipiendã litis eſtimationẽ agetur ex vendito[b].

¶ Ex cã diuiſionis debet euictio in qua venitītereſſe ſicut ex cauſa venditionis. h. d.

¶ Diuiſione īter coheredes fctã ſi ꝓcurator[c] abſentis[d] interfuit: ⁊ dñs ratam habuerit euictis ꝑdijs in dñm[e] actio dabit: que daret in eũ q̃ negociũ abſentis geſſit: vt quãti ſua intereſt actor ꝯſequat: ſcȝ vt melioris agri aut deterioris[f] facti cauſa finẽ ꝑcij quo fuerat tẽpore diuiſionis eſtimatꝰ diminuat vel excedat[g].

¶ Qui tenet ad quãtitatẽ reſpectu certe ſpeciei offerendo ſpeciẽ nõ audit: niſi conſeruet ꝑtẽ alterã indẽnẽ. h. d. Idẽ.

Emptori poſt euictionẽ ſerui quẽ dñs abduxit/ vẽditor eundẽ ſeruũ poſt tp̃s offerẽdo q̃minꝰ ꝑſtet qđ ẽptoris ītereſt nõ recte[h] defendit.

¶ Qui de euictione nõ tenet etiã re euicta a precij petitiõe non repellitur. h. d. Idem.

Cum ea cõditiõe pignꝰ diſtrahit/ ne q̃d euictione ſecuta creditor ꝑſtet[i]: q̃uis ꝑciũ emptor nõ ſoluerit: ſed vẽditori cauerit: euictione ſecuta nullã ẽptor exceptiõem habebit q̃minus[k] ꝑciũ ſoluat.

¶ Dans nomẽ i ſolutũ nõ tenet de euictiõe ſi pignora nominis euicant. h. d. ꝯcordat. l. periculũ. ꝟ. de pigno.

¶ Creditor qui ꝓ pecunia nomen debitoris per delegationẽ[l] ſequi maluit[m]: euictis pignorib[9] que prior creditor[n] accepit[o]: nullam actionem cum eo qui liberatus[p] ẽ habebit[q].

¶ Exceptio indetermiate facta porrigit ad cõem caſum: ſȝ facta determinate nõ porrigit vltra caſum expreſſum. itẽ ſi vẽditor mẽtit in ꝯditiõe ſpeciei tenetur ad duplã. ſi ꝟo in ꝙtitate hois ſolũ ad ītereſſe tenet ex empto. h. d. vſq̧ ad. §. ſeruus. Sceuola.

Qui libertatis cãm excepit in vẽditione: ſiue tã tũc cũ traderetur liber hõ fuerit: ſiue ꝯditione q̃ in teſtõ ꝓpoſita fuerit ipleta ad libertatẽ ꝑuenerit: nõ tenebit[r] euictionis noie. ¶ Qui aũt in tradẽdo ſtatuliberũ dicit: ītelligitur hanc ſpeciẽ dũtaxat libertatis excipe q̃ ex teſtõ impleta cõditione ex ꝑterito[ſ] poſſit obtingere[t]. Et ideo ſi ꝑſens[v] teſtõ libertas data fuerit: ⁊ vẽditor ſtatuliberꝫ pronũciauit: euictionis noie tenetur. Rurſus qui ſtatuliberũ tradidit: ſi certã conditionẽ[x] pronũciauerit: ſub qua dicit ei libertatem datã[y]: deteriorẽ ꝯditionẽ ſuã feciſſe eſtimabit. qꝛ nõ omnẽ cãm ſtatute libertatis: ſed eã dũtaxat quã ꝓnũciauerit excepiſſe videbit: veluti ſi q̃s hominem dixerit. x. dare iuſſuȝ: iſq̧ poſt ãnũ ad libertatẽ ꝑuenerit: qꝛ hoc mõ libertas data fuerit/ ſtichꝰ poſt ãnũ liber eſto: euictõis obligatiõe tenebitur. Quid ergo ſi quis iuſſum. x. dare pronũciat. xx. dare debere: nonne in cõditione mẽtitur: verũ eſt hũc q̃ȝ in cõditione mẽtiri: ⁊ ideo q̃dã eſtimauerũt hoc quoq̧ caſu euictõis ...

d ¶ Abſentis. vt ꝟ. de ꝓcur. l. ꝓcurator q̃ ꝓ euictõe.
e ¶ In dñm. ſicut et ei daret. vt ꝟ. de act. ẽp. iul. §. ſi ꝓcurator. Azo. dic actõeȝ ꝑſcrip. ver. vt. C. fa. her. l. ſi familie.
f ¶ Deterioris. precij.
g ¶ Excedat. nã ſi plus valet tũc creſcit eſtiatio: et decreſcit ſi minꝰ valet. hoc in actione preſ. ꝟ. ſicut i actiõe ex ẽpto. q̃a vtraq̧ petit intereſſe: ſecꝰ in actiõe ex ſtipulatu ꝓ euictiõe. in q̃ inſpicit tẽpus vẽditiõis. vt. ꝟ. e. l. ex mille.

Emptori. nõ recte. immo videt ꝙ ſic. vt. ꝟ. d dol. excep. ſi fideiuſſor. q̃ eſt ꝯ. So. ibi ⁊ ītereſſe ſi qđ erat ⁊ ſeruũ paratus eſt preſtare: vnde agẽtem ad rei eſtimationẽ ⁊ īteſſe repellit vt ibi. hic aũt rẽ tñ paratꝰ eſt ꝑſtare. ⁊ ideo ab ītereſſe nõ defendit: ſecꝰ dico in dupla ꝑcij ꝓmiſſa. nã illa ſemel cõmiſſa non reſoluitur poſtea vt. ꝟ. eo. hře. in ſi. Itẽ ꝯ. ꝟ. ſol. ma. l. ſi ꝓ negociuȝ. §. ſi. vbi dr ꝙ maritus liberat reddẽ do vxori ipas res q̃s habuit de hereditate libri mulieris lȝ i eſtimatiõe fuerit obligatus. Sol. illud ex eq̃tate vt ibi dicit. ⁊ in alio caſu loq̄tur ibi ꝙ hic. Accurſius.

m ¶ Maluit. ſeius titio. x. debebat ſub pig̃re fundi. titiꝰ mihi. x. accepi a titio i ſolutũ noie ſui debitoris cum pignore. qđ pignꝰ poſtea michi euincit: nõ ago ꝯ titium: qꝛ a me ẽ liberatꝰ. Ac.
n ¶ Creditor. idẽq̧ debitor delegans.
o ¶ Accepit. ſ. a delegato.
p ¶ Liberatꝰ. ꝯtra ad pig̃ra euicta. Sȝ nũq̃d ſaltẽ vt cedat ꝯtrariã pignoraticiã actionẽ: Rñ. vr ꝙ ſic. vt. ꝟ. e. l. i creditor
q ¶ Habebit. creditor ꝑdictus.

Qui libertatis. nõ tenebit. ſ. ad īteſſe. ſȝ nũq̃d ad ꝑciũ: vr ꝙ ſic. vt. ꝟ. de act. ẽp. ex empto. l ſi. q̃ eſt ꝯ. Sed certe aliud ẽ ſi dicat ꝓpt vnaȝ cãm. ſ. libertatꝫ ſe nolle teneri noie euictiõis. in q̃ caſu nec tenet ad ꝑciũ vt h. aliud. ſi dicat gñalr ſe nolle teneri noie euictionis: in q̃ caſu tenetur ad ꝑciũ. vt ar. ꝟ. ſi q̃s cautio. ſȝ ⁊ ſi. §. q̃ſitũ. ⁊ ar. ꝟ. d pecu. nã ꝙ. §.
ſ ¶ Ex ꝑterito. ſi. appoſita.
t ¶ Obtingere. in futurum. Azo.
v ¶ Preſens. i. pure. ⁊ ſic non eſt ſtatuliber.
x ¶ Cõditionẽ. meliorẽ facit: vt ſi x. dare iuſſũ dixerit. v. debere ⁊ hiſ

Cum ea cõditione. preſtet. qđ ſꝑ agi itelligit. vt. ꝟ. d

x. datis ꝑuenerit ad libertatem. vt. ꝟ. e. ſi fundũ. §. ſi.
y ¶ Datam. a teſtatore. Accur.

ctionis ſtipulationē ɔ̄hi. Sed auctoritas ſerui ꝑualuit[a] eſtimātis hoc caſu ex ēpto[b] actionē eſſe: videlȝ qꝛ putabat[c] eū qui pronunciaſſet ſeruū viginti dare iuſſum cōditionē excepiſſe que eſſet in dando.

¶ Si ſ̄uo relicta ſit libertas ſi rōnē reddiderit videt̄ pure relicta ſi nulla reliqua ſupſint: ĩō ſi tanq̄ ſtatuliber vēdat̄ vēditor tenet̄: ſed ſi ſupſint videtur relicta ſub cōditiōe ſi illa reddiderit. ⁊ ĩō ſi maior ſūma per venditorē exprimatur ex empto tenet̄: ſecus ſi tantam ſummam exprimat. h.d.

¶ Seru⁹ rōnib⁹ redditȝ liber eſſe iuſſus eſt: hunc heres tradidit: et dixit. c. dare iuſſum ſi nulla reliqua ſunt q̄ ſ̄uus dare debeat: et ꝓpt̄ hoc adita hereditate liber fact⁹[d] eſt: obligatio euictiōis ɔ̄hitur: eo ꝙ liber hō tanq̄ ſtatuliber tradit̄. Si c. in reliq̄s[e] hȝ pōt videri heres nō eſſe mētitus: q̄m rōes reddere iuſſus itelligitur ſummā pecunie q̄ ex reliq̄s colligit̄ iuſſus dare[f] / cui ɔ̄ñs[g] eſt: vt ſi minus q̄̄. c. in reliq̄s habuerit / veluti ſola q̄nquagita cum eā pecuniā dederit ad libertatē ꝑuenerit: de reliquis q̄nq̄ginta[h] actio ex ēpto cōpetat. ¶ Sed ⁊ ſi q̄s in vēditiōe ſtatuliberuȝ ꝑfuſorie[i] dixerit cōditionē[k] aūt libertatis celauerit: empti iudicio[l] tenebitur ſi id neſcierit ēptor. hic eñ exprimit̄ eū q̄ dixerit ſtatuliberȝ et nullā ɔditionē pronūciauit euictiōis q̄dē noīe nō teneri ſi cōditiōe ipleta ſ̄uus ad libertatē ꝑuenerit: ſed empti iudicio teneri: ſi mō ɔditionē quā ſciebat ꝓpoſitā eē celauit: ſicuti q̄ fundū tradidit ⁊ cū ſciebat certā ſ̄uitutē d̄beri ꝑfuſorie dixit itiera actuſq̄ q̄b⁹ ſūt vtiq̄ ſint recte recipit̄: euictionis q̄dē noīe ſe liberat. Sed qꝛ decepit ēptorē empti iudicio tenet̄. ¶ In fundo vēdito cū modus ꝓnūciat⁹ deeſt ſumit̄ portio[m] ex ꝑcio q̄d totum colligendū eſt ex oībus iugeribus dictis. Paulus.

Euicta re ex ēpto actio non ad preciū dūtaxat recipiendū: ſed ad id q̄d intereſt[n] cōpetit. Ergo ⁊ ſi mioꝛ eē cepit[o] / dānū emptoris[p] erit.

¶ Si res euincatur a genero emptoris cui in dotem tradiderat cōmittitur: etiaȝ ſi dos ſit reuerſura. h.d. Idem.

Pater filie noīe fundū[q] i dotē dedit: euicto eo an ex ēpto actio vel duple ſtipulatio cōmittat̄: q̄ſi pr̄ dānū patiat̄ nō imerito dubitatur[r]. nō eñ ſicut mulieris dos eſt: ita p̄ris eē dici pōt: nec ɔferre fratribus cogit̄[s] dotē a ſe ꝓfectā manēte mr̄imonio[t]. ſȝ videamus ne ꝓbabili⁹ dicat̄ cōmitti hoc q̄ȝ cāu ſtipulationē. intereſt eñ p̄ris filiā dotatā[v] hr̄e: ⁊ ſpē q̄nq̄ recipiēde[x] dotis vtiq̄ ſi i p̄tāte ſit. ꝙ ſi emācipata ē vix poterit defēdi ſtatim cōmitti ſtipulationē: cum vno caſu[y] dos ad euȝ regredi

a ¶ Preualuit. cū q̄rebat̄ ex ſtipulatu: an ex empto debeat dari ⁊c.

b ¶ Ex ēpto. ad itereſſe q̄̄ti ſua itereſt eū euictū nō eē. ſȝ ɔ̄. ſ. e. ſi fūdo. §. ſi. So. h inteſt mea ip̄m nō eē mētitū. qꝛ ſi verȝ eēt q̄d dixit. ſ. ꝙ iuſſus eēt dare. xx. difficili⁹ poſſet ꝑuenire ad lib̄tatē tātā pecuniā dādo: q̄̄ ꝑueniat cū x. dare iuſſus eſt. tutius ei ⁊ facili⁹ miorē ſūmā offerret x dare ꝑt. ſupra ſo et ſi ſit mētit⁹ nō tñ inteſt mea illud eē verȝ q̄d aſſeuerauit ſ̄ſo: cū facili⁹ dādo. v. q̄̄ ſi teneret̄ dare. x. ꝑueniat ad lib̄tatem. nec obſtaret q̄d dr̄. ſ. d̄ iter. ac. d̄ etate. §. ſi cū. qꝛ ibi mētitus eſt in iudicio. Accur.

c ¶ Putabat. ĩō putauit ex empto ɔpetere actōeȝ ⁊ nō ex ſtipulatu. qꝛ putabat ⁊c. ſed vr̄ ad duplū agi. vt. ſ. d̄ ſtatuli. ſi. x. dare. q̄ eſt ɔ̄. Sol. nō eſt ɔ̄: qꝛ ita pūctare d̄bes ibi ob euictōnē dūtaxat duple repetitio erit ēptori. ⁊ q̄d ſubiicit ⁊ ex ēpto ꝓpter mēdacium.

d ¶ Liber fact⁹. vt et. C. de teſta. ma. l. cū teſtō. ⁊ ſ. de ɔdi. ⁊ demō. l. iuli⁹ paul⁹. ſȝ ɔ̄ in eo. ti. l. cū ſ̄u⁹ ita vbi dr̄ ꝙ lȝ oia offerat nō tñ ē liber niſi legat rōnes ⁊ dn̄o ɔputet vt ibi dr̄. Sol. aliđ ē q̄ñ nichil debetur: qꝛ tūc ꝓ pure lib̄o hr̄ vt h cū ſuis ɔcor. ⁊ aliud q̄ñ aliq̄ dȝ qꝛ tūc ē ɔditionalis: vt ibi. ⁊ ar. ſ. d̄ lib. leg. l. petitor.

e ¶ In reliq̄s. relinq̄re ē debitū ex adminiſtratiōe retinere. vñ ⁊ reliq̄ dicunt̄ ip̄a debita retēta vl̄ forte a reliq̄s deriuat̄ reliq̄. ⁊ ꝙ ita ſit ꝓbat̄ h. ⁊ ſ. d̄ admi. tu. l. q̄ noſb⁹. ⁊. l. luci⁹. i. rñ. Ac.

f ¶ Dare. hic aperte trāſit in emptorē: ſed q̄d eſt in faciēdo nō. vt. ſ. d̄ ſtatuli. pene. §. ſi.

g ¶ Cōſequēs. rō ꝓportionalitatis totius ad partem.

h ¶ De reliquis quinquaginta. i. propter. Azo.

i ¶ Perfuſorie. i. abſque ſ̄m. p.

k ¶ Cōditionē. ar. idem in eo qui cā libertatis recepit. vt in prin. huius. l.

l ¶ Iudicio. vt. ſ. de ɔ̄hē. emp. labeo. ⁊. l. cū in lege.

m ¶ Portio. vbi g̃ra vēdit⁹ fuit ager in ſpē ꝓ. xij. ⁊ aſſeruit agrū eē tria iugera. q̄ ꝓ vnoquoq̄ ꝑſumunt̄ dari q̄ttuor ſolidi. ⁊ deeſt vnū iugerū repetet portio ꝑcij q̄ ꝓ ſingulis iugerib⁹ data eē credebat̄. h ergo non ꝓ bonitate ei⁹ q̄d deeſt p̄ſtat̄ euictō. ſicuti cū ꝑs indiuidua rei euinceret̄ qꝛ nō bōitas loci eſtimari pōt q̄ locus nō extat. ſȝ tenet̄ ex empto eo nomine quod deeſt. Accur.

Euicta re. int eſt. dat̄ ei ex ēpto ad inteſſe vt dixi. ſ. eo. ſi in vēditione.

o ¶ Ceperit. ſcȝ rei eſtimatio.

p ¶ Emptoris. hoc q̄̄tū ad actionē ex ēpto aliđ ſi ex ſtipulatu agat̄ vt. ſ. eo. ex mille. §. i. Accur.

Par. fundū. quē emerat

r ¶ Dubitat̄. vr̄ ꝙ agē nō poſſit.

ſ ¶ Fratrib⁹ cogit̄. i. pr̄ ſr̄ib⁹ ſuis ⁊ ſic loq̄t in eo caſu q̄ñ h pr̄ vincte ſuo p̄re dedit dotē ꝓ filia ſua que erat nepti ad auū filia aūt ip̄a ɔfert aut min⁹ accipet de hereditate ſui p̄ris. vt. C. d̄ col. l. dotȝ. et l. aut. q̄d obtinet. al's non agit̄ q̄ñ nō eſt euicta. vt. C. de colla. ea demum.

t ¶ Mr̄imonio. cum in bonis patris non ſit: vt h. et. ſ. de colla. bo. filium. et de colla. do. l. i. §. fina.

v ¶ Dotatā. q̄nq̄ pecuniariter q̄nq̄ ſola affectione. et hoc ſemper eſt. et ideo ſemper agit.

x ¶ Recipiēde. ſ. hȝ. ideo tūc pecuniariter ſua itereſt.

y ¶ Vno caſu. ſi fuit ſtipulatus ſibi reddi vel pact⁹. vt. C. de rei vxo. acti. §. videamus.

poſſit. Nunquid ergo tūc demū agere poſſit: cū mortua in mr̄imonio filia potuit dotem repetere ſi euict⁹ fundus non eſſet: an τ hoc caſu[a] itereſt patris dotatā filiam habere vt ſtatim conuenire promiſſorē[b] poſſit: qđ magis[c] paterna affectio inducit[d].

¶ Licet vnū ſit inſtrm̄ τ vna vēditio: ſi tn̄ corpora rerū vēditarū ſint diuerſa vno euicto agit ac ſi eēnt plura inſtrumēta et plures emptores. h. d.

CUm plures Caliſt. fundi ſpālit noīati vno inſtro emptiōis iterpoſito venierit: nō vtiq alter alteri⁹ fundi pꝰ videt eſſe: ſꝫ multi fundi vna emptiōe ꝯtinent. Et quēadmodū ſi qs cū plura mācipia vno inſtro emptiōis iterpoſito vēdiderit: actio euictionis in ſingula capita mācipiorū ſpectat[e]: τ ſicut aliarū q̄ꝫ rerū cōpluriū vna emptio facta ſit: inſtrm̄ quidē emptionis iterpoſitū vnū eſt. euictionū aūt tot actiones ſunt quot τ ſpēs rerū ſunt que emptiōe cōprehēſe ſunt. ita et in ꝓpoſito nō vtiq ꝓhibet ēptor euicto ex his vno fundo vēditorē cōuenire ꝙ vna cautione[f] emptionis q̄ꝫ plures fundos mercatus comprehenditur[g].

¶ Heres pōt ex pſona ꝓpria venire ꝯtra alienationē factā p defunctū mero iure: ſꝫ ſi obtineat de euictione tenet. Itē ſi ps velit pōt eū p exceptiōeꝫ repellere. h. d. Paul.

SEia fundos meuianū τ ſeianum et ceteros doti dedit[h]: eos fundos vir titius viua ſeia ſine cōtrouerſia poſſedit: poſt mortem deinde ſeie ſempronia heres ſeie qōnē p pdij ꝓprietate facere iſtituit. quero cū ſempronia ipa ſit hr̄s ſeie: an iure ꝯtrouerſiā facere poſſit? Pau. rn̄. iure quidē ꝓprio nō hr̄ditario ſemproniā q ſeie de q querit heres extitit cōtrouerſiā fundorū facere poſſe: ſed euictis pdijs eandē ſemproniā heredē ſeie conuenire poſſe: vel exceptiōe doli mali[i] ſūmoueri poſſe. Herē.

SI plus vel min⁹ q̄ꝫ precij noīe datū ē euictione ſecuta dari[k] cōuenerit[l]: placitū cuſtodiendū eſt. Et ſi iuſſu iudicis rei iudicate pignus captū p officiū diſtrahat: poſt euincat: ex empto ꝯtra eū qui precio liberatus[m] eſt: nō q̄ꝫ ti itereſt ſed de precio dūtaxat[n] eiuſq vſuris[o] habita rōne fructuū dabit. ſ. ſi hos ei q euicerit reſtituere[p] nō hēat neceſſe. ¶ Mota q̄ſtione interi nō ad pciū reſtituendū[q]: ſꝫ ad rē defendendā vēditor cōueniri poteſt. ¶ Qui nomē quale fuit vendidit dūtaxat vt ſit non vt exigi[r] etiā aliquid poſſit: τ dolum preſtare cogitur.

¶ Vēditor nō tenet ad interſe: ſꝫ res vēdita debeat ſeruitutē niſi fuerit vēdita vt libera. nec etiā tenetur licet eidē non debeat: niſi dictum fuerit deberi. h. d. Venuleius.

QUod ad ſeruitutes prediorū[s] attinet ſi tacite[t]

a ¶ hoc caſu. cū ē emācipata ſi reuerſa ad prez. azo. ſꝫ vipa mlier ſi nō hꝫ prez agit i tali cāu. vt. ꝟ. e. ſi p re. §. ſi.
b ¶ promiſſorē. de euictiōe. c ¶ Mag. q̄ꝫ ꝯiū.
d ¶ Inducit. q ſola ſufficit i hmōi ꝯtrib⁹. vt. ꝟ. mā. l. cū filius. ſꝫ hic eſt et ſpes rehabēde dotꝫ q̄ꝫ: vt h đt. pro quo vt rōne ſpei aliqđ agat: i facit Lex q. cau. l poſ. ea. fulcinius. §. ſi qs actiōe. τ ꝟ ſol. ma. ſi ab hoſtib⁹. τ C. ſol. matri. l. dos. ſed vr ꝙ alia rōne agat nō affectiōe tm̄. ſed qꝛ tenet de euictiōe. ſꝫ rn̄. nō ſꝫ tenet. vt C. de iu. do. l. i.

Cum plures. ſpectat. ſi ne dicas ꝙ vniuerſalit fuit pciū ſolutū ſiue in ſingal eſtiat ei⁹ bōitas. ſꝫ pmo caſu etiaꝫ ꝙ depciata ſunt cetera. vt. ꝟ. ti. i. ſi plura. Ac.
f ¶ Cautiōe. Sꝫ nonne τ ſi vn⁹ eſt fundus et pꝰ euicat agit ſiue in totū ſiue ꝓ pte pciū ſit ſtatutū licet diuerſo modo? Rn̄. Ac. τ qđ hic dr: dic non impediri qn agatur vt ꝓ pluribus. Accur.
g ¶ Cōprehēditur. vt et creditor vnū de debitoribus p vnā cautionem obligatis. vt C. ſi cer. peta. l. eo qđ. τ ſic ꝓ pte remanet τ ꝓ pte reſciditur negociū. Sꝫ ꝯ. ꝟ. đ ſol. ſi qs aliā. ij. rn̄. vbi dr ꝙ ꝓ debito dedit duos ſuos i ſolutū: quorū vno euicto tota pma obligatio remāet. Solu. ibi iō qꝛ ſi erat ibi extincta pma obligatio cū debuit eos facē accipiētꝫ: vn̄ facile remāet obligatō pma. h aūt fec vēditor qđ debuit: qꝛ tradidit vn̄ ē liberat⁹. ſꝫ poſtea euictiōe ſecuta nō ſuſcitat obligatio: niſi q̄ten⁹ eſt euictū. ac.

Seia. dedit. ſub pacto lucrāde dotꝫ ſi pmoreretur vxor. vt ſeqn̄tia locū habeāt: vel fuerit data eſtimata.
i ¶ Doli mali. vt. C. đ rei vē. l. cū a mr̄e. l ſi. τ de re. ali. nō alie. l. vēditrici. ſꝫ vr ꝙ nō agat: cū ſua culpa poſſeſſionē amiſit: cū exceptiōeꝫ nō oppoſuit/ ſꝫ expectauit agere. vt. ꝟ. e. ſi rē. §. duple. q eſt ꝯ. Solu. cū culpēt alij te me laudare neceſſe ē/ cū habeas lucrū. vt. ꝟ. e. ti. ſꝫ τ ſi exceptio. Itē τ vēditionē ꝯfirmare debet. vt. C. de lib. cā. l. ſi ab eo. qꝛ nō videt emptor dn̄s. Ac.

SI plus. dari. i. reſtitui p actionē ex empto. τ idē ſi vltra duplū non ſit dictum.
l ¶ Cōuenerit. nō errore ſꝫ ꝯſēſu vt. ꝟ. ſi quis cau. ſꝫ τ ſiqs. §. ſi. τ C. đ ſpō. l. ſi. τ. ꝟ. e. ſi dictū. τ ꝟ. ti. ij. euictis. et facit. ꝟ. de arb. l. nō diſtiguemus. in pn.
m ¶ Libat⁹. vt C. e. l. ſi ob cām. i ſi. vt euenit in eo qđ ex ꝯuctione vēditur. vt. ꝟ. de diſtra. pig. l. reſcriptum. §. i.
n ¶ Dūtaxat. i. mo in oē intereſſe. vt. ꝟ. de pig. ac. l. elegāt. i. rn̄. q ē ꝯ. Sol. vt ibi. Ac.
o ¶ Vſuris. ꝯputandis poſt euictionem.
p ¶ Reſtituere. fruct⁹: puta qꝛ nō extabāt vl ēt mala fide ꝯſūpti ſūt. vt. C. đ rei ven. ſi fundum.
q ¶ Reſtituēdū. vt τ. C. e. l. q rem emit. niſi hoc cōuenerit vt mota cōtrouerſia pciū reſtituat. vt. C. e. l. ſiue i libertatē. eſt tn̄ arg. ꝯ. ꝟ. cōi diui. ſi ſocius.
r ¶ Exigi. de facto: ſꝫ vt poſſit de iure exigi tenet. vt. ꝟ. đ hef. vl ac. vē. ſi nom diſtra. ſed ar. ꝯ. ꝟ. de dolo. l. nam is.

QUod ad ſuitutes pdiorū. pdiorū ideo dicit: qꝛ ſec⁹ eſt in pſonali vtputa vſufructus. vt. ꝟ. e. ſꝫ τ ſi qđ. §. ſi vſufructus. τ. l. ſi rem. §. ſi. que ſunt cōtra. et notari poteſt. ꝟ. de lega. i. l. ſeruo legato. §. ſi fundus.
t ¶ Si tacite. noīalit pōit nō aduerbialr. hoc ē qꝛ neq vēditor neq emptor aliqđ dixit đ ſuitutib⁹. τ ita tacite

ſunt cū vterq̃ de eis tacuit.ꝛ hec cū vēditor igñrabat ſer uitutes.nā nō ad integre tenet̃ tūc.ſed q̄nto minoris ēptu rus eēt agit̃.alioq̄n ad interet̃. vt.ſ.ti.i.q̄tiens, ꝛ.ſ. de ac.emp. Jul.ait.ꝛ.ſ.e.ſed et ſi quid.Accur.
a ¶Tacite.ſcilicet ſeruitutes.Accur.
b ¶Nō poſſe.ſ.
ad duplū ſꝫ ex empto.vt no.ſ.de ꝫ: hē.emp.l.cū vēderes.vel dic ꝙ h ex cepit ne teneretur noīe ſeruitutꝫ.qḋ Jo.nō placet. ac.
c ¶Actū.etiā eo caſu q̄ dixit optimum.
d ¶Teneri.idē eſt in legatis q̄ ad euictionē ſeruitutis. vt ꝛ.J.de le.ij. meui⁹.§.placꝫ. ſecus ē q̄ntū ad euictionē dominij.
e ¶Fundū.pſtādū.vt ꝛ.J.ḋ ꝟ.ſig. l. q̄ vt optimus.
f ¶Acceſſuꝫ.i.dictū ſit accedē.vt ꝛ ſ.de Jhen.ēp.l.in vendendo.ac.
g ¶Si alienam. amitti. amittit̃ actio q̄ cepit. ſic ꝛ.ſ.q̄.mo. vſufru. amit. l.i.
h ¶Pro euictōe. q꜡ donaſſe videor. vt ꝛ.J.de ſtipul.ſ. l.qḋ ſeru⁹.ſicut ꝛ manumittēdo.vt ꝛ.ſ.e.ſi ſuū cui⁹.
¶De exceptione rei vendite.
Q꜡ ipſemet q̄cq̃ q̄ vēdidit vel ali⁹ q̄ ſuis ei ſi vult euīcere.iō de hac exceptiōe ḋt opponenda ꝫ pdictos.
Marcell⁹ repellēdū.vt.ſ ti.i.l.vēdicātē. ꝛ.ſ.man. ſuū ticij.ꝛ eſt ar. ꝙ iudex ſuccedēs victo nō appellet. ſꝫ ꝫ eſt: ꝛ eſt.rō.q꜡ h tenet̃ venditor re reuocata.ſꝫ iudex nō tenet̃ ſnīa retractata.
k ¶Hec exceptō. ſ. intentiōis non

ſecute ſunt:ꝛ vēdicent̃ ab alio q̄ntus Muti⁹ ꝛ ſabin⁹ eſtimāt venditorē ob euictionē teneri nō poſſe. nec enī euictiōis nomine queq̄uā teneri in eo iure qḋ tacite[a] ſoleat accedeꝛ: niſi vt optim⁹ maximuſq̃ eēt traditus fuerit fund⁹:tūc enī liberū ab oī ſeruitute pſtādū. Si vero ēptor petat viā vel actū vēditorē teneri nō poſſe[b] niſi noīatim dixerit acceſſurū iter vel actū[c]:tūc enī teneri[d] euꝫ q̄ ita dixerit.ꝛ ꝟa eſt q̄nti mutij ſnīa:vt q̄ optimuꝫ maximūq̃ fundū[e] tradidit liberuꝫ pſtet: nō ēt deberi alias ſeruitutes niſi ſpālr ab eo acceſſum[f] ſit.

Si alienā rē mi chi tradideris:et eādē p derelicto habuero/amitti[g] auctoritatē.i. actionem p euictione[h] placet. Idem.

¶De exceptione rei vendite et tradite. Tit.iij.

¶Veniēs cōtra vēditionē a ſe factā vel ab alio ſuo mādato repellit̃ exceptiōe rei vēdite ꝛ tradite ſi tradiderat.ꝛ idē in herede/etiā ſi veniat ex pſona ſua ppria.ſed ſi emptor tpe emptiōis erat ſeru⁹:tpe q̄ agit̃ liber:hꝫ exceptionē in factū.itē ſi res nō fuit a vēditore tradita:ſed emptor aliūde poſſeſſionē nact⁹ eſt/hꝫ exceptionē rei vēdite.pdicta vera niſi vēditor iuſtā habeat cām petēdi.h.ḋ.tota lex. Vlpia.

Marcell⁹ ſcribit: ſi alienū fundū vēdiderꝫ ꝛ tuū poſtea factū petas/te exceptōne recte repellendū[i]. Sꝫ et ſi dn̄s fundi heres vēditori exiſtat:idē erit dicēdū. ¶Si q̄s rē meā mādato meō vendiderit:vēdicanti michi rē venditā nocebit hec exceptio[k]:niſi pbetur me mādaſſe ne traderetur anteq̃ pciū ſoluatur[l]. Celſus ait:ſi q̄s rem meā vendiderit minoris q̄ ei mandaui:non videt̃ alienata.et ſi petā eam non obſtabit michi hec exceptio[m]: qḋ verum eſt.

¶Ex contractu geſto cuꝫ ſeruo datur ei manumiſſo exceptio in factum.

¶Si ſeruus merces peculiariter emerit:deīde dn̄s eū priuſq̃ proprietatē[n] rerū nāciſceret̃[o] teſtō liberum eē iuſſerit:eiq̃ peculiū prelegauerit: ꝛ venditor a ſeruo merces petere cepit[p]: exceptio ī factū[q] locū habebit:q꜡ is tunc ſeru⁹ fuiſſet cum contraxiſſet.

¶Hec exceptio datur interdum etiā re non tradita:ſꝫ aliter ſine vicio poſſeſſionis apphenſa.item interdū etiā re tradita non competit.ſ.ſi ſubeſt iuſta cauſa vendicandi. h.ḋ.

¶Si q̄s rem emerit:nō autē fuerit ei tradita:ſed poſſeſſionem ſine vicio fuerit nact⁹:habet exceptionem contra venditorē:niſi forte iuſtā cauſam habeat cur rē vendicet. Naꝫ et ſi tradiderit poſſeſſionem: fuerit autē iuſta cauſa vendicandi:replicatiōe aduerſ⁹ exceptionem vtetur[r].

¶Qui prīo emit rē a nō dn̄o pfert̃ ei q̄ ſcḋo emit ab eodem poſtea facto dn̄o:lꝫ ī ſcḋꝫ fuerit trāſlatū dominiū ꝛ non in primum.h.ḋ. Pompo.

Si a ticio fundū emerꝫ qui ſempronij erat:iſq̃ tradit⁹ tibi fuerit:pciō aūt ſoluto titi⁹ ſempronio heres extiterit:ꝛ eūdem fundū meuio vendiderit ꝛ tradiderit[ſ]: Jul. ait eq̄us eſſe priorē te tueri:q꜡

actionis.quia nullam habet.Azo.
l ¶Soluat̃.nā tūc ad agēdū admittit̃.vt hic.ſed ar.ſ. ſ.de publi.ſi quis.So.ibi erat precium ſolutum.
m ¶Exceptio.niſi quod deeſt michi preſtet̃.vt.ſ.mā. diligenter.§.i.Accur.
n ¶Proprietatē ꝛ dic ppuetatē.i. poſſeſſiōeꝫ.ſic ꝛ.J. de ꝟb.ſig.l.interdum.
o ¶Nāciſcere:tur.ſ.dn̄s.
p ¶Ceperit.cuꝫ poſtea traditionē feciſſet.
q ¶In factū.ſꝫ cur non dat̃ exceptio rei vēdite et tradite cū tradat̃ dn̄o quōdā ſuo ī cuius locū ſucceſſit.Rn̄.imo necei dabit̃ cū dn̄s vel ſeru⁹ cū eſſet ī ſeruitute ppietatē eorū nō eſt nact⁹. iōq̃ dn̄o non ꝯpetit.q꜡ decurrit̃ ad exceptionē in factū cū al's non ſoleat ei ſeruo pſicere qḋ in ſuitute egit.vt.ſ.ḋ pac.ꝛ ſuuꝫ. Item no.ꝙ h loq̇t̃ q̄n fuit contractus fact⁹ ſiue pactū in vera ſeruitute eo exiſtēte. al's doli daret̃ ſi ſtatuliber paciſceretur.vt.ḋ.l.ſ.de pac.ꝛ ſuū.vel dic ꝙ dn̄s hꝫ eā ꝛ libere ex pſōa dn̄i. q꜡ ſatis traditur dn̄o cū alij tradit̃ ei⁹ volūtate.vt.ſ. ti.i.l.ſi q̄d a te.et in factū hꝫ ex ſua perſona.
r ¶Vtet̃.vt ſi agat q꜡ nō eſt ſolutū pciū.vt.ſ.ḋ tribu.l.pcuratorꝫ.§. ſꝫ et ſi vēditor.vl̃ reſciſſa p pactū legis ꝯmiſſorie vel adiectiōis in diē.
ſ ¶Si a titio.tradiderit. cuꝫ primus a poſſeſſione cecidit vel ḋ facto.vt.J.de fundo do.l.ſi fundū.

a ¶ Summoueretur. vt. ſ. ti. i. l. vendicantẽ. ⁊ dixi de hac materia. ſ. de rei ven. l. ſi a titio.
b ¶ Peteres. ſpeciale vt publiciana detur cõtra dñm.
E ¶ Xceptio. tradita. ſꝫ q̃ſi tradita. vt per patientiam. vt. ſ. de publi. ſiue autem. §. ſi quis rem.

bis ſit ꝓuiſum: i hoc caſu qñ nõ ſoluit infra q̃drimeſtre tp̃s ꝑ legẽ. vt. C. de vſur. rei iudi. l. fi. nõ dꝫ de hoc iudex ſe itromittẽ. ar. C. ſi mã. ita fue. ali. ne ꝑ. l. ſi is q̃. ⁊. C. ð
r ¶ Notat. ꝑdicta ↄfirmãdo. (fideicõ. aut. hoc ãpli⁹.
ſ ¶ Poſt ↄdẽnationẽ. ſꝫ añ multũ ꝑtinet. vt. ſ. ð edil. edi. l. ediles. §. itẽ ſciendum.

d ¶ In eã. ſic et iterdicto q̃ꝝ lega. tenet ſucceſſor in rẽ. vt. ſ. quo lega. l. i. §. illð. ſꝫ arg. ꝫ. ſ. de eden. q̃dã. §. his autem.
¶ De vſur. ⁊ fructibus et cauſis et omnibus aliis ⁊c.
Quia ꝑncipalib⁹ petitiõibus de q̃bus eſt dictũ accedunt aliqua: ſiue ſit ꝑſonalis petitio: ſiue rei alicuius iõ ponit ð vſuris que. ſ. ex pecunia ꝓueniũt. ⁊ ſic ðꝫ acceſſio ciuilis qꝛ extra corp⁹ venit. ⁊ fructibus. ſ. ꝑdiorũ q̃ eſt naturalis acceſſio. vt ſ. de ꝟ. ſig. l. vſura pecunie. itẽ de cauſa. vt ð partu ⁊ primo ⁊ ſeq̃ntibus. vt. ſ. e. l. eq̃s.
e ¶ Et oĩbus acceſſionib⁹. ſ. ꝑdictis ⁊ aliĩs. nã nõ eſt nouũ poſt ſpecialia gñale ſubĩci ꝟbũ ⁊c. vt ⁊. ſ. ad le. aq̃l. ſi ſeru⁹. §. iq̃t. Itẽ ⁊ qꝛ occaſione more ðbitoris predicta eueniũt. ðꝫ etiã de mora. de qua dic vt. ſ. e. l. mora. in prin. Accur.

et ſi ipſe titi⁹ fundũ a te peteret exceptione ſummoueret[a] et ſi ip̃e titi⁹ eũ poſſideret: publiciana peteres[b]. Hermo.

E Xceptio rei vendite ⁊ tradite nõ tantũ ei cui res tradita[c] eſt: ſꝫ ſucceſſorib⁹ etiã ei⁹ ⁊ ẽptori ſcðo: ⁊ ſi res ei non fuerit tradita proderit. Intereſt eñ emptoris primi ſcðo rẽ nõ euinci. pari rõne vẽditoris ẽt ſucceſſoribus nocebit/ſiue in vniuerſũ ius/ſiue i eã[d] dũtaxat rem ſucceſſerint.

¶ Explicit liber. xxi.
¶ Incipit. xxii.
¶ De vſuris ⁊ fructib⁹ ⁊ cauſis ⁊ omnibus acceſſiõibus[e] ⁊ mora. Titu. i.

Vlpianus.

C Um in iudicio[f] bone fidei[g] diſceptat[h]: arbitrio iudicis vſuraꝝ modus ex more[i] regionis vbi cõtractũ eſt[k] conſtituitur: ita tamen vt legem[l] non offendat.

¶ Qui pecuniã alienã cõuertit in ſuos vſus hoc ipſo vſ in mora. ⁊ q̃ põt petere in ſorteꝫ nõ p̃t petere ſibi caueri de vſuris futur. ſi ſors ñ ſoluat. h. d.

¶ Socius ſi iõ cõdẽnandus erit ꝙ pecuniã cõem iuaſerit vel in ſuos vſus ↄuerterit: oĩmõ etiã mora[m] nõ interueniẽte preſtabunt vſure[n]. Nec tñ iudex iudicio bone fidei recte iubebit interponi cautiones: vt ſi tardius ſnie cõdẽnatus paruerit/futuri tp̃is[o] pendant vſure: cũ in ꝑtãte[p] ſit actoris iudicatũ[q] exigere. Paul⁹ notat[r]: q̃d ei ꝑtinet ad officiũ iudicis poſt cõdẽnationẽ[ſ] futuri tp̃is tract⁹[t]: Pap̃. ait: circa tutele reſtitutionẽ[v] ꝓ fauore pupilloꝝ latior[x] interp̃tatio facta eſt. neq̃ eñ ambigit hodie ſiue iudex accipiat i diẽ ſnie[y] ſiue ſine iudice tutela reſtituatur: in eum dieꝫ quo reſtituit[z] vſuras preſtari. Plane ſi tutele[a] iudicio nolẽtẽ experiri tutor vltro conuenerit[b]: et pecuniam obtulerit: eãqꝫ obſignatam depoſuerit[c]: ex eo tp̃e nõ

t ¶ Tract⁹. q. d. nichil. vt. ⁊. ſ. de iudi. non quẽadmodũ. ⁊. ſ. ð aqua plu. arcen. attei⁹. §. pe. ſed ꝫ. C. de ſẽ. q̃ ſine cer. quã. l. i. §. i. vbi de vſura futura iudex ꝓnũciauit. So. hic offõ debet vſura: ibi ꝑ ſtipulatõnẽ. vel ibi in ſnia ꝑcepit: h̃ aũt in q̃dã inflocutoria. ſꝫ ⁊ aliĩs modis põt poni ibi caſ⁹. Itẽ ꝫ. ſ. de no. ope. nũ. l. ſi ꝑus. ⁊ ð aqua plu. arcẽ. atteius. §. de eo ope. et de dã. infec. q̃ bõa. §. cũ iter. ⁊. C. ð fide iuſ. l. i. ⁊. ſ. ad. l. aq̃l. in. l. aquilia ſi deletũ. ⁊. ſ. de pe. her. ꝙ ſi in diẽ. §. i. ⁊. ð. ſi ſerui. vẽ. l. egi. ⁊. l. haꝝ. ⁊. ſ ſi vſufr. pe. l. pe. §. pe. i fi. ⁊. ſ. ꝓ ſo. l. ꝓ ſocio. q̃b⁹ oĩb⁹ cauet de futura. So. ſpeciale i ꝑdictis. al's ſeruetur hec r'ła. vel dic ꝙ pro preſenti iure ago i oĩbus caſibus predictis: licet ꝓ tp̃e futuro qð h̃ lex nõ ꝓhibet. hic eñ nullũ ius obligatiõis habeo in p̃ſti qð poſſit porrigi ad futurũ: qꝛ officio debent. quid ḡ ſi ſtipulatiõe debentur vſure non ꝑ offm̃: videret ſecus ſm hoc. vel forte idẽ alia rõne quia idẽ i certũ tp̃s debet cum ſit in ꝑtãte debitoris ſoluere: ſed hoc falſum eſt. vt. ſ. de ver ob. l. qui rome. in prin.

C Um in iudicio. ſec⁹ in ſtricti iuris iudicio vbi vſure nõ veniũt niſi ꝑ ſtipulationẽ ſint ꝓmiſſe. vt. C. e. l. q̃uis. vel niſi in lega. ⁊ fideicom. et niſi poſt litẽ conteſt. ſed hoc vltimum non placet.
g ¶ Bonefidei. q̃ ſunt bo. fi. habes iſti. de ac. §. actionũ.
h ¶ Diſceptatur. de vſurarum quantitate preſtanda.
i ¶ Ex more. vt leuiores ꝑſtẽt q̃ i regiõe frequẽtant: ſi ꝑles frequẽtant. vt. ſ. ð admi. tu. l. tutor q̃ rep. §. ex celis
k ¶ Cõtractũ eſt. ibi ↄtctũ eẽ vr̃ vbi pecunia ẽ ſoluẽda. vt. ſ. ð bo. auc. iud. poſ. l. iii. ⁊. ſ. ð ac. ⁊ ob. l. ↄtraxiſſe. accur.
l ¶ Ut legem. vt. C. de vſur. l. eos qui. §. ſuper.
m ¶ Mora. ſcilicet alia.
n ¶ Uſure. imo videtur ꝙ nõ vt vſura ſꝫ vt intereſſe. vt. ſ. pro ſo. l. ſocium. in prin. ſol. vt ibi. Accur.
o ¶ Temporis. poſt quadrimeſtre tempus.
p ¶ In poteſtate. no. rõneꝫ quare ad iudicẽ nõ ſpectat que rõ cum q̃nqꝫ deficiat ad eum ſpectat futuri temporis tractus: vt ſtatim in exemplis dicã.
q. ¶ Iudicatũ. poſſet tñ alia rõ reddi: qꝛ cũ ꝑ legẽ nobis ſit ꝓuiſum (see above)

v ¶ Reſtitutionẽ. id ẽ circa ea que debent ex cã tutele.
x ¶ Latior. q̃ in aliĩs. qꝛ hic re ipſa fit mora. vt. C. i q̃. cau. in integ. reſti. non eſt neceſ. l. in minorum.
y ¶ In diem ſnie. no. ꝙ in die qua fert ſnia ꝑſtat vſura pecunie ðbite ex adminiſtratiõe hoc eſt que currit vſqꝫ tunc non poſtea infra tempora quattuor menſium. vt C. de vſur. rei iudi. l. fi.
z ¶ Reſtituit. pecuniã ex adminiſtratione debitam.
a ¶ Tutele. i. circa ea q̃ debent ex adminiſtratiõe tutele.
b ¶ Cõuenerit. ꝟbis. vt ⁊ illð vos iquã ↄuenio o iudei.
c ¶ Depoſuerit. eſt ergo neceſſaria oblatio/ↄſignatio/ et depoſitio vt h. ⁊. ſ. de admi. tu. l. tutor q̃ pro pupillo. §. tutor. in fi. ⁊ argu. ſ. e. l. euict. §. p⁹ traditã. ⁊. C. e. l. ii. ⁊. l. acceptã. ⁊. l. ſi creditrici. ⁊. l. ſi nõ ſtat. ⁊. C. ð vſu. pu. l. fi.